

การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน
Negotiation of the Meaning of Female Night Singers

นวลปราง อรุณจิต
Nualprang Aroonjit

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Arts in Human and Social Development
Prince of Songkla University

2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

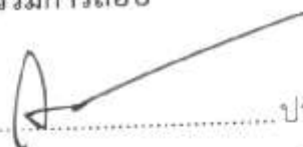
ชื่อวิทยานิพนธ์   การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน
ผู้เขียน   นางสาวนวลปราง อรุณจิต
สาขาวิชา   พัฒนามนุษย์และสังคม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

.....
(ดร.กานดา จันทร์แยม)

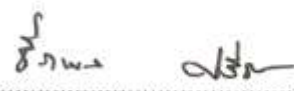
คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวลปราง อรุณจิต)

.....กรรมการ
(ดร.อุทิศ สังขรัตน์)

.....กรรมการ
(ดร.กานดา จันทร์แยม)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และ
สังคม

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้เป็นผลมาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และขอแสดงความขอบคุณ
บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ลงชื่อ .....

(ดร.กานตา จันทร์แยม)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ .....

(นางสาวนวลประจ อรุณจิต)

นักศึกษา

(4)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....
(นางสาวนวลปราง อรุณจิต)
นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน
ผู้เขียน	นางสาวนวลปราง อรุณจิต
สาขาวิชา	พัฒนามนุษย์และสังคม
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน” เป็นการศึกษาโดยใช้มโนทัศน์แนวคิดวาทกรรม แนวคิดสัญญา และแนวคิดพื้นที่ปฏิบัติการทางสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน ในพื้นที่ศึกษา คือสถานบันเทิงกลางคืนประเภทผับย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่ บริเวณถนนนิพัทธ์อุทิศ 3 ตัดถนนธรรมนุญวิถีอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมจากผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นนักร้องหญิงกลางคืน

ผลการศึกษาพบว่าอาชีพนักร้องหญิงตกอยู่ในค่านิยมทางสังคมบางประการซึ่งมีความหมายในเชิงลบ ตัวนักร้องหญิงกลางคืนพยายามที่จะพลิกมุมมองนำเสนอด้านดี ตอบโต้ต่อรองโดยหยิบใช้ปัจจัยต่างๆภายใต้บริบทอันได้แก่ บริบทพื้นที่ เวลา และความเป็นหญิง เพื่อเสริมอำนาจการต่อรองความหมาย การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืนจึงเกิดขึ้น ผ่านกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคล เกิดการผลิตสร้างความหมายใหม่ออกจากความหมายเดิมด้วยการนิยามตนและนำเสนอตัวตน

ทั้งนี้นักร้องหญิงได้แสดงตัวตนและนิยามตนเอง อันเกิดจากความคาดหวังทางสังคม ผสานกับความคาดหวังของตนเองผ่านปฏิสัมพันธ์จากการต่อรองกับบุคคลต่างๆเพื่อต่อสู้ การไม่ติดอยู่กับตราประทับที่เสมือนสิ่งตรึงขังควบคุมของสังคม และหวังที่จะยืนบนสายอาชีพนักร้องหญิงบนพื้นฐานศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อันเท่าเทียม

Thesis Title	Negotiation of the Meaning of Female Night Singers.
Author	Miss Nualprang Aroonjit
Major Program	Human and Social Development
Academic Year	2012

ABSTRACT

The research on “Negotiation of the Meaning of Female Night Singers” was a study based on the concept of discourse, semiotic, and social space missions, aiming at studying the negotiation of meaning of female night singers. The areas studied were night pubs in downtown Hat Yai, where Niphat-uthit Road 3 crosses Thammanoonvithi Road, in Hat Yai, Songkhla. The data collected were gathered by interviews and participatory observations of the main informants who were female night singers.

The study found that female singers were under certain negative social values. The singers themselves tried to divert such perspectives into positive aspects, opposing and negotiating by employing various factors in the contexts, namely, area context, time context and context of being females, to empower the negotiation. The negotiation of female night singers, hence, resulted through the process of interaction among people or groups of people and in turn produced the new meaning away from the existing one via self-defining and self-presentation.

The female singers had presented their identities and defined themselves as a result of social and self expectations and through interaction in negotiation with various people in order to fight. They refused to hold fast to the value seal which acted like social prison and hoped to carry on with the occupation of female singers with human dignity and equality of being mankind.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จเป็นรูปเล่มด้วยความเมตตาช่วยเหลือและความเอาใจใส่อย่างดียิ่งจากเหล่าคณาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐพงศ์ จิตรนิรัตน์ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าเป็นประธานคณะกรรมการสอบซึ่งทำให้งานวิจัยนี้มีข้อคิดเห็นที่สำคัญๆโดยสมบูรณ์ครบถ้วน ดร. กานดา จันทร์แย้ม ผู้จัดการแก้ไขให้ช่วยเหลือและความกรุณาตลอดมา และที่ขาดเสียไม่ได้คือ ดร. อุทิศ สังขรัตน์ ผู้เสียสละให้เวลาให้คำปรึกษางานวิทยานิพนธ์เล่มนี้มาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่เมตตาศิษย์ด้วยจิตวิญญานความเป็น “ครู” อย่างแท้จริง

ขอขอบคุณคณาจารย์หลักสูตร สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์ ผู้ให้ความรู้ความเมตตาประสิทธิ์ประสาทวิชา เปิดโอกาสการศึกษาสู่อ้อมแขนพระบิดา รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ธรรมสังการผู้ให้ความรู้อันลุ่มลึกในศาสตร์การวิจัยและข้อคิดการดำเนินชีวิต รวมทั้งขอขอบคุณเจ้าหน้าที่หลักสูตรพี่มาสและพี่ยอดกับคำแนะนำที่ดีในทุกๆกระบวนการ

แรงบันดาลใจหนึ่งในการศึกษานี้คือ กลุ่มนักร้องหญิงผู้ขับขานบทเพลงด้วยน้ำเสียงอันไพเราะอันน่าหลงใหลในยามค่ำคืน ซึ่งสนับสนุนให้ข้อมูลการทำวิจัยเป็นอย่างดี รวมไปถึงขมขมดนตรีสากลๆ “ทียูแบนด์” ผู้สร้างเส้นทางชีวิตสู่โลกดนตรี ด้วยแรงบันดาลใจสำคัญทั้งสองได้ประจักษ์ประสมการณ์ชีวิตอันล้ำค่าแก่ผู้วิจัย อันเป็นแรงขับให้เกิดวิทยานิพนธ์เล่มนี้ด้วย

ช่วงเวลาของการเรียนปริญญาโทเพียงไม่นานนี้เปรียบเหมือนการเดินทางวิ่งระยะไกล มีทั้งล้ม ลุก สะดุด หยุด เดิน แต่ด้วยทุกๆ ความเข้าใจ การช่วยเหลือ ทุกการเสียสละ ทำให้ผู้วิจัยมีความหวังและความตั้งใจที่ยังคงวิ่งไปข้างหน้าไม่หยุดยั้ง ขอขอบคุณเพื่อนร่วมทางชีวิต คนรักญาติมิตร ผองเพื่อน ที่คอยอยู่ร่วมทางแม้จะมีอุปสรรคใดๆ ยังคงเคียงข้างกันมาโดยตลอด

สิ่งสำคัญยิ่งคือกำลังใจจากครอบครัว กราบขอบคุณ “คุณพ่อคุณแม่” รวมถึงพี่สาวพี่ชายที่คอยสนับสนุน ให้อิสระทางความคิด และผลักดันสู่ทุกความสำเร็จของชีวิต ทุกแรงบันดาลใจ และทุกกำลังใจอันทรงพลังผลักดันให้เกิดความสำเร็จ ขอแทนความรู้สึกที่ไม่อาจกล่าวได้หมดกับคำว่า “ขอขอบคุณด้วยรักจากใจจริง” และหวังเป็นกำลังใจหนึ่งให้ถึงทุกท่านจงมีพลังในทุกก้าวเดินของตนสู่การก้าวอย่างของสังคม

นวลปราง อรุณจิต

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	
Abstract	
กิตติกรรมประกาศ	
สารบัญ	
รายการตาราง	
รายการภาพประกอบ	
บทที่	
1 บทนำ.....	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	
คำถามการวิจัย.....	
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	
ขอบเขตของการวิจัย.....	
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	
แนวคิดวาทกรรม.....	
แนวคิดสัญญาะ.....	
แนวคิดพื้นที่ปฏิบัติการทางสังคม.....	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	
งานวิจัยและแนวคิดเกี่ยวกับอาชีพ:	
ในเชิงความสำคัญของ “บริบทด้านเพศ”	
งานวิจัยเกี่ยวกับสถานบันเทียงยามคำคีน:	
ในเชิงความสำคัญของ “บริบทด้านพื้นที่ และ เวลา”	
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	
วิธีการศึกษา.....	

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง
บทที่

หน้า

สนามวิจัย.....	
การเลือกพื้นที่ศึกษา.....	
การเลือกกลุ่มข้อมูลในการศึกษา.....	
การเข้าสู่สนามวิจัย.....	
การเข้าสู่พื้นที่การศึกษา.....	
การเข้าถึงกลุ่มข้อมูลในการศึกษา.....	
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	
หน่วยการวิเคราะห์ข้อมูล.....	
แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล.....	
4 พื้นที่ชีวิตนักร้องหญิงกลางคืน.....	
พื้นที่ย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.....	
การขยายตัวของธุรกิจสถานบันเทิงยามค่ำคืน.....	
บริบทสถานบันเทิงประเภทผับในพื้นที่หาดใหญ่.....	
นักร้องหญิงกลางคืนในหาดใหญ่.....	
ผับย่านตัวเมืองและนักร้องหญิงกลางคืนในพื้นที่ศึกษา.....	
5 การเผยตัวตนและการต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน.....	
ภูมิหลัง ข้อมูลและประวัติ ความเป็นมาของนักร้องหญิง.....	
การแสดงตัวตนของนักร้องหญิงกลางคืน.....	
การแสดงตัวตนผ่านเรื่องเล่าจากประสบการณ์.....	
การแสดงตัวตนทางวัฒนธรรม.....	
การแสดงตัวตนเป็นสากล.....	
การนำเสนอตัวตนของนักร้องหญิงกลางคืน.....	
การร้องเพลงและการแสดง.....	
การแต่งกายและบุคลิกภาพ.....	
การสื่อสารกับบนเวทีและล่างเวที.....	
การแสดงตัวกับลูกค้า.....	

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง
บทที่

หน้า

ความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักร้องหญิงกับกลุ่มคน.....

    ความสัมพันธ์ต่อเจ้าของกิจการสถานบันเทิง.....

    ความสัมพันธ์ต่อสังคมอาชีพนักดนตรี.....

    ความสัมพันธ์ต่อเพื่อนร่วมงาน.....

    ความสัมพันธ์ต่อลูกค้า นักท่องเที่ยวไทยและต่างชาติ.....

    ความสัมพันธ์ต่อกลุ่มคนในบทบาทอื่น.....

6 การต่อรองความหมายทางความคิดในบริบททางสังคม.....

    การต่อรองความหมายในบริบทของ “อาชีพ” .....

    การต่อรองความหมายในบริบทของ “พื้นที่” .....

    การต่อรองความหมายในบริบทของ “เวลา” .....

    การต่อรองความหมายในบริบทของ “ความเป็นหญิง” .....

    การต่อรองความหมายในนิยามตัวตนของนักร้องหญิงกลางคืน.....

7 บทสรุป การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....

    วัตถุประสงค์และการตอบคำถามการวิจัย.....

    การอภิปรายผล.....

    ข้อเสนอแนะ.....

บรรณานุกรม.....

ภาคผนวก.....

    รายนามผู้ให้ข้อมูลหลัก.....

    แนวทางการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก.....

ประวัติผู้เขียน.....

รายการตาราง

ตาราง

หน้า

ตารางการเลือกกลุ่มข้อมูลในการศึกษา.....

ตารางแบ่งกลุ่มข้อมูลและวิธีการศึกษา.....

ตารางแสดงข้อมูลเบื้องต้น อายุ สถานภาพ การศึกษา ของผู้ให้ข้อมูลหลัก.....

ตารางแสดงข้อมูลเบื้องต้นของอาชีพและการทำงาน.....

ตารางเปรียบเทียบการต่อรองความหมายในบริบทของ “อาชีพ” .....

ตารางเปรียบเทียบการต่อรองความหมายในบริบทของ “พื้นที่” .....

ตารางเปรียบเทียบการต่อรองความหมายในบริบทของ “เวลา” .....

ตารางเปรียบเทียบการต่อรองความหมายในบริบทของ “ความเป็นหญิง” .....

รายการประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

ภาพแผนผังวิธีดำเนินการวิจัยและเทคนิคการเก็บข้อมูลภาคสนาม.....	
ภาพพื้นที่การศึกษา แผนที่แหล่งท่องเที่ยวย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่.....	
ภาพแผนที่ชุมชนในพื้นที่ศึกษาจากการลงสำรวจทางพื้นที่ (Surveys)	
ภาพแผนผังขั้นตอนการศึกษาวิจัย.....	
ภาพพื้นที่ย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.....	
ภาพลักษณะสถาบันบันเทิงรูปแบบผับ ย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่.....	
ภาพตาราง สรุปผลจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพสามิตทุกประเภท.....	
ภาพตาราง จำนวนผู้ประกอบการของสำนักงานสรรพสามิต.....	
ภาพการตกแต่งภายในร้านประเภทผับในพื้นที่ศึกษา.....	
ภาพการร้องเพลงของนักร้องหญิง ย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่.....	
ภาพกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในบทบาทอื่นๆ.....	
ภาพนักร้องหญิงในผับช่วงเทศกาลลอยกระทง.....	
ภาพนักร้องหญิงในผับช่วงเทศกาลสงกรานต์.....	
ภาพนักร้องหญิงในผับช่วงเทศกาลฮาโลวีน (Halloween festival)	
ภาพนักร้องหญิงในผับช่วงเทศกาลตรุษจีน (Chinese New Year)	
ภาพแผนผังประกอบการต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน.....	

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“บทเพลง” เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม มนุษย์สรรค์สร้างบทเพลงเพื่อตอบสนองความรู้สึกนึกคิดจากแรงบันดาลใจที่ได้รับจากสิ่งแวดล้อมในสังคมของตนโดยมี “นักร้อง” เป็นผู้ถ่ายทอดอารมณ์ ความคิด ออกเป็นภาษาดนตรีสื่อถึงพลังสร้างสรรค์สะท้อนลักษณะของผู้คนและสังคมได้อย่างกว้างขวางและลุ่มลึก การร้องเพลงนั้นมีมานานควบคู่การดำเนินวิถีแห่งชีวิต (Way of life) ตัวอย่างเช่น “นักร้องหญิง” คนแรกซึ่งไม่ได้มีการนิยามหรือถูกจารึกในประวัติศาสตร์นั้นคือ “หญิงผู้เป็นแม่” ร้องเพลงขับกล่อมลูกน้อย เอื้อนเอ่ยทำนองร้องเพลงกล่อมเด็กกล่อมเกลาอารมณ์สื่อความรู้สึก สะท้อนวัฒนธรรม อาจกล่าวได้ว่าในอดีตมีการขับร้องเพื่อสุนทรียภาพในวิถีชีวิต (จินตนา ดำรงค์เลิศ 2533)

“อาชีพนักร้อง” เกิดจากการสั่งสมก่อตัวของศิลปะการแสดงรูปแบบต่างๆ ซึ่งค่อยๆมีลักษณะจำเพาะอันมีเอกลักษณ์และวิวัฒนาการทางวัฒนธรรมแปรเปลี่ยนไปตามยุคสมัย การให้ความหมายจากสังคมกับอาชีพนักร้อง จึงเกิดจากการรับรู้สั่งสมและสะท้อนภาพที่มีมาตั้งแต่อดีต เช่นในสังคมไทยสมัยโบราณมีการเรียกขานอาชีพการแสดง อาทิลิเก ลำตัด ฟ้อนรำ ทางเครื่องนักร้องนักแสดง ว่าเป็นอาชีพ “เต็นกินรำกิน” ถึงแม้ผู้คนจะชอบดนตรีและยกย่องการแสดงว่าเป็นงาน “ศิลปะ” แต่ในทางกลับกันผู้คนในสายอาชีพนี้ได้ไม่ค่อยได้รับการยอมรับในฐานะ “ศิลปิน” และกลับถูกมองว่ามีสถานะทางสังคมที่ด้อยกว่าอาชีพอื่นๆ (เสาวลักษณ์ แต่งตั้ง 2549)

นักร้องยุคแรกเริ่มในประเทศไทยมาจากผู้ขับร้องประกอบพิธีกรรม งานประเพณี และการละเล่นพื้นบ้าน นอกจากนี้การร้องเพลงในสมัยก่อนนิยมขับร้องบทเพลงที่มีสาระบรรยายถึงชีวิตชาวชนบท หนุ่มสาวบ้านนา วิธีการดำเนินชีวิต รวมถึงอารมณ์ ตัวตน ความรู้สึกนึกคิด จิตใจ ในการถ่ายทอดวัฒนธรรมความเป็นอยู่ในท้องถิ่นที่เรียกกันว่า “บทเพลงพื้นบ้าน” ซึ่งมีการละเล่นขับร้องอันเป็นที่รู้จักในระดับท้องถิ่น (จินตนา ดำรงค์เลิศ 2533)

ในเวลาต่อมา อาชีพนักร้องเป็นที่รู้จักในระดับประเทศ เมื่อวงการเพลงได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ทั้งนี้มีผลสำคัญมาจากวิวัฒนาการของสื่อ “วิทยุกระจายเสียง” เริ่มโดยสมัยรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม มีการปฏิรูปวิทยุโทรทัศน์ในปี พ.ศ. 2497 ให้เป็นสื่อเพื่อความ

บันทึก กระทั่งช่วงปี พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2530 ได้มีพัฒนาการครั้งสำคัญในวงการวิทยุ นั่นก็คือ การจัดตั้งองค์กรการสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อสมท.) รูปแบบของรายการมุ่งเน้นในเรื่องของธุรกิจเป็นหลักนั่นคือการรับจ้างเปิดเพลง ดังคำกล่าวที่ว่า “เพลงละพัน วันละเพลง” แทบทุกรายการทุกสถานีรับจ้างเปิดเพลงให้ติดหูผู้ฟังจนบทเพลงนั้นได้รับความนิยมสูงสุดและทำให้บรรดานักร้องเป็นที่รู้จัก อาทิ ชัยชนะ บุญนะโชติ ก้าน แก้วสุพรรณ ทูล ทองใจ สุรพล สมบัติเจริญ และ ไหวพจน์ เพชรสุพรรณ (สมาคมพัฒนาเครือข่ายองค์กรชุมชน 2553)

ในขณะที่นักร้องชายได้รับความนิยมจากหลากหลายบทเพลงโด่งดังอันเป็นที่ชื่นชอบของแฟนเพลงทั่วประเทศ ด้วยบทเพลงที่ติดหูผู้ฟังเหล่านั้นทำให้เกิดผลงานเพลงในลีลา “การขับร้องแก้เกี้ยว” อันหมายถึงบทเพลงที่เปลี่ยนจากการร้องของนักร้องชาย แทนด้วยการร้องของนักร้องหญิง หรือในทางกลับกัน เพลงของนักร้องหญิงนำมาร้องแทนโดยนักร้องชาย ด้วยบทเพลงที่มีทำนองแบบเดียวกัน แต่เนื้อร้องในเพลงของนักร้องชายและนักร้องหญิงต่างกัน โดยสื่อความหมายเรื่องเดียวกันแต่ต่างมุมมอง เช่น เมื่อนักร้องชายขับร้องก็จะมีนักร้องหญิงมาร้องแก้โดยใช้ทำนองเดียวกัน แต่มีเนื้อหามาจากมุมมองของนักร้องหญิง

เพลงแก้เกี้ยวสามารถสร้างชื่อเสียงยิ่งใหญ่ในวงการเพลงเมืองไทยและเกิดกระแสความนิยมของ “นักร้องหญิง” ซึ่งได้แก่ ผ่องศรี วรนุช นักร้องหญิงผู้เปิดประวัติศาสตร์เพลงแก้ที่ดังงามที่สุด อาทิ เพลง “ไหนว่าไม่ลืม” ร้องแก้กับเพลง “ลืมไม่ลง” ของสุรพล สมบัติเจริญ และบทเพลงร้องแก้กับ สุรพล สมบัติเจริญ อีกหลายเพลง เช่น “หนาวแล้วหรือพี่” ร้องแก้กับเพลง “หนาวจะตายอยู่แล้ว” เพลง “อาลัยรัก” ร้องแก้กับเพลง “ลูกแก้วเมียขวย” เพลง “น้ำตาเมียหลวง” ร้องแก้กับเพลง “น้ำตาผัว” เป็นต้น จากนั้นมา บรรดานักร้องชายทั้งหลายต่างปรารถนาที่จะได้ร้องเพลงร่วมกับผ่องศรีด้วยกันทั้งสิ้น เพราะโอกาสที่เพลงนั้นๆ จะดังตามเพลงของผ่องศรีไปด้วยมีสูงมากและด้วยการร้องแก้เกี้ยวกับนักร้องหญิงอย่างผ่องศรี วรนุช ทำให้มีนักร้องชายที่โด่งดังเกิดขึ้นในวงการอย่างมากมายอีกด้วย (เลิศชาย คชยุทธ 2554)

นักร้องหญิงจึงเริ่มเป็นที่รู้จักโดยนักร้องหญิงรุ่นบุกเบิกอันเป็นแม่แบบในประวัติศาสตร์วงการเพลงไทยอันเป็นที่รู้จักได้แก่ สมศรี ม่วงศรีเขียว ลัดดา ศรีวรรณท์ ศรีสอางค์ ตรีเนตร และในยุคถัดมา นักร้องหญิงตัวแทนสาวสมัยใหม่ราชินีลูกทุ่ง รำพึง จิตหาญ สาวกำแพงเพชร มีชื่อเสียงเป็นตำนานในชื่อ พุ่มพวง ดวงจันทร์ เจ้าของฉายา ราชินีลูกทุ่ง ได้ชื่อว่ามีน้ำเสียงออกอ่อนหวาน จำเนื้อร้องได้แม่นยำที่ไม่รู้หนังสืออันเป็นต้นแบบของนักร้องหญิงมาจนถึงปัจจุบัน (สมาคมพัฒนาเครือข่ายองค์กรชุมชน 2553)

การรับรู้ทางสังคมเกี่ยวกับนักร้องหญิงในส่วนหนึ่งจึงมาจากชีวประวัติที่นักร้องคนดังในอดีตจำนวนหนึ่งซึ่งเป็นผู้ที่แสวงหาความฝันในการเป็นนักร้อง การผันตัวเองจากการเป็น “เด็กบ้านนา” “การศึกษาน้อย” ถูกมองเป็นชนชั้นแรงงาน หรือ มาจากครอบครัวเกษตรกรผู้อยู่เคียงกับ “ความลำบาก” และ “ความจน” การเข้าสู่วงการบันเทิง อาชีพนักร้องจึงเปรียบเสมือนความใฝ่ฝัน และเป็นแรงจูงใจให้คนหนุ่มสาวอพยพย้ายถิ่นเข้าสู่ตัวเมืองเพื่อประกวดร้องเพลงหรือออกตระเวนเดินสายกับคณะดนตรีโดยเป้าหมายในสมัยนั้นคือการได้บันทึกแผ่นเสียงออกรายการวิทยุและการเข้าสู่วงการบันเทิงในธุรกิจเพลงและภาพยนตร์ (เสาวลักษณ์ แต่งตั้ง 2549)

บันไดสู่ดวงดาว เส้นทางที่จะก้าวไปสู่ “ความสำเร็จ” ในอาชีพนักร้องอาจต้องต่อสู้แข่งขัน แข่งแย่ง ชิงดีชิงเด่น จากวรรณกรรมภาพยนตร์และบทประพันธ์เพลงในอดีตสะท้อนเบื้องหลังการเป็นนักร้องหญิงที่มีการแข่งขันเพื่อเป็นดาวดังในคณะ การไต่เต้าโดยการแลกกับความสัมพันธ์กับเพศชายที่มีอำนาจในสังคม ใช้ความอดทนและการดิ้นรนเพื่อเข้าไปสู่การเป็น “นักร้องหญิง” บนหนทางไม่ได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ กลับกลายเป็นความต่างพร้อยในอาชีพอันดิ้นรนไขว่คว้า “ชื่อเสียง” เพื่อช่วงชิงความหมาย “การเป็นนักร้องที่ดี” คือนักร้องที่ผู้คนยอมรับเพื่อผลักตัวออกจากการเป็นนักร้องที่สังคมไม่ยอมรับ กลับกลายเป็นนักร้องที่ตกต่ำไม่มีคุณค่าเพราะไปไม่ถึงฝัน

ดังตัวอย่างบทเพลง “นักร้องบ้านนอก” ซึ่งสะท้อนการต่อรองความหมายของนักร้องหญิง การถูกดูหมิ่นว่าเป็นอาชีพที่ต้องเปลืองเนื้อเปลืองตัวต้องรอคอยโชคความ การยอมอดยอมทนกระเสือกกระสนเพื่อ “ความโด่งดัง” จึงจะทำให้เป็นที่ยอมรับในสังคมดังในบทเพลงที่ว่า

“ก่อนจากบ้านมาเพื่อนมันจะให้ข้าทรวง

ไปเป็นนักร้องให้เขาล้วง มันเจ็บในทรวงไม่หาย

ไม่เด่นไม่ดังจะไม่หันหลังกลับไป ทุกวันคืนนอนร้องให้อีกเมื่อไรจะโชคดี”

(เพลง “นักร้องบ้านนอก” ขับร้องโดย พุ่มพวง ดวงจันทร์)

บทเพลงสะท้อนถึงภายในจิตใจ ตัวตนทางความคิดของนักร้องหญิงที่ต้องการไขว่คว้าความสำเร็จ การก้าวเข้าสู่วงการบันเทิง การมีชื่อเสียงเพื่อได้รับการยอมรับจากสังคม สะท้อนความคิด ความกดดัน ความเศร้าหมอง รวมไปถึง การวาดฝัน ความหวังในอาชีพ ว่าเป็นการทำงานอันมีเกียรติและมีศักดิ์ศรี แต่มักจะถูกการตีตราว่าเป็น “ผู้หญิงไม่ดี”

ถึงแม้กระแสความนิยมของอาชีพ “นักร้องหญิง” เป็นที่รู้จักและจะได้รับความนิยมแต่อย่างไรก็ตาม พื้นที่ทางสังคมดังกล่าวยังมีได้เปิดกว้างมากนัก มีบรรทัดฐานทางสังคมในความต่างของหญิงชายยังเป็นสองมาตรฐาน (Double standard) คือ ได้รับการปฏิบัติและความน่าเชื่อถือ

ต่างกัน ซึ่งมีอาจเลี่ยงการควบคุมทางสังคมผ่านกรอบเพศภาวะและแรงเสียดทานจากสังคม (กาญจนา แก้วเทพ 2549)

ในขณะที่อาชีพและอุตสาหกรรมบันเทิงกระจุกตัวอยู่ในเมือง ภาพฝันของหนุ่มสาวที่ต้องการมีชื่อเสียงเหมือนดารานักร้องที่ชื่นชอบผลักดันให้อพยพย้ายถิ่นสู่ตัวเมืองเพื่อตามล่าหาฝัน ไม่ว่าจะเป็เพราะ เส้นทาง พื้นที่ โอกาส หรือด้วย “ดวง” คนจำนวนไม่มากที่จะมีโอกาสเข้าสู่เส้นทางของอาชีพนักร้องในวงการบันเทิง แต่ทว่าความปรารถนาในการร้องเพลงทำให้เขาเหล่านั้นได้เข้าสู่การเป็นนักร้องอยู่ในส่วนต่างๆของสังคม เช่นการเป็นนักร้อง ในคณะหรือวงเล็กๆ การเป็นนักร้องห้องอาหาร โรงแรม และสถานบันเทิงต่างๆ (ดุสิต พงศาพิพัฒน์ 2544)

การเป็นนักร้องที่ไม่สามารถร้องเพลงอยู่ในพื้นที่อันพึงปรารถนาของสังคมนั้นมักถูกให้คุณค่าในเชิงลบ อันหมายรวมถึงการไม่มีชื่อเสียงและไม่ได้รับการยอมรับนับถือจากผู้คนในสังคม ทั้งนี้มีบทเพลงที่สะท้อนถึงความรู้สึกของคนอาชีพนักร้องหญิงถึงแม้จะไม่มีก้าวไปสู่การมีชื่อเสียงเพื่อได้รับการยอมรับ แต่ยังคงสืบทอดความหมายในคุณค่าของหญิง การมีศักดิ์ศรี ในอาชีพการเป็นนักร้องหญิง

จากตัวอย่างบทเพลง “มือถือไมค์ไฟส่องหน้า” เป็นการบอกเล่าเรื่องราวของอาชีพนักร้องหญิง “ยืนอยู่หลังไมค์และไฟส่องหน้าเพราะจน ร้องเพลงกล่อมคนหนีเมียมาเที่ยว” เป็นการต่อรองความหมายของนักร้องหญิงผู้ด้อยสถานทางเศรษฐกิจจึงต้องมาทำอาชีพร้องเพลงในบริบทของสถานที่ที่เป็นสถานบริการหรือสถานบันเทิงซึ่งเปิดกว้างสำหรับเพศชาย รวมถึงผู้ชายที่แต่งงานแล้วมาเที่ยวเตร่ในสถานบริการ บ้างก็เกิดความชื่นชอบในตัวนักร้องหญิงพยายามเสนอสิ่งตอบสนองความต้องการหรือการใช้อำนาจทางเพศ และอำนาจเงินเพื่อแลกกับการครอบครองเพศหญิง แต่การแสดงออกในเพลงกล่าวว่าไม่ต้องการสิ่งใดและถนอมรักษาตัวตนความเป็นหญิงไว้

“ยืนอยู่หลังไมค์และไฟส่องหน้า รักรอง
สังคมหมิ่นมอง เหมือนคนไร้ค่า
เสียงก้องสองหูไม่รู้สิ้น รับคำตินินจนชินชา
ชายไหนจะมารักเราจริงใจ”

(เพลง “มือถือไมค์ไฟส่องหน้า” ขับร้องโดย สุวนารี ราชสีมา)

บทเพลงสะท้อนการแสดงตัวตน และความรู้สึกของนักร้องผู้หญิงที่ถูกขังตรึงไว้ภายใต้วาทกรรมที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้คือการมองหมิ่นจากผู้คนในสังคม โดยมองข้ามผ่านความรู้สึกนึกคิดภายในจิตใจ ความเป็นตัวตนของนักร้องหญิง ทั้งยังสื่ออารมณ์ของ “ความรัก” แฝงในบทเพลง การพยายามช่วงชิงความหมายโดยการต่อรองอำนาจทางเพศว่าผู้ชายไม่สามารถใช้อำนาจที่จะ

“ซื่อ” ผู้หญิงอันเป็นสิ่งที่มีชีวิต มีหัวใจและความรู้สึก และเธอต้องการรอยยิ้มผู้ชายที่มีความรักจริงใจเท่านั้น

จากอดีตสู่ปัจจุบัน อาชีพนักร้องเป็นที่ยอมรับมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะกระแสความนิยมที่มาจากสื่อโทรทัศน์ ไม่ว่าจะเป็นการเผยแพร่ผลงานเพลงของศิลปินนักร้อง รายการวิทยุโทรทัศน์ การแข่งขันประกวดร้องเพลง ในธุรกิจวงการเพลงมีผู้หญิงก้าวเข้าสู่วงการอาชีพนักร้องมากมาย ภายใต้บริบททางสังคมที่แปรเปลี่ยนไปจากอดีต ซึ่งในปัจจุบัน “นักร้อง” เป็นอาชีพหนึ่งที่มีหลากหลายรูปแบบ อาทิ นักร้องในแวดวงบันเทิง นักร้องสังกัดค่ายเพลง เผยแพร่ผลงานรู้จักกันในนาม “นักร้องนักแสดง” นักร้องที่ทำเป็นอาชีพอิสระหรือรูปแบบการรับจ้าง ซึ่งสามารถพบเห็นอยู่ในสถานบริการสถานบันเทิงที่หลากหลาย (เสาวลักษณ์ แต่งตั้ง 2549)

ด้วยกระแสธารทางวัฒนธรรมตะวันตกทำให้เกิดการหลั่งไหลทางวัฒนธรรม ประกอบกับการขยายและพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยว ทำให้เกิดสถานบริการและสถานบันเทิงมากมาย นักร้องหญิงถูกป้อนสู่ตลาดงานในสถานบันเทิงรูปแบบต่างๆ เพื่อเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจลูกค้าและเป็นสีสันความแปลกใหม่ในธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจร้านอาหารและสถานบันเทิงยามค่ำคืน อันเป็นที่นิยมในบรรดานักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว โดยสถานบันเทิงอันเป็นที่นิยมรู้จักอย่างกว้างขวางในสังคมปัจจุบัน ทั้งในหมู่นักท่องเที่ยว คนทำงาน นักเรียนนักศึกษา คือ สถานบันเทิงประเภท “ผับ” (รจนา เพ็ชรดี 2545)

“ผับ” เป็นสถานบันเทิงเชิงพาณิชย์ที่เปิดให้บริการในเวลากลางคืนรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีวิวัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม ผับแต่เดิมนั้นเป็นสถานบันเทิงที่ให้บริการเครื่องดื่มและการเต้นรำเพื่อความสนุกสนานเพียงเท่านั้น ปัจจุบัน ผับ กลายเป็นสถานที่นิยมของกลุ่มวัยรุ่นจากค่านิยมตะวันตกที่หลั่งไหลเข้ามาในสังคมไทย กระทั่งเกิดค่านิยมว่าผับเป็นสถานที่ที่วัยรุ่นต้องเคยสัมผัส วัยรุ่นคนใดที่ไม่เคยเข้าผับถือว่าแปลกแยกไปจากสังคม วัยรุ่นบางกลุ่มใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจเป็นประจำทุกอาทิตย์และบางคนไปทุกวัน กล่าวได้ว่า “ผับ” มีผลกระทบต่อค่านิยมวัยรุ่นและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (ชยันนาม นักร้อง 2545)

สิ่งแรกที่สถานบันเทิงประเภท ผับ ให้ความสำคัญและคำนึงถึง คือ ทำเลและลูกค้า โดยผับแต่ละแห่งแบ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวออกจากกัน รวมคนที่มีลักษณะทางสังคมที่คล้ายคลึงกัน ด้วยการจัดวางเงื่อนไขของสถานที่ทั้งด้าน ราคา บรรยากาศ รสนิยม ดนตรีของผับแต่ละแห่ง (ชยันนาม นักร้อง 2545) ซึ่งผับทุกแห่งเน้นการขายสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อาหารเป็นหลัก รวมทั้งมักมีจุดขายพิเศษเพื่อเอาใจลูกค้านักท่องเที่ยวคือ การนำเสนอความบันเทิง (Entertainment) โดย

จุดเน้น (Highlights) ที่สถานบันเทิงรูปแบบผับนิยมจัดวางในร้านเพื่อนำเสนอแก่ลูกค้า คือการแสดงดนตรีสด (Live band) โดยนักร้องและวงดนตรี (อุมาภรณ์ หนูเขียว 2552)

ในขณะที่ตัวเมืองเป็นพื้นที่ซึ่งมี การกระจุกตัวของหน่วยธุรกิจต่างๆมากมาย ธุรกิจสถานบันเทิงประเภทผับมีความแพร่หลายและเติบโตผุดขึ้นอย่างรวดเร็วราวกับดอกเห็ดไปและค่อยๆกระจายไปสู่เมืองสำคัญๆในประเทศ รวมไปถึง “หาดใหญ่” เมืองที่ใหญ่ที่สุดของภาคใต้ตอนล่างซึ่งมีความเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมากที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทย (วงศ์เดือน ภาณุวัฒนากุล 2552)

ในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นเมืองศูนย์กลางการค้า เศรษฐกิจ การศึกษา และการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและสถานบันเทิงที่สำคัญของภาคใต้ นับเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของประเทศไทยและเป็นที่ยอมรับในต่างประเทศ โดยเฉพาะแถบประเทศอาเซียน ได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย มีนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างชาติอยู่อย่างคับคั่งรวมทั้งมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในพื้นที่ด้วยผู้คนหลายเชื้อชาติหลากหลายภาษา (วงศ์เดือน ภาณุวัฒนากุล 2552)

หาดใหญ่เป็นเทศบาลที่มีการเติบโตและความเจริญก้าวหน้าสูง มีประชากรหนาแน่น ขยายตัวอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะเป็นเมืองท่องเที่ยวและการอุตสาหกรรม โดยเฉพาะย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่ ที่มีอยู่คือบริเวณถนนนิพัทธ์อุทิศ 1, 2 และ 3 และถนนธรรมานุญูวิถี มาสู่ฝั่งตะวันออกของตัวเมือง (เทศบาลนครหาดใหญ่ 2555) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้รับการส่งเสริมจากเทศบาล และมีการตอบสนองเป็นอย่างดีจากภาคเอกชน ประกอบด้วยธุรกิจที่ เกี่ยวข้องอีกหลายอย่าง อาทิ โรงแรม ไนท์คลับ ผับ บาร์ และบริการอื่นๆ (ณรงค์ศักดิ์ สุขแก้ว 2554) ซึ่งธุรกิจเหล่านี้มีการดำเนินกิจการเวลากลางคืนเป็นสำคัญ และอาชีพที่พบเห็นได้โดยทั่วไปกับธุรกิจยามค่ำคืนเหล่านี้คือ อาชีพนักร้องหญิงกลางคืน

บริบททางพื้นที่และสังคม ย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองนั้นมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมของตัวเมืองหาดใหญ่ ท่ามกลางผู้คนหลากหลายเชื้อชาติ ภาษา ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ผู้คนในพื้นที่ นักท่องเที่ยวจากประเทศเพื่อนบ้าน อาเซียน รวมไปถึงนักท่องเที่ยวจากชาติตะวันตก สถานบันเทิงประเภทผับย่านกลางเมือง บริเวณถนนธรรมานุญูวิถี ตัดถนนเส้นนิพัทธ์อุทิศ 1 เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นิยมและมีสถานบันเทิงประเภทผับซึ่งเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวตั้งอยู่เรียงราย

“นักร้องหญิง” ถูกใช้เป็นจุดขายอย่างหนึ่งอยู่ในผับย่านตัวเมืองเพื่อสร้างสีสันให้ ความบันเทิงแก่ลูกค้านักท่องเที่ยว ด้วยการการแสดงและบทเพลงที่มีความหลากหลายทางภาษา

นักร้องหญิงกลายเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวที่แม้มีความต่างและหลากหลายทางเชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรม แต่นักร้องหญิงสามารถรวมความสนใจมาไว้ที่เดียวกัน คือ ในการแสดงดนตรีและการร้องเพลงของเธอซึ่งสื่อสารถ่ายทอดให้ลูกค้าได้รับความบันเทิง มีอารมณ์ร่วมไปกับเสียงเพลงและสัมผัสความบันเทิงทางเสียงเพลงอย่างเต็มอรรถรส

ด้วยความโดดเด่นบนเวที ท่ามกลางเสียงดนตรีขับกล่อมและจังหวะเร้าใจ ด้วยการทำงานโดยการร้องเพลงและการแสดงลีลาพลิ้วไหว แสงสีฉาบฉายลงบนเวทีทำให้เกิดความสนุกแก่ผู้ชมการแสดง ทว่าตัวละครที่โดดเด่นในบทบาทนักร้องหญิงบนเวทีการแสดง ยังมีบทบาทในเวทีชีวิตจริงภายใต้เสื้อผ้าเครื่องประดับชุดขาด ซ่อนอยู่หลังฉากการแสดงคือความรู้สึกนึกคิด จิตใจ และตัวตนของนักร้องหญิง

ท่ามกลางแสงไฟที่ฉายส่องตัวนักร้องหญิง บนเวทีการแสดงคือผ้า เสียงร้องคือเครื่องมือสื่อสารเป็นอุปกรณ์การนำเสนอในการทำงาน แสดงตัวตนและแสดงความสามารถนักร้องหญิง ทว่าอาชีพนักร้องหญิงยังคงอยู่ในพื้นที่มุมสลัดตกอยู่ท่ามกลางทัศนคติของสังคม ทำให้คุณค่าหรือทักษะความสามารถ รวมทั้งความหมายมุมมองด้านที่ดีเหมือนจะหริ่งจาง นักร้องหญิงถูกให้ความหมายภายใต้มายาคติ (Myth) กลายเป็นเพียงภาพแทนสิ่งที่ถูกฉาบด้วยแสงไฟบนเวที ท่ามกลางความสลับวับแวมในพื้นที่มุมสลัดสถานบันเทิงยามค่ำคืน อันถูกนิยามว่าเป็นพื้นที่อโคจรและมอมเมาบ่อนทำลายสังคม

อาชีพนักร้องตามสถานบันเทิงกลางคืนทั่วไปมีลักษณะปฏิสัมพันธ์กับแขกผู้มาเที่ยวที่มาเที่ยวสถานบันเทิงแบบ “ผู้แสดง” กับ “ผู้ชม” การทำงานการถ่ายทอดอารมณ์เพลงความรู้สึกผ่านการร้องกับดนตรีให้ความบันเทิงด้านการมองและการฟังแก่แขกผู้มาเที่ยวนั้น แต่อย่างไรก็ตาม ด้วยบริบททางสังคมและพื้นที่สันทนาการยังคงถูกสังคมให้ความหมายเหมารวมทุกพื้นที่ในเวลายามวิกาลคือที่เป็นที่ “อโคจร” หรือ “มอมเมา” เต็มไปด้วย “อบายมุข” ผู้คนภายใต้บริบทสังคมนั้นจึงมักถูกมองว่าเป็นคนไม่ดี มีแต่พวกเที่ยวเตร่เมามาย

ด้วยบริบททางสังคมดังกล่าว อาจเกิดปัญหาบางประการที่ทำให้เกิดความเสี่ยงในอาชีพ อาทิ เวลางาน เป็นช่วงเวลาค่ำคืนซึ่งเป็นเวลาที่คนส่วนใหญ่ใช้เวลาอยู่ในบ้าน อีกทั้งยามค่ำคืนเป็นเวลาของการก่ออาชญากรรมได้ง่ายและมีความเสี่ยงสูงกว่าปกติ การเดินทางต้องมีการระวังความปลอดภัยมากกว่าปกติ (ณรงค์ศักดิ์ สุขแก้ว 2554) พื้นที่งาน ซึ่งเป็นสถานบันเทิงกลางคืนรูปแบบนี้มีผู้คนหลากหลายผลัดเปลี่ยนไปทุกค่ำคืน ทั้งยังมีการขายสุราซึ่งอาจมีความเสี่ยงจากความเมามายหรือการทะเลาะวิวาทของลูกค้าที่ขาดสติของการดื่มสุรา เป็นต้น อาชีพนักร้องหญิง

กลางคืนจึงเป็นอาชีพหนึ่งที่ต้องอาศัยการเรียนรู้ประสบการณ์และมีทักษะการใช้ชีวิตเพื่อหลีกเลี่ยงหรือจัดการและสามารถทำงานบนความเสี่ยงต่าง ๆ นั้นได้

นอกจากความเสี่ยงในอาชีพ อาชีพนักร้องยังเป็นกิจกรรมที่ถูกละเลยว่าเป็นการทำเพื่อความบันเทิง ไม่ใช่การทำงานหรือไม่ใช่อาชีพ บางครั้งไม่ได้รับการให้เกียรติจากกลุ่มคนหรือจากลูกค้า เกิดปัญหาเชิงชู้สาว การลวนลามทางสายตา การพุดจาทะเลาะ หรือแม้แต่การสัมผัสล่วงละเมิดทางร่างกายอาจเกิดขึ้นได้ ทั้งนี้ผู้ที่ทำอาชีพนักร้องต้องมีไหวพริบและทักษะแปลงวิกฤตให้อยู่ในการควบคุมโดยการหยิบใช้ปัจจัยต่างๆ เพื่อต่อรองปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มคน (อุมาภรณ์ หนูเขียว 2552)

ดังนั้น แม้อาชีพนักร้องเป็นที่ยอมรับมากยิ่งขึ้นในปัจจุบันและมีผู้หญิงเข้าสู่สายอาชีพนี้มากขึ้น แต่เนื่องจากคำว่า “นักร้อง” นั้นมีใช้กันอย่างแพร่หลาย และสื่อความหมายในการทำงานด้วยหลากหลายรูปแบบ กล่าวคือ “อาชีพนักร้อง” มีความหมายในสายอาชีพที่กว้างและหลากหลาย ขึ้นอยู่การนำเสนอรูปแบบบริการและบริบทของสถานประกอบการ รูปแบบการทำงานที่แตกต่างรวมถึงรูปแบบความสัมพันธ์ของการทำงานที่มีต่อลูกค้าที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับภายใต้บริบททางพื้นที่เป็นตัวกำหนดที่สำคัญ บริบททางสังคมเป็นปัจจัยที่ส่งผลหรือเป็นเงื่อนไขบางอย่างที่มีต่อค่านิยมทางสังคม แนวคิด บริบทเหล่านั้นได้แก่ ความเป็น “อาชีพ” บริบทของ “พื้นที่” “เวลา” และ บริบท “ความเป็นหญิง” อันทำให้เกิดการช่วงชิงความหมายระหว่างนักร้องหญิงและสังคม

ด้วยมุมมองทางสังคมนั้น มีค่านิยมบางประการที่แตกต่างและซ้อนทับกัน ในรายละเอียดของการมองส่วนย่อยของสังคมคือการมองที่ตัวคน จะสามารถเห็นภาพความเป็นจริงปรากฏในพื้นที่และเวลาดังกล่าว ซึ่งกลุ่มคนในสังคมอีกจำนวนมากอาจไม่ได้สัมผัสตัวตนหรือไม่ได้รับรู้สภาพการดำเนินอยู่ในเชิงลึกในปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้น อันเกิดจากปฏิสัมพันธ์ของบุคคลที่มาอยู่ในพื้นที่สถานบันเทิงและในเวลากลางคืนซึ่งมีหลากหลายบทบาทดำเนินอยู่ในระบบความสัมพันธ์ การศึกษาปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มคนรอบตัวนักร้องหญิงจึงอาจเป็นกุญแจหนึ่งเพื่อไขข้อสงสัยและสะท้อนตัวตนของนักร้องหญิงที่มีหลากหลาย

ในขณะที่กลุ่มคนบางกลุ่มสังคมมองนักร้องหญิงในแง่ลบ มองผู้หญิงกลางคืนแบบเหมารวมคือ “ผู้หญิงไม่ดี” นักร้องหญิงกลางคืนมีความคิดเห็นที่แตกต่าง พยายามจะสื่อด้านที่ดีและแสดงพฤติกรรมเพื่อเสริมอำนาจในการต่อรองความหมาย นำเสนอและแสดงตัวตนโดยพยายามสื่อสร้างความหมายเพื่อก้าวออกจากกรอบทัศนนะเก่า การแสดงตัวตนดำเนินขับเคลื่อนไปท่ามกลางบทบาทชีวิตนักร้องหญิงอันโลดแล่น ซึ่งมีแง่มุมที่น่าสนใจศึกษามากมาย ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอใช้

การสื่อสารต่อรองอำนาจ การพยายามสลัดจากวาทกรรมกดทับ การโดนประทับตรา (Labeling) ในกรอบความคิดเชิงลบ ภายใต้เงื่อนไขของบริบทต่างๆทางสังคม

งานวิจัยเรื่อง “การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน” จึงเป็นการศึกษาเพื่อพยายามหาความเชื่อมโยงอำนาจ ความสัมพันธ์ของผู้หญิงกับบทบาทการทำงานภายใต้บริบททางสังคม ทำความเข้าใจถึงรูปแบบการนำเสนอตัวตนของนักร้องหญิง นำไปสู่การค้นหาคำตอบเกี่ยวกับการต่อรองความหมายของนักร้องหญิงที่สามารถใช้อำนาจในการนิยามและต่อรองความหมายของตนและพยายามก้าวข้ามบางอย่างที่สังคมกำหนดให้การสร้างความหมายแสดงตัวตนที่แตกต่าง การชี้เฉพาะของเราและเขาโดยการต่อรองตัวตนของนักร้องหญิงกลางคืนจึงเป็นหนทางในการบ่งบอกว่าเรามีความเหมือนหรือหนทางที่บอกว่าเราแตกต่างไปจากคนอื่นอย่างไร อยู่ในสถานะร่วมกันกับคนอื่นๆในสังคม

ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยจึงวางขอบเขตบริบททางสังคมทางด้านต่างๆเพื่อจำกัดลักษณะงานของการร้องเพลงกับวงดนตรีในผับ โดยมีเหตุผลสำคัญของการศึกษา เพียงเพื่อให้เกิดความเข้าใจในรูปแบบหนึ่งของ “อาชีพนักร้องหญิงกลางคืน”

การศึกษา “การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน” มีประเด็นที่น่าสนใจอยู่ภายใต้บริบททางสังคม ได้แก่ บริบทของอาชีพ การทำงานในลักษณะการให้ความบันเทิงแก่ลูกค้าอย่างมืออาชีพ บริบทด้านพื้นที่ในการศึกษาคือสถานบันเทิงประเภท “ผับ” เนื่องจากเป็นสถานบันเทิงที่นิยมในบรรดานักท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา คือภายในย่านเศรษฐกิจใจกลางเมือง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา บริบทด้านเวลาการทำงานคือยามค่ำคืน และบริบทความเป็นหญิงที่อยู่ภายใต้โครงสร้างและบริบททางสังคม ว่านักร้องหญิงกลางคืนมีการนำเสนอและแสดงตัวตนเพื่อต่อรองทางความหมายอย่างไร เชื่อมโยงประเด็นคำถามเพื่อการศึกษาค้นหาไปสู่การคลี่คลายและคำตอบภายใต้หัวข้อ “การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืนในหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืนผ่านปฏิสัมพันธ์จากการต่อรองกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ด้วยการนำเสนอ การแสดงตัวตน และการนิยามตนเองของนักร้องหญิง
2. การต่อรองความหมายทางความคิดอันเกิดจากความคาดหวังทางสังคมผสมกับความคาดหวังของนักร้องหญิงกลางคืน

คำถามการวิจัย

การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืนในหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืนผ่านปฏิสัมพันธ์จากการต่อรองกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ด้วยการนำเสนอ การแสดงตัวตน และการนิยามตนเองของนักร้องหญิงนั้นเป็นอย่างไร และมีปัจจัยเงื่อนไขใดในการต่อรองความหมายนั้น

2. การต่อรองความหมายทางความคิดอันเกิดจากความคาดหวังทางสังคมผสมกับความคาดหวังของนักร้องหญิงกลางคืนนั้นเป็นอย่างไร และมีปัจจัยเงื่อนไขใดในการต่อรองความหมายนั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ความเข้าใจถึงการต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืนผ่านการถ่ายทอดเรื่องราวและประสบการณ์ของนักร้องหญิงกลางคืนในการทำงานที่ประกอบการใช้ทักษะ ความรู้ความสามารถพิเศษเฉพาะทางในอาชีพ โดยปราศจากการปิดกั้นจากมายาคติภายใต้ค่านิยมและบริบททางสังคม

2. การรับรู้เชิงบวกกับอาชีพของนักร้องหญิงกลางคืน โดยการศึกษาเน้นเรื่องความแตกต่างภายใต้วัฒนธรรมอันมีกระบวนการที่ซับซ้อนเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของ พื้นที่ เวลา และบริบททางสังคมซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มคนที่หลากหลายมีความซับซ้อนและซับซ้อนเกี่ยวพันกันอย่างเป็นพลวัตซึ่งสามารถปรับกระบวนการทัศนในการอยู่ร่วมกันได้อย่างเข้าใจและเอื้อประโยชน์ต่อกัน

3. เกิดการนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางสู่การพัฒนาสังคม อาทิ การป้องกันแก้ปัญหาพัฒนา โดยใช้เป็นแนวทางหนึ่งในการกำหนดนโยบายของภาครัฐ รวมทั้งอาจเป็นแนวทางแก่นักวิชาการ นักวิจัยในการพัฒนาองค์ความรู้สาขาต่างๆ อาทิเช่น ความรู้ทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ เพศวิถีและสตรีศึกษา สังคมและวัฒนธรรม เพื่อนำไปสู่องค์ความรู้ใหม่ๆในการศึกษาและพัฒนาสังคม

ขอบเขตในการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางสังคมของนักร้องหญิงกลางคืน ผ่านการนิยามตัวตน การนำเสนอ และการแสดงตัวตน ในรูปแบบต่างๆ ผ่านปฏิสัมพันธ์จากการท่องเที่ยวกับกลุ่มบุคคลและความคาดหวังจากสังคม

ขอบเขตด้านพื้นที่

สถานบันเทิงกลางคืนประเภทผับ ในพื้นที่ย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่ บริเวณถนนธรรมณูญวิถี ตัดถนนเส้นนิพัทธ์อุทิศ 1 นิพัทธ์อุทิศ 2 และนิพัทธ์อุทิศ 3 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

นิยามศัพท์เฉพาะ

นักร้องหญิงกลางคืน หมายถึง ผู้หญิงที่ทำงานร้องเพลงในผับ

เอนเตอร์เทน หมายถึง การแสดงของนักร้องหญิงด้วยการร้องเพลง การเต้น หรือ การพูดเพื่อสื่อสารและให้ความบันเทิงบนเวที

แฉม หมายถึง การที่บุคคลอื่นที่ไม่ได้เป็นนักร้องหรือนักดนตรีของร้าน เข้าไปร่วมร้องเพลงหรือเล่นดนตรีกับวงดนตรีร้านที่กำลังทำการแสดง

ออดิชั่น หมายถึง เป็นการสมัครงานของนักร้องนักดนตรีกับร้านอาหารโดยทำการทดลองขึ้นไปร้องหรือเล่นดนตรีจริงในร้านให้ลูกค้าและเจ้าของร้านได้รับชม

ผับ หมายถึง สถานบันเทิงที่มีการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มซึ่งเน้นการขายสุรา และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนมากจะจัดแสงไฟสลัวและมีระบบไฟแสงสีในร้าน ภายในมีการเล่นดนตรีหรือเปิดเพลงบรรยากาศเร้าใจ

บริบทด้านเพศ ความเป็นหญิง หมายถึง สถานะภาพทางเพศหญิง มีประเด็นสำคัญในเรื่อง "ความเป๋นชาย" กับ "ความเป๋นหญิง"

บริบทด้านเวลา หมายถึง เวลางานคือเวลาช่วงกลางคืน มีประเด็นสำคัญในการท่องเที่ยวตัวตนของ "ผู้หญิงทำงาน" กับ การเป๋น "ผู้หญิงกลางคืน"

บริบทด้านพื้นที่ หมายถึง พื้นที่ปฏิบัติงานและอยู่ภายใต้อยู่ในบริบทนั้น ซึ่งในงานวิจัยชิ้นนี้คือพื้นที่ขนาดใหญ่ และหมายความถึง “ผับ” หรือสถานบันเทิงที่มีการใช้ชื่อว่าเป็นร้านอาหารกึ่งผับ

บริบททางสังคม หมายถึง ภูมิหลังทางสังคมที่มีส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องกันกับผู้คนในสังคมนั้นไปถึงวัฒนธรรม ระบบความคิดความเชื่อร่วมกันของสังคมนั้น ในการศึกษา งานวิจัยชิ้นนี้ประกอบด้วยภูมิหลังทางสังคมซึ่งมีปัจจัยแวดล้อมรวมถึงกลุ่มคนด้วย ได้แก่ ลูกค้า ผู้ดำเนินการร้าน และเพื่อนร่วมงานในวงดนตรีและผู้ร่วมงานฝ่ายอื่น และกลุ่มคนบทบาทอื่นๆ

กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการที่ผู้วิจัยได้มีประสบการณ์ด้านการร้องเพลง พบประเด็นคำถามที่เป็นความขัดแย้งต่อตนเองและสังคมหลายแง่มุม เช่น การตอบคำถามต่อสังคมเมื่อมีคนมาถามว่า ทำงานอะไร การให้คำตอบว่าทำงาน “อาชีพนักร้อง” เกิดปฏิกิริยาตอบสนองส่วนใหญ่ซึ่งนำไปสู่คำถามในสองประเด็น ประเด็นแรกคือ การเป็นนักร้องสังกัดค่ายเทป มีผลงานการร้องเพลงการแสดงอย่างไรบ้าง และประเด็นที่สอง คือการเป็นนักร้องรับจ้างคือการทำงานในลักษณะงานรับจ้างร้องเพลงตามสถานที่ต่างๆ อาทิ ร้านอาหาร โรงแรม ผับ ที่ไหนอย่างไร ทั้งนี้การบอกกับสังคมว่าเป็น “นักร้อง” มักทำให้เกิดปฏิกิริยาเชิงลบ เช่น การไม่มีรายได้ที่แน่นอน เกิดทัศนคติต่ออาชีพว่าเป็นงาน “เดินกินรำกิ้น” มีการแสดงที่ไม่เหมาะสม ยั่วยวนยั่วทางเพศ การเป็นผู้หญิงไม่เรียบร้อย อันเกิดการแปลงความหมายของการเป็น “ผู้หญิงไม่ดี”

อาชีพนักร้องเป็นอาชีพที่ตกอยู่ในค่านิยมทางสังคม (Inquiry is value-bound) ถูกมองจากสังคมว่าเป็นการให้ความบันเทิง ไม่ใช่การใช้ความสามารถหรือแม้กระทั่งไม่ได้มองว่าเป็นอาชีพ การดูถูกหรือไม่ให้เกียรติของลูกค้าเป็นเรื่องปกติ อีกประการหนึ่งคือความขัดแย้งตามกระแสของสังคม การตอบโต้เพื่อพยายามเชื่อมโยงสาเหตุ (Causal linkage) ว่าผู้ได้รับการการศึกษาที่ดีไม่เหมาะสมต่อการวางบทบาทในอาชีพนักร้อง ซึ่งเป็นอาชีพที่ดูเหมือนมีรายได้ไม่แน่นอน ไม่มีประกันความมั่นคงทางอาชีพ ไม่ได้มีการใช้ทักษะความรู้ที่เรียนมา เพราะบริบททางสังคมมองว่าการเรียนสูงๆ เพื่อจะได้งานดีๆรายได้ดี มีความมั่นคง มากกว่าการมองความสำคัญของการศึกษาเพื่อใช้พัฒนาศักยภาพและเปิดทัศนคติวิสัยทัศน์คน และสามารถมีมุมมองและทางเลือกในอาชีพทำงานที่ตนเองชอบสามารถนำความรู้มาบูรณาการและประยุกต์ใช้และกับงานที่มีใจรัก มีทักษะ มีความถนัด มาประกอบอาชีพและดำเนินชีวิตควบคู่กันไปอย่างมีความสุข

การศึกษานักร้องหญิงกลางคืนในประเด็นต่างๆภายใต้บริบททางสังคม ได้แก่ บริบทอาชีพคือลักษณะงานที่เป็นการให้ความบันเทิงทางการรับฟังแก่ลูกค้า บริบทด้านพื้นที่ในการศึกษาคือสถานบันเทิงประเภท “ผับ” ขอบเขตด้านพื้นที่คือภายในย่านธุรกิจตัวเมืองอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และบริบทด้านเวลายามค่ำคืน และบริบทความเป็นหญิง ว่านักร้องหญิงมีการนำเสนอและแสดงตัวตนต่อรองความหมายอย่างไร

ความสัมพันธ์ของความเป็นหญิงกับบทบาทการนำเสนอตัวตนภายใต้บริบททางสังคม เป็นเงื่อนไขสำคัญอย่างหนึ่งในการทำความเข้าใจเรื่องการนิยามตัวตนและให้ความหมายของนักร้องหญิง นำไปสู่การค้นหาคำตอบเกี่ยวกับการที่นักร้องหญิงที่สามารถใช้อำนาจในการต่อรองทางความหมายเพื่อพยายามก้าวข้ามบางอย่างที่สังคมกำหนดให้ การสร้างความหมายแสดงตัวตนที่แตกต่าง การชี้เฉพาะของเราและเขา การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืนเป็นหนทางในการบ่งบอกว่าเรามีความเหมือนหรือที่เราแตกต่างไปจากคนอื่นอย่างไร เพื่ออยู่ในสถานะร่วมกันกับคนอื่นในสังคม

การศึกษานี้จึงเน้นการเข้าถึงการต่อรองความหมายของนักร้องหญิง เพื่อหาคำตอบและความเข้าใจในนักร้องหญิงบนฐานคิดเรื่องวาทกรรม สัญญา และพื้นที่ปฏิบัติการทางสังคม รวมทั้งศึกษาการนำเสนอตัวตนและการต่อรองทางความหมายที่นักร้องหญิงสร้างขึ้น โดยนำแนวคิดในความหลากหลายและซับซ้อนของสังคม โดยพยายามเสนอมุมใหม่ พยายามปลดปล่อยความคิดออกจากวิธีคิดแบบเก่าที่เป็นการ “คิดแบบคู่ตรงข้าม” คือการเกาะยึดทางความคิดว่าสิ่งนั้นผิด สิ่งนี้ถูก ซึ่งในความเป็นจริงแล้วทุกสิ่งล้วนเป็นเหตุและเป็นผลของกันและกันไม่มีต้นเหตุหรือปลายปัญหาในการโยนความไม่ชอบธรรมใส่กันบนความสัมพันธ์ของมนุษย์

ทั้งนี้ความเชื่อมโยงของแนวคิดระบบความเชื่อกับปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นเป็นเหตุและผลต่อกันเองอันเกิดขึ้นท่ามกลางความหลากหลายและค่อยๆมีความสลับซับซ้อนขึ้นของปรากฏการณ์ทางสังคมในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงศึกษาปรากฏการณ์ครั้งนี้ผ่านการพูดคุยกับนักร้องหญิงกลางคืนเป็นหลัก รวมทั้งบุคคลกลุ่มต่างๆที่เกี่ยวข้องกับนักร้องหญิง เพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มข้อมูลได้เสนอความคิด เล่าเรื่อง รวมถึงการสังเกตการพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในบริบททางสังคมรอบตัว ใช้การพูดคุยในลักษณะเปิดกว้างและมีช่องทางหลากหลายตามแต่สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่างๆที่มีความเชื่อมโยงกับนักร้องหญิงกลางคืนเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเห็นถึงการต่อรองความหมายในบทบาทนักร้องหญิงกลางคืนภายใต้สถานการณ์ที่หลากหลายภายใต้บริบททางสังคม

ปฏิบัติการวิจัยในทางทฤษฎี

แนวคิดวาทกรรม

แนวคิดสัญญา

แนวคิดพื้นที่ปฏิบัติการทางสังคม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับบริบททางสังคมของนักร้องหญิงกลางคืน บริบทด้านเพศความเป็นหญิงกับการทำงาน งานวิจัยเกี่ยวกับอาชีพ ชีวิตกลางคืน และ งานวิจัยเกี่ยวกับสถานบันเทิง สถานเริงรมย์

ปฏิบัติการวิจัยในทางทฤษฎี

การทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานศึกษาปรากฏการณ์อันเกี่ยวข้องกับการต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน จากมุมมองทางสังคมเชื่อมโยงตัวตนนักร้องหญิงในการต่อรองความหมาย รวมทั้งการใช้วิธีคิดแบบคู่ตรงข้ามเพื่อศึกษาเปรียบเทียบมุมมองค่านิยมกับการให้ความหมายจากทางสังคมอันมีการเคลื่อนไหวซับซ้อนและซ้อนทับกัน ทั้งนี้เพื่อการศึกษาสังคมอันเป็นพลวัตจึงนำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่น่าสนใจในบริบททางสังคมอันเป็นพื้นที่ทางสังคมซึ่งนำไปสู่การต่อรองความหมายของนักร้องหญิง เพื่อไปสู่การทำความเข้าใจในประเด็นการศึกษา ดังต่อไปนี้

แนวคิดทฤษฎีทางสังคมที่สำคัญมักมีความแตกต่างกันในรายละเอียด แต่ก็มีความโน้มในการมองแบบคู่ตรงกันข้าม ตลอดจนพยายามค้นหากฎเกณฑ์และข้อสรุปที่ตายตัว (พัฒนา กิตติอาษา 2546) ทำให้เกิดฐานคติที่ผิดพลาดว่า โครงสร้างและผู้กระทำสามารถแยกออกจากกันได้หรือเชื่อผิดๆว่ามนต์ศันอันหนึ่ง “กำหนด” มนต์ศันอีกอันหนึ่ง แต่ในความเป็นจริงทั้ง

สองแนวคิดดังกล่าวมีความเชื่อมโยงเกาะเกี่ยวกัน คือ โครงสร้างไม่ได้อยู่ “ภายนอก” การกระทำ หรือตัวผู้กระทำ แต่อยู่ “ภายใน” ตัวของการกระทำหรือผู้กระทำที่เป็นส่วนประกอบหลักของการกระทำที่เราศึกษาอยู่ (เชษฐา พวงหัตถ์ 2548, 81)

การเปลี่ยนผ่านการวิจัยในยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodern) เป็นการพยายามชี้ให้เห็นการวิจัยสังคมและวัฒนธรรมให้มีความหลากหลายมากขึ้น เพื่อเป็นการปลดปล่อยวิธีการคิดแบบคู่ตรงข้ามด้วยการรื้อถอนวิธีคิดแบบเก่าที่มองสังคมแบบโครงสร้าง เพื่อให้เชื่อมโยงกับระบบความสัมพันธ์เชิงอำนาจภายในสังคมจากการติดกับดักของความคิดแบบคู่ตรงข้าม

“การติดกับดักของความคิดแบบคู่ตรงข้าม” หมายความว่า ความคิดในเรื่องโครงสร้าง (Structure) ติดอยู่ในระดับมหากภาพหรือภาพใหญ่ กับตัวมนุษย์ในระดับผู้ปฏิบัติการ (Agency) แต่ไม่ใช่ปัจเจกบุคคล ทว่าเป็นผู้ปฏิบัติการทางสังคม (Social actor) ซึ่งอาจหมายถึงกลุ่มคนก็ได้ ดังมุมมองเชิงวิพากษ์ทางทฤษฎีของ อานันท์ กาญจนพันธุ์ กล่าว คือในภาวะของการติดกับดักก่อให้เกิดความชะงักงันในแง่ที่ว่า เราไม่แน่ใจว่าควรให้ความสำคัญแก่สิ่งใดมากกว่า ระหว่างโครงสร้างกับตัวมนุษย์ผู้ปฏิบัติการที่เป็นกลุ่มเป็นก้อนเหล่านี้ และทำให้เราละเลยที่จะศึกษาวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นในลักษณะที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้นในเชิงทฤษฎีแนวคิดหลังสมัยใหม่ให้ความสำคัญแก่การเชื่อมโยงเงื่อนไขของบริบทของสังคมที่เฉพาะเจาะจงเหล่านี้จากสังคมเล็กๆ สังคมย่อยๆ สู่การศึกษาครอบคลุมหมดทุกสังคม และพยายามให้ความสำคัญแก่มุมมองของเราเป็นใหญ่ (อานันท์ กาญจนพันธุ์ 2548)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำเอาวิธีวิทยาของ อานันท์ กาญจนพันธุ์ มาใช้ในการกำหนดแนวคิดในการศึกษา โดยการปรับเอามุมมองเชิงวิพากษ์ทางทฤษฎีในการแสดงนัยยะของมิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นศึกษาแบ่งเป็น 5 มิติดังนี้

มิติที่ 1 การคำนึงถึงมุมมองที่หลากหลายในสถานการณ์ที่ซับซ้อน เพราะสิ่งต่างๆ ล้วนมีการต่อรองความหมายในลักษณะต่างมุมมอง จึงต้องใคร่ครวญตรึกตรองสะท้อนความคิดโดยไม่ยึดความคิดอย่างตายตัว

มิติที่ 2 การใช้ความคิดเชิงซ้อนในการหลีกเลี่ยงการยึดเหนี่ยวความคิดในการยึดติดความคิดแบบคู่ตรงข้าม (Dichotomy) การกีดกัน โดนประทับตรา ถูกกลไกอุดมการณ์เบียดขับ มิติความสัมพันธ์ที่เลื่อนไหล

มิติที่ 3 ความคิดอย่างมีเงื่อนไขในบริบท คือการคิดเชื่อมโยงปรากฏการณ์กับบริบททางวัฒนธรรมและกติกาทางสังคม การวิเคราะห์ล้วนเชื่อมโยงถึงกัน แม้มนุษย์ในสังคมตกอยู่

ภายใต้ชุดรูปแบบความรู้ความจริงอันเป็นวาทกรรมกดทับ กระนั้นการอยู่ภายใต้บริบท (Context) ที่ต่างกัน มีผลทำให้การนิยามความหมายมักเลื่อนไหลไปตามบริบทที่แปรเปลี่ยนไปตามเงื่อนไขทางบริบท

มิติที่ 4 การสร้างความหมายให้กับนักร้องหญิงกลางคืน แม้การให้ความหมายแก่สิ่งต่าง ๆ มาจากการก่อรูปแห่ง สัญญา (Signifier) วิธีวิทยาที่ใช้ในการคิดทะลุกรอบโดยร้อยถอนความคิด ภาพปรากฏนั้นไม่ได้มีความหมายในตัวหรือเป็นสิ่งตายตัวดังที่ถูกหยาบมากกล่าวอ้างเสมอไม่ว่าจะเป็นความหมายตามธรรมชาติหรือตามประเพณีก็ตาม เพราะเมื่อหยิบความหมายเหล่านั้นมาเชื่อมโยงกัน แล้วพบว่ามีการสร้างความหมายเพิ่มเติมเสริมแต่งตลอดเวลา

มิติที่ 5 การศึกษานักร้องหญิงกลางคืนในฐานะเป็นผู้กระทำการ (Subject) ในการต่อรอง ขัดขืน ต่อสู้ ไม่ได้เป็นเพียงผู้ที่ถูกกระทำ (Object) หรือจำกัดความหมายอยู่ในกรอบโครงสร้างทางสังคมที่ปิดครอบและตีตรา แต่สามารถการสร้างตัวตนภายใต้สถานการณ์ตามสถานภาพทางสังคมที่เป็นตัวกำหนด

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำการปฏิบัติการวิจัยในเชิงแนวคิดทฤษฎีแบบหลังสมัยใหม่ ได้แก่ แนวคิดวาทกรรม แนวคิดสัญญา และแนวคิดพื้นที่ปฏิบัติการทางสังคม รวมทั้งศึกษาเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับบริบททางสังคมของนักร้องหญิงกลางคืนใน บริบทด้านเพศความเป็นหญิงกับการทำงาน งานวิจัยเกี่ยวกับการทำงานและชีวิตกลางคืน และ งานวิจัยเกี่ยวกับสถานบันเทิง สถานเริงรมย์ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา

วิจัยเรื่อง “การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน” ภายใต้โครงสร้างอันถูกครอบทับด้วยวาทกรรมต่างๆ ประกอบกับการนิยามหรือการให้ความหมายนั้นเมื่อถูกจับยึดโดยมายาคติแล้ว จะมีการกระทำที่ส่งผลต่อกันและกันระหว่างโครงสร้างสังคมและตัวคน ภายใต้บริบทโครงสร้างของสังคมอันครอบคลุมตัวนักร้องหญิง

แนวคิดวาทกรรม

แนวคิดยุคหลังสมัยนิยมหรือหลังทันสมัยใหม่ (Postmodernism) เป็นแนวคิดที่เกิดจากการตั้งคำถามต่อภูมิปัญญาที่ตกทอดมาจากกลุ่มทฤษฎีทันสมัยนิยม มองความจริงแบบใหม่ โดยการปฏิเสธความเชื่อที่ว่าความจริงนั้นไม่มีข้อโต้แย้ง และร้อยถอนวาทกรรมที่ชี้ว่าความรู้ความจริงขึ้นอยู่กับวาทกรรม ในขณะเดียวกัน ยังได้ให้ความสำคัญในสิทธิ เสี่ยง บทบาททางสังคมของกลุ่มคนที่ถูกมองข้าม โดยให้ความสำคัญกับการเปิดพื้นที่ทางสังคม การเผยแพร่หน้าของอำนาจที่อยู่

เบื้องหลังความจริงที่มีอยู่อย่างหลากหลายเป็นการเปิดโอกาสให้ประเด็นปัญหาและตัวละครได้พูดคุยสนทนาหรือโต้ตอบกันเอง (พัฒนา กิตติอาษา 2546)

Foucault นักคิดในยุคหลังทันสมัยใหม่ได้กล่าวถึงความหมายเรื่องวาทกรรมว่า มนุษย์ถูก กดทับ ขับเคลื่อน ให้ตกอยู่ในเงื่อนไขสองประการ เงื่อนไขประการแรกถูกกระทำให้อยอมจำนนต่อกฎเกณฑ์ต่างๆทางสังคม และเงื่อนไขประการที่สองถูกกระทำให้อยอมรับสถานะที่สังคมกำหนดให้ เช่น สถานะเป็นผู้หญิง ผู้ชาย ลูก พ่อแม่ นักศึกษา เป็นต้น การได้รับสถานภาพทางสังคมเหล่านี้เองที่ทำให้มนุษย์เปลี่ยนสภาพจากการเป็นผู้ยอมจำนนหรือในฐานะผู้ถูกกระทำ (Object) ไปเป็นผู้กระทำ (Subject) และการมีสถานะเป็นผู้กระทำอ้อมหมายถึงว่ามนุษย์นั้นสามารถแสดงออกถึงความเป็นตัวตนของตัวเอง (Agency) ได้ ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างและผู้กระทำจึงไม่ได้แยกออกจากกันและไม่ได้ขัดแย้งกัน แต่เป็นมโนทัศน์เพียงอันเดียวที่มีสองลักษณะอยู่ภายใน ในทางกลับกันนี้เป็นเหมือนสองด้านของเหรียญอันเดียวกันที่ถูกเชื่อมประสานกัน โดยผ่านปฏิบัติการทางสังคม (Foucault อ้างถึงใน สุชาติดา ทวีสิทธิ์ 2549)

วาทกรรม (Discourse) เป็นเพียงกรอบของการนิยามความเป็นจริงวางอยู่บนมุมมองหนึ่งๆ และประกอบไปด้วยกระบวนการและปฏิบัติการทางสังคมที่มารองรับชุดความจริงเหล่านั้น ในการศึกษายุคหลังสมัยใหม่ ดังที่ อภิญา เพ็ญฟูสกุล ได้กล่าวถึงสิ่งที่เชื่อมโยงนี้ว่า วาทกรรมของสำนักหลังสมัยใหม่ ล้วนต้องการทำลายหรือพยายามสั่นคลอนหรือล้มค่านิยมต่างๆ ที่ตายตัวของเพศสภาพ ในขณะที่เดียวกันก็พยายามสร้างกระบวนการทัศน์ใหม่ที่มีพลังอำนาจในการอธิบายที่ยืดหยุ่นสามารถรองรับความหลากหลายและซับซ้อนได้มากกว่าเดิม รวมทั้งสร้างปฏิบัติการใหม่ๆ ขึ้นมาด้วย (อภิญา เพ็ญฟูสกุล 2546)

การปรับเปลี่ยนจากแนวคิดของกลุ่มโครงสร้างนิยมที่มุ่งให้ความหมายต่อสรรพสิ่งหรือต่อปรากฏการณ์ต่างๆในลักษณะของสารัตถนิยม (Essentialism) ที่หยุดนิ่งตายตัวและเน้นความเป็นสากล มาให้ความสำคัญกับการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการในการให้ความหมายทางสังคม กระแสความคิดใหม่นี้เรียกว่า การศึกษาการสร้างความหมาย (Constructionist) จะเน้นบทบาทของผู้สร้างวาทกรรม ไม่ใช่เป็นเพียงผู้ยอมรับรวมทั้ง พยายามแสดงให้เห็นกลไกของความเป็นปัจเจกภาพนั้นเป็นผลของวาทกรรมและปฏิบัติการทางวาทกรรม อันเป็นการสร้างความทรงจำหรือผลิตซ้ำความทรงจำผ่านอำนาจของการนิยามความหมายเพื่อรองรับการกระทำ สร้างความชอบธรรม หรือการทำให้เห็นว่าความจริงเป็นเช่นนั้น ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นได้ก่อให้เกิดอำนาจของการเป็นผู้กระทำ การ โดยเกิดขึ้นได้ในทุกที่ไม่จำเป็นว่าอำนาจนั้นจะถูกผูกขาดจากฝ่ายใดฝ่ายเดียว (กมลวรรณ คงยก 2554)

รูปแบบความรู้ความจริงภายใต้วาทกรรมของความเป็นตัวตน ไม่ได้มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ แต่ถูกสร้างขึ้นผ่านวาทกรรม เช่น “ความเป็นหญิง” ด้วยรูปแบบของวาทกรรมเชื่อว่าตัวตนที่ถูกสร้างสามารถเปลี่ยนแปลงได้ และเชื่อว่าตัวตนไม่มีความเป็นเอกภาพตลอดเวลา กระนั้นในแง่วาทกรรมยังมีนัยยะสำคัญว่าด้วยเรื่องการแบ่งแยกทางเพศในความเป็นหญิง

“ผู้หญิง” ตามการให้ความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ผู้หญิงหมายถึงคนที่มีโยนีเป็นอวัยวะสืบพันธุ์ คนที่มีมดลูก (ราชบัณฑิตยสถาน 2546) เป็นการให้ความหมายถึงเพศสรีระ (Sex) ที่ติดตัวมาแต่กำเนิดซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงต่อบทบาทและหน้าที่ทางสังคม และ “ความเป็นหญิง” ผูกติดและตกอยู่ภายใต้วาทกรรมกรอบคิดของเพศสภาวะ (Gender) จากเพศสังคมทำให้เกิดกีดกตึกา เงื่อนไขทางสังคม

สังคมโลกยุคปัจจุบัน ผู้หญิงเข้ามามีบทบาทในด้านต่างๆ มากขึ้นโดยเฉพาะด้านอาชีพและการทำงาน ปัจจุบันผู้หญิงเข้าสู่ตลาดแรงงานเพิ่มมากขึ้น ผู้หญิงทำงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวจึงเป็นสิ่งที่ปรากฏทั่วไป ต่างจากคุณลักษณะของหญิงไทยในอดีตที่ต้องอยู่บ้านดูแลครอบครัวโดยมีผู้ชายทำหน้าที่หลักในการทำงานหาเลี้ยงครอบครัว ในประวัติศาสตร์สังคมไทยหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 การควบคุมเรื่องเพศ คือ การควบคุมผ่านกรอบเพศภาวะที่เน้น “ผู้หญิงที่ดี” คือการเป็นแม่บ้าน แม่เรือน ความเป็นสตรีเพศจึงถูกผูกติดกับวาทกรรมที่เรียกว่า “แม่ศรีเรือน” (กฤตยา อาชวนิจกุล 2551)

กระบวนการการทำงานหรือการประกอบอาชีพในสังคมนั้นมีบริบทและเงื่อนไขบางอย่างในการจำกัดการแบ่งหน้าที่งาน ด้วยบทบาทความเป็นเพศหญิง และบทบาทความเป็นเพศชาย ซึ่งบทบาทการทำงานของผู้หญิง ถูกจำกัดแค่การการเป็น “ช่างเท้าหลัง”

“ผู้ชายเป็นช่างเท้าหน้า ผู้หญิงเป็นช่างเท้าหลัง” คำกล่าวโบราณที่แยกสถานะบทบาททางเพศของหญิงและชาย คือการเป็นผู้นำ และผู้ตามในสมัยก่อนโดยเพศชายเป็นผู้ที่มีบทบาทในการทำมาหากิน ผู้หญิงไทยมักจะถูกปลุกฝังหรือฝึกให้อยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน หุงหาอาหาร ดูแลรักษาความสะอาดของบ้านเรือน ประกอบกับความเชื่อเรื่องการศึกษา ภูมิหลังของนักร้องหญิงในอดีต มักขาดโอกาสทางการศึกษาเนื่องจากสังคมไทยในอดีตไม่ได้นิยมส่งเสริมให้ลูกผู้หญิงเรียนหนังสือเพราะกลัวจะเขียนเพลงยาว (อุมาภรณ์ หนูเขียว 2552)

หญิงไทยโบราณถูกสงวนและจำกัดทางความคิด คำพูด การแสดงออก โดยเฉพาะในเรื่องความรักและการแสดงทัศนคติ หญิงที่กล้าแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ถูกมองว่า “ก้ากั้น” ไม่สมเป็นกุลสตรี แต่การสื่อสารด้วยบทเพลงซึ่งขับร้องโดยนักร้องหญิงมีความไพเราะและการให้

ความบันเทิงทั้งยังเป็นช่องทางการแสดงออกทางความคิดและการนำเสนอตัวตนอย่างอิสระ ทั้งยังแฝงการใช้อำนาจการต่อรองกับสังคมซึ่งต่างจากหญิงไทยทั่วไป ในอีกแง่มุมหนึ่งนักร้องหญิงจึงได้รับความนิยมชมชอบว่าเป็น “ผู้หญิงนำสมัย” เป็นการต่อรองอำนาจอย่างหนึ่งภายใต้วาทกรรม

สังคมไทยเป็นสังคมแบบ “ปิตาธิปไตย” หรือชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) เป็นสังคมที่ยินยอมให้ฝ่ายชายมีเมียหลายคน (Polygyny) ซึ่งจะสัมพันธ์กับระบบชนชั้นและเศรษฐกิจ การแลกเปลี่ยนผู้หญิงเพื่อควบคุมอำนาจและทรัพยากรเหมือนที่พบในกลุ่มชนชั้นสูงของสังคมหลายแห่ง กาญจนา แก้วเทพ ได้ให้ความหมายการสื่ออำนาจในการครอบครองโดยการใช้สัญลักษณ์ของความเป็นเพศชายมีอำนาจเหนือกว่า เพศหญิง กระทั่งการมองสตรีเพศเป็นเพียง “วัตถุ” เพื่อประดับบารมีและศักดิ์ศรี “ความเป็นชาย” แต่ในอีกแง่มุมของสังคมขัดต่อจารีตประเพณีความเชื่อแบบผัวเดียวเมียเดียว (Monogamy) ตามกรอบศีลธรรมอันดีตามความเชื่อค่านิยมของสังคมไทย (กาญจนา แก้วเทพ 2535)

ในยุคนี้แม้ว่าจะเกิดรูปแบบการสมรสแบบผัวเดียวเมียเดียว (Monogamy) แล้วก็ตาม แต่ในข้อเท็จจริงแล้วคงเป็นเงื่อนไขผูกบังคับแต่เฉพาะฝ่ายหญิงเท่านั้น แม้เกิดการนอกใจของคู่สมรสเกิดจากเป็นเพศชายหรือสามี แต่บทลงโทษหรือความเสื่อมเสียที่เกิดขึ้นมักจะถูกโยนความผิดไปที่เพศหญิง (กาญจนา แก้วเทพ 2535)

สอดคล้องกับมุมมองเกี่ยวกับ “ผู้หญิง” ตามนัยยะของ กาญจนา แก้วเทพ มองว่าผู้หญิงไม่ได้ถูกกดทับด้วยระบบชายเป็นใหญ่ หากแต่เกิดจากการกดทับของวาทกรรมหรือระบบสัญลักษณ์ (Sign) ต่างๆที่อาจเป็นผลมาจากประวัติศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรม อันเป็นเหตุให้มีการเรียกร้อง ความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย ที่เท่าเทียมกัน เนื่องจากกรอบคิดของเพศสภาพ (Gender) ที่ติดตัวมาแต่กำเนิด และจากเพศสังคม กรอบคิดดังกล่าวนี้มีผลทำให้เกิดการควบคุมในเรื่องเพศและการแสดงออกทางเพศยังเป็นประเด็นโต้แย้งในสังคม (กาญจนา แก้วเทพ 2549)

การศึกษาแนวคิดวาทกรรมเพื่อเชื่อมโยงรูปแบบความรู้ความจริงที่ถูกสร้างขึ้นภายใต้วาทกรรม รวมทั้งศึกษาบทบาทนักร้องหญิงกลางคืนในฐานะของผู้สร้างวาทกรรม ไม่ใช่เป็นเพียงผู้ยอมรับความหมายอย่างไร้ความรู้สึกนึกคิด และพยายามแสดงให้เห็นกลไกของความเป็นปัจเจกภาพนั้นเป็นผลของวาทกรรมและปฏิบัติการทางวาทกรรมผ่านอำนาจของการช่วงชิงความหมายและการนิยามความหมายต่อตนเอง

แนวคิดสัญญา

แนวคิดโครงสร้างนิยมเชิงสัญญา มีแนวคิดหลักในการประสานวิธีการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยย่อยๆ ของโครงสร้างสังคมวิธีการวิเคราะห์ “สัญญา” มีนักทฤษฎีในแนวคิดนี้อันได้แก่ Ferdinand de Saussure, Roland Barthes และ Umberto Eco

แฟร์ดินองด์ เดอ โซสซูร์ (Ferdinand de Saussure อ้างถึงใน สรณี วงศ์เปี้ย สัจจ 2544) นักภาษาศาสตร์ชาวฝรั่งเศสได้อธิบายถึงความหมายของสัญญาว่า สัญญาคือสิ่งที่สัมผัสได้และเป็นสิ่งที่คนกลุ่มหนึ่งได้ตกลงกันใช้สิ่งนั้นเป็นเครื่องหมายถึงสิ่งหนึ่ง “สัญญา” จึงหมายถึง สิ่งที่ถูกสร้างขึ้น มาเพื่อให้มีความหมาย (Meaning) แทนของจริงหรือตัวจริง (Object) ในตัวบท (Text) และในบริบท (Context) หนึ่งๆ เพื่อใช้อธิบายสิ่งที่สร้างขึ้นมาจากตัวจริงที่ปรากฏ

Saussure อธิบายว่าในทุกๆ สัญญาต้องมีส่วนประกอบทั้ง 2 อย่างได้แก่ รูปสัญญา (Signifier) คือสิ่งที่เราสามารถรับรู้ผ่านประสาทสัมผัส เช่นการมองเห็นตัวอักษร รูปภาพ หรือการได้ยินคำพูดที่เปล่งออกมาเป็นเสียง (Acoustic-image) และ ความหมายสัญญา (Signified) หมายถึงความหมาย คำนิยามหรือความคิดรวบยอด (concept) ที่เกิดขึ้นในใจหรือในความคิดของผู้รับสาร ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างสัญญาแต่ละตัวนั้นเกิดขึ้นโดยตรรกะว่าด้วยความแตกต่าง (The logic of difference) หมายถึง ความหมายของสัญญาแต่ละตัวมาจากการเปรียบเทียบว่าตัวมันแตกต่างจากสัญญาตัวอื่นๆ ในระบบเดียวกัน ซึ่งหากไม่มีความแตกต่างแล้ว ความหมายก็เกิดขึ้นไม่ได้ ทั้งนี้ความต่างที่ทำให้ค่าความหมายเด่นชัดที่สุดคือความต่างแบบคู่ตรงข้าม (Binary Opposition) เช่น ขาว-ดำ ดี-เลว ร้อน-เย็น หรืออธิบายอีกอย่างคือ ความหมายของสัญญาหนึ่งเกิดจากความไม่มี หรือไม่เป็นของสัญญาอื่น (สรณี วงศ์เปี้ย สัจจ 2544)

ขณะที่ความสัมพันธ์ระหว่างสัญญาแต่ละตัวนั้นเกิดขึ้นบนความแตกต่าง Charles Sanders Peirce กล่าวถึงสัญญาที่แสดงถึงบางสิ่งบางอย่างซึ่งถูกกำหนดขึ้นเองและได้รับการยอมรับจนเป็นแบบแผน (Convention) ใช้การเรียนรู้เครื่องหมายเพื่อการแสดงถึงการเป็นตัวแทน (Representation) ซึ่งสังคมยอมรับความสัมพันธ์นี้มีการแทนที่เรียกว่าสัญลักษณ์ (Symbol) ตัวอย่างเช่น “แหวนหมั้น” เป็นสัญลักษณ์ของความผูกพันระหว่างหญิงชายคู่หนึ่งแต่ถ้าเปลี่ยนเป็น “แหวนแต่งงาน” ก็จะใช้แทนความหมายของความผูกพันและลึกซึ้งกว่าการหมั้นหมายเป็นต้น (กาญจนา แก้วเทพ 2541)

การแสดงความหมายของสัญลักษณ์นั้นจะมีความสัมพันธ์ระหว่างรูปสัญลักษณ์และความหมายสัญลักษณ์ตลอดเวลา ประกอบด้วยความหมายตรงและความหมายแฝง ซึ่ง Barthes ได้ให้แนวคิดในการวิเคราะห์ความหมายทั้ง 2 ชนิดว่า

ความหมายตรง (Denotation) เป็นระดับของความหมายที่เกี่ยวข้องกับความจริงระดับธรรมชาติ เป็นความหมายที่ผู้ใช้สามารถเข้าใจได้ตรงตามตัวอักษรจัดอยู่ในลักษณะของการอธิบายหรือพรรณนา (Descriptive level) และเป็นความหมายอันเป็นที่รับรู้และเข้าใจได้สำหรับคนส่วนใหญ่ เข้าใจเป็นความหมายเดียวตรงกัน (ภักคพงศ์ อัครเศรณี 2548)

ความหมายแฝง (Connotation) เป็นการตีความหมายของสัญลักษณ์โดยพ่วงเอาปัจจัยทางวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องเพื่ออธิบายถึงปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นกับอารมณ์ความรู้สึกของผู้ใช้และคุณค่าทางวัฒนธรรม ความหมายแฝงนี้สร้างขึ้นบนพื้นฐานของความหมายตรงของสัญลักษณ์ตัวเดียวกัน ซึ่งกระบวนการเกิดขึ้นของความหมายแฝงนี้เกิดขึ้นเมื่อสัญลักษณ์ในความหมายระดับแรกถูกนำไปใช้เป็นรูปสัญลักษณ์โดยมีการผูกโยงรวมเข้ากับความหมายใหม่ ซึ่งกระบวนการนี้เองที่ Barthes ใช้อธิบายการเกิด มายาคติ (Myth) ว่ามายาคติเป็นระบบสื่อความหมายซึ่งมีลักษณะพิเศษอันก่อตัวขึ้นบนกระแสนการสื่อความหมายที่มีอยู่ก่อนแล้ว จึงถือได้ว่า มายาคติเป็นระบบสัญลักษณ์ในระดับที่สอง สิ่งที่เป็นหน่วยสัญลักษณ์ ในความหมายแรก กลายมาเป็นเพียงรูปสัญลักษณ์ในความหมายที่สอง ดังนั้นรูปแบบความรู้ความจริงไม่ว่าในเบื้องต้นนั้นจะมีความแตกต่างหลากหลายเพียงใดก็ตาม เมื่อถูกจับยึดโดยมายาคติแล้ว ก็จะถูกทอนให้เหลือเป็นเพียงรูปสัญลักษณ์เพื่อสื่อถึงสิ่งอื่นเสมอ (วรรณพิมล อังคศิริสรรพ 2544)

อย่างไรก็ดี การสื่อความหมายในระดับของความหมายแฝงมีแนวโน้มในการสื่อความหมายที่แตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับของการสื่อความหมาย (สมเกียรติ ตั้งนโม 2550) โดยแบ่งออกเป็น 2 ระดับได้แก่

ระดับของปัจเจก (Individual connotations) ในการทำความเข้าใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลจากการเรียนรู้ทำให้บุคคลมีความเข้าใจและให้นิยามต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจเหมือนหรือแตกต่างกัน สำหรับการสื่อความหมายระดับนี้เป็นการสื่อความหมายแบบส่วนตัว จึงอาจไม่ได้สื่อความหมายแตกต่างไปตามความหมายปกติดังที่คนอื่นๆ มีส่วนร่วมในความหมายนั้น

ระดับของวัฒนธรรม (Cultural connotations) การสื่อความหมายในระดับนี้แสดงถึงการที่วัตถุในวัฒนธรรมได้พ่วงเอาความสัมพันธ์และการสื่อความหมายเข้ามาในตัวมันและมี

ส่วนร่วมในการให้ความหมายกับผู้คนในวัฒนธรรม ยกตัวอย่างเช่นการมอบดอกกุหลาบ ที่คนให้การยอมรับในเชิงวัฒนธรรมเข้าใจร่วมกันว่าเป็นการแสดงถึงความรัก

การสร้างความหมาย (Meaning) ของนักร้อง มีลักษณะของการสื่อความหมายเป็นภาพรวม อาจหมายถึงร้องกับเครื่องคาราโอเกะ (Karaoke) หรือร้องกับวงเครื่องดนตรีหรือคูสติค (Acoustic band) หรือร้องกับการเล่นดนตรีเต็มวง (Full band) ลักษณะการร้องการแสดงเป็นอย่างไร รูปแบบการแต่งตัวเสื้อผ้าที่สวมใส่เป็นอย่างไร ลักษณะงานการให้ความบันเทิงเป็นอย่างไร การมีปฏิสัมพันธ์กับแขกผู้มาเที่ยว เป็นอย่างไร รวมไปถึงมีการขายบริการทางเพศแอบแฝงด้วยหรือไม่อย่างไร

ตัวอย่างการสื่อสัญลักษณ์จากการผลิตซ้ำ และเกิดความคิดรวบยอด (Concept) เดียวกันของผู้คนในสังคม แม้ว่าจะไม่เหมือนกันทีเดียวแต่จะคล้ายคลึงกัน จากการรับรู้ทางสังคม ผู้ชายหรือสามีทำงานนอกบ้าน หลังเลิกงานได้ไปเที่ยวกับกลุ่มเพื่อนตามสถานบันเทิงกลางคืนที่มีการขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือแอลกอฮอล์ และนักร้องหญิงเป็นสิ่งดึงดูด จนเกิดเป็นคำพูดหยอกล้อในวงสังคมดังกล่าวที่ว่า “สามีติดนักร้อง”

การต่อรองความหมายเกิดสองฝั่งคือด้านสามีและด้านนักร้อง ในขณะที่ “สามี” คือเพศชายอันเป็นปัจเจก แต่เพศหญิงคือ “นักร้อง” ใช้เรียกแทนผู้คนในสายอาชีพจึงเกิดการฝังความหมายในลักษณะเหมารวม อีกทั้งค่านิยมที่สังคมยอมรับว่า “ผู้ชายทุกคนเจ้าชู้” เป็นเรื่องธรรมชาติของ เพศชายจึงไม่ถูกมองว่าเป็นต้นเหตุแห่งการกระทำแต่บทลงโทษหรือความเสื่อมเสียที่เกิดขึ้นจึงมักถูกโยนความผิดไปที่เพศหญิงว่า “ไม่รู้จักระวังชังใจ” “ไม่รักนวลสงวนตัว” “ยั่วชวนให้ทำ” นั้นต้นเหตุกลายเป็น บ่อเกิดของ “ความไม่ซื่อสัตย์” “การชู้สาว” “การทรยศนอกใจ” และถูกตีตราว่าผู้หญิงทำงานอาชีพกลางคืนเป็น “หญิงไม่ดี” ภายใต้อิทธิพลซึ่งเป็นสถานบันเทิงหรือ “แหล่งมั่วสุมมอมเมา” อันเป็นปัญหาครอบครัวและปัญหาสังคม เป็นต้น

ความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์เกิดขึ้นโดยตรรกะว่าด้วยความแตกต่าง (The logic of difference) จะแสดงค่าความหมายเด่นชัดที่สุดคือความต่างแบบคู่ตรงข้าม (Binary Opposition) กล่าวคือนักร้องหญิงกลางคืนที่ถูกตีความว่าเป็น “หญิงไม่ดี” ความต่างแบบคู่ตรงข้ามนี้ทำให้ตัวนักร้องหญิงถูกประทับตรา กระทั่งถูกเบียดขับ กีดกันออกจากพื้นที่ทางสังคมและการให้คุณค่าและความหมายในแง่การเป็น “หญิงที่ดี”

การศึกษาการต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืนในเรื่องของการนิยาม และการต่อรองความหมาย ทั้งระดับปัจเจก (Individual connotations) คือการต่อรองความหมาย จากตัวนักร้องหญิงเอง หรือใน ระดับของวัฒนธรรม (Cultural connotations) คือการให้ความหมายจากสังคม โดยการใช้นวนคติระบบสัญลักษณ์ทำให้เกิดความเข้าใจในแง่ของการนิยามและการต่อรองความหมายในรูปแบบต่างๆ ทั้งความหมายโดยตรงและความหมายแฝงซึ่งอาจมีความคลุมเครืออันทำให้เกิดมายาคติ (Myth)

แนวคิดพื้นที่ปฏิบัติการทางสังคม

แนวคิดพื้นที่ทางสังคม หมายถึงพื้นที่ทางความคิด อุดมการณ์ และวัฒนธรรม ที่มีนัยยะต่อการจัดความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคม ดังที่ Foucault ได้ศึกษาเรื่องพื้นที่และมองว่า “พื้นที่คือรากฐานการทำงานของอำนาจทุกชนิด” (Space is fundamental in any exercise of power) เป็นสถานที่ที่ความรู้กับอำนาจบรรจบกันอย่างลงตัวพอดี โดยกระบวนการสร้าง การแทนที่ การสวมรอย และการเปลี่ยนรูปที่ทำให้ความรู้กลายเป็นอำนาจ โดยด้านหนึ่งมองโครงสร้างความคิดและสังคมแบบหยุดนิ่งตายตัว ขณะที่อีกด้านหนึ่งมองมนุษย์เป็นปัจเจกชนที่สามารถทำตามอำเภอใจของตนเอง แต่กลับมองไม่เห็นความเคลื่อนไหวของมนุษย์ในวัฒนธรรมที่มีความรู้สึกนึกคิด ทั้งการตีความวัฒนธรรม การสร้างความหมายใหม่ ตลอดจนช่วงชิงความหมายอยู่ตลอดเวลา (Foucault อ้างถึงใน ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร 2543)

ในวงวิชาการทางสังคมศาสตร์ปัจจุบันที่ไม่ได้มอง “พื้นที่” ว่ามีความหมายเฉพาะในเชิงกายภาพเท่านั้น แต่เห็นว่าเป็นเรื่องของการสร้างขึ้นในทางวัฒนธรรม ซึ่งแฝงไว้ด้วยนัยยะของความสัมพันธ์เชิงอำนาจ การสร้างความรู้ และการสร้างภาพของความจริงเพื่อกำหนดความหมาย ทำให้ความหมายนั้นมักจะมีพลวัตเพราะถูกปรับเปลี่ยนและเคลื่อนไหวไปตามความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เปลี่ยนแปลงไปเสมอ ดังที่ อานันท์ กาญจนพันธุ์ กล่าวไว้ว่า พื้นที่สังคมไม่ได้หมายถึงพื้นที่ทางกายภาพ แต่ในอีกด้านหนึ่งหมายถึงพื้นที่ทางความคิด อุดมการณ์ และวัฒนธรรม ที่มีนัยยะต่อการจัดความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคม ส่วนอีกด้านหนึ่งหมายถึงเวทีของการต่อสู้ โต้เถียง ต่อรอง และช่วงชิงความหมายต่างๆ ในกระบวนการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ใหม่ให้เกิดขึ้นในสังคม (อานันท์ กาญจนพันธุ์ 2548, 241)

“คน” กับ “พื้นที่” จึงเป็นเรื่องซ้อนทับกันอยู่เสมอ คนจะอยู่ได้ก็ต้องมีพื้นที่ทางสังคมเพื่อแสดงตัวตน แต่การแสดงตัวตนได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับความหมายที่ถูกกำหนดขึ้น โดยความหมายที่ให้และกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวกับความหมายจะเป็นปัญหาในเรื่องของการสร้างและ

การนิยามตลอดจนการต่อสู้ช่วงชิงความหมายของพื้นที่ ทั้งหมดจะอยู่ภายใต้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เฉพาะเจาะจง (อานันท์ กาญจนพันธุ์ 2549)

ในเรื่องของพื้นที่ของ “ผู้หญิง” ในสถานบันเทิง หากไม่พิจารณาปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและบริบททางสังคมอื่นใด สิ่งที่น่าประหลาดใจในทัศนคติคือความขัดแย้งกันของการวางบทบาทหน้าที่ของความเป็นหญิง ด้วยอาชีพที่ต้องออกไปโลดแล่นนอกบ้าน ในพื้นที่สี่เทาที่ปิดกั้นกับเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ทำให้ความเป็นหญิงเป็นรองต่ออำนาจเพศชาย

อนึ่ง บริบทของ “พื้นที่” และ “เวลา” อาจเป็นสิ่งปรุงแต่งให้เกิดมายาคติต่อมุมมองจากสังคม กล่าวคืออาชีพ “นักร้อง” ในบริบทที่เป็น “สถานบันเทิง” และในเวลา “กลางคืน” เรียกว่าเป็นการทำงานในพื้นที่ที่ปิดกั้นกับเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ถูกสังคมให้ความหมายว่าเป็นที่มอมเมาชั่วร้าย เป็นแหล่งโจจร (รัตนะ บัวสนธ์ 2549) บริบทด้านเวลาคือยามวิกาลหรือเวลากลางคืนซึ่งถูกมองเป็นเวลาที่เสี่ยงต่อความปลอดภัยในชีวิต เวลาของอาชญากรรมเมื่อกล่าวถึงอาชีพ “นักร้องหญิงกลางคืน” จึงมาการฉายภาพในความรู้สึกนึกคิดของผู้คนที่ไม่ดีนัก ขัดแย้งต่อ “ความเป็นกุลสตรี” หรือ “ผู้หญิงที่ดี” เรียกว่ามีมโนภาพเชิงลบ มากกว่าให้คุณค่าและนิยมชมชอบ

สถานบันเทิงและสถานบริการที่มีเวลาเปิดทำการเวลากลางคืนเป็นสำคัญนั้น มีการแข่งขันด้านธุรกิจล้วนทำแผนการตลาดต่างๆเพื่อการดึงดูดใจลูกค้าให้มาเที่ยวและใช้บริการ เกมกลยุทธ์หนึ่งคือการทำให้นักงนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับแขกผู้มาเที่ยว รวมทั้งหาสิ่งดึงดูดใจ เพื่อสร้างแรงจูงใจแก่แขกผู้มาเที่ยว นั่นเอง นักร้องและวงดนตรี เป็นเหตุผลอันดับต้นๆที่มีผลทำให้นักท่องเที่ยวทั้งหลายเข้าร้านตามสถานบันเทิงต่างๆ นักร้องหญิงจึงถูกจับวางในการถูกทำให้เป็นสินค้าที่มักเรียกว่า “จุดขาย” เพื่อเรียกลูกค้า

ในขณะที่สถานบันเทิงบางแห่ง การมี ปฏิสัมพันธ์แขกผู้มาเที่ยวกับพนักงานในร้าน เช่นเด็กเสิร์ฟเด็กตริ้งและนักร้องมีการแอบแฝงการขายบริการทางเพศ แขกผู้มาเที่ยว สถานบริการมีจุดประสงค์หลักในการเข้ามาซื้อบริการทางเพศในสถานบันเทิง อาชีพเด็กเสิร์ฟ หรือนักร้อง จึงกลายเป็นภาพลักษณ์ของอาชีพในด้านลบ คือเป็นเพียงอาชีพที่เป็นฉากบังหน้าการค้าประเวณีและการกระทำความผิดในการค้าบริการทางเพศ เนื่องจาก “นักร้อง” ในบริบทของเวลา “กลางคืน” มีหลากหลายรูปแบบเช่น นักร้องคาเฟ่ นักร้องโรงเบียร์ นักร้องโคโยตี้ นักร้องไนท์คลับ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างแขกผู้มาเที่ยว และตัวคนทำงานมีรูปแบบหลากหลาย “นักร้อง” นั้นจึงถูกมองในแง่ลบจากวาทกรรมในอดีต และจากการที่มีความหมายเป็นภาพรวม เพราะการทำของ “นักร้อง” ไม่ได้มี

บริบทแวดล้อมจำกัดความ ในบทบาท หน้าที่ ลักษณะการปฏิบัติงาน ว่าเป็นอย่างไร แตกต่างกันอย่างใด และไม่ได้มองเป็นปัจเจกบุคคล จึงถูกการให้ความหมายเป็นแบบเหมารวมในเชิงลบ

สิ่งสำคัญที่ไม่สามารถแยกออกจากการศึกษาได้ นั่นคือบริบททางสังคมหรือพื้นที่ทางสังคมที่มีความเกี่ยวพันและโยงอำนาจความสัมพันธ์ต่อกัน พื้นที่ทางสังคมเสมือนเวทีการแสดง มีการฉายภาพเปรียบเป็นปรากฏการณ์ทางสังคม มีการผสมผสานสอดรับกันในการสื่อและต่อรองความหมาย พร้อมไปกับการช่วงชิงความหมายเป็นคู่ตรงข้ามไปในเวลาเดียวกัน การศึกษาเรื่องพื้นที่ทางสังคมยังมีความสำคัญในแง่การเชื่อมโยงไปสู่ประเด็นสำคัญในการศึกษาคืออำนาจ ความสำคัญและบริบททางสังคม

ดังนั้น การเปิดพื้นที่อันเป็นพื้นที่ที่ยืนของส่วนย่อยส่วนหนึ่งที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ภารกิจในสถานบันเทิงในเวลากลางคืน คือ ตั๊กกร้อหญิง ซึ่งเต็มไปด้วยประสบการณ์ชีวิตที่ได้อยู่ เห็น รับฟัง รับรู้เรื่องราวผ่านประสบการณ์ตรงและทางอ้อมสั่งสมมาเป็นเวลานาน สามารถถ่ายทอดมุมมองและเรื่องราวต่างๆรวมทั้งมุมมองใหม่ๆ จากเรื่องราวและประสบการณ์ตรงจากนักกร้อหญิงกลางคืน

การศึกษาการต่อรองความหมายของนักกร้อหญิงกลางคืนในครั้ง นี้ จะสามารถช่วยเฉลยปมปัญหาจากการตั้งโจทย์ทางสังคมและความเข้าใจที่คลุมเครือได้ชัดเจนขึ้น พร้อมทั้งเป็นบันทึกระจกสะท้อนมิติความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่สลับซับซ้อนของการใช้อำนาจต่อรองจากการควบคุมทางสังคม ช่วยเปิดมโนทัศน์ให้เกิดความเข้าใจ รวมไปถึงการสอดประสานสอดคล้องร่วมกันของปัจเจกชนกับโครงสร้างของสังคม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ท่ามกลางความสัมพันธ์ทางสังคมที่เคลื่อนไหวและซับซ้อน การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและมีความเชื่อมโยงกับนักกร้อหญิงกลางคืนนั้นเพื่อเป็นการกรุยทางสร้างความกระจ่าง เข้าใจกับการต่อรองความหมายของนักกร้อหญิง ได้แก่ งานวิจัยเกี่ยวกับความเป็นหญิง งานวิจัยที่มีประเด็นสำคัญเกี่ยวข้องกับพื้นที่ งานวิจัยเกี่ยวกับสถานบันเทิง งานวิจัยชีวิต และอาชีพกลางคืน

งานวิจัยและแนวคิดเกี่ยวกับอาชีพ : ในเชิงความสำคัญของ “บริบทด้านเพศ”

การทำงานเป็นกิจกรรมที่ทำให้มนุษย์ต่างจากสัตว์อื่น งานเป็นกิจกรรมที่ควบคุมกับการเป็นมนุษย์ ที่ใดมีมนุษย์ที่นั่นย่อมมีการทำงาน ทั้งนี้คาดกันว่ามนุษย์ใช้เวลาโดยเฉลี่ยประมาณ 1 ใน 3 ของชีวิตในฐานะผู้ใช้แรงงาน (Gross อ้างถึงใน ปาริชาติ พรหมสุวรรณ 2538)

คำว่า “การทำงาน” นั้น เป็นถ้อยคำที่เข้าใจได้โดยทั่วไปว่าหมายถึง การทำกิจกรรมเลี้ยงชีวิต ความหมายของการทำงาน ก็คือการทำกิจกรรมอย่างจริงจังเพื่อเลี้ยงชีพอย่างมั่นคงถาวร ดังภาษาที่เราใช้กันอยู่ คือ “การทำมาหากิน การทำงานเลี้ยงชีวิต งานอาชีพ” (ยรรยง สินธุ์งาม 2552)

โดยทั่วไป อาชีพ (Career) หมายถึง สิ่งที่บุคคลกระทำเพื่อการดำรงชีวิต โดยใช้ความรู้ ทักษะ และความสามารถของตนที่ได้รับจากการศึกษาและฝึกอบรม เช่น อาชีพแพทย์ พยาบาล นักวิทยาศาสตร์ ช่างไฟฟ้า ช่างไม้ เป็นต้น อาชีพ คือ ลำดับของตำแหน่งซึ่งบุคคลดำรงอยู่ภายในช่วงชีวิตของเขา (De Cenzo & Robbins, 1994 อ้างถึงใน ยรรยง สินธุ์งาม 2552) ดังนั้น บุคลากรทุกคนที่ทำงานโดยได้รับหรือไม่ได้รับค่าตอบแทน จะถือว่าเป็นบุคคลที่มีอาชีพทั้งสิ้น

แต่ทั้งนี้ “อาชีพ” ไม่ใช่แต่เพียงการทำมาหากินเลี้ยงชีพทั่ว ๆ ไปในบริบททางสังคมของชาวตะวันตกใช้คำว่า “Professional” อันหมายถึง “ความเป็นมืออาชีพ” และหากหมายถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ก็คือ ผู้ทำงานในวิชาชีพ ที่ใช้ความสามารถทักษะพิเศษเฉพาะด้าน ที่ต่างจากคนทำงานเลี้ยงชีพพื้น ๆ ทั่ว ๆ ไป (สุรชาติ ถิกสถิตย์ 2552) ซึ่งความเป็นมืออาชีพ (Professional) มีองค์ประกอบของการอยู่ในตำแหน่ง บทบาท หน้าที่ ดังนี้

1. เป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลผู้มีทักษะ ฝีมือ “สูง” ในการทำกิจการงานอาชีพนั้น ๆ โดยมุ่งตอบสนองต่อความต้องการ ความสนใจของผู้ใช้บริการ คือ ผู้มารับบริการ ลูกค้า ผู้ดู ผู้ชม ผู้อ่าน เช่น ในวงวิชาชีพชั้นสูงอย่างครู แพทย์ ทนายความ และวิชาการด้านอื่น เรียกผู้รับบริการจากมืออาชีพว่า client หรือ audience ในนามนักเรียน นักศึกษา ผู้ป่วย และลูกความ เป็นต้น
2. บุคคลมืออาชีพนั้นหรือกลุ่มบุคคลเหล่านั้น เป็นผู้มีความสามารถเต็มตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ และเป็นที่ยอมรับกันในหมู่คนในวงการงานอาชีพเดียวกัน สามารถทำงานด้วยฝีมือ ในตำแหน่ง หน้าที่ บทบาท ในระดับความสามารถแนวทางเดียวกันได้ ลักษณะงาน คุณภาพงาน และผลงานของมืออาชีพ อยู่ในระดับมาตรฐาน มีอาชีพจึงควรได้รับเงิน หรือ เสียค่าปรับ ลดค่าจ้างจากการทำงานหากทำผิด หรือ ฝีมือลดลงตามความสามารถ และกิจกรรมที่ได้ทำ ด้วยกฎเกณฑ์เดียวกัน และผลประโยชน์พึงได้พึงเสียเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดกันไว้แล้ว
3. มีอาชีพมีสิทธิในการใช้-ได้-มี “สิทธิอันพึงมี-พึงได้-พึงใช้ของการเป็นมืออาชีพ” หรือ “พึงหาเอาประโยชน์จากผลสำเร็จจากกิจการในงานอาชีพแห่งตน”
4. มีอาชีพต้องดำรงตนอยู่ใน “จรรยาบรรณของวิชาชีพ” หรือ ต้องเคารพในกฎ กติกา มารยาท และจริยธรรมของวงการงานอาชีพของตน

5. มืออาชีพต้องมีผลงานในฐานะ “มืออาชีพ” ที่ “วัดผลประเมินผลได้” ทั้งด้านความรู้ และความสามารถในการปฏิบัติงานต้องมีผลงานได้มาตรฐานวิชาชีพ มีระดับ ปรากฏอย่าง ต่อเนื่องสม่ำเสมอ เป็นที่ยอมรับของผู้คนในวงการเดียวกัน และสาธารณะ

ทั้งนี้ ผู้หญิงกับการประกอบอาชีพต่างๆ ยังมีกรอบจำกัดบางอย่างทางสังคมซึ่งกดทับ แบ่งแยก ปิดกั้นพื้นที่เนื่องจากการแบ่งแยกทางเพศในทางสังคมด้วยเส้นแบ่งความเป็นหญิง ชาย

คำอธิบายระหว่าง ผู้ชาย-ความเป็นชาย (Man-masculine) และ ผู้หญิง-ความเป็นหญิง (Woman-feminine) ทางด้านสังคมวิทยาและมานุษยวิทยานั้นมองว่า ร่างกายมนุษย์ สามารถถูกอธิบายด้วยความหมายที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับ เรื่องเพศ หรือ เพศสรีระ (sex) หมายถึง เพศที่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิดส่วนความหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อบทบาทและหน้าที่ทางสังคม หรือ เพศสภาพ (Gender) เป็นเงื่อนไขทางสังคม วัฒนธรรม สร้างขึ้นและสามารถปรับเปลี่ยนได้ (เขมิสา ขำวิสัย 2552)

เนื่องจากกรอบคิดของเพศสภาวะ (Gender) ที่ติดตัวมาแต่กำเนิด กรอบคิดดังกล่าวนี้มีผลทำให้เกิดการควบคุมในเรื่องเพศและการแสดงออกทางเพศในสังคม “งานของเพศหญิง” จึงเกิดความคาดหวังจากสังคม ผู้หญิงหมายถึงคนที่มีหน้าที่ต้องมีบุตร คู่กับผู้ชาย (พจนานุกรม ไทย-ไทย อ.เปลื้อง ณ นคร 2539) รวมไปถึงการรับใช้พ่อแม่ตนเอง พ่อแม่สามี การดำรงรักษาสถานภาพการแต่งงานและการดูแลบ้าน หน้าที่เหล่านี้กลายเป็นงานที่มองไม่เห็น (Invisible work) และเป็นการกระทำตามภาระหน้าที่ตามที่สังคมมอบหมายให้

ความเป็นหญิงไทยในอดีตถูกผูกติดกับภาระหน้าที่หลักคือการดูแลทำงานบ้าน ซึ่งในอดีตผู้คนประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก การดำเนินชีวิตแบบพอมือพอกิน ดังนั้นการเล่าเรียนสูงๆจึงไม่จำเป็นเทียบเท่าการทำงานบ้านและการทำงานช่วยเหลือครอบครัวทำมาหากิน ผู้หญิงจึงจำต้องมีการทำกิจกรรมมากมาย จนบางครั้งได้สร้างความขัดแย้งต่อกิจกรรมต่างๆที่ต้องทำขณะประกอบอาชีพการทำงานนอกบ้าน (ดุสิต พงศาพิพัฒนา 2544)

ในปัจจุบันแม้ผู้หญิงได้เคลื่อนเข้าสู่ตลาดแรงงานมากขึ้นทัดเทียมกับผู้ชาย แต่ก็ต้องยอมรับว่าพื้นที่ทางสังคมดังกล่าว ยังมีได้เปิดกว้างมากนัก บรรทัดฐานทางสังคมในความต่างของหญิงชายยังเป็นสองมาตรฐาน (Double standard) คือ ได้รับการปฏิบัติและความน่าเชื่อถือต่างกัน อันเป็นเหตุให้มีการเรียกร้อง ความเสมอภาคระหว่างหญิงชายให้เท่าเทียมกัน ดังที่กาญจนา แก้วเทพ ได้อธิบายว่างานที่ผู้หญิงทำเมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพของผู้ชายแล้ว งานของผู้หญิงก็เป็น เพียงอาชีพรองบ่อน หรืออาชีพที่ขึ้นต่ออำนาจของอาชีพผู้ชายเช่น ถ้าเป็นพยาบาล (ผู้หญิง) ก็ต้องรับใช้

หมอ (ผู้ชาย) หรือเลขานุการ (ผู้หญิง) ก็ต้องรับใช้ผู้บริหารเจ้านาย (ที่เป็นชาย) (กาญจนา แก้วเทพ 2535)

ดังนั้น การสร้างผู้หญิงผ่านงานเป็นอุดมการณ์ทางสังคมไปแล้ว ทั้งที่จริงแล้วงานทุกประเภทไม่ว่าหญิงหรือชายก็สามารถเข้ามามีบทบาทได้ด้วยกันทั้งสิ้น เพราะการปฏิบัติในเนื้องานแต่ละขั้นพื้นฐานที่แท้จริงเกิดจากการที่บุคคลนั้นๆ ได้รับการฝึกฝนอบรมมาให้ได้เรียนรู้ทักษะจนเกิดเป็นความสามารถเฉพาะทางขึ้น หาใช่ด้วยผู้กดขี่กับเพศที่เกิดมาแต่กำเนิดไม่ (สุคนธา สุขสมลำ 2553)

ตัวอย่างงานวิจัยเกี่ยวกับผู้หญิงทำงานปัจจุบัน ดังเช่นงานศึกษาเรื่อง “ตะกายดาว: ชีวิตต้องสู้ของผู้หญิงออฟฟิศ” สะท้อน โครงสร้างทางสังคมเป็นเสมือนเครื่องมืองดทับให้ผู้หญิงตกอยู่ในฐานะผู้ถูกกระทำ โดยเล่าผ่านออฟฟิศแห่งหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความไม่ราบเรียบในความสัมพันธ์และมีลักษณะเป็นพลวัต งานวิจัยพยายามแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของผู้หญิง โดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถของผู้หญิง (กมลวรรณ คงยก 2554)

ในแง่มุมมองของการทำงานและภาพลักษณ์ของนักร้องหญิง งานศึกษาเรื่อง “กระบวนการสร้างนักร้องยอดนิยมของบริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด (พ.ศ. 2537) “ ศึกษาถึงกระบวนการและกลยุทธ์การสร้างนักร้องยอดนิยมเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการสร้างนักร้องให้ได้รับความนิยมนั้น บุคคลที่ก่อนจะก้าวเข้ามาเป็นนักร้องในอุตสาหกรรมเพลงไทยนั้นมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ หนึ่งเป็นบุคคลที่มีความมุ่งมั่นใฝ่ฝันอยากจะเป็นนักร้องจนถึงบุคคลที่ไม่เคยคิดฝันมาก่อน และสองเป็นบุคคลที่มีพรสวรรค์และมีทักษะของการร้องเพลงมาแล้วจนถึงบุคคลไม่มี ต้องมีการสร้างภาพลักษณ์ อันเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับผลงานเพลง และอาศัยแผนการตลาดและการ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ (ณัฐภรณ์ สติกรกุล 2537)

จากงานวิจัย “การเข้าสู่อาชีพและชีวิตการทำงานของนักร้องคาเฟ่” ของดุสิต พงศาพิพัฒน์ ศึกษาชีวิตการทำงานของนักร้องและกระบวนการการเข้าสู่อาชีพนักร้องคาเฟ่ ต่อการให้ความหมายของอาชีพนักร้องเป็นอาชีพหนึ่งเช่นเดียวกับอาชีพอื่นๆ ที่มีมูลเหตุจูงใจให้บุคคลหนึ่งเข้ามาประกอบอาชีพดังกล่าว โดยมีเขียนไว้ในหนังสือเรื่องทางก้าวไปสู่อาชีพนักร้องโดยนำเสนอว่าการเริ่มต้นเข้าไปสู่อาชีพการเป็นนักร้องที่แต่ละคนมีประสบการณ์และความเป็นมาที่อาจคล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกัน ซึ่งอาจเริ่มต้นการเป็นนักร้องด้วยเหตุ 4 ประการ คือ ใจชอบ ถูกบังคับ สิ่งแวดล้อมชักจูง และเหตุการณ์ผลักดัน (ป.ชื่นประโยชน์ อ่างถึงในดุสิต พงศาพิพัฒน์ 2544)

งานวิจัยเกี่ยวกับสถานบันเทิงยามค่ำคืน: ในเชิงความสำคัญของ

“บริบทด้านพื้นที่ และ เวลา”

นักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า สถานบันเทิง ไว้หลายลักษณะ ซึ่งพอจะประมวลได้ดังนี้

ความหมายของสถานบันเทิง “สถานบันเทิง” ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มาตรา 3 ให้นิยามว่า หมายถึงสถานที่ตั้งขึ้นเพื่อให้บริการโดยหวังผลประโยชน์ในการค้า ตัวอย่างเช่น สถานเต้นรำ รำวง หรือรอกเง็ง ประเภทที่มีและประเภทที่ไม่มีหญิงพาร์ตเนอร์บริการ เช่น ดิสโก้เธค สถานที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการการแสดงอื่นเพื่อความบันเทิง เช่น ผับ คาราโอเกะ (เกษร สิทธิหนิว 2545)

คันธรส พลเยี่ยม ให้ความหมายว่า “สถานบันเทิง หมายถึง สถานเริงรมย์ หรือสถานประกอบการที่เป็นแหล่งบันเทิงสำหรับบุคคลทั่วไป โดยตั้งขึ้นเพื่อผลประโยชน์ทางการค้า เป็นสถานที่เปิดบริการในเวลากลางคืน เปิดเวลา 20.00 น. ถึง 02.00 น. ของวันรุ่งขึ้น ซึ่งเป็นที่สำหรับรับประทานอาหารและเครื่องดื่ม ฟังเพลง เต้นรำ มีบรรยากาศที่ดึงดูดใจด้วยระบบแสง สี เสียงที่ทันสมัย ได้แก่ ดิสโก้เธค ผับ และคาราโอเกะ (คันธรส พลเยี่ยม 2545)

สถานบันเทิง หมายถึง สถานบริการตอนกลางคืนปัจจุบันได้ตอบสนองคนในสังคม โดยจะจัดเป็นสถานที่พบปะสังสรรค์สำหรับคนทำงานกลางวัน โดยพบปะสังสรรค์ในเวลากลางคืน ซึ่งได้ตอบสนองให้กับผู้ที่มาเที่ยวยังสถานบริการเหล่านี้ได้เป็นอย่างดี โดยให้ความบันเทิงในรูปแบบต่างๆ เช่น มีนักร้อง มีดนตรี เพื่อให้ได้รับความสำราญไปพร้อมๆ กับการจำหน่ายเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ อาหาร ของมีนเมาอื่นๆ ด้วย (นันทยา คงประพันธ์ 2543 อ้างถึงใน คันธรส พลเยี่ยม 2545)

จากความหมายของสถานบันเทิงข้างต้น ผู้วิจัยเลือกเนื้อหาในการศึกษาเฉพาะสถานบันเทิงรูปแบบผับซึ่งมีลักษณะเฉพาะของร้านขายสุรารูปแบบหนึ่งดังการนิยามต่างๆต่อไปนี้

ผับ เป็นสถานบันเทิงสำหรับดื่มสุรา ประกอบกับการฟังเพลง เต้นรำ สามารถลุกขึ้นยืนเต้นได้บริเวณโต๊ะที่ตนเองนั่ง มีบรรยากาศที่เร้าใจ ส่วนมากจะจัดแสงไฟสลัวและมีระบบแสงสีเสียงที่ทันสมัยเคลื่อนที่ไปตามจังหวะและทำนอง (นันทยา คงประพันธ์ 2543 อ้างถึงใน คันธรส พลเยี่ยม 2545)

จากงานวิจัยของชัยนาม นักไร่ เรื่อง “อิทธิพลของผับต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น กรณีศึกษาวัยรุ่นที่เคยไปใช้บริการย่านถนนอาร์ซีเอ กรุงเทพฯ” ได้กล่าวว่า “ผับ” เป็นสถานบันเทิงเรีงรมย์ที่เปิดให้บริการในเวลากลางคืนรูปแบบหนึ่ง มีวิวัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม ผับแต่เดิมนั้นเป็นสถานบันเทิงที่ให้บริการเครื่องดื่มและการเต้นรำเพื่อความสนุกสนานเพียงเท่านั้น (ชัยนาม นักไร่ 2545)

อย่างไรก็ตามในทางสังคมความเป็นจริง พื้นที่ “ผับ” เป็นพื้นที่ซึ่งมีนิยามความหมายอันคลุมเครือ (Ambivalent) ไม่มีเส้นแบ่งที่ชัดเจนทางด้านการให้ความหมาย และอาชีพนักร้องในสถานบันเทิงกลางคืนเป็นอาชีพที่สามารถขายบริการทางเพศแอบแฝงในรูปแบบต่างๆ ทั้งในรูปแบบการเปิดขายบริการทางเพศโดยตรงและในรูปแบบบริการอื่นบังหน้าแต่หลังฉากมีผลประโยชน์และเกี่ยวข้องกับบริการทางเพศอยู่ด้วย(สถาบันประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล อ้างถึงใน ดุสิต พงศาพิพัฒน์ 2544) ตัวอย่างอาชีพนักร้องในธุรกิจคาเฟ่เป็นรูปแบบที่มีการขายบริการทางเพศอยู่ โดยการนำเสนอแสดงต่างๆเช่นการแสดงตลก มายากลต่างๆมาเป็นจุดขายร่วมกับหญิงขายบริการทางเพศที่อยู่ในรูปนักร้อง (ดุสิต พงศาพิพัฒน์ 2544)

ดังนั้นหากไม่พิจารณาในบริบทของพื้นที่และลักษณะงาน การให้ความหมายต่อนักร้องหญิงยังมีลักษณะเป็นภาพซ้อนและคลุมเครือ รวมทั้งผู้คนที่อยู่ภายใต้บริบทสถานบันเทิงยามค่ำคืน พบว่าสังคมบางกลุ่มให้ความหมายกับอาชีพในทางลบและใช้การมองแบบเหมารวม (Stereotype) ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการ คนทำงาน ผู้ประกอบวิชาชีพ นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวที่ทั้งหลายถูกให้ความหมายจากสังคมในเชิงลบมากกว่าเชิงบวก (อุมาภรณ์ หนูเขียว 2552)

ทั้งนี้การศึกษาในยุคหลังใช้แนวคิดหลังสมัยนิยมเพื่อศึกษามุมกลับของสังคมและสามารถสะท้อนปรากฏการณ์พลิกกลับด้านความคิดมุ่งลงสู่แง่มุมที่ยังไม่ได้รับการยอมรับ หรือสิ่งที่สังคมมีความเข้าใจอย่างผิวเผิน โดยการศึกษาในเชิงลึกและตีแผ่ความเป็นจริงให้ปรากฏ

มนต์ชัย นินนาทนนท์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “อิทธิพลของสถานเรีงรมย์ที่มีต่อเยาวชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาสำหรับเหตุผลการไปเที่ยวคือพักผ่อนหย่อนใจเป็นส่วนใหญ่องรองลงมาคือความสนุกสนานการต้องการประสบการณ์ใหม่ๆรวมทั้งค่านิยมของนักเรียนมีความเชื่อว่าการเที่ยวสถานบันเทิงให้ประโยชน์มากกว่าโทษทั้งยังช่วยให้มีความคิดสร้างสรรค์ช่วยปรับปรุงบุคลิกภาพและเรียนรู้การเข้าสังคม (มนต์ชัย นินนาทนนท์ 2534)

สอดคล้องกับงานวิจัยของ รจนา เพ็ชรดี ในมุมมองของวัยรุ่นที่มาเที่ยวสถานบันเทิงเป็นประจำนิยมการเที่ยวกลางคืนว่าเป็นค่านิยมอย่างหนึ่งที่คนจำนวนหนึ่งนิยมทำกันเพราะสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน อีกทั้งการกระทำดังกล่าวก็ได้สร้างความเสียหายใดๆให้เกิดขึ้น ดังนั้นสังคมควรเปิดกว้าง ยอมรับ และเข้าใจการเที่ยวกลางคืนนี้เป็นไปตามสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ไม่ควรโจมตีหรือประณามว่าการเที่ยวกลางคืนเป็นพฤติกรรมที่น่ารังเกียจเป็นการกระทำของเด็กมีปัญหา (รจนา เพ็ชรดี 2545)

ในงานศึกษาในยุคหลังสมัยใหม่ได้ศึกษาปรากฏการณ์ในแง่มุมมองการทำความเข้าใจเกี่ยวกับตัวคนในฐานะผู้กระทำการ (Subject) เป็นสำคัญซึ่งมีมุมมองที่น่าสนใจนำมาเป็นแนวการศึกษาวิจัยกับนักร้องหญิงกลางคืน ได้แก่

งานวิจัยของอิงอร ดอนพนัส เรื่อง “การสื่อสารกับการต่อสู้เพื่อสร้างความหมายของผู้หญิงเที่ยวกลางคืน” เพื่อศึกษากระบวนการต่อสู้ต่อรองความหมาย เพื่อเข้าใจถึงรูปแบบของผู้หญิงเที่ยวกลางคืน เป็นการต่อสู้ระดับปัจเจกชนและชั่วคราวที่เรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศของตนเอง ไม่ได้มีกระบวนการเคลื่อนไหวระดับสังคม (อิงอร ดอนพนัส 2550, บทคัดย่อ)

งานวิจัยสาขาวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน ในองค์ความรู้ด้านการสื่อสาร เรื่อง “การสื่อสารเพื่อต่อรองและต่อสู้ทางความหมายของผู้หญิงร้องเพลงกลางคืน” ศึกษากระบวนการกลายมาเป็นและกระบวนการสื่อสารในฐานะผู้ส่งและผู้รับสาร รวมถึงกระบวนการกลายมาเป็นนักร้องนั้นมีการสะสมทุนต่างๆและหยิบความเป็นหญิงมาใช้ในการสื่อสาร (Feminine Communication Skill) เพื่อปรับกลยุทธ์ในการสื่อสารแบบต่างๆช่วงชิงพื้นที่ทางสังคมและต่อรองอำนาจจากเพศชาย (อุมาภรณ์ หนูเขียว 2552)

งานวิจัยสาขาวิชาโทศึกษาเรื่อง “ชีวิตและอัตลักษณ์ของผู้หญิงขายบริการบริเวณชายแดนภาคใต้” โดยสุรพงษ์ ยิ้มละมัย ให้ความสนใจผู้หญิงในฐานะเป็นผู้กระทำ (Actor) อัตลักษณ์ของผู้หญิงขายบริการมีลักษณะที่ไม่คงรูปและเป็นไปตามความสัมพันธ์กับบุคคล พื้นที่ การเจรจาต่อรองในชีวิตประจำวัน สภาพแวดล้อมในการทำงาน และสถานการณ์ซึ่งมีอยู่หลายแบบในลักษณะ “พหุอัตลักษณ์” กล่าวคือ มีทั้งอัตลักษณ์ที่เกิดจากความคาดหวังของสังคม อัตลักษณ์ของผู้หญิงขายบริการที่อยากให้เป็น และอัตลักษณ์ของผู้หญิงบริการที่เป็นได้ เพื่อหลุดพ้นจากสภาวะการถูกประทับตราให้เป็นหรือการเป็นเพียงผู้ถูกกระทำจากสังคม (สุรพงษ์ ยิ้มละมัย 2550)

งานวิจัยในสาขาวิชาการพัฒนามนุษย์และสังคมของ ณรงค์ศักดิ์ สุขแก้ว เรื่อง “ดาวราตรีที่ด่านนอก: อัตลักษณ์และการเป็นผู้กระทำการของผู้หญิงขายบริการ” ทำความเข้าใจ

เปิดพื้นที่ทางความคิดของผู้หญิงขายบริการที่ถูกเรียกว่า ดาวราตรีด้วยบริบททางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจชายแดน ในอำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลา เปิดมุมมองของผู้หญิงขายบริการฐานะเป็นผู้กระทำและสะท้อนฉากสังคมท่ามกลางบริบททางสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจชายแดนซึ่งมีความสลับซับซ้อนของผู้คนที่มองและอัตลักษณ์ของดาวราตรี (ณรงค์ศักดิ์ สุขแก้ว 2554)

งานวิจัยในสาขาวิชาการพัฒนาสังคมเรื่อง “การนำเสนอตัวตนของผู้หญิงบริการในสถานบันเทิงบาร์เบียร์ จังหวัดเชียงใหม่” โดยโสภิตา วีรกุลเทวัญ ซึ่งพยายามทำความเข้าใจเปิดพื้นที่ทางความคิดในสถานการณ์การทำงาน การมีปฏิสัมพันธ์กับลูกค้าหญิงและชาย การจัดต่อโครงสร้างที่ไม่เท่าเทียม แง่มุมที่ผู้หญิงถูกลดทอนความเป็นมนุษย์การลดคุณค่าจากการครอบงำเชิงอำนาจเพศชาย (โสภิตา วีรกุลเทวัญ 2543)

งานวิจัยข้างต้นได้ทำการศึกษาและพยายามมองหารูปแบบความสัมพันธ์ การเคลื่อนไหวในปรากฏการณ์ทางสังคมและความเกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และเมื่อบริบทเปลี่ยนแปลงไปอาจมีความสัมพันธ์หรือแสดงออกในอีกรูปแบบหนึ่ง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำมโนทัศน์จากงานวิจัยต่างๆ ทั้งด้านการให้ความหมายจากสังคม และการต่อรองความหมายของนักร้องหญิง ซึ่งไม่มีลักษณะคงที่ตายตัวแต่อาจมีการบิดเบือนแปรเปลี่ยน ถูกกลืนกลายทางความหมายอันเป็นไปตามพื้นที่และช่วงเวลาและความสัมพันธ์ของผู้คน เพื่อศึกษาและดำเนินการวิจัยในหัวข้อเรื่อง “การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน”

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในงานวิจัยเรื่อง “การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน” ในครั้งนี้ใช้การศึกษาในวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ให้ความสำคัญกับแหล่งข้อมูลและความหมายของข้อมูลมาจากทัศนะของผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การจัดเรียงข้อมูลในรูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ให้ความสำคัญกับข้อมูลภาคสนามและการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีเทคนิคการเก็บข้อมูลโดยใช้ขั้นตอนวิธีการต่างๆ ดังนี้

1. วิธีการศึกษา
2. สนามวิจัย
  - 2.1 การเลือกพื้นที่ศึกษา
  - 2.2 การเลือกกลุ่มข้อมูลในการศึกษา
3. การเข้าสู่สนามวิจัย
  - 3.1 การเข้าถึงพื้นที่ศึกษา
  - 3.2 การเข้าถึงกลุ่มคนที่ศึกษา
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
  - 4.1 หน่วยการวิเคราะห์
  - 4.2 แนวทางการวิเคราะห์

วิธีการศึกษา

การศึกษาการต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการศึกษาข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและการศึกษาข้อมูลภาคสนาม มีรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลส่วนแรก ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร คือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับ ผู้หญิง ชีวิตกลางคืน อาชีพคนกลางคืน สถานบันเทิงและผับ รวมถึงค้นคว้าศึกษาแนวคิด ทฤษฎี บทความ ตำราวิชาการ ประกอบกับเอกสารหลักฐานข้อมูลประกอบในการทำอาชีพนักร้องที่ใช้ในการทำงาน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ แผนที่ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ภาพถ่าย รวมทั้งเอกสารการทำงานของนักร้องหญิง เช่น ตารางการทำงาน รายชื่อเพลง เนื้อเพลง เป็นต้น

ข้อมูลส่วนที่สอง เป็นการศึกษาข้อมูลภาคสนาม โดยเน้นการสำรวจพื้นที่ และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ลักษณะของข้อมูลที่ได้เกิดจากการสังเกต สัมภาษณ์ และรับฟังเรื่องราว เพื่อให้มองเห็นความซับซ้อนในการนำเสนอตัวตนและการต่อรองตัวตนของนักร้องหญิงผ่านปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยการลงพื้นที่จริง เนื่องจากผู้วิจัยมองเห็นว่าการได้สัมผัสกับพื้นที่จริงและประสบการณ์ผ่านการสังเกตผ่านการถ่ายทอดทางคำพูด เรื่องเล่า เป็นข้อมูลที่สำคัญในการศึกษาเชิงสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ในลักษณะของข้อมูลสัมพัทธ์คือมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยกาลเวลา ความจริงที่ปรากฏอาจแปรเปลี่ยนตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่การเสาะหาความรู้ความจริง (Ontology) มีการใช้ค่านิยม (Values) ของผู้วิจัยเข้าไปมีส่วนอย่างแยกออกจากกันไม่ได้

ภาพประกอบที่ 1 ภาพแผนผังวิธีดำเนินการวิจัยและเทคนิคการเก็บข้อมูลภาคสนาม

สนามวิจัย

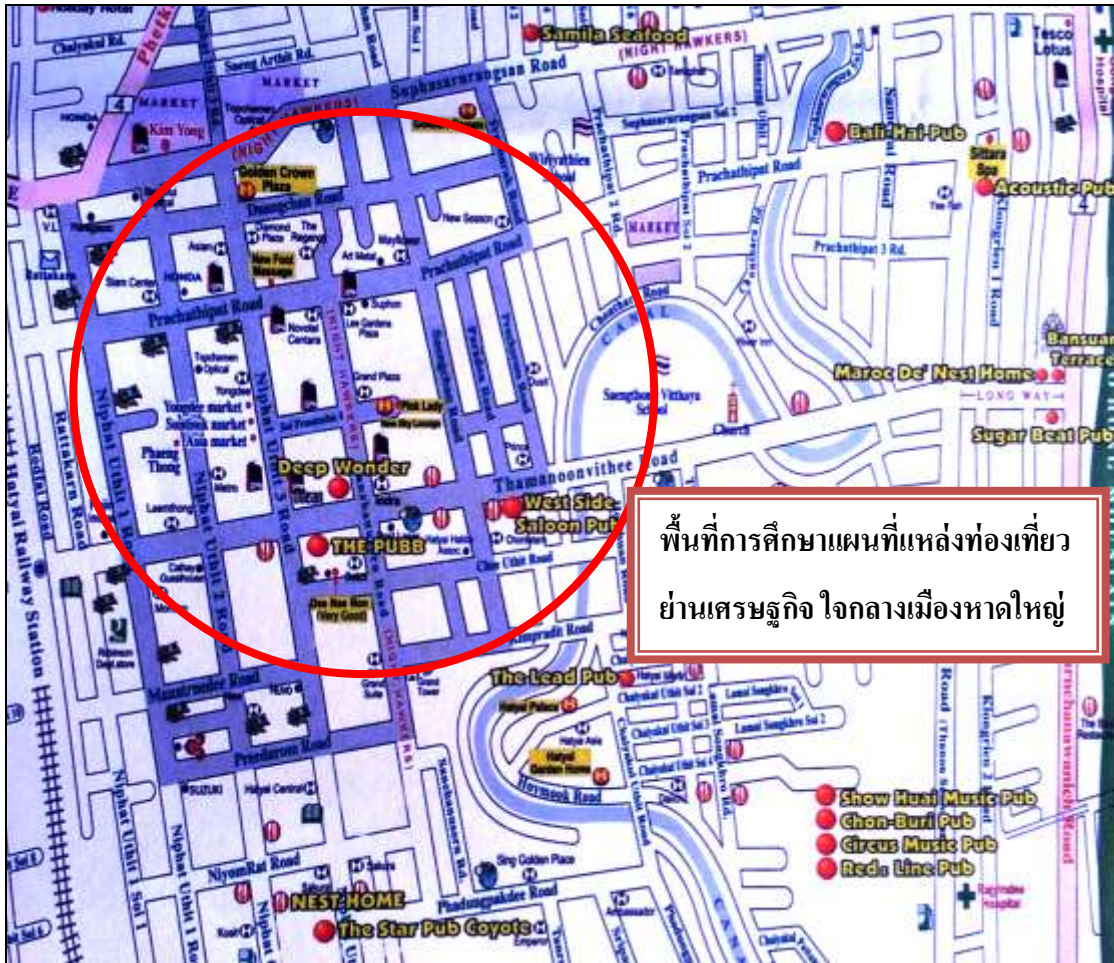
ในงานศึกษาครั้งนี้ เลือกพื้นที่ศึกษาคือ สถานบันเทิงประเภทผับ หรือสถานบันเทิงที่มีการใช้ชื่อว่าร้านอาหารกึ่งผับ (Pub & Restaurant) ในพื้นที่เศรษฐกิจใจกลางเมือง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา อันมีนัยยะสำคัญในความหลากหลายของข้อมูล โครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรม การลงสนามใช้การเก็บข้อมูลเบื้องต้นโดยการลงพื้นที่และการสำรวจ (Surveys)

การเลือกพื้นที่ศึกษา

ในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีสถานบันเทิงซึ่งเป็นแหล่งเกิดอาชีพของนักร้องกลางคืนและสายอาชีพในวงการนักร้องนักดนตรี มีการดำเนินชีวิตการทำงานของนักร้องหญิงอันเต็มไปด้วยการใช้ทักษะชีวิตอย่างมีสีสันท่ามกลางผู้คนยามค่ำคืนที่หลากหลาย มีแง่มุมที่แปลกใหม่ที่น่าสนใจ เป็นมุมมองอีกด้านของสังคม ซึ่งการศึกษาเรื่อง “การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน” จะนำไปสู่การศึกษาเพื่อสะท้อนและถ่ายทอดอันนำมาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ทางสังคม

สำหรับพื้นที่ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาสถานบันเทิงประเภทผับในพื้นที่ อำเภอหาดใหญ่ ย่านใจกลางเมืองหาดใหญ่ คือบริเวณถนนนิพัทธ์อุทิศ 1,2 และ 3 และถนนธรรมานุญาติ มาสู่ฝั่งตะวันออกของตัวเมือง พื้นที่รวมเรียกว่าย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่ (เทศบาลนครหาดใหญ่ 2555)

รอบย่านการค้าใจกลางเมืองหาดใหญ่ เป็นแหล่งเที่ยวท่องที่สำคัญในอาเซียน ประกอบไปด้วย ห้างสรรพสินค้า โรงแรม ร้านอาหาร และสถานบันเทิงต่างๆ มีผู้คนหลากหลายเชื้อชาติอยู่ในพื้นที่ ประกอบไปด้วยนักท่องเที่ยวต่างชาตินานาประเทศ อาทิ มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และนักท่องเที่ยวจากยุโรปตะวันตก ที่คลาคลั่งขวักไขว่กับกิจกรรมท่องเที่ยวยามค่ำคืน

พื้นที่การศึกษาแผนที่แหล่งท่องเที่ยว
ย่านเศรษฐกิจ ใจกลางเมืองหาดใหญ่

ภาพประกอบที่ 2 พื้นที่การศึกษา แผนที่แหล่งท่องเที่ยวย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่

จากเอกสารแนะนำการท่องเที่ยวโดย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) อำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลา ตีพิมพ์โดยหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เกียรติศักดิ์ ซึ่งรวบรวมข่าวสารและสถานที่ท่องเที่ยว ที่พักโรงแรมในเขตเมืองหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ได้ระบุสถานที่ท่องเที่ยวในเขตย่านเศรษฐกิจกลางเมือง คือ บริเวณรอบถนนเส้น นีพัทธ์อุทิศ 1,2 และ 3 จรดทางทิศใต้คือ ถนนธรรมานุญาติ โดยระบุผังชื่อดัง มีการตีพิมพ์แนะนำเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญที่แนะนำกับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ฐานข้อมูลถูกเก็บไว้โดยสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และ มีการตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์เกียรติศักดิ์ซึ่งเผยแพร่ในระดับท้องถิ่นอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา รวมทั้งมีการเผยแพร่ในระดับประเทศอีกด้วย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อำเภอหาดใหญ่ 2555)

ผู้วิจัยจึงทำการลงพื้นที่โดยการสำรวจ (Surveys) ในรอบย่านการค้าหาดใหญ่ จากตัวเมืองตึกห้างสรรพสินค้า ในพื้นที่ที่มีการประกอบกิจการท่องเที่ยวและสถานบันเทิง มีทั้งคนไทย

และนักท่องเที่ยวต่างชาติดูอยู่ร่วมกัน เป็นพื้นที่ที่ผู้คนเข้ามามีปฏิสัมพันธ์จำนวนมากและมีความหลากหลายในบริบทความสัมพันธ์และวัฒนธรรม เมื่อเดินมาถึงถนนธรรมญูวิถี พบสถานที่ท่องเที่ยวในรูปแบบผับ ด้วยแสงสีและเสียงดนตรีดังกึกก้องออกมาหน้าร้าน ดึงดูดให้ผู้คนรวมทั้งผู้วิจัยเดินข้ามฝั่งเข้าสู่พื้นที่เพื่อทำการสำรวจพื้นที่ทันที

ความน่าสนใจของร้านรูปแบบผับในย่านนี้ คือ ตลอดแนวถนนเส้นธรรมญู มีผับชื่อดังตั้งอยู่ไม่ห่างกันมากนัก เป็นถนนเส้นที่มีนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติสัญจรอย่างคับคั่ง ซึ่งชาวต่างชาติที่กล่าวถึง ไม่ใช่แค่ชาวยุโรป หรืออเมริกา แต่รวมถึงชาวต่างชาติในละแวกเพื่อนบ้าน หรืออาเซียน เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ปะปนกันไปในบ้าน ซึ่งชาวต่างชาติเหล่านี้ยังมีความแตกต่างหลากหลายในเชื้อชาติเช่น ชาวจีนสิงคโปร์ จีนมาเลเซีย มาเลเซีย เป็นนักท่องเที่ยวปะปนกันในผับ

ผับทุกแห่งในย่านนี้เน้นการขายสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อาหารเป็นหลัก ร้านมีการประดับตกแต่งรูปแบบร้านแบบสากลรวมทั้งประดับประดาเครื่องตกแต่งและแสงไฟภายในร้านที่มีดิสโก้ให้มีสีสัน และที่สำคัญมีสิ่งพิเศษเพื่อเอาใจลูกค้านักท่องเที่ยว คือ การนำเสนอความบันเทิง (Entertainment) แก่นักท่องเที่ยวในเวลาว่างคั่น มีอาหารและเครื่องดื่ม การบริการของบริการและพนักงานเสิร์ฟ และที่ขาดเสียไม่ได้ คือ การแสดงดนตรี ซึ่งได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวให้มาที่ร้านเพื่อสังสรรค์ ดื่มกินที่ร้านเหล่านี้

สำหรับซึ่งวงดนตรีของร้านรูปแบบผับย่านนี้ ใช้เพลงสากลอังกฤษในการแสดงเป็นหลัก มีการแสดงผสมกับบทเพลงไทย แต่ก็มีเพลงนานาชาติไว้เอาใจลูกค้าอาเซียนด้วย อาทิ เพลงจีน เพลงอินโด เพลงมาเลเซีย รวมไปถึงเพลงไทยที่โด่งดังในอดีตอันเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวต่างชาติและลูกค้าชาวไทยจำนวนหนึ่งอีกด้วย ซึ่งผับแต่ละร้านจะมีรูปแบบแตกต่างกันไปได้แก่ ร้านตกแต่งรูปแบบของอินเดียแดง คาวบอยด์ ซึ่ง ร้านรูปแบบร้านตามยุคสมัยใหม่เน้นแนวเพลงร็อค ร้านรูปแบบร้านตามแบบยุโรป มีบาร์กลางร้าน ผนังตกแต่งด้วยโปสเตอร์เก่าเป็นภาษาอังกฤษ

จุดเน้นความบันเทิงที่สำคัญของร้านอีกอย่างอยู่ที่การแสดงดนตรีสด (Live band) และที่นักร้องหญิงกลางคืนซึ่งมีการแสดงโดยการร้องเพลงอยู่ในการแสดงของวงดนตรี ผู้วิจัยจึงเข้าสู่การลงพื้นที่ดังกล่าวเพื่อสำรวจผับที่มีนักร้องหญิงนำมาสู่การเสาะหาข้อมูลของนักร้องหญิงกลางคืนเพื่อเข้าถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักคือนักร้องหญิงในลำดับต่อมา

การเลือกกลุ่มข้อมูลในการศึกษา

ในงานศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) เป็นนักร้องหญิงกลางคืน ที่ทำงานในสถานบันเทิงประเภทผับ ภายในย่านกลางเมือง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พร้อมทั้งสังเกตบริบททางสังคมและผู้ที่อยู่รอบตัวนักร้องหญิงอันได้แก่ เพื่อนร่วมงาน นายจ้าง และแขกผู้มาเที่ยว และบุคคลอื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้บริบทสังคมที่เกี่ยวข้องกับนักร้องหญิง

จากการลงสนามเพื่อเลือกกลุ่มข้อมูลในการศึกษา ใช้การเก็บข้อมูลเบื้องต้นโดยการลงพื้นที่และการสำรวจ (Surveys) มีสถานบันเทิงรูปแบบผับทั้งสิ้น 8 ร้านในขอบเขตพื้นที่ในการศึกษา เมื่อทำการลงพื้นที่สำรวจภายในร้าน แต่ละร้านจะมีความแตกต่างกันในการจัดรูปแบบร้านและการนำเสนอด้านดนตรี เช่น บางร้านมีลักษณะ เปิดเพลงชายเครื่องดีมและอาหาร รูปแบบร้านมักลักษณะเปิดหน้าร้านโล่ง ในขณะที่บางร้านมีลักษณะของการจัดรูปแบบวงดนตรีและการแสดงเป็นช่วงๆ โดยมีรูปแบบของวงดนตรีคือ แบบอคูสติค(Acoustic music) และการแสดงสดแบบเต็มวง (Full band) ดนตรีแบบอคูสติค คือ การบรรเลงดนตรีโดยกีตาร์โปร่งและไฟฟ้า ประกอบการร้องแบบโพลค์ซอง ผู้แสดงมีการเล่นเครื่องดนตรีและร้องเพลงไปพร้อมกันด้วย ส่วนการแสดงสดของวงดนตรีจะประกอบด้วยเครื่องดนตรีหลายชิ้นอาทิ กลอง กีตาร์ เบส คีย์บอร์ด และมีนักร้อง ยืนอยู่กลางของเวที ซึ่งตามร้านเหล่านี้ พบนักร้องหญิงจำนวนหนึ่งที่อยู่ประจำร้าน และนักร้องที่ขึ้นแสดงสลับเป็นช่วงเวลาแบบวงร้าน

จากการสำรวจพบว่าจะมีบางร้านเท่านั้นที่เป็นที่มินักร้องหญิงและจากการสำรวจพื้นที่จากการสังเกต ทั้งภายนอกและร่วมเข้าไปสัมผัสบรรยากาศภายในร้าน ผับเหล่านี้ล้วนมีนักท่องเที่ยวแน่นร้านแทบทุกคืนแม้แต่วันธรรมดา หรือคืนวันหยุด ศุกร์ เสาร์ อาทิตย์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการลงพื้นที่มาเปรียบกับข้อมูลด้านเอกสาร คือ แผนที่แนะนำร้านและสถานที่ท่องเที่ยวชื่อดังของภาคใหญ่จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ร้านดังที่มีชื่อระบุอยู่ในแผนที่แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านั้นล้วนมีนักร้องหญิงประจำอยู่ในร้าน ตรงตามข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ทำการสำรวจ

ลำดับ ที่	ร้าน	ข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่ (Surveys)		ข้อมูลด้านเอกสาร
		รูปแบบดนตรีของร้าน	นักร้องหญิง	แผนที่การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย
1	ผับ A	ผับ เปิดเพลง	ไม่มีนักร้องหญิง	ไม่ปรากฏในเอกสาร
2	ผับ B	ผับ วงอคูสติค	ไม่มีนักร้องหญิง	ไม่ปรากฏในเอกสาร
3	ผับ C	ผับ เปิดเพลง	ไม่มีนักร้องหญิง	ไม่ปรากฏในเอกสาร
4	ผับ D	ผับ เปิดเพลง	ไม่มีนักร้องหญิง	ไม่ปรากฏในเอกสาร
5	ผับ W	ผับ วงดนตรีแสดงสด	ไม่มีนักร้องหญิง	เป็นสถานบันเทิงแนะนำ
6	*ผับ X	ผับ วงดนตรีแสดงสด	มีนักร้องหญิง	เป็นสถานบันเทิงแนะนำ
7	*ผับ Y	ผับ วงดนตรีแสดงสด	มีนักร้องหญิง	เป็นสถานบันเทิงแนะนำ
8	*ผับ Z	ผับ วงดนตรีแสดงสด	มีนักร้องหญิง	เป็นสถานบันเทิงแนะนำ

ตารางที่ 1 ตารางการเลือกกลุ่มข้อมูลในการศึกษา เปรียบเทียบข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่ กับข้อมูลด้านเอกสาร

จากตารางมีร้านรูปแบบผับในขอบเขตพื้นที่การศึกษาทั้งหมด 8 ร้าน ในตาราง ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่ กับข้อมูลด้านเอกสารมาเปรียบเทียบกัน ในลักษณะการแสดงรูปแบบดนตรีของร้าน ที่นำมาในการศึกษาคือร้านที่มีการแสดงสด โดยมีนักร้องหญิงกลางคืนนำมาเปรียบเทียบข้อมูลด้านเอกสารแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในตัวเมืองหาดใหญ่โดยแผนที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พบว่าร้านที่มีนักร้องหญิงภายในร้านจากการลงพื้นที่สำรวจตรงกับร้านที่ปรากฏในเอกสารแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ซึ่งจะนำมาใช้ในการศึกษานี้ (*)

ดังนั้นการเลือกกลุ่มข้อมูลในการศึกษารั้งนี้คือ มีความสอดคล้องกันอยู่ ประการแรก พื้นที่ทำงานของนักร้องหญิงคือผับในพื้นที่ศึกษานั้นเป็นร้านชื่อดังที่มีการแนะนำอยู่ในแผนที่โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และประการที่สอง ร้านเหล่านี้เป็นร้านที่มีนักร้องหญิงทำงานอยู่จริงจากการลงพื้นที่สำรวจ (Survey) ของผู้วิจัย

ลักษณะกายของผับบางร้านมีวงดนตรีวงเดียวทำการแสดงตลอดทั้งคืน และร้านมีวงดนตรีที่ขึ้นสลับช่วงคือ 2 - 3 วงในแต่ละคืน นักร้องหญิงอยู่กับวงดนตรี วงละ 1- 2 คน ดังนั้นในร้านๆหนึ่งก็จะมีนักร้องหญิงตั้งแต่ 1 คน 2 คน หรือ 3 - 4 คน ที่ทำงานร้องเพลงประจำในผับ ซึ่งมีจำนวนในร้านที่ต่างกัน ผู้วิจัยเลือกใช้ข้อมูลจากนักร้องหญิงทั้งหมดที่อยู่ในสายอาชีพวงการนักร้องนักดนตรีอาชีพในย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่นี้ ซึ่งในพื้นที่มีนักร้องหญิงอาชีพทั้งหมดจำนวน 7 คน ได้แก่ เจ๊ียบ ปุก เอมี่ แตม เมย์ กิ๊ก และ เจนนี (นามสมมุติ) เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ในการศึกษา

นักร้องหญิงเหล่านี้ นำเสนอการแสดงบนเวทีโดยการร้องเพลง การสื่อสาร และการแสดงลีลาท่าทางในเพลงอย่างน่าสนใจ เมื่อหมดช่วงเวลาบ้างก็ลงมาทักทายพูดคุยกับแขกลูกค้านักท่องเที่ยว หรือนั่งพักที่บาร์หรือที่นั่งหน้าร้าน เป็นโอกาสให้ผู้วิจัยได้เข้าไปพูดคุยทำความรู้จักกับนักร้องหญิงเหล่านี้ ในเวลาช่วงพักการแสดงของวงดนตรีนั่นเอง เริ่มจากการทำความรู้จักในฐานะผู้ร่วมสายอาชีพด้วยไมตรีจิต จากนั้นมีการพูดคุยและความสนทนารูปแบบเพื่อนสายอาชีพเดียวกัน สามารถพูดคุยเรื่องทั่วไปกระทั่งแลกเปลี่ยนเรื่องราวต่างๆ ความสนใจ และแง่คิดมุมมองในเรื่องต่างๆ

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้พยายามทำความรู้จักกับนักร้องหญิงในพื้นที่นี้ให้ได้มากที่สุดเพื่อให้เห็นความหลากหลายในประสบการณ์และวิถีคิดของแต่ละกลุ่มคนแต่ละร้านเพื่อให้ได้ความหลากหลายและการเปิดกว้างทางความคิดมากที่สุด

เรียกได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษานี้ ในคนหนึ่งก็จะมีหลากหลายในรูปแบบการทำงานและทัศนะมุมมอง การศึกษาเพื่อค้นหาการต่อรองความหมายของนักร้องหญิงโดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลนี้จึงอาจมี ความเปรียบต่างหรือความคล้ายคลึงกันอยู่ก็เป็นได้ แต่ทั้งนี้ก็มีที่น่าสนใจในแง่ของการเปิดมุมมองโดยประสบการณ์ตรงของตัวนักร้องหญิงเหล่านี้เอง

จากการสำรวจผู้มีอาชีพนักร้องหญิงในหาดใหญ่ไม่มีข้อมูลทางเอกสารในด้านจำนวนที่ชัดเจน เนื่องจากข้อมูลทางสถิติไม่มีการบันทึกหรือการจดทะเบียนลักษณะอาชีพนี้ และดังที่กล่าวมาข้างต้น อาชีพนักร้องหญิงนั้นเป็นอาชีพที่มีความคลุมเครือในแง่ของอาชีพแฝงในรูปแบบต่างๆ อีกทั้งไม่มีการแยกลักษณะใช้การเรียกแบบเหมารวมว่าเป็นนักร้องเหมือนกันหมด

จากการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น นักร้องหญิงที่ทำงานร้องเพลงในสถานบันเทิงยามค่ำคืนในรูปแบบผับในย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่ที่ผู้วิจัยนำมาเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก มีลักษณะที่ตรงกันและมีนัยยะสำคัญต่อการศึกษาครั้งนี้

ประการแรก เป็นผู้ประกอบอาชีพนักร้องหญิงเป็นอาชีพหลักคือใช้เวลาทำงานในการการเพลงเป็นส่วนใหญ่หรือมีรายได้หลักจากการร้องเพลงในอาชีพนักร้อง

ประการที่สอง มีความเป็นมืออาชีพหรือความชำนาญการพิเศษในอาชีพนักร้อง โดยมีความเป็นมืออาชีพ (Professional) และมีประสบการณ์การทำงานสายอาชีพการร้องเพลงมานาน จากข้อมูลเบื้องต้นเคยทำงานร้องเพลงไม่ต่ำกว่า 5 ปี

ประการสุดท้าย ต้องเป็นผู้ให้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและเป็นจริงที่สุด กล่าวคือ กลุ่มข้อมูลยังคงทำงานในอาชีพร้องเพลงตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลภาคสนามในสถานบันเทิงยามค่ำคืนในรูปแบบผับในย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองขนาดใหญ่ ดังที่กำหนดไว้ในการทำการศึกษา โดยถ่ายทอดข้อมูลที่มาจากสภาพแวดล้อมและปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

จากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นนักร้องหญิงซึ่งเป็นกลุ่มข้อมูลหลักในการศึกษาทั้ง 7 คน มีองค์ประกอบในบริบทดังกล่าว ตรงตามลักษณะที่ทำการศึกษา

และจากการสำรวจเพื่อทำการเลือกกลุ่มข้อมูลในงานวิจัยนี้คือ นักร้องหญิง ที่ทำงานร้องเพลงในสถานบันเทิงยามค่ำคืนในรูปแบบผับในย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองขนาดใหญ่ ปัจจุบัน พบรูปแบบการทำงานใน 2 รูปแบบด้วยกัน รูปแบบแรกคือนักร้องหญิงที่อยู่ประจำร้านตลอดคืน และรูปแบบที่สองคือนักร้องวงเวียน

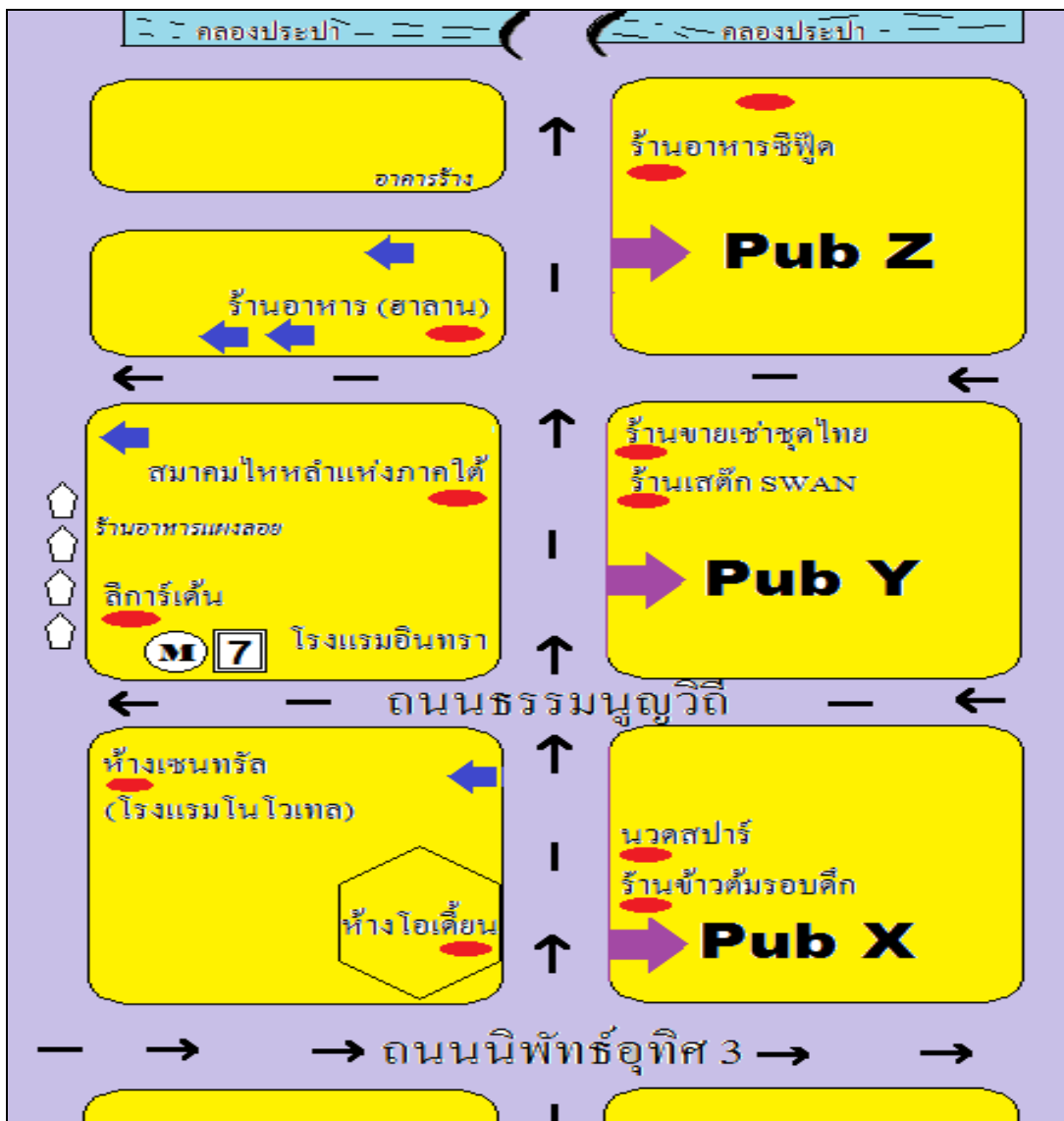
การติดตามในการลงพื้นที่เก็บข้อมูล จึงไม่ได้จำเพาะแค่นักร้องคนหนึ่งในสถานที่หนึ่งทีเดียวแต่จะมีความหลากหลายในแง่ของรูปแบบการทำงานจากผับแห่งหนึ่งไปสู่ผับอีกแห่งหนึ่งในแง่มุมของการเปรียบเทียบ รูปแบบการทำงาน ความเหมือน ความต่าง ความสอดคล้อง ความขัดแย้งในบริบทของสถานบันเทิง หรือ ผับนั้นๆ อีกด้วย

การเข้าสู่สนามวิจัย

ในงานศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการลงพื้นที่ ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีวิจัยภาคสนาม (Field research) โดยการลงพื้นที่จริง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นอย่างหลากหลาย ทุกช่วงเวลาที่มีโอกาสอยู่ร่วมกับนักร้องการมองเห็นการกระทำที่นักร้องหญิงที่แสดงออกมา อันนำไปสู่การตีความต่อปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้

การเข้าสู่พื้นที่ศึกษา

จากการลงสำรวจทางพื้นที่ (Surveys) ได้ทำการเก็บข้อมูลสำรวจโดยวาดรูปแผนที่ชุมชนเป็นเครื่องมือหนึ่งในการลงพื้นที่ศึกษา แผนที่ชุมชน เป็นการวาดแผนที่อันมีรูปแบบและลักษณะที่เข้าใจง่ายสามารถ โดยวาดจากการสังเกตทรัพยากรด้วยลงพื้นที่จริง มีจุดอ้างอิงระบุทรัพยากร สภาพองค์ประกอบทางกายภาพในปัจจุบัน ตัวเมืองอันประกอบด้วยตึก ถนน ซอยอันประกอบด้วยกิจการร้านค้าขนาดเล็กมากมาย

ภาพประกอบที่ 3 แผนที่ชุมชนในพื้นที่ศึกษา จากจากการลงสำรวจทางพื้นที่ (Surveys)

จากภาพวาดแผนที่ชุมชนดังกล่าว ในพื้นที่มีทรัพยากรตัวเมืองอันประกอบด้วยตึก ถนน ซอยอันประกอบด้วยกิจการร้านค้าขนาดเล็กมากมาย ถนนตัวเมืองจัดรูปแบบการจราจรที่ให้รถแล่นทางเดียว (One-way traffic) เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีรถสัญจรจำนวนมาก ประกอบกับผู้คน queen ที่เดินอยู่เต็มสองข้างทาง การจัดระเบียบการจราจรทางเดียวจึงอาจช่วยลดการจราจรที่คับคั่งลงได้บ้าง อย่างไรก็ตามสองข้างทางก็มีทั้งรถยนต์ รถมอเตอร์ไซด์จอดเรียงรายข้างทาง หากมีการจอดอย่างไม่เป็นระเบียบหรือหยุดชะงักในเลนวิ่ง ก็ทำให้การจราจรติดขัดได้

กิจการร้านค้ามากมายเปิดขึ้นรองรับนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างชาติ ลักษณะพื้นที่เป็นตึกสูงสลักกับอาคารสองชั้นและสามชั้น เป็นตึกแถวเรียงราย มีห้างสรรพสินค้า มีตึกสูงเป็นย่านการค้าขายและที่พักโรงแรม สถานประกอบการในย่านใจกลางเมืองมีครบครันหลากหลาย ทั้งคลินิกด้านต่างๆ ร้านอาหาร ร้านขายของ สถานความงาม ธุรกิจนวดแผนไทย นวดเท้าและนวดสปา (Spa Massage) มีร้านที่ตั้งอยู่ในตัวอาคาร และร้านที่ตั้งแผงลอยอยู่บริเวณทางเท้า

อาคารบ้านเรือนและกิจการที่ตั้งร้านเปิดติดกันเป็นตึกแถวย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองขนาดใหญ่ มีข้อน่าสังเกตที่สำคัญอีกอย่างคือ มีความหลากหลาย ทั้งรูปแบบของกิจการและความหลากหลายของกลุ่มลูกค้าในอยู่ตามร้านนั้นๆ เช่น สมาคมไต้หวันแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่ตรงข้ามกับร้านสเต๊ก (Stake) อาหารแบบตะวันตก ไม่ไกลกันนั้นก็ยังมีร้านเช่าชุดไทยถัดมาทางมุมถนน กล่าวคือ ธุรกิจร้านค้าเหล่านี้ได้ตั้งขึ้นบนพื้นที่อันมีผู้คนมากมายหลากหลายชาติ ต่างวัฒนธรรมซึ่งอยู่ในพื้นที่เดียวกันโดยไม่รู้สึกรถึงความขัดแย้งใดๆ อาจไม่ใช่เรื่องน่าแปลกแต่แสดงถึงความแตกต่างหลากหลายของผู้คนและวัฒนธรรมในพื้นที่

จากพื้นที่ดังกล่าวผู้วิจัยเข้าถึงพื้นที่และเกิดความคุ้นเคย เนื่องจากผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้าสู่การนั่งร้องนักร้องดนตรีขนาดใหญ่ในย่านกลางเมือง เรียกว่าเป็นประสบการณ์ใหม่ในการทำงาน ร้องเพลงกลางคืนเป็นอาชีพหลัก ด้วยเวลาการทำงานคือการอยู่ในพื้นที่ตั้งแต่ช่วงค่ำจนถึงช่วงตีกลางคืนประมาณ 20.30 น. ถึง 2.00 น. ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ผับร้านต่างๆเปิดพร้อมให้บริการแก่ลูกค้าแขกนักท่องเที่ยว

การเข้าถึงพื้นที่ผู้วิจัยจึงปรากฏตัวในสถานภาพของผู้ทำงานอาชีพนักร้องหญิงในร้านอาหารกึ่งผับแห่งหนึ่งซึ่งอยู่ภายใต้บริบททางสังคมนั้น แต่บางสถานการณ์ ในการเข้าไปเก็บข้อมูลคือการออกนอกสถานที่ผู้วิจัยปฏิบัติงาน การวางบทบาทสถานะผู้วิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูลก็จะเปลี่ยนไป เช่น มีสถานะเป็นแขกผู้มาเที่ยว การเป็นผู้ชม หรือเข้าสู่พื้นที่ในสถานะนั้นร้องไปร่วมแสดงดนตรีหรือเรียกว่าไป “แจม” กับวงดนตรีร้านอื่นๆ

อาจกล่าวได้ว่า การวางบทบาทสถานะของผู้วิจัยในการเข้าสู่พื้นที่การศึกษาเพื่อทำการเก็บข้อมูลมีสถานะที่หลากหลาย ทั้งการบอกว่าเป็นใคร (Overt role) และไม่บอกว่าเป็นใคร (Covert role) ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และบุคคลสถานการณ์แวดล้อมตามความเหมาะสม

ในการเก็บข้อมูลและศึกษาใช้การเรียนรู้และทดลองไปพร้อมกัน (Inductive) โดยไม่ยึดกับคำตอบเดิม โดยนำคำตอบแปลงเป็นโจทย์ เพื่อนำไปสู่คำตอบและความรู้ใหม่ๆ โดยพยายามใช้เทคนิคการสังเกต ชักถาม รั้งฟัง อันได้ข้อมูล แง่มุมที่หลากหลายและได้รับข้อมูลที่เป็นจริงอันปรากฏให้เห็นและดำเนินอยู่ในบริบทสังคม

การเข้าถึงกลุ่มข้อมูลในการศึกษา

ผู้วิจัยปฏิบัติงาน ณ ฝับ แห่งหนึ่งในอำเภอหาดใหญ่ ได้รู้จักมีการพบปะพูดคุยและอยู่ในกลุ่มสังคมนักเรียนดนตรีของจังหวัดสงขลาอยู่แล้ว ทำให้ง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูลซึ่งเอื้อต่อการเก็บข้อมูลในงานวิจัย และการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้น

การกำหนดบทบาทที่เหมาะสมของผู้วิจัยคือนักร้องหญิงกลางคืนคนหนึ่ง ขณะที่อยู่ในพื้นที่การศึกษารวมถึงการสร้างความไว้วางใจเชื่อใจความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ให้ข้อมูลกับผู้วิจัยดำเนินไปได้ด้วยดี โดยผู้วิจัยได้รับสถานะภาพการเป็น “คนใน” ทำให้ผู้วิจัยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในสถานการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะส่วนตัวหรือปฏิสัมพันธ์ต่อลูกค้า ล้วนแต่นำไปสู่ความเคลื่อนไหวในการนำเสนอการแสดงตัวตนและการต่อรองความหมายของนักร้องหญิง

การได้รับข้อมูลจากนักร้องหญิงโดยเฉพาะผู้ให้ข้อมูลหลัก จึงอยู่บนฐานของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ให้ข้อมูลกับผู้วิจัย ใช้ “การเป็นผู้ฟังที่ดี” ผู้ให้ข้อมูลจึงไม่ได้มองผู้วิจัยว่าเข้ามาพูดคุยในฐานะผู้เก็บข้อมูล แต่มองผู้วิจัยเป็นเสมือนเพื่อน ที่สามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ ข้อมูลที่ได้จึงเป็นความรู้สึกจริงของผู้ให้ข้อมูลที่มีได้ปิดบังซ่อนเร้น แอบแฝง หรือเสแสร้งแต่อย่างใดขณะเดียวกัน ผู้วิจัยพยายามตั้งคำถามต่อไปว่ามีอะไรบ้างที่สามารถเชื่อมโยงการเปิดเผยตัวตนของนักร้องหญิง และดำเนินวิธีการเพื่อเข้าถึงข้อมูลและกระบวนการวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง

ในการเก็บข้อมูล ใช้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อช่วยในการจัดรวมเรียบเรียงข้อมูลได้แก่ แบบบันทึกหรือแบบสังเกต (Note taking or observation note) ใช้ในการบันทึกจากการสัมภาษณ์หรือจากการสังเกต เช่น เพลงและเอกสารต่างๆ เครื่องบันทึกเสียง (Tape recorder) ใช้ในการบันทึกเสียงสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ ข้อมูลอย่างครบถ้วน และ แบบสัมภาษณ์ (Interview form) ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นแนวทางในการศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตบริบทของสังคมในพื้นที่ศึกษา เช่น แนวดนตรี วงดนตรี รูปแบบของร้าน เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลจากการลงพื้นที่จากประสบการณ์ตรงของผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลเพื่อประกอบและหาคำอธิบายในข้อมูลทางเอกสารประกอบ

หน่วยการวิเคราะห์

ผู้วิจัยพยายามเก็บข้อมูลจากกลุ่มข้อมูลหลักและกลุ่มคนอื่นๆ ภายใต้บริบทสังคม ในการลงพื้นที่จริง การใช้การวิจัยสนาม (Field research) โดยผู้วิจัยจะลงไปยังพื้นที่ศึกษาที่กลุ่มตัวอย่างทำงานอยู่โดย การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant observation) โดยวิธีการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (Informal interview) การสังเกตการณ์ในภาคสนาม ใช้วิธีการเก็บข้อมูลละเอียดและหลากหลายซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มข้อมูลและวิธีการศึกษาดังนี้

แหล่งข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล/ที่มา	ข้อมูล	วิธีการศึกษา
กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant)	นักร้องหญิงกลางคืน	การแสดงออกของนักร้องหญิงกลางคืนผ่าน เรื่องราว เรื่องเล่าและปฏิสัมพันธ์ต่อกลุ่มคน	สังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ การสัมภาษณ์เจาะลึก
บริบททางสังคม	สภาพแวดล้อมจริงจากการลงพื้นที่และจากเอกสารต่างๆ	สภาพพื้นที่และบริบทที่เชื่อมโยงกับนักร้องหญิงกลางคืน	การสังเกต ,การสำรวจบริบททางพื้นที่

ตารางที่ 2 ตารางแบ่งกลุ่มข้อมูลและวิธีการศึกษา

สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างคือ นักร้องหญิงกลางคืนโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะลึก (In-depth interview) และการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการโดยมี วจนภาษา คือการพูด การร้องเพลง และโดยอวจนภาษา เช่น การแต่งกาย การแสดงออกทางสายตา ใบหน้า ท่าทาง

เป็นต้น โดยผู้วิจัยเปิดเผยสถานภาพกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในเวลาต่อมาว่าตนเองกำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาโทกำลังทำงานวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับนักร้องหญิงกลางคืนก็ได้รับความร่วมมืออย่างดีในการให้ข้อมูลในประเด็นทางความคิดเห็นและข้อมูลที่เพิ่มเติมซึ่งมีความน่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษามาก

การสังเกตแบบมีส่วนร่วมโดยการสังเกตบรรยากาศแวดล้อม สถานที่ ผู้คน บุคคลที่อยู่รอบข้างคือ นายจ้าง เพื่อนร่วมวงดนตรี และแขกผู้มาเที่ยว โดยผู้วิจัยอาจมีการเปิดเผยหรือไม่เปิดเผยสถานภาพว่ากำลังทำงานวิจัยในเรื่องของนักร้องหญิงกลางคืน แต่จะปรากฏตัวในสถานภาพนักร้องหญิงกลางคืนเป็นหลัก หรืออาจแปลงสถานะเป็นแขกผู้มาเที่ยว ในกรณีที่ไม่เก็บข้อมูลของนักร้องหญิงในสถานบันเทิงบางแห่ง

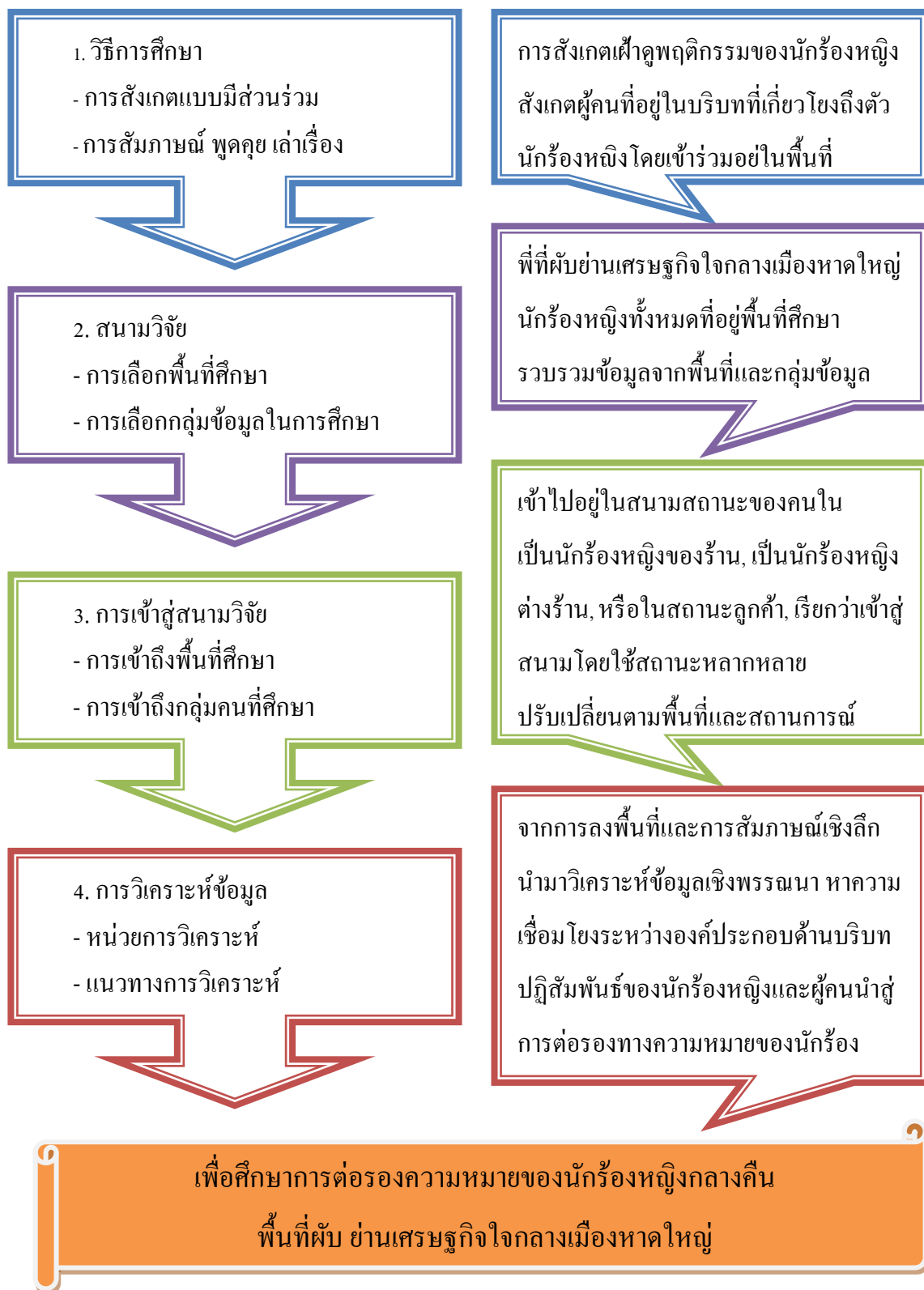
แนวทางการวิเคราะห์

แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกิดจากการนิยามความหมายของนักร้องหญิง ในบริบททางสังคม วิเคราะห์หาความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์เพื่อจะค้นหาความหลากหลายของปรากฏการณ์ ใช้กระบวนการจัดการข้อมูลการตีความ และการหาคำอธิบายเชิงทฤษฎีขึ้นมาผนวกกับข้อมูลภาคสนาม โยงประเด็นสำคัญๆของนักร้องหญิงตามบริบททางสังคมเช่นความเป็นหญิง บริบทพื้นที่ เวลา บริบททางสังคม ค่านิยม

ผู้วิจัยเริ่มจากการทบทวนบทความ ตลอดงานวิจัยต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการเริ่มสังเกตนักร้องกลางคืนทำให้มีความเข้าใจในกลุ่มตัวอย่าง บริบทต่างๆทางสังคม ผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยการจดบันทึกจากการสังเกตการณ์ในสถานบันเทิง จากนั้นใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในประเด็นต่างๆกับนักร้องหญิงเช่น เหตุผลที่เลือกทำงานร้องเพลงกลางคืน และบริบททางสังคม การต่อสู้และการต่อรองความหยาตต่อตนเอง เป็นต้น

ข้อมูลที่ได้ในการศึกษาได้มาจากการวิเคราะห์อย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาการเก็บข้อมูลในสนาม กล่าวคือ ช่วงขณะที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลไม่ว่าจะเป็นการสังเกต การสัมภาษณ์ หรือข้อมูลเอกสารต่างๆ นำมารวบรวมข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมกัน

การนำเสนอผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษานักร้องหญิงกลางคืน ใช้การเขียนรายงานโดยมีภาษาของผู้ถูกศึกษาปรากฏอยู่ในงานวิจัย ประกอบการนำเสนอตีความของผู้วิจัยเองด้วย เพื่อสื่อให้เห็นการนำเสนอตัวตนเพื่อต่อรองความหมายของนักร้องหญิง อีกทั้งสะท้อนทัศนคติความเชื่อ ที่ทั้งสื่อและช่อนรูปแบบความคิดของตัวนักร้องต่อปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

ภาพประกอบที่ 4 แผนผังภาพประกอบ ขั้นตอนการศึกษาวิจัย

บทที่ 4

พื้นที่ชีวิตนักร้องหญิงกลางคืน

การวิจัยเรื่อง “การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน” บทนี้เป็นการอธิบายถึงบริบทของพื้นที่ของการวิจัยกับนักร้องหญิง เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล และเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวในแง่ของพื้นที่ที่ประหนึ่งเวทีชีวิตของผู้คนอันโลดแล่นด้วยบทบาทต่างๆ บทนี้ จึงเป็นการอธิบายเรื่องของพื้นที่เพื่อถ่ายทอดสู่สังคมได้รับรู้เรื่องราวต่างๆที่อาจไม่เคยรู้ ประกอบไปด้วยการเคลื่อนไหวของผู้คน สังคม รวมทั้งกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นในพื้นที่อันมีเงื่อนไขต่างๆนำไปสู่การเกิดปรากฏการณ์ทางสังคม โดยมีประเด็นการศึกษาที่สำคัญด้านพื้นที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับนักร้องหญิงกลางคืนดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง “พื้นที่ย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” แสดงลักษณะพื้นที่ศึกษาในทางกายภาพ จากการหาข้อมูลและการลงพื้นที่สำรวจ เพื่อให้เห็นภาพของพื้นที่ย่านเศรษฐกิจใจกลางเมือง ลักษณะทั่วไปทางสังคม ภูมิทัศน์ กิจกรรมที่มีผู้คนดำเนินอยู่

ประเด็นที่สอง “การขยายตัวของธุรกิจสถานบันเทิงยามค่ำคืน” เพื่อชี้ให้เห็นลักษณะพื้นที่ซึ่งมีการขยายตัวของธุรกิจและสถานบันเทิงต่างๆในย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่ รวมทั้งตัวอย่างสถานการณ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นในภาคธุรกิจ

ประเด็นที่สาม “บริบทสถานบันเทิงประเภทผับในพื้นที่หาดใหญ่” เพื่อแสดงความหมาย ทั้งการจำกัดในแง่กฎหมายและการนิยามจากค่านิยมของสังคม รวมไปถึงแนวคิดเชิงเปรียบเทียบนักร้องหญิงในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ กับนักร้องหญิงในบริบทพื้นที่ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกันระหว่างสถานบันเทิงผับและนักร้องหญิง

ประเด็นที่สี่ “นักร้องหญิงกลางคืนในหาดใหญ่” เพื่อชี้ให้เห็นความเชื่อมโยงและความแตกต่างระหว่างของกลุ่มนักร้องหญิงที่ใช้ทำการศึกษาเปรียบเทียบกับนักร้องหญิงในพื้นที่อื่นซึ่งมีสองส่วน ส่วนแรกคือนักร้องในกรุงเทพฯ หรือในพื้นที่อื่น เช่น นักร้องในวงการบันเทิง การเปรียบเทียบความต่างเพื่อให้เห็นมุมมองใหม่ๆและเห็นบริบทพื้นที่ความเป็นหาดใหญ่มากขึ้น และส่วนที่สองคือ นักร้องหญิงกลางคืนซึ่งทำงานในสถานบันเทิงประเภทผับ เปรียบเทียบลักษณะต่างๆกับนักร้องหญิงในสถานบันเทิงอื่นๆ อาทิเช่น นักร้องร้านอาหารร้านน้ำชา นักร้องในโรงแรม ห้องอาหาร คาราโอเกะคาเฟ่ เซ็กส์โคโยตี้โชว์ ในเชิงเปรียบเทียบ เพื่อให้เห็นความเหมือนและความต่าง ลักษณะการทำงาน องค์ประกอบและจุดเด่นของการทำงาน

ประเด็นที่ห้า “ผับย่านตัวเมืองและนักร้องหญิงกลางคืนในพื้นที่ศึกษา” เพื่อแสดงให้เห็นลักษณะรูปแบบการทำงานที่จำเพาะและความหลากหลายในการนำเสนอการทำงานของนักร้องหญิงในรูปแบบสากล ภายใต้บริบททางสังคมที่แตกต่างจากสถานบันเทิงพื้นที่อื่น อันประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ ทำให้รูปแบบองค์ประกอบมีลักษณะแตกต่างกัน

พื้นที่ย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

พื้นที่ย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นพื้นที่ที่เรียกว่าเป็นแหล่งศูนย์รวมธุรกิจประเภทต่างๆ ด้วยเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงโดยเฉพาะในแถบประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย ประกอบด้วยผู้คนที่หลากหลาย นานาชาติเข้ามาท่องเที่ยว มีผู้คนหลากหลาย จึงเป็นพื้นที่รวมต่างวัฒนธรรมในพื้นที่นี้

หาดใหญ่นับเป็นศูนย์กลางของการคมนาคมของภาคใต้ โดยเป็นศูนย์กลางของการคมนาคมซึ่งสามารถเข้าถึงได้สะดวกทั้งทางรถยนต์ รถไฟ และเครื่องบิน หาดใหญ่ตั้งอยู่ในจังหวัดสงขลา โดยอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 947 กิโลเมตร และอยู่ทางเหนือห่างจากชายแดนประเทศมาเลเซียประมาณ 50 กิโลเมตร เป็นประตูผ่านไปยังประเทศเพื่อนบ้าน คือ มาเลเซีย และสิงคโปร์

นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้ามายังหาดใหญ่ได้หลายวิธี มีรถโดยสารจำนวนมากเดินทางไปยังจังหวัดใกล้เคียงทุกจังหวัด นอกจากนี้หาดใหญ่ยังมีเส้นทางเชื่อมต่อไปยังชายแดนประเทศมาเลเซียอีกด้วยเนื่องจากอยู่ห่างจากด่านสะเดาข้ามพรมแดนเพียง 60 กิโลเมตร (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อำเภอหาดใหญ่ 2555)

สำหรับการคมนาคมในตัวเมือง วิธีหนึ่งในการเดินทางอย่างสะดวก คือการโดยสารรถ “ตุ๊กตุ๊ก” ซึ่งเป็นรถกระบะขนาดเล็กดัดแปลงให้มีที่นั่งสองแถวสามารถรองรับผู้โดยสารได้ถึง 10 คน คำว่า “ตุ๊กตุ๊ก” เป็นชื่อที่เรียกจากเสียงเครื่องยนต์ของรถอันเป็นหนึ่งในเอกลักษณ์ของเมืองหาดใหญ่ ปัจจุบันมีรถตุ๊กตุ๊กมากมายทั่วเมืองหาดใหญ่ บางคันติดเครื่องเสียง เพิ่มทีวี เพื่อความบันเทิงและดึงดูดนักท่องเที่ยวที่เดินทางในเมืองหาดใหญ่

รถมอเตอร์ไซค์รับจ้าง ก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการเดินทางภายในเมืองหาดใหญ่ และอาจจะเป็นวิธีที่เร็วที่สุดในชั่วโมงเร่งด่วน สามารถสังเกตคนขับรถมอเตอร์ไซค์รับจ้างได้โดยดูที่เสื้อของคนขับเป็นเสื้อกั๊กสีสด รถรับจ้างเหล่านี้มีส่วนสำคัญในการนำพานักท่องเที่ยวเข้าสู่ย่านตัวเมืองและแนะนำสถานที่กินที่เที่ยวต่างๆในตัวเมือง

ศูนย์กลางการค้า เศรษฐกิจขนาดใหญ่หรือที่เรียกว่า “พื้นย่านเศรษฐกิจใจกลางเมือง ใหญ่” นั้นตั้งต้นได้จาก ถนนนิพัทธ์อุทิศทั้งสามสาย คือ บริเวณถนนนิพัทธ์อุทิศ 1,2 และ 3 และ ถนนธรรมบุญวิถี มาสู่ฝั่งตะวันออกของตัวเมือง (เทศบาลนครหาดใหญ่ 2555)

จากการลงสำรวจทางพื้นที่ (Surveys) โดยเริ่มเดินจากบริเวณสี่แยก ถนนเสน่หานุสรณ์ ถนนนิพัทธ์อุทิศ สาย 3 ในช่วงกลางวัน ถนนนิพัทธ์อุทิศ สาย 3 มีร้านขายสินค้าพวกเครื่องเสียงดีทรอยนต์ เครื่องมือการเกษตรและร้านค้าขายต่างๆที่ตั้งอยู่ในตึกอาคารแบบตึกแถวติดๆกัน ร้านต่างๆจะดูบางตาลงไปในกลางคืน มีธุรกิจร้านค้าเล็กใหญ่มากมายตั้งหน้าร้านแทนที่ ทั้งร้านขายเสื้อผ้า เครื่องหนัง โดยเฉพาะรองเท้าและกระเป๋าซึ่งราคาย่อมเยาและมีให้เลือกหลากหลาย ร้านที่เปิดส่วนมากจะอยู่ตรงหัวมุมสี่แยก สินค้าราคาไม่แพงวางขายอยู่ทั่วไป

เมื่อเข้ามาถึงถนนเสน่หานุสรณ์ ช่วงกลางวันสองฟากถนนคือที่ตั้งห้างสรรพสินค้า ลีการ์เดน พลาซ่า และโรงแรมลี การ์เดนท์ ฝั่งตรงข้ามเป็นโรงแรมโนโวเทล เซนทรัล และ ห้างสรรพสินค้าเซนทรัล นอกจากนี้ยังมีโรงแรมอีกหลายแห่ง เช่น เดอ รีเจนซี ไดมอนด์ พลาซ่า อินทรา แกรนด์พลาซ่า มีร้านอาหารและร้านกาแฟในช่วงกลางคืนสองฟากถนน มีแสงไฟประดับ หลากสีสันสว่างไสว นักท่องเที่ยวบางกลุ่มพกกล้องถ่ายภาพติดมือไปบันทึกสีสันเมืองใหญ่ยาม ค่ำคืน เรียกได้ว่าถนนสายนี้ไม่เคยหลับไหลเต็มไปด้วยผู้คนและสีสันแสงไฟยามราตรี

ภาพประกอบที่ 5 พื้นที่ย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

จากภาพพื้นที่ย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่ประกอบด้วยอาคารบ้านเรือน ร้านค้าพาณิชย์ต่างๆ มากมาย มีสินค้าต่างๆวางอยู่ตามร้านและทางเท้าให้นักท่องเที่ยวเดินชมอย่างเพลิดเพลิน แสดงให้เห็นว่าพื้นที่ย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่เป็นพื้นที่ติดต่อมีความสัมพันธ์ของผู้คนในพื้นที่การค้าอันมีความหลากหลายและคลาคล่ำไปด้วยผู้คน ในย่านใจกลางเมืองจะพบสินค้าแปลกๆที่น่าสนใจมากมาย ทั้งป้ายร้านบอกราคามีทั้งภาษาไทยภาษาอังกฤษเพื่อดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

จากการสังเกตข้อมูลภาคสนาม พบว่าคนในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย และรถรับจ้าง พื้นที่ย่านการค้าในเมืองหาดใหญ่มีผู้คนหนาแน่นจะอยู่บริเวณถนนนิพัทธ์อุทิศ 1, 2 หรือ 3 ทั้งร้านเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องสำอาง รวมทั้งอาหารสด อาหารแห้ง บรรยากาศการท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงอีกแห่งคือ ตลาดเมืองหาดใหญ่ พื้นที่ใจกลางเมืองหาดใหญ่ จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าประทับใจ ตั้งแต่ช่วงเวลาหลัง 6 โมงเย็นเป็นต้นไป บริเวณหน้าห้างลิการ์เดน พลาซ่า และห้างเซนทรัลจะมีอาหารขาย นักท่องเที่ยวมาเลย์ สิงคโปร์ และยุโรป นิยมซื้อหาของกินย่านนี้มีอาหารท้องถิ่นซึ่งมีให้เลือกมากมาย เช่น ไข่หวานน้ำขิง เต้าฮวย เต้าทึง น้ำเต้าหู้ น้ำ

ลำไย ฝรั่ง แปะก๊วย ข้าวเหนียวมะม่วง ข้าวเหนียวทุเรียน โจ๊กหมู หมี่เป็ด ถัดเข้าไปสองฟากถนนมีร้านอาหารทะเลและอาหารจีนอยู่หลายร้าน ทั้งอาหารจานเด็ดเช่น หูฉลาม หมูหัน ฝรั่ง ย่านนี้เปิดขายจนถึงประมาณ 5 ทุ่ม

จากจัตุรัสลีการ์เด้น มีศูนย์การค้าหลายแห่งเช่น ศูนย์การค้าลิโด้ ศูนย์การค้าโอเดียนที่อยู่ไม่ไกลกัน ตัดมาทางถนนเสน่หานุสรณ์ มีศูนย์การค้าขนาดใหญ่พลาซ่า ซึ่งย่านการค้าเหล่านี้อยู่ในบริเวณกลางใจเมือง นักท่องเที่ยวสามารถเดินไปถึงกันได้อย่างสะดวก

หลังจากเดินสำรวจจากย่านโรงแรมและห้างสรรพสินค้า บริเวณ ถนนเสน่หานุสรณ์ เมื่อเดินข้ามแยกไปยัง ถนนนิพัทธ์อุทิศ สาย 3 เราสามารถเดินข้ามแยกต่อไปยัง ถนนนิพัทธ์อุทิศ สาย 2 สาย 1 โดยมีเส้นธรรมณูวิถีตัดเชื่อมถนนเหล่านี้ จากพื้นที่ศึกษาคือ ถนนนิพัทธ์อุทิศ สาย 3 ตัดเส้น ถนนธรรมณูวิถี เมื่อเดินข้ามฝั่งจากศูนย์การค้าโอเดียน จะพบช่วงตึกแถวยาวตลอดถนนเส้นธรรมณูวิถี หากเดินเลียบถนนเส้นธรรมณูวิถีไปทางทิศตะวันออกไปอีกก็จะพบร้านอาหารและสถานบันเทิงรูปแบบพับที่อยู่ในย่านนี้

ช่วงตึกแถวยาวตลอดถนนเส้นธรรมณูวิถี มีร้านค้าต่างๆมากมายเรียงรายรวมทั้งสถานบันเทิงรูปแบบพับที่มีความโดดเด่นด้วยเสียงเพลงและแสงสีประดับประดาประกอบกับผู้คนจำนวนหนึ่งด้านหน้าร้านและด้านในร้านที่มีนักท่องเที่ยวยุโรปไทยชาวต่างชาติอยู่ปะปนรวมกัน หากเดินเลียบถนนเส้นธรรมณูวิถีไปทางทิศตะวันออกไปอีกก็จะพบร้านอาหารและสถานบันเทิงรูปแบบพับที่อยู่ในย่านนี้ตั้งอยู่ไม่ห่างกันมากเพียงไม่กี่ช่วงตึกแต่แต่ละร้านสามารถเดินถึงกันได้

ภาพประกอบที่ 6 ลักษณะสถานบันเทิงรูปแบบผับ ย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่

จากภาพร้านเหล่านี้จะตั้งอยู่ติดกับร้านค้าต่างๆมีลักษณะอยู่ในแถบอาคารเดียวกัน ไม่ได้ตั้งเป็นร้านแยกออกมาเป็นเอกเทศหรือมีบริเวณมีลานจอดรถเป็นของตัวเอง ร้านจะอยู่ในตึกแถว บริเวณซ้ายขวาก็ขนบข้างด้วยร้านอาหาร ร้านขายของทั่วไปตั้งติดๆกันอยู่บนถนนใหญ่เส้นธรรมนูญวิถี ลูกค้าที่มาเที่ยวสามารถนั่งรถผ่านหน้าร้าน สามารถสังเกตและพบเห็นได้โดยง่าย ชาวต่างชาติที่เดินทางมาเป็นคณะบ้างเช่าเหมารถตุ๊กตุ๊กมาลงหน้าร้าน หรือที่มีรถส่วนตัวก็สามารถจอดหน้าร้านหรือวนหาที่จอดบริเวณใกล้เคียงตามสองฝั่งถนนในตัวเมือง

ด้วยรูปแบบร้านที่มีเอกลักษณ์แตกต่างกันแต่ลักษณะของลูกค้าที่มาเที่ยวมีทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติปะปนกัน การจัดร้านมีการผสมผสานวัฒนธรรมต่างชาติ มีการใช้ภาษาอังกฤษ

ในการสื่อสารเป็นหลัก รูปแบบร้านที่พยายามจัดให้เป็นสากลเน้นรูปแบบตะวันตก และมีวงดนตรีแสดงสด (Live Band) ทำให้ช่วงค่ำคืนในแถบนี้มีทั้งผู้ที่มาเที่ยวหนาแน่นต่างกับพื้นที่ใกล้เคียงที่ผู้คนค่อยๆ บางตาลงเมื่อเข้าสู่ช่วงสี่ถึงห้าทุ่ม ธุรกิจบันเทิงยามค่ำคืนรูปแบบผับย่านนี้ จัดว่าได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว ทั้งในพื้นที่และต่างชาติ

กล่าวได้ว่า พื้นที่ย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่เป็นจุดศูนย์รวมของเศรษฐกิจเป็นพื้นที่ของการท่องเที่ยวในลักษณะตัวเมือง มีความหลากหลายของผู้คน อีกทั้งมีความเป็นปัจเจก ความแตกต่างทางเชื้อชาติและการหลั่งไหลของผู้คนเข้ามาในพื้นที่ เกิดธุรกิจต่างๆ รวมทั้งสถาบันบันเทิงเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวและผู้คนในพื้นที่ การท่องเที่ยวจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ตอบสนองนโยบายเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวแบบมวลชนเน้นความพึงพอใจกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นหลัก

การขยายตัวของธุรกิจสถานบันเทิงยามค่ำคืน

พื้นที่ศึกษาในอำเภอหาดใหญ่ ซึ่งอยู่ในจังหวัดสงขลา เป็นเมืองใหญ่ที่สุดของภาคใต้ตอนล่างและเป็นเมืองที่มีชื่อเสียงในหลายด้าน ทั้งเป็นเมืองศูนย์กลางการค้า เศรษฐกิจ การศึกษา และการท่องเที่ยวที่สำคัญของภาคใต้ นับเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของประเทศไทยและเป็นที่ยอมรับในต่างประเทศ โดยเฉพาะแถบประเทศอาเซียน ได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย

เมืองหาดใหญ่เป็นเทศบาลที่มีการเติบโตและความเจริญก้าวหน้าสูง มีขยายตัวอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะเป็นเมืองท่องเที่ยว ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธรองลงไปได้แก่ศาสนาอิสลาม อาชีพของราษฎรได้แก่ การกสิกรรม การค้า และการอุตสาหกรรม ซึ่งอุตสาหกรรมที่สำคัญของเมืองหาดใหญ่ ได้แก่ การรวมควั่นยาง โรงน้ำแข็ง ปลาปนแปรรูปไม้ โรงสีข้าว และอื่น ๆ อุตสาหกรรมสำคัญอีกประเภทหนึ่ง ที่ได้รับการส่งเสริมจากเทศบาลและมีการตอบสนองเป็นอย่างดีจากภาคเอกชน คือ การท่องเที่ยว (เทศบาลนครหาดใหญ่ 2555)

หาดใหญ่มีการประกอบกิจการมากมาย มีความเติบโตทางด้านธุรกิจซึ่งมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว รวมถึงเป็นแหล่งซื้อขายสินค้าและบริการ ปัจจัยที่ทำให้มีความเจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมากก็คือ การเป็นเมืองที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้และเป็นศูนย์กลางทางด้านต่างๆ ของภาคใต้และระหว่างประเทศแถบเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ จึงเป็นศูนย์รวมทางด้านต่างๆ เช่น ธุรกิจการค้า การขนส่ง การสื่อสาร การคมนาคม การศึกษา และรวมไปถึง ธุรกิจการท่องเที่ยว

หาดใหญ่เป็นเมืองที่มีเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยว ในตัวเมืองหาดใหญ่มีโรงแรมที่พักจำนวนมาก ทั้งโรงแรมระดับห้าดาวและโรงแรมระดับกลาง นอกจากนี้หาดใหญ่ยังมีภัตตาคารและร้านอาหารจำนวนมาก หาดใหญ่ได้ชื่อว่าเป็นเมืองที่ไม่เคยหลับใหล นักท่องเที่ยวต่างชาติที่จำนวนมากเคยมาเที่ยวหาดใหญ่ตั้งฉายาเมืองหาดใหญ่ว่าเป็น “นครปารีสแห่งภาคใต้ของประเทศไทย” ใครก็ตามที่มาเที่ยวหาดใหญ่ สามารถที่จะซื้อหาความสุข ความสะดวกสบายทุกอย่างได้ トラบเท่าที่มีกำลังทรัพย์พอ (หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเกียรติศักดิ์ 2553) โดยหาดใหญ่เป็นที่ที่นักท่องเที่ยวสามารถซื้อหาสินค้าหลากหลายได้ในราคาถูก นอกจากนี้หาดใหญ่ยังมีภัตตาคารและร้านอาหารหลากหลายรูปแบบ ตั้งแต่ร้านข้างถนนไปจนถึงสวนอาหารหรือภัตตาคารหรูหราในโรงแรม ซึ่งมีเมนูอาหารแปลกและอร่อยรองรับตลอด 24 ชั่วโมง

ย่านตัวเมืองเต็มไปด้วยรถราและผู้คนนั้น การเข้าถึงพื้นที่และการคมนาคมก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่มีความสำคัญในการเคลื่อนย้ายผู้คนนักท่องเที่ยวและหน่วยธุรกิจเข้าสู่พื้นที่ ในช่วงกลางวัน นักท่องเที่ยวสามารถเลือกที่จะท่องเที่ยวรอบตัวอำเภอ เช่น ท่องเที่ยวสถานที่ทางธรรมชาติ ชายหาด ภูเขา น้ำตก หรืออาจจะไปเยี่ยมชมโบราณสถาน วัดวาอารามเก่าๆที่สวยงาม หรืออาจจะไปเที่ยวเดินช้อปปิ้งในย่านเศรษฐกิจใจกลางเมือง

แต่เมื่อถึงช่วงกลางคืน นักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวหาความบันเทิงไปกับการท่องเที่ยวราตรี โดยหาดใหญ่เป็นศูนย์กลางของความบันเทิงที่หรูหราและน่าตื่นตาตื่นใจ มีสถานบริการมากมายที่นักท่องเที่ยวสามารถเลือก เช่น ดุหนัง ฟังเพลง ตามร้านอาหาร หรือสถานบันเทิงดิสโก้เธค ผับ คาราโอเกะ ไนท์คลับ หรืออื่นๆที่ต้องการได้

การเดินทางเพื่อเข้ามาเที่ยวธุรกิจยามค่ำคืนในตัวเมืองหาดใหญ่ก็มีความสะดวกสบาย ทั้งรถรับจ้างที่ได้กล่าวมาแล้ว ไม่ว่าจะเป็น “ตุ๊กตุ๊ก” หรือ “มอเตอร์ไซด์รับจ้าง” ขึ้นอยู่กับความสะดวก โดยผู้ขับรถโดยสารเหล่านี้จะรู้จักสถานที่เที่ยวกลางคืนดี และสามารถแนะนำพานักท่องเที่ยวไปยังจุดหมายที่ต้องการได้

ในอีกทางหนึ่ง ธุรกิจสถานบันเทิงยามค่ำคืนในหาดใหญ่เองก็มีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ขับรถประจำทางหรือรับจ้างเหล่านี้เช่นอำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าในการสื่อสารกับคนขับ การติดต่อคิวคนขับรถเพื่ออำนวยความสะดวกต่อกันคือ คนขับรถรับจ้างได้ลูกค้า และร้านอาจได้คำแนะนำจากคนขับรถแก่ลูกค้าว่าสถานที่เที่ยวไหนที่น่าไปจึงอาจกล่าวได้ว่า ผลประโยชน์การอยู่ร่วมกันในพื้นที่นี้โยงโยและเอื้อประโยชน์ต่อกัน

การเจริญเติบโตของธุรกิจนั้นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สามารถสังเกตได้ทางกายภาพ ผู้คนที่หลั่งไหลเข้าสู่เมืองทำให้กิจการร้านค้าและธุรกิจต่างๆดำเนินไป จากสถิติล่าสุดที่ได้รับการเผยแพร่จาก สำนักงานสรรพสามิต สรุปผลจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพสามิตทุกประเภท ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2533 ในพื้นที่สงขลา อันประกอบด้วยภาษีรายได้ประเภทต่างๆ อาทิ ภาษีสุรา ภาษีสถานประกอบการ-บริการ ภาษีในต์คลับ และ ดิสโก้เทค และรายได้อื่นๆ

ประเภทรายได้	เก็บได้จริง	เก็บได้ปีที่แล้ว	เปรียบเทียบปีที่ผ่านมา		เป้าหมาย	เปรียบเทียบเป้าหมาย	
			สูง / - ค่า			สูง / - ค่า	
			จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ
1. ภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน	1,533,713,436.83	2,277,322,741.71	256,390,695.12	20.07	2,071,631,604,600.00	-97,891,163.17	-6.00
2. ภาษียาสูบ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3. ภาษีสุรา	11,372,379.50	10,746,917.75	625,461.75	5.82	9,112,300.00	2,260,079.50	24.80
4. ภาษีเบียร์	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5. ภาษีรถยนต์	126,276,302.00	3,266,998.00	123,009,304.00	3,765.21	0.00	126,276,302.00	0.00
6. ภาษีเครื่องดื่ม	478,103,958.45	364,550,396.62	113,553,561.83	31.15	369,516,800.00	108,587,158.45	29.39
7. ภาษีเครื่องไฟฟ้า	14,950.00	232,508,413.00	-232,493,463.00	-99.99	0.00	14,950.00	0.00
8. ภาษีรถจักรยานยนต์	792,166.35	1,038,999.92	-246,833.57	-23.76	233,200.00	558,966.35	239.69
9. ภาษีเบตเตอรี่	54,823,177.00	60,936,098.00	-6,112,921.00	-10.03	56,768,800.00	-1,945,623.00	-3.43
10. ภาษีสถานบริการ-สนามม้า	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
11. ภาษีสถานบริการ-สนามกอล์ฟ	1,994,492.07	2,276,041.20	-281,549.13	-12.37	2,418,400.00	-423,907.93	-17.53
12. ภาษีผลิตภัณฑ์เครื่องหอมและเครื่องสำอาง	9,429.75	880,988.82	-871,559.07	-98.93	0.00	9,429.75	0.00
13. ภาษีแก้วและเครื่องแก้ว	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
14. ภาษีพรม	0.00	30,996.00	-30,996.00	-100.00	0.00	0.00	0.00
15. ภาษีไฟ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
16. ภาษีเรือ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
17. ภาษีสารทำลายชั้นบรรยากาศโอโซน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
18. ภาษีหินอ่อนและหินแกรนิต	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
19. ภาษีในท์คลับและดิสโก้เทค	4,432,507.17	4,105,132.68	327,374.49	7.97	4,153,700.00	278,807.17	6.71
20. ภาษีสถานอาบน้ำหรืออบตัวและนวด	1,877,528.82	1,665,171.10	212,357.72	12.75	2,122,400.00	-244,871.18	-11.54
21. ภาษีการออกสากดินแม่	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
22. ภาษีกิจการโทรคมนาคม	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
23. รายได้เบ็ดเตล็ด	26,348,304.28	17,287,698.89	9,060,605.39	52.41	14,667,800.00	11,680,504.28	79.63
รวมทั้งสิ้น	2,239,758,632.22	976,616,593.69	263,142,038.53	13.31	2,090,598,000.00	149,160,632.22	7.13

ภาพประกอบที่ 7 ภาพตารางประกอบข้อมูล สถิติ สรุปผลจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพสามิตทุกประเภท ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2533 ในพื้นที่สงขลา สำนักงานกรมสรรพสามิต

จากตัวเลขข้างต้นจะเห็นได้ว่ารายได้ที่เก็บได้จริงและรายได้ที่เก็บปีที่แล้วมีการเปรียบเทียบรายได้ที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะ ภาษีสุรา ภาษีเครื่องดื่ม ภาษีในต์คลับ และ ดิสโก้เทค มีเปอร์เซ็นต์เปรียบเทียบเป้าหมายสูงขึ้นทั้งสิ้น ซึ่งรายได้เหล่านี้ล้วนมีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจสถานบันเทิงยามค่ำคืนทั้งทางตรงและทางอ้อม จึงคาดการณ์ได้ว่าการขยายตัวของธุรกิจนี้ยังคงมีการเติบโตและดำเนินอยู่ได้ภายใต้ภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน

ในแง่ของการเติบโตของธุรกิจที่ดำเนินไปได้สูงขึ้นตาม ทว่าช่วงปี พ.ศ. 2555 ที่ผ่านมา เกิดวิกฤตการณ์ความไม่สงบที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติและความปลอดภัยต่อชีวิต และทรัพย์สินต่อเนื่องกันสองเหตุการณ์ อันได้แก่ เหตุการณ์แผ่นดินไหว และ เหตุการณ์วางระเบิด ความไม่สงบในภาคใต้

จากตัวอย่างเหตุการณ์ที่ผ่านมาเมื่อไม่นานมานี้ที่เกิดขึ้นช่วงไตรมาสแรกของปี พ.ศ. 2555 ในช่วงที่ยังเกิดแผ่นดินไหวบริเวณตอนบนของเกาะสุมาตรา ประเทศมาเลเซีย สามารถวัดแรงสั่นสะเทือนได้ 6.3 ริกเตอร์ และมีรายงานว่าแผ่นดินไหวในครั้งนี้อยู่ลึกได้ในจังหวัดภูเก็ตและสงขลาแต่อย่างไรก็ตามนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียและสิงคโปร์ยังคงเดินทางท่องเที่ยว จับจ่ายเลือกซื้อสินค้า ในย่านการค้ากลางเมืองหาดใหญ่ตามปกติ ในช่วงที่เกิดแผ่นดินไหว นักท่องเที่ยวและประชาชนที่อยู่บนอาคารไม่ได้มีความตกตื่น โดยในย่านการค้ากลางเมืองหาดใหญ่ยังมีการท่องเที่ยวคึกคัก ทั้งผู้ค้าและนักท่องเที่ยวเองยังไม่ทราบว่าจะเกิดแผ่นดินไหวขึ้น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อำเภอหาดใหญ่ 2555)

นายกสมาคมโรงแรมหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาและประธานสภาอุตสาหกรรมธุรกิจการท่องเที่ยว จังหวัดสงขลา กล่าวว่า แผ่นดินไหวในครั้งไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ได้รับรู้ถึงแรงสั่นสะเทือนจากแผ่นดินไหว ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีเนื่องจากสุดสัปดาห์นั้นนี้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในอำเภอหาดใหญ่เป็นจำนวนมาก จนห้องพักรู้อาจจะเกือบเต็มทั้งหมด (มติชนรายสัปดาห์ 2555)

อย่างไรก็ตาม แม้เหตุการณ์แผ่นดินไหวอาจไม่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวมากนักแต่ก็ทำให้ภาครัฐมีการตื่นตัวการวางแผนเพื่อรองรับสถานการณ์ที่อาจมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจการท่องเที่ยวจากภัยธรรมชาติรูปแบบต่างๆเพื่อสร้างความมั่นใจและให้กระทบต่อการท่องเที่ยวน้อยที่สุดหากเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันจากภัยธรรมชาติขึ้นอีก

ในขณะที่เหตุการณ์ทางธรรมชาติมีผลกระทบเพียงเล็กน้อย ทว่าการเกิดเหตุระเบิดในพื้นที่หาดใหญ่ และ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ทำให้ช่วงเทศกาลสงกรานต์ในพื้นที่ดังกล่าวจะสูญเสียโอกาสทางการท่องเที่ยวไม่ต่ำกว่า 1 พันล้านบาท เหตุระเบิดหาดใหญ่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ เหตุการณ์ห้างลีการ์เดนระเบิด ทำให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต เป็นเหตุการณ์ที่รุนแรงมากที่สุดในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ทำให้นักท่องเที่ยวมาเลย์-สิงคโปร์ยังคงเที่ยวไทยช่วงสงกรานต์หายไปร้อยละ 40 - 50 (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อำเภอหาดใหญ่ 2555)

ธุรกิจการท่องเที่ยวได้รับผลกระทบโดยตรง ทั้งช่วงปกติและช่วงเทศกาลจะมีนักท่องเที่ยวแถบมาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ หลังไหลเข้ามาเรียกว่าล้นเมือง แต่เมื่อมีสถานการณ์ทำให้ความเชื่อมั่นต่อความปลอดภัยลดน้อย เช่นเหตุการณ์ระเบิด หรือ วินาศภัย ก็จะมีผลกระทบโดยตรงต่อธุรกิจการท่องเที่ยวให้เกิดการชะงักงันและส่งผลกระทบต่อธุรกิจการท่องเที่ยวโดยตรง เม็ดเงินในธุรกิจท่องเที่ยวบันเทิงลดลง นอกจากผู้ประกอบการต้องดำเนินกิจการอย่างรัดกุมและภาครัฐก็มีการออกประกาศนโยบายและประชาสัมพันธ์ช่วยส่งเสริมเพื่อกระตุ้นธุรกิจการท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง

หลังนักท่องเที่ยวต่างชาติโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวมาเลเซีย สิงคโปร์เริ่มหายไปแล้ว ร้อยละ 40-50 ของจำนวนนักท่องเที่ยวปกติที่เดินทางมา ทางเทศบาลหาดใหญ่จะจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้คนไทย โดยเฉพาะคนในพื้นที่ใกล้เคียงกับหาดใหญ่มาเที่ยว รวมไปถึงให้นักท่องเที่ยวมาเลเซีย สิงคโปร์ที่หายไปกลับมาเที่ยวในหาดใหญ่เพิ่มขึ้น

ทั้งนี้สถานการณ์ความไม่สงบเริ่มปรากฏอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่เฉพาะในไทยแต่หมายถึงประเทศอื่นๆด้วย มีการวางแผนพิจารณาต่อโครงการประกันภัยนักท่องเที่ยวต่างชาติในช่วงกลางอีกประมาณ 100 ล้านบาท เพราะจะช่วยสร้างความมั่นใจให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาเที่ยวเช่นเคย (เทศบาลนครหาดใหญ่ 2555)

จากผลกระทบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าต่างชาติติดตามสถานการณ์และไม่เชื่อมั่นในความปลอดภัย การเข้ามาหาความบันเทิงในพื้นที่เสี่ยงอันตรายจึงดูไม่สอดคล้องกัน ทั้งนี้ การจัดการเพื่อความปลอดภัยยังอยู่ในการติดตามของอาเซียน ดังนั้นการสร้างความมั่นใจของภาครัฐกับนานาประเทศและการดำเนินกิจการอย่างรัดกุมและมั่นคงของภาคเอกชนจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องดำเนินควบคู่กันไปในภาคธุรกิจการท่องเที่ยวดังกล่าว

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า พื้นที่ซึ่งเป็นสังคมเมืองกับธุรกิจบันเทิงนั้นสัมพันธ์กันอย่างมาก เพราะการหลังไหลของผู้คน ข้อมูลข่าวสาร การคมนาคมสิ่งอำนวยความสะดวก ล้วนบ่งชี้ถึงการหาเงินโดยธุรกิจอันสร้างรายได้มาจากผู้คนจำนวนมากที่หลังไหลเข้ามาอยู่รวมกันในพื้นที่ตัวเมืองหาดใหญ่ ประกอบกับนโยบายของรัฐในการกระตุ้นส่งเสริมรวมทั้งป้องกันรักษาความปลอดภัยอันนำมาสู่ความมั่นคงของประเทศอันเกี่ยวโยงไปกับธุรกิจ ภาคเอกชน บุคคลและหน่วยย่อยส่วนต่างๆ ในสังคมให้มีความรุดหน้าทางเศรษฐกิจ

บริบทสถานบันเทิงประเภทผับในพื้นที่หาดใหญ่

ในขณะที่ตัวเมืองเป็นพื้นที่ซึ่งมีการกระจุกตัวของหน่วยธุรกิจต่างๆมากมาย ธุรกิจสถานบันเทิงประเภทผับมีการเติบโตและค่อยๆกระจายไปในส่วนต่างๆของประเทศ ไปสู่เมืองสำคัญๆ รวมไปถึง “หาดใหญ่” เมืองที่ใหญ่ที่สุดของภาคใต้ตอนล่างซึ่งจัดเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมากที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทย (วงศ์เดือน ภาณุวัฒนากุล 2552)

จำนวนผู้ประกอบการของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ทุกพื้นที่ภายในภาคที่ 9
ณ วันที่ 30 กันยายน 2553

หน่วย : ราย

ประเภทสินค้าและบริการ	สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่							รวม
	สงขลา	พััง	นราธิวาส	ปัตตานี	พัทลุง	ยะลา	สตูล	
สุรากลั่นสุมนชน	102	15	12	-	87	2	7	225
สุราแช่สุมนชน	8	4	-	-	-	1	-	13
น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน	10	-	-	-	-	-	-	10
เครื่องคั้น	4	-	2	2	-	4	6	18
เครื่องฉายเครื่องคั้น	540	123	19	30	46	42	29	829
เครื่องไฟฟ้า(เครื่องปรับอากาศ)	2	-	-	-	-	-	-	2
รถยนต์	1	-	-	-	-	-	-	1
ผลิตภัณฑ์เครื่องหอมและเครื่องสำอาง	4	5	-	-	-	-	-	9
รถจักรยานยนต์	8	-	-	-	-	-	1	9
ฟิล์มและเลนส์แว่นตา	-	-	-	-	-	2	-	2
โทรศัพท์มือถือ	21	3	3	2	-	8	-	37
สถานขนานนาหรืออบผ้าขนาดเล็ก	9	3	-	1	-	-	-	13
สนามกอล์ฟ	5	1	1	-	1	1	-	9
รวมผู้ประกอบการทั้งสิ้น	714	154	37	35	134	60	43	1,177

ที่มา: ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศและส่วนบริหารการจัดเก็บภาษี สสท.9

ภาพประกอบที่ 8 ภาพตารางประกอบข้อมูลจำนวนผู้ประกอบการของสำนักงานสรรพสามิตทุกพื้นที่ภายในภาคที่ 9 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2553 สำนักงานกรมสรรพสามิต

จากข้อมูลจำนวนผู้ประกอบการของสำนักงานสรรพสามิต ทุกพื้นที่ภายในภาคที่ 9 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2553 อันประกอบด้วยประเภทสินค้าและบริการประเภทต่างๆ ที่จดทะเบียนเพื่อดำเนินกิจการอย่างถูกกฎหมาย มีขึ้นเพื่อให้การประกอบกิจการต่างๆดำเนินอยู่บนการดำเนินการขออนุญาตที่ถูกต้อง คือการจดทะเบียนผู้ประกอบการที่สรรพสามิต จากสถิติตัวเลขมีจำนวนเพียงหลักร้อย ซึ่งในความเป็นจริงภายนอกกิจการร้านหรือการประกอบการต่างๆมีส่วนย่อยๆมากมายที่สามารถพบเห็น

อีกนัยยะหนึ่ง สถิติดังกล่าวเป็นเพียงตัวเลขจำนวนประเภทสินค้าและบริการในรายที่มีการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย แต่ในความเป็นจริงมีกิจการ ร้าน ผู้ค้าอีกจำนวนมากที่ไม่ได้ทำการจดทะเบียนดังกล่าว

การประกอบการร้านค้า ที่รู้จักกันในนาม “ผับ” เป็นคำจำกัดความเข้าใจของสังคม ด้วยรูปแบบเฉพาะคือเน้นขายสุราให้ลูกค้าที่เข้ามาในร้านมีโต๊ะนั่งดื่มประกอบกับมีเสียงดนตรีไม่ว่าจะเป็นการเปิดเพลงจังหวะเร้าใจหรือการแสดงสดของวงดนตรีประกอบกัน ซึ่งไม่ได้มีการจำแนกแยกประเภทจากทางกฎหมายถึงลักษณะการให้บริการ รูปแบบร้าน ไม่มีการแบ่งการจดทะเบียนขอเปิดร้านลักษณะเฉพาะว่าขอเปิดเป็นร้านขายสุรา ประเภทผับ บาร์ เชน คาเฟ่ ดังนั้นจึงไม่มีการแยกจดทะเบียนของร้าน มีเพียงข้อจำกัดหรือข้อควบคุมอื่นๆ โดยการขออนุญาตต่างๆ ประกอบกัน ได้แก่

การจดทะเบียนพาณิชย์ คือ ร้านอาหารที่เจ้าของเป็นบุคคลธรรมดา ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ภายใน 30 วันนับแต่วันเริ่มประกอบกิจการ โดยยื่นขอจดทะเบียนต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

การขออนุญาตจำหน่าย สุรา และบุหรี คือ ต้องขออนุญาตจำหน่ายที่กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลังมีสถานที่ขออนุญาต กรมสรรพสามิต

การขอใบอนุญาตจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหาร หรือสถานที่สะสมอาหาร คือ ต้องขออนุญาตจัดตั้งสถานที่ ที่เทศบาลจังหวัดนั้นๆ

การขออนุญาตตั้งสถานบริการในประเภท สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือ การแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง ได้แก่ ร้านขายอาหารหรือเครื่องดื่มโดยจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง เป็นสถานบริการตามมาตรา 3(1) แห่ง พ.ร.บ. สถานบริการ พ.ศ. 2509

ในขณะที่บ้างร้านใช้การจดทะเบียนประกอบในกิจการผับของตนเพื่อปิดช่องว่างของกฎหมายให้ได้มากที่สุด ในบางร้านใช้การจดทะเบียนในลักษณะ ”ห้างหุ้นส่วนสามัญ” โดยจดทะเบียนจะมีฐานะเป็นนิติบุคคล เรียกว่า “ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล”

การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล มีการเสียภาษีเงินได้ในอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล จากการเริ่มเปิดกิจการร้านอาหารรูปแบบร้านอาหารกึ่งผับ หรือเรียกอีกชื่อว่า ผับ แอนด์เรสเทอรัรอง ใช้การจดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญเนื่องด้วยการใช้หลักฐานทางเอกสาร

และขั้นตอนที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ทำให้การขอใบประกอบอื่นๆ เช่น ใบอนุญาตการขายสุรา และการขอใบอนุญาตประกอบอื่นๆ สามารถทำการยื่นขอได้ขั้นตอนต่อมา

จะสังเกตได้ว่า ไม่มีข้ออนุญาตใดที่จำเพาะ จำแนก รูปแบบลักษณะร้านสถานบันเทิงเหล่านี้อย่างชัดเจน ไม่มีการจำแนกว่าเป็นสถานบันเทิงชายเหล่าประเภทใด ไม่มีการจดทะเบียนเฉพาะที่จำกัดทุกลักษณะของพื้นที่ซึ่งเรียกว่า กิจการร้านอาหารรูปแบบร้านอาหารกึ่งผับ โดยรูปแบบการจดทะเบียนต่างๆนั้นมีลักษณะใบอนุญาตต่างๆประกอบกัน เพื่อให้สถานบันเทิงเหล่านั้นมาจดทะเบียนเพียงเพื่อเลี่ยงการตรวจสอบและช่องว่างที่ “ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย” ให้ได้มากที่สุดเท่านั้น ทั้งนี้แต่ละร้านอาจไม่ได้มีการจดทะเบียนทุกประเภทข้างต้น หากแต่มีการขอใบอนุญาตหรือจดทะเบียนเฉพาะส่วนที่อาจถูกตรวจสอบได้

ดังนั้น บริบททางพื้นที่ “สถานบันเทิง” จึงมีความหมายคลุมคล้าและตกอยู่บนการนิยามและค่านิยมทางสังคม รวมถึงสถานบันเทิงรูปแบบ “ผับ” ก็เช่นกัน ได้มีคำจำกัดความหรือนิยามเกี่ยวกับผับว่า

“ผับ” เป็นสถานบันเทิงเชิงพาณิชย์ที่เปิดให้บริการในเวลากลางคืนรูปแบบหนึ่ง มีวิวัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม ปัจจุบัน ผับ กลายเป็นสถานที่นิยมของกลุ่มวัยรุ่นจากค่านิยมตะวันตกที่หลั่งไหลเข้ามาในสังคมไทยซึ่ง “ผับ” มีผลกระทบต่อค่านิยมวัยรุ่นและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (เกสร สิทธิหิวั 2545)

รอบย่านการค้าหาดใหญ่ เป็นแหล่งเที่ยวท่องที่สำคัญในแถบอาเซียน ประกอบไปด้วยการค้าขาย ห้างสรรพสินค้า โรงแรม ร้านอาหาร รวมทั้งสถานบันเทิงต่างๆ ด้วยผู้คนที่คลาคล่ำขวักไขว่ รอบถนนตัวเมืองนี้เป็นแหล่งเกิดเกิดอาชีพมากมาย รวมไปถึงอาชีพนักร้องหญิงกลางคืน เรียกว่าเป็นอาชีพอาชีพหนึ่งที่เกิดขึ้นในพื้นที่หาดใหญ่ อันมีความหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมผสมผสานกันอยู่ในพื้นที่

ท่ามกลางเมืองที่เต็มไปด้วยแสงไฟ เวลากลางคืนเป็นเวลาเวลาที่สถานบันเทิงเปิดต้อนรับนักท่องเที่ยวและชาวต่างชาติท่องเที่ยวหาความสุขในอีกรูปแบบหนึ่ง โดยรูปแบบการท่องเที่ยวนั้นเป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมอันดับต้นๆคือ การดื่มกินฟังเพลงในร้านแบบผับแอนด์เรสเทอรัรอง (Pub and Restaurant) หรือเรียกสั้นๆว่า สถานบันเทิงประเภท “ผับ” ซึ่งสิ่งแรกที่สถานบันเทิงประเภท ผับ ให้ความสำคัญและคำนึงถึงคือทำเลและลูกค้า

สถานบันเทิงยามค่ำคืนแทบทุกแห่งเน้นการขายสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อาหารเป็นหลัก และที่สำคัญที่ทุกร้านมักมีจุดขายพิเศษเพื่อเอาใจลูกค้านักท่องเที่ยวคือ การขาย ความบันเทิง (Entertainment) โดยมีจุดเน้นอยู่ที่บรรยากาศ โดยมีเสียงดนตรีเปิดคลอเคล้าอยู่ ภายในร้าน บางแห่งก็มีการแสดงดนตรีและมีนักร้องหญิงเป็นสิ่งดึงดูดใจ

ทว่าคำว่า “นักร้อง” คือคำที่ใช้เหมารวมไม่ได้มีการจำแนกประเภทตามสถาน บันเทิงแต่อย่างใด ด้วยสถานบริการและสถานบันเทิงอันหลากหลาย นักร้องหญิงถูกหยิบขึ้นมาเป็น สิ่งชูรสของร้าน ไม่ว่าจะเป็น นักร้องร้านอาหาร ร้านน้ำชา โรงแรม คาราโอเกะ คาเฟ่ เซ็กซ์โชว์โค โยตี้ หรือร้านประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากนี้เกิดจากการจัดวางหรือการนำนักร้องหญิงหยิบขึ้นมา เสมือนสินค้าตัวหนึ่งของร้าน เพียงแต่มีการวางภาพรูปลักษณ์ที่ต่างกันแต่ความเข้าใจของสังคมนั้น ได้จำแนกความต่างนั้นให้พวกเธอ

จากงานวิจัยเรื่องนี้ที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักคือ นักร้องหญิงที่ทำงานร้องเพลงในผับ ผู้วิจัยจึงได้พูดคุยตั้งคำถามว่า ผับก็เป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจบันเทิง ซึ่งสถานบริการและสถานบันเทิงที่ มีนักร้องทำงานอยู่ปัจจุบันนั้นมีมากมาย ทั้งสถานที่ที่หลากหลาย และนักร้องที่มีลักษณะการทำงาน หลายรูปแบบ แล้วนักร้องผับนั้นต่างกับนักร้องร้านอาหารและสถานบันเทิงกลางคืนอย่างไร “แตม” และ “เจี๊ยบ” (นามสมมุติ) ได้ยกตัวอย่างให้ฟังว่า

การร้องเพลงในแต่ละสถานที่ก็จะมี ความแตกต่างกันไป ถ้าเป็นนักร้องร้านน้ำชา ร้านอาหาร ก็จะเป็นแบบสบายๆ โดยจะไม่ซีเรียสกับการร้องและการแต่งกายมาก แต่พอเป็น โรงแรมเราก็ต้องแต่งตัวให้เข้ากับสถานที่ เพราะแขกที่มาโรงแรมส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้าที่มีระดับและ เป็นผู้ใหญ่ เพลงก็ต้องเป็นเพลงที่ไม่ใหม่มาก แต่ถ้าเป็นแนวคาราโอเกะ คาเฟ่ จะเน้นไปที่ความสวย ความงาม ความเป็นผู้หญิง เรื่องความไพเราะจะเป็นเรื่องรอง แต่จะยังไม่ถึงขั้นโคโยตี้ที่ขายรูปร่าง หน้าตาไปเลย โดยนักร้องส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิงใหญ่หน่อย ไม่ค่อยมีวัยรุ่น

(เจี๊ยบ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ร้านจัดดนตรีให้ลูกค้าแต่ละแห่งชอบต่างกัน อย่างวงอคูสติคก็เป็นร้านที่ลูกค้านั่ง ฟังสบายๆนั่งฟังเพลงเบาๆเคล้าบรรยากาศ แต่ถ้าบรรยากาศในผับจะมีเสียงดัง มีวงดนตรีเอนเตอร์ เทนให้ลูกค้าคึกคัก รู้สึกสนุกเร้าใจ

(แตม (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

นักร้องหญิงกลางคืนในบริบทพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งๆ เป็นอีกปัจจัยที่ทำให้ร็องนั้นมีความต่างโดยรูปแบบการทำงานขึ้นอยู่กับการจัดวางของร้านตามประเภทการเที่ยว

ทั้งนี้ ผับในพื้นที่หาดใหญ่ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับตัวนักร้องหญิงนั้น จากการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ นักร้องหญิงมีการนำเสนอตัวตนทางการแสดงออกมีในรูปแบบการทำงาน มีบนเวทีการแสดงคือผับ ฉากหลังคือเมืองหาดใหญ่ ซึ่งตัวนักร้องหญิงมีมุมมองทางความคิด ผ่านเรื่องเล่าด้วยการพูดคุยให้ความคิดเห็นฉายภาพให้เห็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม

นักร้องหญิงกลางคืนในหาดใหญ่

จากประสบการณ์ชีวิตและการทำงานในพื้นที่หาดใหญ่ นักร้องหญิงสามารถบอกถึงความต่างทั้งที่เป็นลักษณะปรากฏจริง และ ในส่วนที่เป็นการเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับการนำตัวตนกับนักร้องหญิงที่อยู่ภายใต้บริบทอื่นๆ ที่เป็นเสมือนต้นแบบทางความคิดที่สังคมรู้จักทั่วไปเช่น นักร้องหญิงในพื้นที่สี่อ โทรทัศน์วิทยุ นักร้องหญิงในกรุงเทพฯ มาเปรียบเทียบเพื่อให้แง่มุมความเหมือนความตามกระทั่งเห็นความเป็นนักร้องกลางคืนในหาดใหญ่มากขึ้น

การเปรียบเทียบ “ความเป็นนักร้อง” ในแง่อาชีพเนื่องจากอาชีพนี้เป็นอาชีพที่เรียกว่าให้ความบันเทิง พื้นที่ที่เกิดอาชีพจึงมักเกิดขึ้นในตัวเมืองอันมีกิจกรรมหรือการประกอบธุรกิจต่างๆ ที่ใช้เสียงเพลงเป็นสื่อ ใช้การแสดงการร้องเพลงมอบความสุขความสนุกสนานทั้งให้ความบันเทิงแก่ผู้คน เช่นสถานบันเทิงต่างๆ ซึ่งมีมากมายในตัวเมืองที่เป็นศูนย์กลางคือกรุงเทพมหานคร มีนักร้องอาชีพมากมายในเมืองหลวงแห่งนี้ สามารถถ่ายทอดทัศนคติเชิงเปรียบเทียบจากประสบการณ์ตรงของนักร้องหญิง ดังตัวอย่างของ “เจนนี่” ที่เคยทำงานร้องเพลงในกรุงเทพฯ ก่อนจะย้ายมาร้องเพลงที่หาดใหญ่ว่า

การเป็นนักร้องที่กรุงเทพฯ จะได้ประสบการณ์ที่เยอะกว่า ต้องทำกันอย่างมืออาชีพที่กรุงเทพฯ นักร้องต้องทำโน้ตเอง ถ้าไม่มีก็ขอลายเอกสารจากพี่ๆ ต่อกันมา สมัยก่อนมีคนเขียนโน้ตที่ชื่อ “โน้ตก๊ว” เพลงละ 70 บาทและโน้ตเพลงของพี่หนึ่งจักรวาล หากเป็นนักร้องเวียนร้าน พบนักดนตรีวงใหม่ เราแจ้งเพลงที่จะร้อง มีโน้ตให้นักดนตรีดูและก็เล่นกันตรงนั้นเลย

(เจนนี่ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

นอกจากลักษณะการทำงาน นักร้องในกรุงเทพฯ ภาพความเหมือนและความต่าง ยังคงถูกนำขึ้นมาเปรียบเทียบทั้งสองด้าน กับนักร้องต่างจังหวัด จากการพูดคุยกับ “เจี๊ยบ” (นาม

สมมุติ) มองว่านักร้องในกรุงเทพและนักร้องต่างจังหวัดมีทั้งความเหมือนกันในบางอย่างและความต่างกัน

ความเหมือนกันคือ การเป็นนักร้องที่ต้องให้ความบันเทิง ความแตกต่างคืออีกเรื่องคือ อัตราค่าจ้างที่กรุงเทพ อาจจะสูงกว่าในต่างจังหวัด ซึ่งในตัวเมืองอย่างกรุงเทพมีการแข่งขันที่อาจจะสูงกว่าที่หาดใหญ่ เพราะจำนวนนักร้องที่มากกว่า ในขณะที่บ้านเราถือว่ายังขาดแคลนอยู่

(เจี๊ยบ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ในรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคม “เจนนี่” (นามสมมุติ) ได้เล่าถึงเรื่องราวและประสบการณ์ที่เธอได้ทำงานร้องเพลงในกรุงเทพมหานครมานานับสิบปีก่อนย้ายกลับมาที่หาดใหญ่และได้ให้ประเด็นความต่างในเรื่องความสัมพันธ์ของผู้คนในวงอาชีพร้องเพลงนี้ว่า

สังคมนักร้องในกรุงเทพจะช่วยเหลือกัน เป็นสังคมเมืองที่ใหญ่และวุ่นวายแต่กลับกลายเป็นว่ามีงานก็จะช่วยกัน งานเป็นงาน จะไม่มีเวลาไปจับกลุ่มนินทา แหย่ลูกค้า หรือไม่ชอบกันเองแบบต่างจังหวัด อาจเป็นเพราะ แข่งกันด้วยผลงาน และมีความรับผิดชอบตัวเองในหน้าที่ตัวเองไม่ยุ่งเรื่องคนอื่น ต่างคนต่างทำงาน แคมป์ยังช่วยเหลือกันในฐานะคนอาชีพเดียวกัน ที่ไหนเราไม่ว่าก็ให้งานคนอื่นมาแทนกัน

(เจนนี่ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ในขณะที่ “เจนนี่” เปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าว จากการสัมภาษณ์ “ปุก” ได้กล่าวถึงประเด็นด้านอาชีพที่มีความเหมือนในทัศนคติของเธอว่า

อาชีพนักร้องทั้งในหาดใหญ่ ในกรุงเทพ มีทั้งหญิงชาย มีช่องทางในอาชีพเท่าเทียมกัน บ้างก็มีวุฒิมัธยมศึกษา บ้างก็ไม่มี บางคนจบชั้นร้องจบด้านดนตรี บางคนไม่ได้จบแต่ร้องเพลงก็มีอาชีพ นักร้องในกรุงเทพอาจมาจากต่างจังหวัดอพยพเข้ามาเมืองหลวงเพื่อไปทำงาน ยังไงก็เรียกว่าทำงานสุจริตเหมือนกัน

(ปุก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

สำหรับ “ปุก” เล่าว่าสมัยเด็กเธออยากเป็นนักร้องที่เคยเห็นในโทรทัศน์ การแสดงคอนเสิร์ตเป็นความใฝ่ฝันของเธอมาตลอด แต่คนที่จะได้ก้าวเข้าสู่วงการบันเทิง “ปุก” คิดว่าคนในพื้นที่กรุงเทพได้เปรียบทางปัจจัยและโอกาสมากกว่า ที่จะเข้าสู่วงการบันเทิงออกรายการโทรทัศน์หรือเป็นศิลปิน ดังที่ในสังคมมีการเปรียบเทียบภาพในอุดมคติความเป็นนักร้องที่ดี นักร้องที่ได้รับ

การยอมรับ คือผู้คนที่เป็นนักร้องอยู่ในวงการบันเทิง มีการการเปรียบเทียบต้นแบบความเป็นนักร้อง จากสื่อโทรทัศน์วิทยุ หรืออาจถูกเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าเป็น “ศิลปิน” ซึ่งเป็นที่รู้จักและค่อนข้างเป็นที่ยอมรับในสังคมกับอาชีพนักร้องในแง่การประสบความสำเร็จในความเป็นนักร้อง

ระดับขั้นของอาชีพนักร้องจึงถูกแบ่งแยก วัตถุประสงค์ด้วยการยอมรับของสังคม กับการเป็นศิลปิน บางคนก็ก้าวมาจากการเป็นนักร้องรับจ้างทั่วไปที่มีความสามารถประกอบกับได้รับโอกาสทางอาชีพสู่วงการบันเทิง ผู้คนเหล่านี้มีตัวตนเวียนวนอยู่ในสังคมภายนอก ใช้ความรักในการร้องเพลงประกอบอาชีพนี้เฉกเช่นเดียวกับนักร้องที่ไม่ได้เข้าวงการบันเทิงโดย “เจนนี่” ได้ถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานกับศิลปินให้ฟังว่า

ที่เคยได้ร่วมงานกับพี่ๆในวงการบันเทิง เช่น ศิลปินในสยามกลการ พี่เจนนี่เฟอร์คิม พี่มัม ลาโคนิค พี่ซรัส พี่องอาร์มณ พี่ต๊าก ศิริพร คือไปร้องเพลงเหมือนกันแต่พวกเขาจะเป็นที่รู้จักของประชาชนคนดูมากกว่าเรา การทำงานก็เป็นการร้องสถานที่เดียวกัน เพราะเป็นนักร้องวงร้านเหมือนกัน เราขึ้นก่อนเขาขึ้นต่อ มีการลงประกาศหน้าร้าน มีการลงหนังสือพิมพ์ ว่านักร้องคนไหนหรือมีศิลปินไปที่ร้านใดเวลาก็โหมง คนก็จะตามมาดู

(เจนนี่ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ในอีกด้านหนึ่ง นักร้องหญิงในหาดใหญ่ที่ทำงานร้องเพลงโดยไม่ได้ทำงานในลักษณะที่อยู่ในวงการบันเทิงหรือร่วมงานกับศิลปิน ก็ได้มีมุมมองแสดงความเห็นเปรียบเทียบความเหมือนและความต่าง ด้วยนานาทัศนะดังนี้

นักร้องในทีวีมีเพื่อออกไปโชว์เท่านั้น ส่วนใหญ่เปิดดนตรีประกอบเพลงก็แสดงได้แล้ว ร้องไม่กี่เพลง มีคนเตรียมความพร้อมทุกอย่างให้ ในแง่ความสามารถนักร้องในทีวีจึงต่างกับเรา เราทำงานร้องกลางคืน ร้องทุกวัน วันละหลายๆเพลงอยู่ร้านหลายชั่วโมง ให้เป๊ะทุกวันไม่ได้

(เมย์ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ถ้าให้เทียบนักร้องในทีวีกับอาชีพร้องเพลงอย่างเรา คิดว่าประสบการณ์การทำงานในการร้องกลางคืนได้อะไรเยอะกว่า เพราะเป็นการเรียนรู้จากตัวของเราเองล้วนๆ ที่เขาเรียกว่า “ครูพักลักจำ” คือใช้การสังเกต อะไรที่ดียุ่ก็เรียนรู้และทำตามเขา มา ไม่มีโรงเรียน ไม่มีอาจารย์คอยสอน ทุกอย่างใช้ ประสบการณ์ชีวิตในการทำงานในโลกภายนอก

(แตม (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

งานร้องเพลงในผับ ถึงเน้นคุณภาพเสียงและการแสดงเหมือนกันแต่งานเราคือรับจ้างร้องเพลงใกล้ชิดกับคนฟังทุกวันๆมากกว่าคนในทีวี ความสัมพันธ์กับผู้คน รูปแบบงาน การวางตัว การถูกมองย่อมต่าง

(ปึก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

นอกจากความเปรียบต่างในเรื่องพื้นที่อาชีพต่างจังหวัดกับกรุงเทพแล้ว นักร้องหญิงผู้ให้ข้อมูลหลักบางคนมีประสบการณ์ทำงานต่างพื้นที่ หลายๆร้านในอำเภอขนาดใหญ่ บางคนเป็นนักร้องวงร้านจากการได้ไปทำงานในสถานที่ต่างๆ คำบอกเล่าทำให้รู้จักแทบทุกร้านในขนาดใหญ่ ได้พูดคุยให้ข้อมูลร้านอันอยู่ในบริบทพื้นที่รอบขนาดใหญ่ดังนี้ว่า

อยู่ที่สถานที่ร้องเพลง ถ้าในตัวเมืองจะเป็นผับที่คนฟังเพลง เน้นเพลงสากลเป็นหลัก แต่ถ้าชานเมืองจะเป็นลักษณะผับเรค เปิดเพลงเต้นเล่นเพลงให้คนเมาเพลงสตริงทั่วไป ด้วยเพลงสากลมีความยากการใช้เสียงและสำเนียง ถ้าร้องคาเฟ่ ก็จะเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ไม่มีคนมานั่งสนใจเสียงคุณว่าจะร้องดี หรือไม่ดี แต่จะเน้นเรื่องการเอาใจลูกค้า เทคแคร์ลูกค้า แต่คนที่มานู่นักร้องผับคือคนมานั่งฟังเพลงและติดตามนักร้องและวงว่ามาเล่นเวลากี่โมง

(เอมี (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ถ้าผับวัยรุ่นหรือย่านมหาวิทยาลัย ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่น มีตั้งแต่อายุ 18-19 ปี หลายๆแห่งก็เป็นเด็กที่เรียนมหาวิทยาลัยเราไม่ต้องวางตัวมากเพราะเป็นวัยเดียวกัน ภาษาที่ใช้ก็สามารถสื่อสารกันตามปกติให้ความรู้สึกเป็นเพื่อนมากกว่าเป็นแขกกับนักร้อง

(ปึก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

นักร้องในย่านใจกลางเมืองมีรูปลักษณะที่แตกต่างกับย่านอื่น อย่างถ้าอยู่ในโซนวัยรุ่น การแต่งตัวก็ต้องวินเทจ (Vintage Style) หรือออกแนววัยรุ่นๆ แนวๆ ส่วนเพลงที่ร้องก็ต้องเป็นเพลงตลาดที่วัยรุ่นฟัง หรือบางย่าน เช่น เขตแปด ก็ต้องออกไปแนวเพื่อชีวิต ถ้าชานเมืองก็เป็นเพลงแนวเพลงบ้านๆวัยรุ่นๆเอาความสนุกเข้าไว้

(เจียบ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ทั้งนี้ ลักษณะการทำงาน องค์กรประกอบ จุดเด่นของนักร้องหญิงกลางคืนที่ร้องเพลงในผับ มีลักษณะเด่นที่แตกต่างจากนักร้องประเภทอื่นๆ อาทิ นักร้องในร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม โรงแรม คาเฟ่ คาราโอเกะ เซ็กส์โชว์โคโยตี้ ฯลฯ ขึ้นอยู่กับบริบทสถานบันเทิงนั้น

นักร้องเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับสถานที่ที่สำคัญได้ร้องร้านอาหาร คลับที่ดีดี เป็นที่
ของคนฟังเพลง เราไม่ได้เลือกร้านที่โชว์ความเป็นหญิงชายเซ็กซี่เอาใจลูกค้าอีกประเภทหนึ่ง เป็นอีก
สังคมหนึ่ง

(เจนนี่ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

จากทัศนะของตัวนักร้องหญิงเองกับรูปแบบการทำงานร้องเพลงกลางคืนในพื้นที่
ผับ จึงมีมุมมองที่หลากหลาย สื่อความหมาย ความต่างของคนที่มาเป็นนักร้องในผับกับนักร้องใน
ร้านอื่นๆ ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยไม่ได้มีเจตนาจะเปรียบเทียบเพื่อยกคุณค่าของตัวนักร้องประเภทใด
ประเภทหนึ่ง หรือลดคุณค่าของความเป็นหญิงในสายอาชีพที่คล้ายคลึงกัน การนำเสนอเปรียบเทียบ
นี้จึงเป็นเพียงการเปรียบเทียบเพื่อต่อรองความหมายนักร้องหญิงในผับ เพื่อต่อรองกับทัศนะเชิงลบ
หรืออคติทางสังคมที่ถูกลดค่า ในแต่ละอาชีพล้วนมีด้านดีสิ่งที่เป็นคุณค่าแตกต่างกัน ในการหยิบ
ยกตัวอย่างที่ถูกนำมาเสนอจึงอาจเป็นเพียงส่วนหนึ่งในด้านลบเพียงเพื่อจะเปรียบเทียบและสะท้อนให้
สังคมได้เห็นและรับรู้ความเป็นจริงอีกด้านหนึ่งเท่านั้น ดังความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้
ข้อมูลหลักที่ให้ความหมายต่อตนเอง นำเสนอความต่างด้วยหลากหลายมุมมองเหล่านี้

นักร้องผับโชว์เสียง ใช้เสียง อยากแต่งอะไรก็แต่ง เซ็กซี่บ้างเป็นบางวัน แต่ไม่ต้อง
ถึงใส่กางเกงทำงาน ใช้มนุษย์สัมพันธ์การเอนเตอร์เทนด้วยการร้องเพลง เพราะแขกเขามาฟังเพลง
ส่วนอื่นเขาก็เป็นองค์ประกอบเล็กน้อยแต่คือเสียงและการเอนเตอร์เทนเป็นหลักมากกว่านักร้องผับ
จะต่างกับงานอื่นที่เน้นโชว์เนื้อหนังมังสาเสียมากกว่า

(เมย์ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

เคยร้องร้านแบบสวนอาหาร มันจะต่างจากผับคือเป็นที่มืดๆ ไฟกระพริบๆ เพลง
เพิ่มจังหวะให้เร็วขึ้น นักร้องแต่งตัว โชว์เซ็กซี่ ชุดชั้นใน ที่โป๊มากๆก็กางเกงในและสติกเกอร์ปิด
หน้าอกนักร้องก็จะแยกเกรดมีดาว เน้นเซ็กซี่มากกว่าการร้อง บางคนก็ไปทำงานต่อที่สิงคโปร์
มาเลเซียเพราะได้เงินดีกว่า

(เอมี (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ร้องเพลงในโรงแรมร้องกับเปียโนหรือคาราโอเกะ ร้องในผับก็ร้องกับวงดนตรี แต่
ทั้งสองแบบถ้าลูกค้าเรียกไปก็ต้องไปตามมารายท แต่ไม่ต้องสนิทกับลูกค้ามาก ลูกค้าก็มีหลายแบบ
ชื่นชมก็มีคิดมิตีมีร้ายก็มี จริงๆแล้วพื้นที่ที่สำคัญแต่สำคัญที่สุดคือการวางตัวของแต่ละคน

(ปุก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

รูปแบบการทำงานของนักร้องหญิงแตกต่างกันไปตามบริบทของสถานที่ การนำเสนอบริการของสถานบริการนั้นๆ และรูปแบบความสัมพันธ์ของการทำงานในเรื่องของรูปแบบงานบริการที่มีต่อแขกผู้มาเที่ยว สถานบันเทิงซึ่งแตกต่างกันออกไป อาจกล่าวได้ว่า ลักษณะพิเศษหรือสิ่งที่เป็นส่วนประกอบลักษณะและภาพความเป็นนักร้องหญิงนั้น แตกต่างแปรเปลี่ยนไปตามบริบททางสังคม

การอยู่ในบริบทพื้นที่ของสถานบริการอันมีนัยยะระหว่าง “การทำงาน” ของนักร้องหญิง และ “การหาความบันเทิง” ของลูกค้านักท่องเที่ยว โดยสถานบันเทิงเป็นพื้นที่ที่ทั้งสองกลุ่มมาพบกัน ความคาดหวังและการแสดงออกจึงเกิดเป็นความสัมพันธ์ระหว่างกัน ทั้งนี้ความเป็นนักร้องหญิงจึงอาจไม่ได้ผูกติดกับสถานบันเทิงรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเท่านั้น แต่มีความยืดหยุ่นเคลื่อนย้ายข้ามไประหว่างสถานบันเทิงรูปแบบอื่น หรือพื้นที่อื่นๆจากจินตนาการและการสังสมภาพลักษณ์ที่มีมานานในความคิดของผู้คน อย่างไรก็ตามนักร้องหญิงพยายามสร้างขอบเขตความเป็นตัวตนและลักษณะเฉพาะจุดต่างเพื่อต่อรองความหมายของตนเอง

ผับย่านตัวเมืองและนักร้องหญิงกลางคืนในพื้นที่ศึกษา

ท่ามกลางทำเลของร้านตั้งอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีความเป็นเมือง มีลูกค้านานาชาติต่างภาษาวัฒนธรรม “นักร้องหญิง” ถูกใช้เป็นจุดขายเพื่อสร้างสีสันให้ความบันเทิงแก่แขกนักท่องเที่ยว ด้วยการการแสดงและบทเพลงที่ใช้สื่อสารมีหลายภาษา นักร้องหญิงกลายเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวที่แม้มีความต่างและหลากหลายทางเชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรม ชัยนาม นักไร่(2545) กล่าวว่า ผับสามารถแบ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวออกจากกัน แบ่งคนที่มีลักษณะทางสังคมที่คล้ายคลึงกัน ด้วยการจัดวางเงื่อนไขของสถานที่ (ชัยนาม นักไร่ 2545) ทั้งด้าน ราคา บรรยากาศ รสนิยม ดนตรีตามเอกลักษณ์ของแต่ละร้าน โดยละแวกร้านในพื้นที่ศึกษามีลักษณะเหมือนร่วมกันอยู่ ลูกค้าหรือแขกนักท่องเที่ยวจำนวนมากเป็นกลุ่มเดียวกัน ลักษณะการแสดงของวงดนตรีและนักร้องหญิงมีความคล้ายกัน

ภาพรวมภายในร้านมีลักษณะความคล้ายกันมากคือนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติปะปนกับลูกค้าชาวไทย การจัดวางเงื่อนไขของสถานที่ทั้งด้าน ราคา บรรยากาศ รสนิยม ดนตรีของผับค่อนข้างใกล้เคียงกัน แต่ในการแต่งบรรยากาศรูปแบบการนำเสนอของร้าน ก็มีการตกแต่งให้แตกต่างกันโดดเด่นคนละแบบ

ผับแต่ละร้านมีการจัดวางการตกแต่งสถานที่ทั้งด้าน ราคา บรรยากาศ รสนิยมดนตรีของผับแต่ละแห่งอาจมีบรรยากาศแตกต่างกันไปตามจุดเน้น (Highlights) ของการนำเสนอในผับแต่ละร้าน โดยแต่ละร้านจะมีจุดขายซึ่งใช้รูปแบบแตกต่างกันไป ตัวอย่างเช่น บางร้านจัดรูปแบบของ คาวบอยด์ (Cowboy) อินเดียแดง อเมริกันแมกซิกัน ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของแนวเพลงยุค '70 '80 บางร้านรูปแบบร้านตามยุคสมัยใหม่เน้นแนวเพลงร็อก (Rock) ในยุค '80 ถึงยุคปัจจุบัน และบางร้านจัดรูปแบบร้านตามแบบยุโรปย้อนยุค (Vintage) มีบาร์กลางร้าน ผับตกแต่งด้วยโปสเตอร์และซีดีย้อนยุค เน้นแนวเพลงสากลร่วมสมัย เป็นต้น

เอกลักษณ์เฉพาะของพื้นที่ศึกษาคือ ผับย่านใจกลางเมืองหาดใหญ่นั้น ก็เป็นไปตามทำเลและลูกค้า โดยผับในย่านนี้มีกลุ่มนักท่องเที่ยวแทบจะเป็นกลุ่มเดียวกัน ลูกค้าประจำหรือนักท่องเที่ยวที่เข้าพักในย่านนี้ก็จะเวียนสลับร้านเที่ยวทำให้เป็นที่รู้จักและคุ้นเคย ทั้งนักท่องเที่ยวใหม่ก็เป็นกลุ่มลูกค้าต่างชาติเป็นส่วนใหญ่ แม้ไม่ได้มีความคล้ายคลึงกันระหว่างคนเช่นลูกค้าชาวไทยพุทธ ไทยจีน ชาวมาเลเซียเชื้อสายจีน เชื้อสายอินเดีย ชาวจีนสิงคโปร์ ชาวต่างชาติยุโรปอเมริกา อยู่ภายในร้าน หลากหลายเชื้อชาติผสมปนเปกันในพื้นที่เดียวกัน

ภาพประกอบที่ 9 การตกแต่งภายในร้านประเภทผับในพื้นที่ศึกษา

ว่าการเข้ามาอยู่ในพื้นที่เดียวกัน การแสดงออก และ พฤติกรรมต่างๆ จึงมีความคล้ายคลึงกันบางลักษณะรูปแบบเช่น บางกลุ่มนั่งพูดคุย บางกลุ่มลุกขึ้นยืนเต้นและร้องเพลงตาม ทั้งนี้บรรยากาศโดยรวมของร้าน ณ เวลานั้นก็ทำให้เกิดปฏิกิริยาและพฤติกรรมร่วมเช่น คนส่วน

ใหญ่ลุกขึ้นเต้นรำตามจังหวะเพลงที่เร้าใจ ทำให้แขกที่อยากสนุกลุกขึ้นเต้นตามด้วย มีการเดินขอชนแก้วโต๊ะใกล้เคียงแล้วดื่มเพื่อเป็นการผูกมิตร แม้ไม่ได้ต้องการรู้จักสนิทสนมลึกซึ้ง แต่เป็นเพียงการแสดงไมตรีให้บรรยากาศรอบตัวมีความสุข มีเพื่อนร่วมกินร่วมดื่มแม้เพียงไม่กี่ชั่วโมงข้ามคืนแต่ก็เป็นบรรยากาศที่น่าพึงพอใจสำหรับลูกค้ำ

ในส่วนของ การแสดงวงดนตรีมีความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ นอกเหนือจากการบริการของเด็กเสิร์ฟและพนักงานต้องรับแล้วนักดนตรีและนักร้องหญิงซึ่งอยู่ในร้านนั้นก็ทำหน้าที่ให้บริการด้วยการป้อนความบันเทิงทางการรับชมการแสดงดนตรีสดของวงดนตรี บรรยากาศในร้านนั้นถูกตกแต่งด้วยแสงสีของหลอดไฟและแสงเลเซอร์ เสียงเพลงที่กล่อมบรรยากาศมีแค่การเปิดดนตรีของดีเจสลับช่วงกับการขึ้นแสดงของวงดนตรีอย่างไม่เว้นช่วง ซึ่งการเลือกแสดงเพลงในแต่ละคืนไม่ได้มีความตายตัวแต่จะปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลาตามสถานการณ์ในแต่ละค่ำคืน การสังเกตลูกค้ำ และจัดสรรบทเพลงและการแสดงให้มีความพึงพอใจมากที่สุดดังที่ “เจนนี่” ให้สัมภาษณ์ว่า

เลือกปล่อยเพลงตามบรรยากาศ ดูลูกค้ำ กำลังสนุกอยากเต้นใหม่หรือบางวันเจียบๆ ลูกค้ำก็แค่นั่งอยากฟังเพลงเบาๆ ก็จัดเพลงตามบรรยากาศ อาจใช้เพลงเร็วลองกระตุ้นดูว่าสนุกก็คักก็ขึ้นใหม่ ถ้าได้ก็จัดเพลงเร็ว ถ้าไม่ก็ปล่อยเพลงช้า

(เจนนี่ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ทั้งนี้ ฝับในรอบย่านการค้าขนาดใหญ่ มีความคล้ายคลึงกันเนื่องจากมีกลุ่มลูกค้ำเดียวกันคือชาวต่างชาติเป็นส่วนใหญ่ โดยทุกร้านจะแสดงดนตรีโดยเล่นเพลงสากลอังกฤษเป็นหลัก เป็นเงื่อนไขหนึ่งที่ทางร้านและวงดนตรีจัดวางและนำเสนอโดยคำนึงถึงความพึงพอใจของลูกค้ำเป็นหลัก ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ของ “กิ๊ก” และ “ป๊ิก” (นามสมมุติ) กล่าวว่า

ลูกค้ำขอเพลง ก็ต้องตามจังหวะลูกค้ำว่าเป็นแนวไหนประมาณไหน ดูอายุดูกลุ่มลูกค้ำ แต่ก็ไม่ใช่ตามกระแสเพลงใหม่ๆตลอด ยังเล่นเป็นเพลงสากล เพลงอมตะเก่าๆเสียมากกว่า

(กิ๊ก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ลูกค้ำส่วนมากเป็นชาวต่างชาติ ผู้ใหญ่อายุสามสิบปีขึ้นไป แนวเพลงต้องดูจากลูกค้ำเป็นหลัก เพลงสากลเก่าๆ ขึ้นอยู่กับลูกค้ำถ้าลูกค้ำขอเพลงเก่าๆ เราอาจจะไม่ชอบ บางเพลงก็เบื่อ แต่เมื่อร้องแล้วลูกค้ำสนุก ลูกค้ำชอบเพลงเรา เราก็มีความสุขและสนุกกับการร้องเพลงไปด้วย

(ป๊ิก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ภาพประกอบที่ 10 การร้องเพลงของนักร้องหญิง ย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่

สำหรับการแสดงดนตรีสดและการร้องเพลงของนักร้องหญิง เมื่ออยู่บนเวทีพวกเธอจะสวมบทบาทการแสดงและการเป็นนักร้องอย่างเต็มตัว นอกเหนือจากการร้องเพลงที่มีคุณภาพแล้ว การแสดงหรือที่เรียกว่า “การเอนเตอร์เทน” ซึ่งหมายถึงการแสดงสีหน้าท่าทางประกอบรวมไปถึงการพูดคุยสื่อสารบนเวทียังให้ความบันเทิง ดึงดูดใจ ชวนให้ลูกค้าคึกคักสนุกสนานไปกับบรรยากาศนั้นมีความสำคัญยิ่ง

นักร้องหญิงเหล่านี้เรียกได้ว่าจะต้องเป็นกลุ่มที่มีทักษะการร้องเพลงและการนำเสนอตัวเองในงานร้องเพลงอย่างมืออาชีพ การสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยเป็นหลัก ต้องมีสำเนียงดี ต้องมีทักษะทางภาษาอยู่ในระดับปานกลางถึงดีมาก ใช้การแสดงสื่อสารการพูดและสื่อสารในเพลง อย่างที่ “แตม” และ “กิ๊ก” กล่าวถึงนักร้องว่า

จุดเน้นอย่างแรกคือ คุณภาพ ฝึบในเมือง ลูกค้ำเป็นเจ้าของภาษามาฟังเราก็ต้องใช้ภาษาและการร้องที่ถูกต้อง นอกจากเสียงดีแล้ว เราต้องฝึกภาษา ฝึกการออกเสียงให้ใกล้เคียงที่สุดด้วย ต้องสื่ออารมณ์ตามความหมายให้ได้ด้วย จึงมีความยากกว่าที่อื่นทั่วไป การฝึกซ้อมและการทำงานก็เป็นจริงเป็นจัง จะเล่นๆไม่ได้อายลูกค้ำชาวต่างชาติเขา

(แตม (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ตัวเมืองมีชาวต่างชาติเยอะ เพราะเป็นแหล่งเศรษฐกิจ ถ้าเทียบกับเมืองหลวงแถบนี้ก็เหมือนกรุงพระนคร ที่มีคนในประเทศและต่างประเทศติดต่อค้าขาย เราใช้ภาษาอังกฤษสื่อสาร แต่บางครั้งสื่อสารไม่เข้าใจกันก็มี เช่น ใช้ศัพท์ยาก หรือศัพท์วิชาการ ถ้าคำพื้นฐานๆสื่อสารก็พอได้ หรือใช้การสื่อสารตามเนื้อเพลงเขาก็จะเข้าใจกัน

(ก๊ก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ท่ามกลางความหลากหลายของลูกค้า นอกจากเพลงสากลซึ่งใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก นักร้องหญิงจึงต้องมีการสื่อสารด้วยบทเพลงหลากหลายภาษา โดย “เอมี” และ ได้แสดงความคิดเห็นในความสำเร็จของการใช้ภาษาว่า

ลูกค้าเป็นชาวต่างชาติเยอะและหลากหลาย มาเลเซีย สิงคโปร์ มีหลายลักษณะ เช่น บางกลุ่มอยากจะมาเที่ยว เต็ม มหาผู้หญิง หรือบางกลุ่มก็มาเที่ยวกินเหล้าฟังเพลงสนุกๆ ก็มีหลากหลาย อาจมาเป็นครอบครัวทั้งพ่อแม่ลูกๆเด็กๆก็มีซึ่งเราควรสื่อสารได้ทุกกลุ่มทุกวัย

(เอมี (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

นอกจากเพลงสากลที่เป็นภาษาอังกฤษ ยังมีเพลงนานาชาติไว้เอาใจลูกค้าอาเซียนด้วย อาทิ เพลงจีน เพลงอินโดฯ รวมไปถึงเพลงไทยอีกด้วย ซึ่งการแสดงจะเน้นแนวเพลงสากลร่วมสมัย โดยในแต่ละร้านจะร้องเพลงสากลเป็นส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 80 และเพลงไทยประมาณร้อยละ 20

ในส่วนของเพลงไทยที่ลูกค้าชาวต่างชาติชื่นชอบ อาทิเช่น เพลงรักเธอไม่มีวันหยุด ศิลปินอ่อน เกวลิน, สบาย สบาย ศิลปินเบิร์ด ธงชัย แมคอินไตย์ อมพระมาพูด ศิลปิน เบิร์ดและ เสกโลโซ 14 อีกครั้ง ศิลปินเสกโลโซ โดยชาวต่างชาติ เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย ชื่นชอบมากและสามารถร้องตามได้จบเพลงเลยทีเดียว “เจี๊ยบ” และ “ปุก” (นามสมมุติ) ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ว่า

นักร้องในย่านเราจะเน้นที่แนวเพลงสากล ไทยเก่า และจีน โดยจะเน้นที่เพลงสากลเป็นหลัก เนื่องด้วยแขกที่ร้านมักจะเป็นชาวต่างชาติ ซึ่งในบางครั้งก็ฟังเพลงไทยบ้าง แต่ถ้าได้ยินเพลงสากลที่เค้ารู้จัก ก็จะมีปฏิกิริยาตอบรับที่ดีหรือมีอารมณ์ร่วม สามารถร้องตามได้ การแต่งตัวจะเน้นออกแนวผู้ใหญ่ มีความหรูหรา แต่ในบางครั้งก็แต่งได้หลากหลายแบบ เป็นวาไรตี้

(เจี๊ยบ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

นอกจากเพลงสากลเก่า ยังมีบทเพลงจีน เพลงอินโดฯ และเพลงมาเลฯ ด้วยที่ต้องเล่นประจำจนแทบเป็นธรรมเนียม อาทิเช่น เพลงจีนได้แก่ จิวกันทังโบายบอ คัมติงโหวง เยี่ยเหลียงใต้ เปี้ยหั่วตือซัน เพลงอินโดนีเซียได้แก่ ซีจิงตุง ฮาติซิง

(ปัก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

เพลงจีนและเพลงภาษาอินโดนีเซีย นั้นมีบทบาทสำคัญต่อลูกค้าในกลุ่มอาเซียน เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซียและสิงคโปร์ เพลงเหล่านี้มักร้องหญิงก็ต้องนำมาฝึกซ้อมและสามารถขับร้องได้ “เมย์” (นามสมมุติ) ได้แสดงความคิดเห็นว่า

เพลงที่นำมาเล่น ไม่ได้หมายความว่าจุ๊ๆคิดอยากเล่นเพลงอะไร ร้านแถวนี้ต้องหาเพลงที่ตอบใจത്യ่ลูกค้า ก็สอบถามความชอบจากลูกค้าแล้วมาเสนอวง ลูกค้าในร้าน ณ ตอนนั้นว่าเป็นกลุ่มมีอายุใหม่หรือเป็นกลุ่มวัยรุ่น วันไหนฝรั่งเยอะก็เล่นเพลงสากล วันไหนมีคนไทยก็เล่นเพลงไทยบ้าง วันไหนคนจีนเยอะก็เอาเพลงจีนขึ้นมา

(เมย์ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

พื้นที่ เป็นสิ่งจัดวางกำหนดให้นักร้องหญิงขับเคลื่อนเลื่อนไหลไปตามบริบทนั้น ขณะเดียวกันนักร้องหญิงสามารถใช้อำนาจของความเป็นหญิง ตอบโต้ ตอรอง สร้างความหมายจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจช่วงชิงพื้นที่จากการควบคุมทางสังคม ดังนั้นคำอธิบายเรื่องพื้นที่กับตัวนักร้องหญิงสรุปได้ทั้งสองด้านคือ นักร้องหญิงนำเสนอและแสดงตัวตนภายใต้เงื่อนไขของพื้นที่ในขณะเดียวกันในบางสถานการณ์นักร้องหญิงก็นำเงื่อนไขของพื้นที่ใช้ตอรองอำนาจในการเลือกปฏิบัติสัมพันธ์กับลูกค้าและผู้คนได้

แนวคิดพื้นที่ปฏิบัติการทางสังคมอธิบายการทำงานของนักร้องหญิงในอีกด้านหนึ่งพื้นที่ ซึ่งหมายถึงพื้นที่ทางความคิด อุดมการณ์ และวัฒนธรรม ที่มีนัยยะต่อการจัดความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคม ส่วนอีกด้านหนึ่งหมายถึงพื้นที่อันเป็นเวทีของการต่อสู้ ได้เถียง ตอรอง และช่วงชิงความหมาย ในกระบวนการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ของนักร้องหญิงและกลุ่มคนอันเกิดปรากฏการณ์ใหม่ๆตลอดเวลา

ในพื้นที่ศึกษามีแนวโน้มเป็นตะวันตกนิยมทับซ้อนในความเชื่อค่านิยม แต่เกิดการผสมผสาน ยืดหยุ่น กว่าที่ยึดอยู่กับบรรทัดฐานสังคมใดสังคมหนึ่งเกิดอิสรภาพทางความคิดอันมีความต่าง เปิดกว้าง และมีหลากหลายแง่มุม อันส่งผลไปสู่การแสดงตัวตน รูปแบบการนำเสนอ รวมถึงทัศนคติแนวคิดอันแปลกใหม่หลากหลายซึ่งจะกล่าวถึงในบทต่อไป

บทที่ 5

การเผยตัวตนและการต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน

ในบทนี้เป็นศึกษาเพื่อความเข้าใจถึง “การนำเสนอและการแสดงตัวตน” ของนักร้องหญิงอันเกิดขึ้นเพื่อต่อรองความหมาย รวมทั้งแสดงถึงความพยายามที่จะบอกว่าตนเองเป็นใคร ผ่านการเล่าเรื่องและประสบการณ์ต่างๆ ในชีวิต และสร้างความหมายใหม่เพื่อต่อรองด้วยการแสดงออกสู่ปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มคนในบริบททางสังคม

นักร้องสามารถเลือกที่จะปฏิบัติตามสังคมในแบบต่างๆ เพื่อเปิดพื้นที่ให้กับตนเอง ทั้งความคิดและการแสดงออกของตัวตนเพื่อต่อรองความหมาย ในการศึกษานี้มีตัวละครหลักเป็นผู้ดำเนินบทบาทนักร้องหญิงกลางคืนเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) เป็นผู้ถ่ายทอดประสบการณ์เรื่องราวต่างๆ โดยผู้วิจัยแบ่งเป็นประเด็นการศึกษาของนักร้องหญิง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ภูมิหลัง ข้อมูลและประวัติ ความเป็นมาของนักร้องหญิง
2. การแสดงตัวตนของนักร้องหญิงกลางคืน
3. การนำเสนอตัวตนของนักร้องหญิงกลางคืน
4. ความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักร้องหญิงกับกลุ่มคน

ภูมิหลัง ข้อมูลและประวัติ ความเป็นมาของนักร้องหญิง

ในการศึกษาภูมิหลังข้อมูลและประวัติ ความเป็นมาของนักร้องหญิงในหัวข้อนี้ช่วยให้เข้าใจภูมิหลังและเห็นถึงความหลากหลายของนักร้องหญิงผู้ให้ข้อมูลหลัก ทั้งในแง่ช่วงอายุ การศึกษา สถานภาพครอบครัว การสมรส หรือฐานะทางการเงิน ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีรายละเอียดของชีวิตที่แตกต่างกันไป

ผู้วิจัยได้มีโอกาสพบผู้ให้ข้อมูลโดยการที่ผู้วิจัยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในสถานการณ์ผ่านช่องทางความสัมพันธ์ในลักษณะต่างๆ เป็นทั้งผู้ทำงานในพื้นที่ศึกษาและเพื่อนร่วมสายอาชีพ โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นนักร้องหญิงที่อยู่ในร้านในพื้นที่ศึกษาทั้งหมดจำนวน 7 คน ได้แก่ เจียบ ปุก เอมี แตม เมย์ กิ๊ก และ เจนนี่ (นามสมมุติ) ทั้งหมดเป็นนักร้องอยู่ในผับไม้ไกลจากการเก็บข้อมูลเบื้องต้น โดยมีรายละเอียดของ ชื่อ (นำเสนอโดยนามสมมุติ) อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพและลักษณะงาน ครอบครัว และความเป็นอยู่ ของนักร้องหญิงโดย ผู้วิจัยสรุปข้อมูลของนักร้องหญิงได้ดังตารางที่แสดงข้อมูลในการศึกษาดังต่อไปนี้

ลำดับ ที่	ชื่อ (นามสมมุติ)	อายุ (ปี)	สถานะภาพ	การศึกษา
1	เจี๊ยบ	25	โสด	ปริญญาตรี
2	แตม	28	โสด	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
3	เมย์	40	แต่งงานแล้ว	การศึกษานอกระบบ(กศน.)วุฒิม.6
4	กิ๊ก	24	โสด	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
5	เจนนี่	38	หม้าย(คู่สมรสเสียชีวิต)	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
6	เอมี	30	โสด	ปริญญาตรี
7	ปุก	23	โสด	กำลังศึกษา ระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 3 ตารางแสดงข้อมูลเบื้องต้น อายุ สถานะภาพ การศึกษา ของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จำนวน 7 คน มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 23-40 ปี การศึกษาระดับวุฒิมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกาศนียบัตรวิชาชีพ จนถึงระดับปริญญาตรี สถานะภาพทางสังคม ส่วนใหญ่ยังไม่แต่งงานหรือมีสถานะภาพโสด

จากตารางแสดงให้เห็นว่า นักร้องหญิงแต่ละคนมีพื้นฐานชีวิตที่แตกต่างกัน การเข้ามาสู่การร้องเพลงไม่ได้ถูกจำกัดที่สถานะภาพ การศึกษา หรืออายุที่ตายตัว แต่ก็ไม่ได้เป็นไปอย่างปราศจากข้อจำกัด เช่น ช่วงอายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่บ่งชี้ถึงคุณลักษณะความสวยงามในช่วงวัย บุคลิกภาพ ของนักร้องนักร้องหญิง

ในองค์ประกอบอื่นๆ อันได้แก่สถานะภาพทางสังคม การศึกษา ลักษณะงาน พบว่า นักร้องหญิงเป็นอาชีพที่ไม่ยึดอยู่กับวุฒิการศึกษา และก็ไม่จำเป็นต้องมาจากผู้ขาดความรู้ การศึกษาน้อย อาชีพนี้แทบไม่มีข้อกำหนดว่าต้องจบการศึกษาระดับใด การทำงานอาชีพนักร้องจึงอาจไม่ยึดติดกับวุฒิการศึกษาหรือติดกับสถานะภาพการสมรส ที่มีทั้งผู้ที่ยังโสดและผู้ที่มีสมรสแล้ว

นอกจากข้อมูลเบื้องต้นของบุคคลดังกล่าว ได้มีการสอบถามเกี่ยวกับอาชีพนักร้อง และอาชีพเสริมอันเป็นรายได้พิเศษเพิ่มเข้ามาจากงานร้องเพลง มีลักษณะดังนี้คือ

ลำดับ ที่	ชื่อ (นามสมมุติ)	อาชีพและการทำงาน	
		งานร้องเพลง	งานพิเศษและรายได้เสริม
1	เจี๊ยบ	นักร้องวงร้าน	งานแสดง ฟ้อนรำ แดนเซอร์
2	แตม	นักร้องวงร้าน	พนักงานPart-time เซเว่นอีเลฟเว่น
3	เมย์	นักร้องประจำร้าน	ธุรกิจส่วนตัว ขายส่งกระเป๋า
4	กิ๊ก	นักร้องประจำร้าน	ไม่มี
5	เจนนี่	นักร้องวงร้าน	กิจการร้านอาหารอีสาน
6	เอมี	นักร้องประจำร้าน	กิจการร้านอาหารตามสั่ง
7	ปุก	นักร้องประจำร้าน	ไม่มี, กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 4 ตารางแสดงข้อมูลเบื้องต้นของอาชีพและการทำงาน

นักร้องหญิงทำงานร้องเพลงในสถานบันเทิงยามค่ำคั้นรูปแบบพับในย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่ในปัจจุบัน พบรูปแบบการทำงาน 2 รูปแบบด้วยกัน รูปแบบแรกคือนักร้องหญิงที่อยู่ประจำร้านตลอดคืน และรูปแบบที่สองคือนักร้องวงร้าน นั่นคือเข้างานที่ร้านเป็นช่วงเวลาตามตกลงกับร้าน โดยคืนหนึ่งไม่ได้ร้องประจำเพียงร้านเดียวแต่สามารถออกไปรับงานที่ร้านอื่นในช่วงพักตามเวลาที่กำหนด

นอกเหนือจากอาชีพหลักคือการเป็นนักร้องแล้ว นักร้องหญิงส่วนใหญ่มักหารายได้จากอาชีพเสริมอีกทางหนึ่งด้วย เนื่องจากในปัจจุบัน “เงิน” เป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินชีวิต ให้ขับเคลื่อนไปได้จึงมีความเชื่อมโยงกับงานหลักและงานรองของแต่ละคน ที่มีภาระรายจ่ายแตกต่างกันไปตามความจำเป็นของแต่ละคนที่มีการดำเนินบทบาทอันแตกต่างหลากหลายนอกเวทีการแสดง โดยการรับรู้เรื่องราวชีวิตของแต่ละคนนั้นถูกโยงใยไปถึงภูมิหลังของชีวิต

นักร้องหญิงแต่ละคนนั้นได้ถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติและความเป็นมา กล่าวถึงความชอบ ความถนัด ความสนใจ ในการร้องเพลง ก่อนมาทำงานร้องเพลง การเข้าสู่อาชีพร้องเพลงกลางคืนประวัติการทำงาน ระยะเวลารวมในอาชีพร้องเพลง

ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลการพูดคุย การเล่าเรื่องราวภูมิหลังของและการเปิดใจมารวบรวม และขอเสนอในลักษณะของเรื่องเล่าจากตัวของนักร้องเอง ซึ่งเป็นการพูดคุยเล่าเรื่องราวและเผยตัวตนของผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ เจี๊ยบ ปุก เอมี แตม เมย์ กิ๊ก และ เจนนี่ (นามสมมุติ) ดังต่อไปนี้

เจี๊ยบ (นามสมมุติ)

เจี๊ยบพื้นเพเดิมมาจากปัตตานี มาเช่าบ้านอยู่ที่หาดใหญ่ สนใจการร้องเพลงมาตั้งแต่เด็ก ชอบทุกอย่างเกี่ยวกับการแสดง เช่น แดนเซอร์ ร้องเพลง รำ เป็นคนที่รักการประกวดมาตั้งแต่เด็ก มีทั้งการประกวดและรับงานนอก เช่น ในงานแต่ง งานบวช โดยคุณครูพาไป มาในช่วงมัธยมก็เริ่มเล่นเครื่องดนตรีมาหลายชนิด คุณครูและทางบ้านสนับสนุนเพราะว่าเห็นว่ามีทักษะทางด้านนี้ เคยรางวัลใหญ่จากการร้องเพลงคือ รางวัลจากงานเพลงลูกทุ่งในระดับมหาวิทยาลัย ตอนนี้เจี๊ยบจบปริญญาตรีมาประมาณสามปีแล้ว ทั้งที่ทำงานด้วยเรียนด้วยมาตลอด

จุดเริ่มในการร้องเพลงกลางคืนเป็นงานหลัก เริ่มจากการรับงานนอกของมหาวิทยาลัย และมีรุ่นพี่ชักชวนไปอออดิชั่น ตามร้านทั่วไป หลังจากนั้นรุ่นพี่ก็ชักชวนมาทำงานด้านนี้อย่างจริงจัง โดยเป็นแนวผู้ใหญ่ขึ้น คือเล่นตามโรงแรม จากเมื่อก่อนร้องเพลงลูกทุ่งโดยทำเป็นรายได้เสริมสมัยมัธยม เป็นการหาประสบการณ์ พอเข้ามาหลักก็ไปออกงานในนามมหาวิทยาลัยโดยยังไม่คิดเป็นอาชีพ เริ่มมาเปลี่ยนแนวการร้องเป็นสตริง สากล ปัจจุบันร้องเพลงและเล่นแซกโซโฟน

(เจี๊ยบ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

แตม (นามสมมุติ)

แตมพื้นเพเดิมเป็นคนเหนือโดยกำเนิด เกิดที่จังหวัดแพร่ การศึกษาระดับ ปวช. ตอนเรียนระดับ ปวส. ไม่จบ ต้องออกมาทำงานร้องเพลงก่อน ได้มาทำงานที่หาดใหญ่โดยการรู้จักกันปากต่อปากในแวดวงนักดนตรีและเกิดการชักชวนกันมาทำงาน ในอดีตเป็นนักร้องวงเล่นดนตรีไปตามจังหวัดต่างๆ โดยออกแสดงทั้งรูปแบบของวงและงานเดี่ยวตามแต่สถานการณ์

จุดเริ่มของการร้องเพลงนั้น มาจากการได้เข้าไปอยู่ในชมรมดนตรีในวิทยาลัยและเริ่มร้องเพลงมาเรื่อยๆ จนกระทั่งอาจารย์ที่สอนเปิดร้านอาหารและหาวงนักเรียนไปลองเล่นที่ร้าน เมื่อเริ่มได้ 2-3 เดือนเท่านั้นทางร้านบอกเลิกจ้างเหตุผลว่าเพราะว่ายังเด็กเกินไป จากจุดเริ่มถึงปัจจุบันมีประสบการณ์ชีวิตมากมายจากการทำงานนี้ รวมเวลาในการทำงานร้องเพลงมาได้ราว 8 ปี

(แตม (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

เมย์ (นามสมมุติ)

เมย์เคยทำงานเป็นพนักงานบริษัทแห่งหนึ่งในแผนกเครื่องสำอาง แล้วได้ไปเที่ยวกลางคืน เกิดความชอบการร้องเพลงจึงออกจากงานประจำแล้วมาทำงานด้านร้องเพลงกลางคืนใน

กรุงเทพ ได้แก่ ฝั่บดั่งย่านอนุสาวรีย์ และ ฝั่บย่านสุขุมวิท ตอนเริ่มร้องเพลงนั้นอายุ 18 ปี พอเรียนจบ ม. 3 แล้วเข้าเรียน กศน. จึงได้มาทำงานเต็มตัว เงินเดือนสตาร์ท 8,000 บาททำงานร้องแค่ช่วงเดียว 4-5 เพลง สามถึงสี่ทุ่ม เรียกว่าเป็นเป็นจำนวนเงินที่สูงในสมัยนั้นเมื่อเทียบกับค่าเงินและเทียบกับงานกลางวัน

การย้ายมาทำงานร้องเพลงที่หาดใหญ่เนื่องจากมีน้องสาวเป็นนักร้องร้องเพลงที่ภูเก็ตรู้จักเพื่อนฝูงในหาดใหญ่ และ ชักชวนกันมาทำงาน รวมเวลาทำงานเป็นนักร้องมา 20 ปีแล้ว ตอนนี่แต่งงานแล้วมีลูก 2 คน มีรายได้เลี้ยงครอบครัว ผ่อนบ้านผ่อนรถยนต์ ส่วนสามมีดูแลค่าใช้จ่ายอื่นๆในครอบครัว บางครั้งก็ช่วยสามีขายส่งกระเป๋าแบรนด์เนมกลางวัน ส่วนเราทำงานกลางคืนแต่ปรับเข้าหากันได้ตลอดไม่มีปัญหาอะไร

(เมย์ (นามสมมติ) 2555, สัมภาษณ์)

ก๊ก (นามสมมติ)

คุณแม่ของก๊กชอบร้องเพลงลูกทุ่งให้ฟัง และตัวก๊กเองเป็นคนชอบร้องเพลงฟังเพลงมาตั้งแต่เด็ก ด้วยทางคุณแม่เป็นนักดนตรีในหาดใหญ่ ท่านเล่นเบสและเคย์ประจำวงของมอ. เวลาพ่อไปทำงานเค้าจะพาก๊กไปด้วย ทำให้ก๊กชอบฟังเพลงตั้งแต่เด็กและอยากร้องเพลง ตอนวัยเด็กเรียนอย่างเดียวจนกระทั่งตอนเรียน ปวช.1 ด้วยความชอบร้องเพลงก็ฝึกฝนร้องเล่นมาเรื่อยๆ จนมีเพื่อนพ่อเป็นนักดนตรีในหาดใหญ่มาฟังและชอบเสียงเรา และแนะนำงานให้ไปอดิชั่นแล้วก็ได้งาน ตอนนั้นไม่คิดว่าจะได้งาน เขาให้มาลองก็ลองมาร้องสนุกๆแล้วก็ได้งานจริงๆและทำมาจนปัจจุบัน ในหาดใหญ่และสงขลาก๊กก็จะเคยไปร่วมแจมหรือเคยทำงานในร้านประเภทฝั่บมาแทบทุกร้านจนบางร้านก็ยุบตัวลง วงที่เคยร่วมงานก็แยกย้าย แต่ก็มีการรวมวงใหม่ขึ้นเพื่อไปอดิชั่นและทำงานในร้านใหม่ๆเสมอ ถ้านับประสบการณ์รวมแล้วเรียกว่ามีประสบการณ์การร้องเพลงทั้งกลางวันจนเข้าสู่การร้องเพลงกลางคืนรวมกันก็ประมาณ 15 ปีแล้ว

(ก๊ก (นามสมมติ) 2555, สัมภาษณ์)

เจนนี่ (นามสมมติ)

เริ่มร้องเพลงตั้งแต่อายุ 16 ปี เป็นงานที่ได้มาอย่างไม่ตั้งใจจากคุณแม่ซึ่งสอนพิเศษที่ มอ. และทำงานพิเศษในโรงแรมซึ่งจะรู้จักคนในวงการดนตรี วงการกลางคืนเยอะและกว้างขวาง วันหนึ่งมีวงนักดนตรีในหาดใหญ่มาเล่นในโรงแรมซึ่งรู้จักกับคุณแม่แล้วเราขึ้นไปร้องในงานวันเกิดคุณอา จนได้รับการชักชวนมาทำงานช่วงปิดเทอมอันเป็นจุดเริ่มทั้งที่บ้านไม่มีใครเป็นนักร้องนัก

ดนตรีเลย หลังจากนั้นก็มีคนรู้จัก งานที่ไหนให้ค่าตัวให้สวัสดิการที่ดีกว่าก็ได้รับการทาบทามไปทำ และเริ่มมีข้อเสนอจากที่ต่างๆเข้ามาเลยได้ไปร้องในหลายๆร้านในหาดใหญ่

หลังจากเรียนจบก็เลยได้มาทำงานเต็มตัว สมัยก่อนรายได้ดีกว่าตอนนี้เยอะเช่น เวลาทำงานแค่ 45 นาทีรายได้ 800-1,000 บาทต่อหนึ่งร้าน วันหนึ่งอาจจะร้องสามหรือสี่ร้าน รายได้จึงเยอะมาก และใช้เวลาไม่นานไม่เหนื่อย เมื่อก่อนอยู่เพียงสังคมแคบๆต่างจังหวัดจะไม่ค่อยเห็นอะไร ท้อและเบื่อ แต่โชคดีที่ได้ไปทำงานร้องเพลงที่กรุงเทพฯได้ใกล้ชิดคนในวงการบันเทิงเลยมีกำลังใจในการทำงานอาชีพนี้มาเรื่อยๆจนปัจจุบัน

(เจนนี่ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

เอมี (นามสมมุติ)

เราชอบทำอะไรหลายอย่าง เช่น เล่นดนตรี ทำงาน เป็นนักกิจกรรม เล่นกีฬา เป็นนางรำ เป็นครูสอนพิเศษ เป็นพี่เลี้ยงเด็ก ด้วยพื้นฐานครอบครัวที่ลำบากจึงต้องทำงานตั้งแต่เด็กเพื่อช่วยเหลือครอบครัว เริ่มตั้งแต่เรียนหนังสือก็เคยได้ทำงานมาด้วยทุกอย่างเพื่อหาเงิน เริ่มจากไปช่วยงานเล็กๆน้อยๆและได้เงินมาตอบแทน เช่นขายลูกชิ้น รับเลี้ยงเด็กดูแลเด็กๆ มีประสบการณ์ทำงานหลายที่ ทั้งงานอื่นและงานร้องเพลง ทั้งรูปแบบ ผับ เคาท์ สวนอาหาร ลานเปียร์ โคนโกงเงิน โกงเวลา มีประสบการณ์ด้านดีและด้านลบมากมาย

เริ่มแรกร้องเพลงสตริง ชอบเพลงไทยสากลทั่วไป เริ่มร้องเพลงอายุ 15 ปีรวมเวลาร้องเพลงกว่าสิบปี ปัจจุบันอยู่กับแม่ มีพี่น้องสองคน เราเป็นคนโต น้องอยู่กับแฟนที่บ้านที่เราซื้อให้คุณพ่อคุณแม่แยกกันอยู่ คุณพ่ออยู่กับน้องชาย ส่วนเราอยู่กับแม่ มีแฟนทำงานราชการจะมาหากัน คุณพ่อ อาทิตย์ ปัจจุบันได้ซื้อบ้าน ซื้อรถซึ่งตอนนี้ก็ยังผ่อนอยู่

(เอมี (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ปึก (นามสมมุติ)

ปึกกำลังศึกษาปริญญาตรี ปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ปัจจุบันเช่าคอนโดอยู่ในหาดใหญ่ การเข้าสู่อาชีพเริ่มจากการเป็นนักดนตรีในโรงเรียนตอนมัธยมต้น เริ่มดนตรีไทย เล่นกีตาร์ และร้องเพลงในงานโรงเรียน ได้ออกงานและประกวดร้องเพลงระดับภาค วันหนึ่งมีรุ่นพี่ร้องที่ร้านอาหารแนวโพล์ซอของ รู้ว่าเราร้องเพลงได้เลยให้เราไปแทน นักดนตรีเห็นว่า

ร้องเพลงดีเลยบอกต่อกันจนได้งานต่อเนื่องมาเรื่อยและเริ่มร้องตั้งแต่นั้นคือ โดยทำงานแบบเวียน
ร้าน ประมาณ 2-3 ร้านต่อคืน

การมาร้องเพลงนี้เพื่อหาเงินเลี้ยงตัวเอง รับผิดชอบที่บ้าน เราเป็นลูกผู้หญิงคนเดียวที่ต้องรับผิดชอบครอบครัว เพราะแม่ป่วย ส่วนเราเองก็อยู่ในระหว่างเรียน จึงค่อนข้างลำบาก
แม่รับราชการ เงินเดือนอาจไม่มากพอต่อการรักษาอาการป่วยที่ใช้เงินสูงมาก เราต้องหาเงินสำรอง
ไว้อย่างต่ำเดือนละสองหมื่น มีค่าเช่าคอนโดและค่าผ่อนรถยนต์ซึ่งดูแลรับผิดชอบเองทั้งหมด ส่วนตัว
คิดว่าการร้องเพลงทำให้ได้ประสบการณ์หลายอย่างและสังคมที่ดีและไม่ตีปะปนกันไป

(ปึก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ภาพประกอบที่ 11 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในบทบาทอื่นๆ

นักร้องหญิงเหล่านี้มีความแตกต่างหลากหลายในภูมิภาคบ้างก็มีภูมิภาคในขนาดใหญ่ บางคนก็อพยพย้ายเข้ามาในพื้นที่นี้เพราะต้องการทำงาน บางคนมีหน้าที่บทบาทซ้อนกัน เช่น การเรียนและการทำงานควบคู่กัน หรือในบางคนมีการทำทั้งอาชีพกลางวันและกลางคืน

การเข้าสู่อาชีพเกิดจากการชักชวน หรือ “บอกต่อ” ของสังคมเพื่อนนักร้องนักดนตรีเป็นส่วนใหญ่ บางคนได้รับการฝึกฝนจากโรงเรียน ชมรม มหาวิทยาลัย ในขณะที่บางคนเรียนรู้โดยใช้ประสบการณ์ตรงกับการร้องเพลงอาชีพมาตลอด แต่สิ่งหนึ่งที่คล้ายคลึงกันในทุกคน คือ เหตุผลในการทำงานล้วนมีแรงจูงใจในการทำงานไปในทิศทางเดียวกันคือเรื่องของรายได้และความชอบส่วนตัวในเรื่องของการร้องเพลง

การแสดงตัวตนของนักร้องหญิงกลางคืน

การแสดงตัวตนของนักร้องหญิงกลางคืนเป็นการศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับนักร้องหญิงนำมาซึ่งการเกิดพฤติกรรม การแสดงออก การแสดงตัวตนในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การแสดงตัวตนผ่านเรื่องเล่าจากประสบการณ์ การแสดงตัวตนทางวัฒนธรรม และการแสดงตัวตนเป็นสากล

การแสดงตัวตนผ่านเรื่องเล่าจากประสบการณ์

การแสดงตัวตนผ่านเรื่องเล่าจากประสบการณ์นี้มีการถ่ายทอดเรื่องราวอันได้แก่ เรื่อง รายได้ วิธีการหาเงิน วิธีการเก็บออม หรือแม้แต่เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอาชีพในชีวิตส่วนตัว เช่น ความสัมพันธ์กับครอบครัว ความจำเป็นในชีวิตกับอาชีพ การทำงานกับการใช้ชีวิต รางวัลและความภาคภูมิใจในการเป็นนักร้อง

ในหัวข้อต่อไปนี้จะเป็นเรื่องราวของนักร้องหญิงที่มีการถ่ายทอด แสดงตัวตนผ่านเรื่องเล่าของนักร้องหญิงโดยผู้วิจัยได้ประมวลเรื่องราวของนักร้องหญิงแต่ละคน จากการรวบรวมบางช่วงบางตอนของการพูดคุยเล่าเรื่องชีวิตในบางประเด็น โดยการพูดคุย สัมภาษณ์ ซึ่งนักร้องหญิงได้พาเข้าสู่พื้นที่ส่วนตัวนี้ ผ่านการเล่าเรื่องราวและประสบการณ์ของนักร้องหญิง

การรับฟังและได้เข้าร่วมในพื้นที่ส่วนตัวนี้เพื่อได้รับรู้บางแง่มุมของชีวิตจริง ซึ่งแต่ละคนให้นำหนักในบางเรื่องราวและการถ่ายทอดบางเรื่องที่โดดเด่นของตนต่างกันไป ดังต่อไปนี้

เรื่องเล่าจาก “ปึก” : รายได้จากการทำงาน

การทำงานร้องเพลงเริ่มทำงานสองทุ่มครึ่ง เลิกตีหนึ่งครึ่ง โดยแบ่งร้องเป็นสามช่วง ช่วงแรกเป็นเพลงเก่าๆหรือเบาๆสบายๆ ช่วงสองและสามเป็นเพลงคึกคักเน้นบรรยากาศสนุกสนาน ลูกค้าย่องรำกันไปกับวงดนตรี ที่ร้านจะมีบรรยากาศเน้นดื่มเหล้าและเอนเตอร์เทนลูกค้าให้เดิน ลูกค้ายืนเดินทั้งร้าน ลักษณะสำคัญของร้านและการเป็นนักร้องหญิงของที่นี่คือเงินที่ได้จากทิปส์ แต่เดือนเฉลี่ยแล้วได้เยอะกว่าเงินเดือนเสียอีก หากไม่นับรวมนักร้องมาลัยหรือนักร้องแบบอื่นๆ สถานที่รูปแบบผังทั้งในหาดใหญ่ไม่มีที่ไหนมีเงินทิปส์เยอะสู้ร้านนี้ได้อีกแล้ว แบนด์ร้อยแบ็คฟันเป็น ฟอนเสียบที่ขาไม้ค้ เป็นจุดเด่นอีกอย่างของร้านเป็นที่รู้จักดีในหมู่นักดนตรีหาดใหญ่ พอใครรู้ว่าปึก ร้องประจำที่นี่ก็จะทำตาโตและอิจฉากันเป็นแถวเพราะเงินเยอะจริงๆ ช่วงเทศกาลเงินรวม เงินเดือนปึกเคยบันทึกรวมแต่ละวันเดือนหนึ่งได้รวม 40,000-50,000 บาท ด้วยวัยและวุฒิระดับปริญญาตรีอาจหาเงินขนาดนี้จากอาชีพอื่นไม่ได้แล้ว

(ปึก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

เรื่องเล่าจาก “ก๊ก” : ภาระค่าใช้จ่าย

แต่เดือนมีค่าใช้จ่าย ก่อนหน้านี้ต้องเรียน เราจึงต้องพยายามเก็บเงิน เพื่อค่าเทอม ค่าใช้จ่ายต่างๆ พยายามเซฟเงินไม่ใช้เยอะ แบ่งค่าใช้จ่าย ครอบครัวเดือนร้อนก็จะบอกเรา เราก็จะใช้เงินเก็บส่วนนี้ให้ครอบครัวได้ และหาเลี้ยงตัวเองได้โดยไม่รบกวนที่บ้าน ตั้งแต่ได้ทำงานก็ไม่เคยขอเงินครอบครัวอีกเลย ทำงานเป็นนักร้องถึงปัจจุบันมาประมาณ 12 ปี ได้จ่ายค่าเทอมใช้กินอยู่ ช่วยเหลือจุนเจือครอบครัวบ้าง ตอนนี้อยู่หอพัก ผ่อนบ้านคนละครึ่งกับแม่ ชื้อบ้านใหม่ประมาณ 6 เดือนแล้วและกำลังผ่อนอยู่ไปพร้อมกับการผ่อนรถและจ่ายค่าเช่าหอ

(ก๊ก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

เรื่องเล่าจาก “เจี๊ยบ” : บริหารเงินและการเก็บออม

การเก็บเงินจากการทำงานนั้นต้องจัดสรรดีๆ ระบบการจ่ายเงินในแต่ละที่ไม่เหมือนกัน อย่างเงินจากร้านที่หนึ่ง จะโอนตรงเข้าบัญชีเลย เราจะไม่ไปแตะต้องเงินส่วนนั้น ยกเว้นว่าจะจวนตัวจริงๆ อีกร้านหนึ่ง จะให้เป็นรายเดือน ก็จะเอามาจ่ายเป็นค่าผ่อนรถ ค่าเช่าบ้าน ค่าใช้จ่ายต่างๆที่เป็นรายจ่ายประจำจำนวนไว้เป็นรายจ่ายที่แน่นอน ส่วนร้านสุดท้ายจะให้เป็นรายสัปดาห์ ก็จะเอาไว้เป็นค่าอาหาร ค่าซื้อของเข้าบ้าน ส่วนเรื่องการแต่ตัวตัวจะเอาเงินส่วนที่ได้ทิปมาใช้แต่ก็เอาส่วนของเงินเดือนมาใช้จ่ายในส่วนนี้บ้าง

(เจี๊ยบ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

เรื่องเล่าจาก “เมย์” : งานกับครอบครัว

ครอบครัวมีความสุขดี สามิไม่เกี่ยวกับเพื่อน เป็นคนรักลูกรักเมีย มาหามาดูเราทำงาน มารับมาส่งทุกวัน เขารู้ว่าทำงานกลางคืนเราไม่สามารถเลี่ยงการดื่มทำให้ขับรถไม่ได้ สามิก็จะมารับมาส่งทุกวัน สามิทำงานกลางวันเลิกห้าโมงเย็น มาส่งพี่ที่ทำงานสองทุ่ม เลิกงานมารับตอนตีหนึ่ง เป็นแบบนี้มาตลอด เด็กๆ อยู่กับปู่กับย่า แต่บ้านใกล้กัน จันทร์ถึงศุกร์ลูกๆอยู่กับปู่กับย่า เราเลี่ยงเขาแบบเหมือนเพื่อน ต้องตามสมัยให้ทัน ดูแลการใช้อินเทอร์เน็ต เรื่องการเที่ยว เรื่องติดเพื่อน อย่างลูกสาวเริ่มเป็นวัยรุ่นเราก็เริ่มสังเกตดูแลมากขึ้น ส่วนลูกชายยังเด็ก นิสัยซื่อๆเรียบร้อยติดปู่มากกว่า แต่อย่างไร การทำงานกับการเลี้ยงลูกก็ไม่ใช่เป็นปัญหาอะไร

(เมย์ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

เรื่องเล่าจาก “เอมี” : ความจำเป็นของชีวิต

เนื่องด้วยคุณพ่อเป็นนักดนตรี เริ่มทำงานในกรุงเทพฯ เป็นแบ็คอัพบ้าง รับจ้างอัดเสียงบ้าง เราก็เกิดที่กรุงเทพฯโดยคุณพ่อก็ทำงานเป็นนักดนตรีมาเรื่อยๆ คุณแม่เป็นโอเพอร์เรเตอร์เงินน้อยไปไหนไม่ได้ อยู่ห้องเล็กๆสี่คนพ่อแม่ลูกๆ ส่วนคุณพ่อได้เงินมาก็เลี้ยงเพื่อนฝูงเลี้ยงญาติ เราจึงสังเกตเห็นการร้องเพลงเป็นทางหาเงินแต่เด็ก จนวันหนึ่งครอบครัวเราอยู่ที่หาดใหญ่ชักชวนพ่อมาทำงานเป็นนักดนตรีในหาดใหญ่จึงได้ย้ายมา ตามร้านอาหาร โรงแรม และร้านกลางคืนทั่วไป ชอบร้องเพลงแต่เด็ก คุณพ่อเขียนโน้ตแกะเพลงขายสมัยก่อน จากเทปก็เปิดเพลงเข้าไปเข้ามาเราก็ฟังทุกวัน เพลงสากลก็ซิมซั๊บ ส่วนเล่นดนตรีคือได้เล่นในโบสถ์ ครอบครัวเราจะเล่นอยู่ในโบสถ์เยอะการเล่นดนตรีทั้งคุณพ่อและเราก็ได้จากตรงนั้น คุณพ่อเคยแต่งเพลงให้ พี่ออตคีริบูรณ์

(เอมี (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

เรื่องเล่าจาก “แตม” : ความต่างของนักร้องในต่างพื้นที่

แตมเคยเป็นนักร้องตระเวนตามจังหวัดต่างๆ เลยเห็นอะไรๆ มาบ้าง ความแตกต่างของนักร้องต่างจังหวัดกับที่กรุงเทพฯ ค่อนข้างมีความแตกต่างกัน การเป็นนักร้องต่างจังหวัดนั้นเราจะมีประสบการณ์จากการวิ่งรอกเล่นดนตรีในหลายๆ จังหวัด โดยทุกอย่างเป็นสิ่งที่เราต้องเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งสิ้น ซึ่งแตกต่างจากนักร้องที่ได้ออกอัลบั้มหรือมีงานเพลงของตนเองที่จะถูกกำหนดทิศทางาร้องที่ชัดเจน และมีคนคอยสอนคอยบอก ส่วนเราประสบการณ์ต่างๆ จะมาจากการ “ครูพักลักจำ” หรือแอบมองแล้วนำมาเป็นแบบอย่างและปรับใช้กับตนเอง ส่วนคุณภาพในแต่ละสถานที่ในหาดใหญ่จะมีความแตกต่างกัน อย่างร้านในเมืองนั้นจะต้องเน้นคุณภาพในเรื่องการเล่นการร้องหน่อย เพราะมีชาวต่างชาติเข้ามาดูเยอะ ส่วนแถบชานเมืองก็จะเป็นแนวผู้ชมท้องถิ่น วัยรุ่น เป็นส่วนมาก ก็ต้องเน้นความสนุกสนาน

(แตม (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

เรื่องเล่าจาก “เจนนี่” : รางวัลและความภาคภูมิใจ

ทัศนคติการเป็นนักร้องที่เปลี่ยนไปจากประสบการณ์มากมายที่ได้รับจากการเป็นนักร้อง สิ่งที่ทำให้พูดได้ถึงขนาดนี้มาจากประสบการณ์ต่างๆ ที่เราได้รับจากการอาชีพนักร้อง ด้วยความที่เราชอบร้องเพลง ได้ไปประกวดในกรุงเทพฯ ได้รับรางวัล เจอศิลปินมากมาย ได้ร่วมงานกับค่ายเพลง ได้ออกรายการโทรทัศน์ รวมทั้งสิ่งที่ภูมิใจที่สุดของการเป็นนักร้องคือได้ร่วมงานแสดงดนตรีหน้าพระที่นั่งสมเด็จพระราชินีถึง 2 ครั้งสิ่งเหล่านี้ทำให้เรารู้ว่าไม่ว่าเราจะอยู่ที่ไหนร้องเพลงอะไร การเป็นนักร้องของเรานั้นคือคุณค่าในตัวเอง

(เจนนี่ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ฉากชีวิตของแต่ละคนนั้นมีความหลากหลาย บางสิ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อนซับซ้อน อย่างไรก็ตาม ก็เปิดเผยตัวตนโดยการเลือกเล่าเรื่องเป็นการแสดงตัวตนในบางแง่มุม ในพื้นที่ซึ่งสามารถเปิดเผยตัวตนให้ผู้อื่นรับรู้ บางส่วนที่แต่งเติม บางส่วนที่ปิดซ่อน และบางส่วนที่มีค่านิยม ความคิดและความหวังบางอย่างแฝงอยู่ปะปนกันอยู่ในเรื่องเล่า

ในสถานการณ์ต่างๆ ที่แตกต่างกัน มีความเลื่อนไหลและหลากหลายซึ่งปรากฏในหัวข้อต่างๆ การนำเสนอประสบการณ์ชีวิตนี้ จึงเป็นการรับรู้ว่าเขาเป็นใครและคนอื่นเป็นใคร ทั้งในระดับปัจเจกและระดับกลุ่ม

การแสดงตัวตนผ่านการเล่าเรื่องของนักร้องหญิงผ่านการเล่าเรื่องและประสบการณ์ชีวิต จึงเป็นพฤติกรรมแสดงออกถึงและความต้องการจากการใช้ชีวิตประจำวัน ปกติของพวกเธออันอยู่ภายใต้โครงสร้างทางสังคม มีชีวิตที่จะต้องปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ทำให้เกิดปรากฏการณ์อันหลากหลาย มีทั้งภาพความหลัง เรื่องราวที่อยู่ในความทรงจำ ไม่ว่าจะเป็นชีวิตส่วนตัวกับเรื่องการทำงาน หน้าฉากกับหลังฉาก เรื่องราวในชีวิตประจำวันถูกสร้างขึ้นหรือมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

การแสดงตัวตนทางวัฒนธรรมของนักร้องหญิง

มนุษย์มีความซับซ้อนกว่าภาพที่ปรากฏ เนื่องจากในความเป็นมนุษย์มีมิติด้านอารมณ์และวัฒนธรรม ความคิดค่านิยมที่ซ้อนทับกันอยู่อย่างหลากหลาย ซึ่งนักร้องหญิงกลางคืนสามารถการสร้างตัวตนภายใต้วัฒนธรรมอันเป็นรากฐานของการอยู่ในสังคม อันได้แก่ การมีส่วนร่วมในเทศกาล ประเพณีวันสำคัญของไทยและสากล วัฒนธรรมกับการสื่อสาร การปรับตัวอยู่ภายในความหลากหลายทางวัฒนธรรมสากล

นักร้องหญิง มีส่วนร่วมในเทศกาล ประเพณีวันสำคัญของไทยและสากล ที่อยู่ในพื้นที่อันมีความหลากหลายทางเชื้อชาติ วัฒนธรรมนั้น มีการประยุกต์ ดัดแปลงให้เข้ากัน การมีส่วนร่วมในวัฒนธรรมงานประเพณีของไทยและสากล ดังตัวอย่างการให้สัมภาษณ์ของนักร้องหญิงว่า

คริสต์มาส ปีใหม่ การจัดงานในเมืองจะมีการเชิญชวนจากเทศบาลให้วงต่างๆไปแสดงในตัวเมืองบนเวทีกลางที่จังหวัดจัดเพื่อเป็นการโปรโมทการท่องเที่ยว ช่วงเทศกาลร้านต่างๆก็จัด ตกแต่งให้แปลกตา ดึงดูดนักท่องเที่ยวในเทศกาลด้วย

(กีก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

เราจะให้ความร่วมมือในเทศกาลที่ร้านจัดตลอด อย่างเช่น ถ้างานสงกรานต์ ก็จะต้องจัดหาเสื้อผ้าลายดอกมาใส่ บางครั้งก็ต้องแต่งชุดไทย เช่น ลอยกระทง ปีใหม่

(เอมี (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ภาพประกอบที่ 12 นักร้องหญิงในผับช่วงเทศกาลลอยกระทง

เทศกาลสงกรานต์ร้องเพลงไปด้วยเปียกไปด้วย คนเล่นน้ำกันเราก็ร้องเพลงโดนสาดน้ำ ในร้านก็ขายน้ำได้เยอะมาก ก็เป็นผลพลอยได้ของกิจการ

(เมย์ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ภาพประกอบที่ 13 นักร้องหญิงในผับช่วงเทศกาลสงกรานต์

ซึ่งนอกจากเทศกาลของไทยวันสำคัญต่างๆ ที่เป็นสากลก็ถูกหยิบยกให้ความสำคัญ เป็นการแสดงออกถึงการยอมรับวัฒนธรรมที่มีการหลงไหล ถ่ายทอด แทรกซึมเข้าสู่วิถีวัฒนธรรม เป็นการตอบรับและประสานอยู่ด้วยกันได้อย่างลงตัว

ภาพประกอบที่ 14 นักร้องหญิงในผับช่วงเทศกาลฮาโลวีน (Halloween festival)

วันตรุษจีนก็ตกแต่งร้านด้วยภาษาจีน ใส่ชุดจีนสีแดง มีขายกุหลาบแดงแก่ลูกค้า งานฮัลโลวีน แต่งให้คล้ายผี เจียบแต่งตัวเป็นผีตึกตา ไสววิกम्मสิทอง ใช้สัญลักษณ์มาสื่อสารให้ตรงตามเทศกาลและความเชื่อในวัฒนธรรมของเขาให้ได้มากที่สุด

(เจียบ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ภาพประกอบที่ 15 นักร้องหญิงในผ้าขวงเทศกาลตรุษจีน (Chinese New Year)

การแสดงออกดังกล่าวเป็นการแสดงตัวตนสื่อภาพแทนประเพณีวัฒนธรรมนั้นๆ ในลักษณะสื่อสัญลักษณ์ จากการสัมภาษณ์เชิงทัศนคติและกิจวัตรในวันสำคัญทางศาสนาและประเพณี นักร้องหญิงส่วนใหญ่ไม่เพียงแต่แสดงออกทำตามประเพณี แต่ยังมี การรับรู้ระดับของวัฒนธรรม (Cultural connotations) ใช้เพียงหยิบนำมาใช้เพื่อการแสดงแต่ระลึกถึงความสำคัญและความ เป็นมาของวัฒนธรรมประเพณีอันดีเหล่านั้นด้วย อันถูกสร้างขึ้นจากอุดมคติ ความเชื่อ ความ คาดหวัง รวมถึงการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ขึ้นมาดังตัวอย่างการสัมภาษณ์นักร้องหญิงที่ว่า

ในวันพระหรือวันสำคัญทางศาสนา พี่มักเข้าวัดฟังเทศน์ทำบุญ ในวันสำคัญๆ ก็มีการ ร่วมกัน เช่น ทำบุญวันปีใหม่ไทย วันพระใหญ่ นักร้องนักดนตรีในพื้นที่หรือกลุ่มในร้านมีการนัด หมายกันทำตามประเพณีก่อนเข้างาน แม้การแสดงมีแต่งเติมเพิ่มสีสันตามเทศกาลแต่เรายังมีความ เชื่อทำบุญและปฏิบัติตามประเพณี

(เจนนี่ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

แม้ว่าจะนำสัญลักษณ์วันสำคัญๆ มานำเสนอในการแสดง มาแต่งตัว หรือจัดร้าน แต่ ในใจเรารู้ว่าวันเหล่านั้นมีความสำคัญอย่างไรเช่นเมื่อลูกค้าชาวต่างชาติมีความสนใจและซักถาม ความสำคัญของประเพณีเราก็ตอบได้หมด รดน้ำผู้ใหญ่วันสงกรานต์ ลอยกระทงขอขมาแม่คงคาวัน ลอยกระทง เราก็เหมือนตัวแทนวัฒนธรรมดีๆ ประเพณีดีๆ ของบ้านเราไว้อีกทางหนึ่ง

(ปุก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

จะเห็นได้ว่า นักร้องหญิงมีส่วนร่วมในลักษณะตัวแทน การนำสัญลักษณ์ต่างๆ มา ใช้ เช่นการแต่งกายตามเทศกาล การแสดงตามประเพณี รวมทั้งการประยุกต์วัฒนธรรมกับการแสดง ในการเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม นอกจากการแสดงเพื่อเป็นจุดขายของร้าน ยังมีความตระหนักรู้ ในการเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม ซึ่งการแสดงตัวตนดังกล่าวเป็นการนำระบบ ความเชื่อจากผู้คนในวัฒนธรรมนั้นๆ เข้ามาเป็นปัจจัยเสริมอำนาจในการต่อรองความหมายการเป็น ส่วนหนึ่งของสังคม ไม่ได้แยกขาดจากวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม

การแสดงตัวตนเป็นสากล

ภายในสังคมเมือง มีความเคลื่อนไหวทางวัฒนธรรมเป็นไปอย่างหลากหลาย ซับซ้อนและรวดเร็ว ในปัจจุบันมีการไหลเวียนของผู้คน เทคโนโลยี การศึกษาและวัฒนธรรมใหม่ๆ โดยวัฒนธรรมสมัยนิยมในปัจจุบันมีความเกี่ยวข้องกับสังคมบริโภคนิยม ไม่ได้ซื้อขายแลกเปลี่ยน

สินค้าทางกายภาพเท่านั้น แต่ยังมีบริบทความหมายจากสัญลักษณ์ที่แฝงไว้ซึ่งต้องมีการสั่งสมความรู้ความสามารถในด้านการร้องเพลง การเต้นดนตรี และการสื่อสาร เช่น รูปแบบการแสดงและการเอนเตอร์เทนลูกค้าชาวต่างชาติ

การหยิบวัฒนธรรมสมัยนิยมและความเป็นสากลนั้น นักร้องหญิงมีฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติการในชีวิตประจำวัน จากกระบวนการผลิตทางสังคมและจากตัวของนักร้องหญิงเอง บังชี้การเป็นคนที่อยู่ในวัฒนธรรมเดียวกันภายใต้ความเป็นสมัยนิยม

ด้วยความหลากหลายทางเชื้อชาติ การสื่อสารทางภาษาเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะผู้คนนานาประเทศ หลากเชื้อชาติมีทั้งการสื่อสารการพูดด้วย ภาษาจีน มาเลย์ ภาษามลายู “ภาษา” จึงเป็นสื่อกลางของการสื่อสาร ทั้งในการสนทนาและบทเพลง

การสื่อสารหรือภาษาจึงเป็นสิ่งสำคัญอันดับต้นๆ เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาสำคัญอันเป็นสื่อกลางที่สำคัญระหว่างเชื้อชาติ การหลั่งไหลเข้ามาของผู้คนประเทศต่างๆ ดังในกฎบัตรอาเซียนข้อ 34 บัญญัติว่า “The working language of ASEAN shall be English” | “ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน คือ ภาษาอังกฤษ”

แม้ภาษาอังกฤษจะเป็นภาษาสากลที่ผู้คนต่างภาษาใช้สื่อสาร แต่ภาษานั้นกลายเป็นวัฒนธรรมที่สื่อสารตอบรับกันของมนุษย์ที่มีการเรียนรู้ในด้านภาษาของกันและกัน มีการถ่ายทอด สับเปลี่ยนและผสมทางวัฒนธรรมกันและกันดังตัวอย่างการสื่อสารที่ “เอมี” (นามสมมุติ) ยกตัวอย่างให้ฟังเรื่องการสื่อสารว่า

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลในการสื่อสาร แต่ภาษาอังกฤษแต่ละชาติก็ออกเสียงต่างกัน เช่น ชาวมาเลเซียพูดคำว่า “Time” ออกเสียง “ตามม์” ชาวสิงคโปร์ออกสำเนียงอเมริกัน แต่ว่าชาวต่างชาติส่วนหนึ่งก็ชอบภาษาไทย พูดภาษาไทย แต่สำเนียงก็จะฟังออก อาจมีแฟนเป็นคนไทยเลยได้ฝึกภาษาไทยเรียกว่าไม่ใช่แค่เราที่ปรับภาษาเพื่อสื่อสาร ต่างชาติก็มีการรับและปรับเพื่อเข้ากับวัฒนธรรมบ้านเราด้วย

(เอมี (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

วัฒนธรรมทางภาษาที่ผสมเข้าหากันจนเกิดเป็นเอกลักษณ์หรือลักษณะใหม่ๆ ความพิเศษของภาษาที่เกิดขึ้นในการสื่อสารระหว่างกัน โดย “เอมี” (นามสมมุติ) ยกตัวอย่างเสริมในเรื่องนี้ว่า

นิสัยคนไทยจะเอาใจลูกค้า แกะเพลงนั้นเพลงนี้ที่เขาชอบ เช่นเพลงจีน เพลงอินโด ๆ อาจร้องไม่ได้สำเนียงแต่ลูกค้าก็ชอบ ยิ่งช่วยกันร้องยิ่งสนุกสนานเพราะดีใจว่าเราพยามร้องเพลงภาษาเขาได้ การร้องเลียนสำเนียงภาษาเพลง แกะเพลง เปิดศัพท์ ก็สำคัญ จะให้ลูกค้าสอนบ้างก็มี เช่น เพลงจีน เพลงเกาหลี ก็แกะเพลงและถามลูกค้า เรื่องสำเนียงและออกเสียงให้ถูกต้องตามภาษา (Pronunciation) ซึ่งไม่เหมือนกันในแต่ละภาษา เช่น เพลงจีนก็ทำลื่นอ่อนๆ สากลก็ออกเสียงอีกแบบหนึ่ง มาลาญก็อีกแบบหนึ่ง ตากาล็อคก็อีกแบบหนึ่ง เกาหลีก็อีกแบบหนึ่ง ซึ่งมีเยอะมากๆ ต้องร้องให้ได้แทบทุกแบบ

(เอมี (นามสมมติ) 2555, สัมภาษณ์)

ดังนั้นการมีส่วนร่วมในภาษาและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ต้องพยายามเรียนรู้ฝึกฝนหาประสบการณ์สำหรับนักร้องหญิง ทั้งในการร้องเพลงและการพูดคุยสื่อสาร การหาความรู้เรื่องภาษาเพื่อมาพัฒนาตนเองสิ่งที่จำเป็นในการเรียนรู้ ด้วยความเป็นพื้นที่มีนักท่องเที่ยวหลากหลายเชื้อชาตินักร้องหญิงสามารถข้ามไปมาระหว่างวัฒนธรรมโดยการสืบทอดอุดมการณ์ทางวัฒนธรรม ไม่จำเป็นต้องอยู่ในพรมแดนเดียวกัน วัฒนธรรมไม่ได้มีคุณสมบัติเฉพาะที่ถูกตรึงอยู่กับพื้นที่ แต่ในการแสดงออกทางวัฒนธรรมมีการผลิตซ้ำในช่องทางต่างๆ อยู่เสมอ

การแสดงตัวตนเป็นสากลจึงเชื่อมโยงกับตัวนักร้องหญิงอันผูกอยู่กับกระแสทันสมัยนิยม มีการเปิดรับวัฒนธรรมที่หลากหลายและถ่ายทอดผ่านสื่อต่างๆ รูปแบบการแสดงตัวตนด้วยความหลากหลายทางเชื้อชาติผสมผสานนั้นทำให้เกิดพหุลักษณะทางวัฒนธรรม เจตคติหรือค่านิยมของผู้คนในพื้นที่จึงมิได้ผูกติดอยู่กับค่านิยมวัฒนธรรมเดียว

การแสดงตัวตนของนักร้องหญิง จึงเป็นการสื่อความหมายสัญลักษณ์ ในระดับของปัจเจก (Individual connotations) โดยตัวนักร้องหญิงที่มีความเข้าใจตนเองและสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจเหมือนหรือแตกต่างกัน ส่วนการสื่อความหมายสัญลักษณ์และการรับรู้ระดับวัฒนธรรม (Cultural connotations) คือการแสดงตัวตนทางวัฒนธรรม และตัวตนในความสัมพันธ์กับผู้คนอันแสดงถึงวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์และการสื่อความหมายจากผู้คนในวัฒนธรรมนั้นๆเข้ามา โดยการนำสัญลักษณ์ต่างๆมาใช้ เช่นการแต่งกายตามเทศกาล การละเล่นที่นำมาประกอบการแสดงตามประเพณีในวันสำคัญของไทย วัฒนธรรมตะวันออก และวัฒนธรรมตะวันตกในรูปแบบการสื่อสารและแสดงตนอย่างเป็นสากล

การนำเสนอตัวตนของนักร้องหญิงกลางคืน

ท่ามกลางแสงไฟที่ฉายส่องตัวนักร้องหญิง บนเวทีการแสดงคือฝ่า เสียงร้องคือ เครื่องมือสื่อสารเป็นอุปกรณ์สำคัญในการทำงานประกายความสามารถที่มีในตัวของนักร้อง ทว่า อาชีพและความเป็นนักร้องหญิงยังคงอยู่ในพื้นที่ที่มุ่มสลัวตกลอยท่ามกลางทัศนคติของสังคม ทำให้ คุณค่าหรือแสงในตัวดูเหมือนจะหริ่งจาง กลายเป็นเพียงภาพของสิ่งที่ถูกฉาบอยู่บนแสงไฟท่ามกลาง แสงสปอตไลท์บนเวทีบนเตียงยามค่ำคืน อันมีแต่ภาพของพื้นที่เป็นที่โอโคจร มอมเมาให้ลุ่มหลง

ด้วยมุมมองทางสังคมนั้นมีมุมมองที่แตกต่างและเป็นรายละเอียดส่วนย่อยมีภาพ ความเป็นจริงปรากฏในพื้นที่และเวลาดังกล่าวคือคนทั่วไปไม่ได้สัมผัสหรือไม่ได้มีความรู้เชิงลึกถึง สภาพการดำเนินอยู่ของผู้คนที่มาอยู่ในพื้นที่สถานบันเทิงและในเวลากลางคืน ซึ่งมีหลากหลาย บทบาทดำเนินอยู่ในระบบความสัมพันธ์โดยมีปฏิสัมพันธ์อันเกิดเป็นปรากฏการณ์ต่างๆ การศึกษา ปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มคนรอบตัวนักร้องหญิงจึงอาจเป็นกุญแจหนึ่งเพื่อไขข้อสงสัยและสะท้อนตัวตน ของนักร้องหญิงที่มีหลากหลาย

การนำเสนอของการทำงานนักร้องหญิงกลางคืนมีการนำเสนอปัจจัยต่างๆเป็น เครื่องมือเพื่อบรรลุเป้าหมายการนำเสนอ ในขณะที่เดียวกันจะแสดงออกถึงความเป็นหญิงทำงานร้อง เพลง ในหลายหลากลักษณะ ได้แก่ การนำเสนอตัวตนในอาชีพนักร้องหญิงในการร้องเพลงและการ แสดง การแต่งกายและบุคลิกภาพ การสื่อสารกับลูกค้าบนเวที ล่างเวที การให้ความกันเองและการ รักษาระยะห่างกับลูกค้า

การร้องเพลงและการแสดง

จากมุมมองของตัวนักร้องหญิงกลางคืนที่มีต่อตนเองและอาชีพ การนำเสนอของ อาชีพนักร้องหญิง การร้องเพลง การแสดงเน้นคุณภาพเสียงร้องมากกว่าสิ่งอื่นใดมีความสำคัญเป็น อันดับหนึ่ง นอกจากการเป็นนักร้องมีจุดเน้นที่น้ำเสียง เรื่องรูปร่างหน้าตาก็เป็นสิ่งที่สำคัญมากไม่แพ้ กันซึ่งนักร้องหญิงต่างเห็นพ้องกันในเรื่องนี้ว่า

ในส่วนการทำงานของเราจะเน้นที่เสียงร้องและการเอนเตอร์เทนแขกมากกว่า รูปร่างหน้าตาจะเป็นเรื่องรองแต่ก็สำคัญ การแต่งตัวกับลีลาที่มีส่วนช่วยเยอะ

(เมย์ (นามสมมติ) 2555, สัมภาษณ์)

สิ่งสำคัญแรกคือ การโชว์ความสามารถในการร้องและพลังเสียงเป็นอันดับหนึ่ง การแสดงต้องสื่อสารกับลูกค้ำได้ทำให้เค้าจ้องเราลึมกระพริบ และปรบมือได้เมื่อเพลงจบ นั่นแหละ แปลว่าการแสดงของเราเป็นที่ประทับใจ

(ก๊ก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

บางคนหน้าตาอาจจะดูไม่ได้ อ้วนท้วนดำ แต่เสียงดี มันได้ เพราะเรียกว่ามีพรสวรรค์ทางร้องเพลง เรียกว่าหน้าตาอาจไม่ดีแต่เสียงผ่านก็ทำงานได้ แต่ถ้าหน้าตาหน้าตาดี เสียงผ่าน ชอบแต่งตัว มันก็ครบองค์ประกอบ

(เอมี (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ทั้งนี้การนำเสนอต่อลูกค้ำของนักร้องหญิงมีทั้งการนำเสนอความสามารถในการร้องเพลงคู่กับความสวยงามของเรือนร่าง ตามความคาดหวังของสังคมอันเป็นคุณสมบัติประจำของนักร้องหญิง การนำเสนอตัวตนของนักร้องหญิงจึงนำความคาดหวังของสังคมมาใช้นำเสนอคือเน้นความสวยงามของรูปร่างตามรสนิยมและมุมมองจากสังคมหรือลูกค้ำผู้ชายไปพร้อมๆ กันดังที่ “ปึก” (นามสมมุติ) กล่าวไว้

การนำเสนอของตัวเองในการทำงาน อันดับแรกคือ การร้องเพลง การแสดง ต้องทำให้ประทับใจลูกค้ำ เพราะเราคือจุดเด่นกลางเวที และต้องมีความสวยงามชวนดูด้วยเพราะ ผู้หญิงกับความสวยงามเป็นของคู่กันอยู่แล้ว ผู้ชายก็ชอบผู้หญิงสวยเป็นจุดที่เรานำมาใช้เสริมในการทำงานด้วย

(ปึก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

แม้นักร้องหญิงทุกคนจะให้ความหมายกับการแสดงว่าคุณภาพของการร้องและน้ำเสียงนั้นมีความสำคัญมากที่สุด แต่อย่างไรก็ตาม ด้วยความเป็นนักร้องหญิงกลางคืนยังต้องมีองค์ประกอบอื่นๆในการแสดงได้แก่การเอนเตอร์เทน ด้วยการพูด การเคลื่อนไหวลีลาอารมณ์ ประกอบเพลง การใช้สายตาและท่าทางการสื่อความหมายของเพลงเช่นขยับอย่างเชื่องช้าในเพลงช้า หรือการเต้นแสดงลีลาท่าทางในจังหวะที่เป็นเพลงเร็ว

บนเวทีเราก้เต็มที่ ถ้าเพลงเร็วก็ต้องเต้นจะให้ยืนนิ่งมันก็ไม่ใช่ ใส่อิสาเต็มที่ ทั้งตัวทั้งสายตา ต้องไปหมด เราต้องสวมวิญญาณแต่สื่อให้เขารู้ว่าเป็นการแสดง

(แตม (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

จากการนำเสนอการแสดงดังกล่าว มีการต่อรองความหมายว่าสิ่งที่นำเสนอไปนั้น อาจไม่ใช่ตัวตนจริง แต่ให้ความหมายว่าเป็นรูปแบบของการแสดง ที่นักร้องหญิงต้องสวมบทบาทหนึ่งเพื่อการแสดงบนเวที การสื่อสาร การร้องเพลง ซึ่งเรียกว่าเป็นรูปแบบจำเพาะในการปฏิบัติงาน

การแต่งกายและบุคลิกภาพ

องค์ประกอบเรื่องการแต่งกาย และบุคลิกภาพที่ช่วยดึงดูดใจก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่ออาชีพนักร้อง การมีบุคลิกภาพที่ดี การแต่งตัวให้ดี ของนักร้องหญิงเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาอย่างจงใจ ทั้งที่ในช่วงเวลาของการทำงานและชีวิตส่วนตัว เป็นการให้พื้นที่ของตนเองจากความเป็นส่วนตัวและการอยู่พื้นที่สาธารณะ แต่ละคนอาจมีความแตกต่างกันเรียกว่าเป็น “สไตล์” ของตัวเองดังตัวอย่างนักร้องหญิงในพื้นที่ร้านซึ่งมีการจัดแต่งที่แตกต่างดังนี้

พี่ชอบแต่งตัวเท่เพราะเล่นกีตาร์ด้วย ใส่กางเกงยีน บูทเชิ้ต ไม่โป้เลย เพราะอิมที่ร้านด้วย บรรยากาศได้ เขาอาจไม่ได้มาดูเราแต่งตัวแต่ก็เป็นส่วนประกอบหนึ่งของเรา

(เอมี (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

โดยส่วนตัวจะเป็นคนแต่งตัวอยู่แล้ว โดยเน้นที่รองเท้าก่อน และเน้นเป็นสันสูง เพราะเป็นคนตัวเล็ก เพื่อให้มีความสง่าบนเวที

(เจียบ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ก็นำเสนอความเป็นตัวเรา ว่าเป็นแบบนี้ ความคิดนิสัยเราเป็นแบบนี้ แนวหรือสไตล์ความชอบเราเป็นแบบนี้ ไม่ได้แต่งเติมเสริมแต่งจากภายนอกมากมาย ก็มีเสียงโทนเบล (เสียงทุ้มต่ำ) ชอบแนวรีอค อาร์แอนด์บี เช่น แนวของ Alicia Keys เจ้าของเพลง If I Ain't Got You

(กิก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

การนำเสนอดังกล่าวมาจากความคาดหวังอันเป็นภavnนำมาสู่การนำเสนอตัวตนของนักร้องหญิงในการทำงานที่มาจากตัวเองประกอบกับกลุ่มคนรอบข้างที่มีการวาดภาพนักร้องตามจินตนาการมีส่วนอันประกอบกันต่อการทำเสนอของนักร้องหญิง

ความสำคัญเรื่องรูปร่างหน้าตา รวมถึงการแต่งตัวที่เผยความงามของเรือนร่าง โดยการแต่งตัวให้ดูดี หรือมีเอกลักษณ์ของตนเอง เป็นคุณสมบัติของนักร้องหญิงที่นำมาหยิบใช้ในการนำเสนอตามความคาดหวังของสังคมนักท่องเที่ยวกลางคืน ซึ่งแต่ละคนอาจจะชอบแตกต่างกัน

นอกจากการให้ความสำคัญจากลูกค้า ความคิดเห็นจากกลุ่มคนในพื้นที่ทำงานก็มีความสำคัญในรูปแบบการนำเสนอของนักร้องหญิง จากการแสดงความคิดเห็นต่อการนำเสนอดังกล่าวว่าควรมีลักษณะอย่างไร ตัวอย่างดังกล่าวคำสัมภาษณ์ของเจ้าของร้านว่า

นักร้องหญิงที่ร้านควรจะต้องดีตั้งแต่ดูหน้า จะเซ็กซี่ก็ได้ และต้องมีเอกลักษณ์ที่จะดึงดูดลูกค้าได้นะ เพราะนักร้องหญิงก็เป็นหน้าเป็นตาของวง เค้าต้องแต่งตัวเซ็กซี่ดึงดูดบ้างก็ว่ามองแต่น่าเห็นใจเพราะก็เสียวว่านักดนตรี ด้วยความที่เป็นผู้หญิง คงต้องระวังตัวดี ๆ

(เจ้าของร้านในพื้นที่ศึกษา. 2555, สัมภาษณ์)

ตัวตนของนักร้องหญิงที่ใช้นำเสนอในการแต่งกายและบุคลิกภาพเพื่อการทำงานส่วนหนึ่งมาจากการถูกคาดหวังจากกลุ่มคน ดังเช่นตัวตนจากมุมมองความคิดเห็นของเพื่อนร่วมอาชีพนี้ ซึ่งสะท้อนลักษณะความต่างและความจำเพาะของอาชีพ อันเกี่ยวโยงไปถึงความเป็นตัวตนผลงานแสดงของนักร้องหญิงคนปกติทั่วไปที่ไม่ได้มีความต่าง ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

งานมันก็คืองาน เราต้องขายทั้งเสียงทั้งหน้าตา สิ่งจำเป็นคือการดูแลตัวเอง อย่างเช่น การแต่งตัว การจัดทรงผม การแต่งหน้าจัด เพราะอย่างที่บอกว่าเป็นภาพลักษณ์ของวง เขาก็ต้องแต่งตัวมาก ก็ลองคิดดูซิว่าถ้านักร้องใส่ผ้าถุงมาร้องเพลงจะมีลูกค้าอยากมาฟังไหม ที่พูดเรื่องนี้เพราะรู้ว่าส่วนใหญ่คนจะว่านักร้องเหมือนถูกตีตราจากการแต่งตัว ถ้าโชว์โป๊โชว์นี้ก็หาว่าใจง่ายหรืออะไรอย่างนั้น ซึ่งมันก็ไม่ใช่ มันแค่เป็นส่วนหนึ่งของงาน ก็เหมือนทำงานบริษัทใส่เสื้อเชิ้ตทำงานโรงงานใส่ชุดยูนิฟอร์ม ทำงานซ่อมรถก็ใส่ชุดช่าง อะไรแบบนั้นไม่ต่างกัน นักร้องก็ต้องใส่ชุดให้สมเป็นนักร้อง ลงจากเวทีแล้วก็คือคนธรรมดาที่ต้องดูแลปากท้องตัวเองและครอบครัวก็แค่นั้นเอง

(หัวหน้าวงและนักดนตรีร้านในพื้นที่ศึกษา. 2555, สัมภาษณ์)

องค์ประกอบเรื่องการแต่งกายและบุคลิกภาพที่ช่วยดึงดูดใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่ออาชีพนักร้องหญิง ทั้งนี้การแต่งกายดังกล่าวเพื่อความเหมาะสมในบทบาทการทำงานการแสดงของนักร้องหญิง ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในพื้นที่ ดังความคิดเห็นของ เมย์ (นามสมมุติ) ที่ว่า

“นักร้องหญิงกลางคืนในผับเราจะเน้นเสียงร้องเป็นหลัก จะแต่งตัวให้สวย ต้องเด่นดึงดูดให้ลูกค้าสนใจเพราะมันคือการแต่งกายในการแสดงและถูกต้องตามโอกาส ถ้าไปรับลูกที่โรงเรียนเราก็แต่งชุดสุภาพ นักร้องหญิงทุกคนก่อนกลับบ้านก็ใส่เสื้อคลุมมิดชิด ไม่ได้แต่งหน้าแต่งตัวแบบนี้ออกไปเดินเที่ยวห้างเดินเล่นกลางแจ้งซึ่งมันก็ผิดที่ผิดทาง”

(เมย์ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ชุดนักร้องผ้ามีความสวย เช็กซีได้แต่มีขอบเขตไม่เปิดโชว์ไต่ย้วยวน เพราะเราต้องขึ้นแสดงทำงานในผ้า ตรงข้ามนักร้องหญิงส่วนใหญ่คิดถึงความสะดวกของเสื้อผ้า เช่น หากใส่กระโปรงด้านในจะมีกางเกงขาสั้นหรือใส่กางเกงแนบเนื้อคล้ายถุงน่องเพื่อความปลอดภัยและเกิดความมั่นใจ เมื่อขึ้นแสดงด้วยว่าแต่งตัวเซฟแล้วไม่ต้องมัวพะวงกลัวไต่

(เจนนี่ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

อยู่มหาลัยเราก็อัดชุดนักศึกษา อยู่บ้านก็แต่งสบายๆเสื้อกล้ามและกระโปรง แต่เข้าผ้าแล้วในกระโปรงนักร้องศึกษามันก็ไม่ใช่แถมไม่เหมาะสม ด้วยงานด้วยการแสดงตัวนักร้องต้องแต่งตัวสวยพร้อมแสดง”

(ปิ๊ก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

โดยการต่อรองความหมายของการไม่ใช้การสื่อความหมายของ “การไม่รักนวลสงวนตัว” เพราะเมื่อเธอออกจากพื้นที่ทำงาน ไม่ได้เป็นนักร้องหญิง ในพื้นที่อื่นๆ พวกเธอก็แต่งกายในรูปแบบต่างๆตามความเหมาะสม เช่น ชุดนักศึกษา ชุดทำงาน ชุดออกนอกบ้านตามปกติ ไม่ได้มีรูปลักษณะการแต่งตัวในเชิงยั่วยวน หรือเพื่อสื่อความหมายเชิญชวนอย่างที่ถูกล่ามำหา เช่น เมื่อหมดเวลางานก่อนออกจากพื้นที่ร้านทุกคนล้วนมีการเปลี่ยนเสื้อผ้าที่มิดชิดเพื่อความปลอดภัยในการเดินทางกลับบ้าน การแสดงออกดังกล่าวเป็นการต่อรองความหมายจากสังคมมองว่าไม่เหมาะสมว่าเป็นการแต่งตัวไต่ย้วยวน แต่นักร้องหญิงพยายามสื่อและต่อรองว่าเป็นเพียงการแต่งกายเพื่อการแสดงเมื่อออกจากพื้นที่ดังกล่าวก็แต่งกายตามกาลเทศะและตามความเหมาะสม

การสื่อสารกับบนเวทีและล่างเวที

สื่อสารกับลูกค้บบนเวทีและล่างเวทีก็มีความต่างกัน ในแง่ของการแสดงตัวตนในรูปแบบการทำงานและการแสดงตัวตนที่ไม่ใช่การแสดงบนเวทีคือพื้นที่อื่นในร้าน จะมีลักษณะแตกต่างกัน เช่น การนำเสนอตนเองบนเวที กับการแสดงออกกลางเวทีของนักร้องหญิงนั้นวางตัวแตกต่างกันดังคำสัมภาษณ์ของ เจี๊ยบ (นามสมมุติ) ดังนี้

การนำเสนอในการเป็นนักร้องบนเวที กับหลังลงจากเวทีแล้วนั้น ไม่เหมือนกัน ตอนอยู่บนเวทีจะแสดงอย่างเต็มที่ทั้งการร้องและการเต้น แต่เมื่อลงมาข้างล่างก็เป็นคนเจี๊ยบๆเหมือนธรรมดาทั่วไป เพื่อเป็นการรักษาภาพ ไม่ให้แขกบางประเภทเข้ามาบกรวน เมื่อขึ้นเวทีแล้วจะเต็มที่ทั้งทุกอย่างไว้ข้างหลัง เพื่อให้ผู้ชมมีความสุข

(เจี๊ยบ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

แต่สำหรับ “เอมี” (นามสมมุติ) มองว่าการนำเสนอความเป็นตัวเองนั้น ไม่สามารถแบ่งได้ว่ากำลังแสดงอยู่ในพื้นที่ใดโดยเลือกจะสื่อสารและนำเสนอความเป็นตัวเองทั้งบนและล่างเวที มีความต่างแค่เพียงการสื่อสารรวมๆหรือสื่อสารโดยตรงกับลูกค้า

การแสดงตัวบนหรือล่างเวทีของพีไม่ต่าง เราเป็นตัวของเราเอง แต่การพูดสื่อสารอาจจะต่างบ้างเช่นบนเวทีมีบางเรื่องพูดเป็นทางการ ล่างเวทีใช้ภาษาพูดธรรมดา

(เอมี (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ผู้หญิงสามารถที่จะเข้ามามีอำนาจในพื้นที่แห่งนี้ได้เช่นกัน ในทางการนำเรื่อนร่าง ซึ่งเป็น “เป้าส่ายตา” ของผู้ชาย พวกเขายอมรับว่าผู้ชายที่มาเที่ยวกลางคืนย่อมต้องสนใจมองผู้หญิงร้องเพลงมากกว่าผู้ชายร้องเพลงและอยากจะเข้าถึงตัวนักร้องเช่นอยากทำความรู้จัก เข้ามาพูดคุย ดังตัวอย่างจากคำสัมภาษณ์ “เจนนี่” “เมย์” และ “ปุก” (นามสมมุติ)

การสื่อสารบนเวทีพูดรวมๆ ภาษาระดับกลางๆ เฮฮาสนุกสนานได้เมื่อลงล่างเวที การใช้เสน่ห์ในการทำงานสำหรับพีส่วนใหญ่จะแสดงบนเวที ชอบให้คนมองเราบนเวที แต่เมื่อลงมาล่างเวทีก็ไม่ต้องการความสนใจ พอลงมาจากเวทีเราก็มีกรอบมีขอบเขตของเรา ถ้าแขกมาจับหรือตามจนน่าเกลียดก็เลี่ยง ขอตัว ไม่ก็เดินเข้าห้องน้ำไปเลย เค้าจะเข้าใจได้ว่าเราเลี่ยงและจบการสนทนาไปได้

(เจนนี่ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

มีคนจ้องมองเราบนเวทีตลอด แหกจะเรียกไปคุยเป็นประจำ ถ้าเขาชอบเราก็จะขอเบอร์ โดยเข้ามาในหลากหลายรูปแบบ โดยเราเลือกที่จะให้เบอร์ใครก็ตามสิทธิ์ของเรา บางคนที่ออกแนวซู้สาวก็จะไม่ให้ บางครั้งก็โดนลวนลามเนื่องจากลูกค้าเขาก็ต้องสังเกตุ หลีกเลี่ยง

(ปุก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

บนเวทีการสื่อสารจะพูดดีมาก แต่ถ้าลูกค้าทวนบนเวทีก็ด่าเลย แต่ถ้ารุนแรงก็เลือกจะตอบโต้ หรือทวนกลับไป พูดออกไมค์ไปตรงนั้นเลย เพราะพีเป็นคนตรงๆ ไม่ได้ถือว่ายู่วงการนี้มานานแล้วคนต้องมาเคารพ แต่นักร้องก็เป็นคน มีขอบเขตของตัวเองเหมือนกัน ถ้ามีอะไรเจ็บบได้ก็เจ็บบและหลีกเลี่ยงปล่อยผ่านไปไม่เก็บมาใส่ใจ

(เมย์ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

แม้ความเป็นหญิงทำให้เกิดความด้อยอำนาจในเรื่องต่างๆ ถ้าหากเปรียบเทียบกับเพศชาย แต่ในสถานะของผู้หญิงร้องเพลงกลางคืน กลับมีอำนาจในการต่อรองในระหว่างที่พวกเขาทำงาน คือระหว่างที่อยู่บนเวที มีอำนาจในการสื่อสารต่อรองบางประการตัวอย่างเช่นการเลือกร้องเพลงไหนหรือจะไม่ร้องเพลงไหนตามที่ลูกค้าขอเพลง

บางครั้งลูกค้าขอเพลงมาขอเพลงแล้วไม่ได้เล่น เรียกเราไปต่อว่าล้าเงาว่าขอเพลงไม่ได้ เราก็พูดอะไรไม่ออก แต่ก็ต้องมาเจรจากับวงว่าเล่นได้หรือไม่ได้ ไม่ได้แสดงว่าเล่นเฉพาะเพลงที่ให้เงินแล้วเล่น ก็ต้องต่อรองโน้มน้าวการอธิบายใช้เหตุผลทางอ้อมเช่นว่ายังเป็นเพลงเร็วอยู่เพลงช้าต้องรอจังหวะเพลงอยู่

(เอมี (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

การแสดงออกของนักร้องหญิง ถูกจำกัดภายใต้สถานการณ์ที่สังคมกำหนดขึ้น นักร้องหญิงจึงมีวิธีการต่อสู้ต่อรองตามแบบฉบับของแต่ละคนเพื่อหาทางออกให้แก่ตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นการต่อรองด้วยวาจา การแสดงออกทางอวจนภาษา ทุกอย่างล้วนเป็นการสร้างพื้นที่และต่อรองอำนาจ เพื่อแบ่งแยกให้เห็นความแตกต่างระหว่างขอบเขตของการทำงานและการคุกคามเกินขอบเขต

การแสดงตัวกับลูกค้า

ในการช่วงชิงหรือการต่อรองในปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักร้องและลูกค้า มีวิถีปฏิบัติตัวอันเป็นปกติเหมาะสมกับพื้นที่และสถานการณ์ของพื้นที่ในเวลานั้นๆ แต่ทว่าขอบเขตพื้นที่และเวลาไม่ได้มีลักษณะคงที่ตายตัว นั่นคือขอบเขตพื้นที่และเวลาของแต่ละบุคคลอาจจะมีความเหลื่อมล้ำแตกต่างกันได้ สิ่งที่เกิดขึ้นคือระยะห่างความสัมพันธ์ได้ถูกยืดหรือย่นอันเกิดปัญหาแก่การทำงานของนักร้องหญิง “เจนนี่” และ “ปุก” (นามสมมุติ) ได้เล่าประสบการณ์เรื่องนี้ว่า

เรามีลูกค้ามาจีบมาติดมีเยอะ ก็แค่กล่าวขอบคุณ อาชีพแบบเรามีคนเข้ามาสนใจหลายประเภท อยู่ที่เราจะสานต่อหรือไม่ ถ้าไม่ก็เฉยๆ มีนๆ เจอคนเมาสารพัดสารพัน คุยไม่หยุด เมาไม่กลับบ้าน ตามมาที่ร้านอาหาร จะตามกลับบ้าน นั่งเฝ้าจนเราปริ่มตัวเองออกจากร้าน หรือโทรตามตื้อสุดขีดต้องหลบเลี่ยงหาวิธีตามสถานการณ์

(เจนนี่ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ลูกค้าหรือคนที่เข้ามาจีบมีเยอะ มีให้เบอร์โทรศัพท์จริงบ้าง ปลอมบ้าง บางคนก็ดูเข้ามาดูก็พูดคุยได้ ถ้าคุยกัันครั้ง สองครั้ง สามครั้งคุยดีก็อาจพัฒนาเป็นเพื่อนและค่อยๆให้ความสนิทได้

(ปึก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

อย่างไรก็ตามการแสดงตัวกับลูกค้านักร่อนนั้นต้องการการแสดงออกเพื่อปรับรูปแบบความสัมพันธ์ให้เป็นเพียงรูปแบบหนึ่งของการทำงานในฐานะ “ผู้แสดง” กับ “ผู้ชม” แม้ล้า่งพื้นที่เวทีตัวนักร่อนก็ต้องการเป็น “นักร่อน” กับ “ลูกค้า” ไม่ใช่ได้กรับแขก ต้องคอยบริการ หรือมีหน้าที่นั่งกับลูกค้า แต่ด้วยพื้นที่อาจหลีกเลี่ยงการพูดคุยและมีปฏิสัมพันธ์” ได้ยาก ดังนั้นนักร่อนหญิงต้องการวิธีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ โดยต้องอาศัยทักษะของแต่ละบุคคลอย่างแยบยลเพื่อไม่เกิดปัญหากับการทำงาน

เรื่องเรื่อนร่างและทรวดทรงเป็นคุณสมบัติประจำกายของนักร่อนหญิง เป็นที่ต้องตาต้องใจ บางครั้งด้วยความเป็นหญิงในพื้นที่ผับได้ถูกเบียดขับให้กลายเป็น “วัตถุทางเพศ” เป็นเป้าสายตาของผู้ชายอันแสดงออกมาให้เห็นผ่านปฏิกิริยาเพศชายบางคน

แขกที่เจอจะมีหลายแบบ ทั้งดีทั้งร้าย บางครั้งก็เจอแขกที่ไม่ดี การแต่งกายสวย เซ็กซี่ ไม่ได้ต้องการให้เขาคิดทะลึ่งลามกหรือสื่อไปแต่เรื่องทางเพศ แต่ลูกค้าบางคนกลับคิด ถ้าไม่ลวนลามทางร่างกายลวนลามทางสายตา ก็มี แต่จะไม่พยายามปะทะคารม พยายามเลี่ยงไปทางอื่น

(แตม (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

เรื่อนร่างของผู้หญิงเองก็ถือเป็นพื้นที่ชนิดหนึ่งที่มีระเบียบ กฎเกณฑ์ กติกาชุดหนึ่งกำกับอยู่ มีความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องพื้นที่ส่วนตัวกับพื้นที่สาธารณะผู้หญิงเองก็มีการหยิบยกโลกแห่งความเป็นส่วนตัวมาไว้กับงานซึ่งซ้อนทับกันอยู่ บางครั้งชีวิตที่อยู่ในโลกส่วนตัวกลายเป็นเรื่องของจิตใจที่อยู่นอกขอบเขตของสังคมซึ่งนำมาเทียบเคียงกันในบางสถานการณ์อย่างที “เอมี” (นามสมมุติ) เล่าให้ฟังว่า

พี่เรียนช่าง มีเพื่อนผู้ชายเยอะ การกอดคอนั้นเป็นปกติ แต่เราจะรู้ว่าสัมผัสเป็นแบบไหน ถ้าลูกค้าเริ่มหัวง มองหน้าอกรหรือมาแตะจับแบบลามก เราก็จะมองหน้า ไม่ก็บอกไทดว่าให้ดูแลลูกค้า ให้บอกด้วยว่าทำแบบนี้ไม่ได้นะ ใช้การพูดตรงๆ ถ้าเขารับวัฒนธรรมร้านไม่ได้ก็ไม่ต้อง

มา ทุกคนก็จะเข้าใจ ไม่ก็บอกเด็กเสิร์ฟเขาก็มีการยืดหยุ่นกว่า มีระดับการจัดการดีกว่าเราไม่ก็
สามารถกันเราออกได้

(เอมี (นามสมมติ) 2555, สัมภาษณ์)

การเป็นนักร้องหญิง จึงเป็นอาชีพที่มีการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่มีการสร้าง
ขอบเขตของตนเอง เพื่อให้มีระยะห่างแห่งตัวตนในพื้นที่ส่วนตัวกับในพื้นที่งาน พร้อมกับมีกติกา
เป็นเงื่อนไขที่นำมาใช้ในการปฏิบัติกับลูกค้า ในการช่วงชิงหรือการต่อรองในขณะนั้น มีวิถีปฏิบัติตัว
ให้เหมาะสมกับพื้นที่และสถานการณ์ของพื้นที่ในเวลานั้นๆ ขอบเขตพื้นที่และเวลาไม่ได้มีลักษณะ
คงที่ตายตัวนั้นคือขอบเขตพื้นที่และเวลาของแต่ละบุคคลอาจจะมี ความเหลื่อมล้ำแตกต่างกันได้ตั้ง
ตัวอย่างของ “เมย์”(นามสมมติ) แสดงความคิดเห็นว่า

ถ้าเพื่อนที่สนิทโอปโหลได้ เล่นได้เพราะเราคิดว่าอยู่ในขอบเขต เราไม่ได้มีอะไร มา
เจอกันและต่างคนต่างกลับบ้าน ลูกค้าไทยส่วนใหญ่มากก็จะยกมือไหว้ ลูกค้าที่นี้น่ารักแล้วก็เป็นแขก
ประจำเขาจะให้เกียรติเรามากกว่าต่างชาติ ในส่วนที่เมามายมากก็มี แต่ก็จะไม่กล้าทำอะไร แต่ถ้าทำ
อะไรมาไม่ดี เราก็จัดการโต้กลับไปที่ ไม่ได้ด้วยคำพูดก็ทำทาง แต่จะไม่ถึงขั้นลงมือ เช่นพูดเสร็จแล้ว
ก็เดินจากไป

(เมย์ (นามสมมติ) 2555, สัมภาษณ์)

การแสดงตัวตนกับลูกค้าเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน มีการรักษาระยะความสัมพันธ์
ของนักร้องหญิงจากลูกค้า ได้มีการแยกแยะระหว่างความรู้สึกที่แท้จริงของตนกับความรู้สึกที่เกิดขึ้น
จากการทำงาน แม้การแยกแยะความรู้สึกไม่ได้ตัดขาดจากกันอย่างชัดเจนทั้งหมด ในทุกเหตุการณ์
ที่ระยะความสัมพันธ์ไม่เหมาะสมที่เรียกว่า “เกินขอบเขต” นักร้องหญิงเลือกแสดงพฤติกรรม
หลีกเลี่ยง บ่ายเบี่ยง จนกระทั่ง การตอบโต้ลักษณะต่างๆ เพื่อแสดงให้เห็นว่าเธอไม่ใช่วัตถุทางเพศ
แต่เธอก็เป็นมนุษย์คนหนึ่ง ที่ควรให้การเคารพ ในขณะเดียวกันต้องให้ความรู้สึกเป็นกันเองในงาน
บริการและเลี่ยงไม่ได้ที่จะมีการพูดคุยกับลูกค้า ในระยะประชิดตัว ซึ่งต้องอาศัยทักษะส่วนตัวและ
วิธีการต่างๆ เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์อย่างเหมาะสม

การแสดงตัวตนและนำเสนอตัวตน เมื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยแนวคิดสัญลักษณ์ สามารถ
อธิบายความเป็นนักร้องหญิงซึ่งถูกเผยโฉมสู่สังคมในลักษณะที่เป็น สัญลักษณ์ (Symbol) อันเป็น
ภาพแทนตัวตนของนักร้อง เช่น ภาพการยืนถือไมค์ร้องเพลงบนเวที สัญลักษณ์ความเป็นนักร้องนั้น
คือ ต้องเสียงดี มีบุคลิกภาพและการสื่อสารที่ดี รวมถึงองค์ประกอบทางร่างกาย เช่น มีเรือนร่าง
รูปทรงที่สวยงาม หรือรูปร่างท้วมแต่ดูแข็งแรงมีพลัง สิ่งประกอบเหล่านี้ถูกนำมาใช้หยิบใช้ใน

สัญลักษณ์แห่งความเป็นหญิงเชื่อมโยงมโนทัศน์สังคม นักร้องหญิงนำมาเป็นต้นแบบการนำเสนอตนเองเพื่อเสริมเป็นจุดเด่นของการเป็นนักร้องของพวกเธอเอง

สิ่งที่สื่อความหมายและค่านิยมที่เกิดขึ้นต่อการนำเสนอหรือเกิดขึ้นในใจของนักร้องหญิง เป็นภาพแทนในความหมายซึ่งมีรูปของสัญลักษณ์ (Signified) ปรากฏในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การนำเสนอของนักร้องหญิงในรูปแบบต่างๆ ในการนำเสนอตนเองในอาชีพ

“สัญลักษณ์” เป็นสิ่งแทนการสื่อถึงความหมายมีส่วนประกอบทั้ง 2 ส่วนได้แก่ รูปสัญลักษณ์ (Signifier) และ ความหมายสัญลักษณ์ (Signified) รูปสัญลักษณ์ (Signifier) คือสิ่งที่ผู้คนสามารถรับรู้ผ่านประสาทสัมผัส อันได้แก่ การแสดง การร้องเพลง การแต่งกาย บุคลิกภาพ การสื่อสารกับลูกค้าบนเวทีและล่างเวทีของนักร้องหญิง ส่วนความหมายสัญลักษณ์ (Signified) หมายถึง ความหมายและค่านิยมที่เกิดขึ้นในใจหรือในความคิดเช่นมโนทัศน์สังคม ความคาดหวังและมุมมองของลูกค้าต่อนักร้องหญิง การมองตนเองและอนาคตของตัวนักร้องหญิง

ความหมายบางอย่างจึงถูกกำหนดขึ้นและได้รับการยอมรับจนเป็นแบบแผน (Convention) ใช้การเรียนรู้เครื่องหมายเรียกว่าสัญลักษณ์ (Symbol) อันกลายมาเป็นสิ่งหนึ่งที่ประทับตราตัวนักร้อง ให้เป็นสินค้าที่ถูกผลิตภายใต้กรอบกำหนดของผู้ผลิต ที่จะต้องมีรูปร่างหน้าตาดี สวย แต่งกายดี บุคลิกภาพและการเข้าสังคมดี

ในขณะที่เดียวกันนักร้องหญิงใช้สัญลักษณ์ความเป็นผู้หญิงสวย สง่า รูปร่างดี นำมาตีโจทย์เป็นจุดแข็งและจุดเด่นในการทำงานอาชีพนี้โดยการดึงดูดความสนใจและการสร้างเสน่ห์ในตนเอง แม้จะมีความแตกต่างในเรื่องสไตล์และบุคลิกภาพ แต่ตัวนักร้องก็ยังคงต้องมีขอบข่ายความเป็นสาวสวยบุคลิกภาพดีและมีชุดรูปแบบการแสดงตัวตนและการนำเสนอในความเป็นนักร้องหญิงเพื่อใช้เป็นเครื่องต่อรองของความเป็นหญิงในอาชีพนี้

ความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักร้องหญิงกับกลุ่มคน

มนุษย์เรามักจะนำเสนอด้านมุมนึงๆ เพื่อการปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง บางครั้งปรุงแต่งขึ้นตามเวทีและช่วงเวลาของการแสดงตัว นักร้องหญิงแต่ละคนก็แสดงตนด้านมุมนึงๆ เพื่อสัมพันธ์กับคนรอบข้างอยู่เสมอ ด้วยมาตรฐานเชิงซ้อน การสร้างภาพลักษณ์อื่นๆ มีการสร้างความชอบธรรมในการปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การยอมรับและกระทำเป็นเรื่องปกติ ที่นำมากำหนดจากความเป็นกลุ่มหรือบุคคล

นักร้องหญิงแต่แสดงความสัมพันธ์ของตนเองกับกลุ่มคนในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง ของสังคม โดยในหัวข้อนี้ รวบรวมเรื่องราว ทศนะคติ รวมถึงการให้ความหมายจากผู้คนในบริบท และผู้คนที่มีความเกี่ยวข้องกับตัวนักร้องหญิง รวมทั้งมุมมองต่อความสัมพันธ์ของกลุ่มคนผ่านเรื่องเล่าในมุมมองของเหล่านักร้องหญิง ตามความสัมพันธ์ลักษณะต่างๆดังต่อไปนี้

ความสัมพันธ์ต่อเจ้าของกิจการสถานบันเทิง

เจ้าของกิจการมักมีความคาดหวังบางประการต่อนักร้องเพื่อนำเสนอแก่ลูกค้าโดย หนีบยกจุดเด่นและสิ่งที่ต้องการนำเสนอเพื่อดึงดูดเชิญชวนให้ลูกค้ามาเที่ยวที่ร้าน ทั้งนี้ต่างเห็นว่า นักร้องมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อร้านและความคาดหวังยังถูกผูกโยงไปถึงความสัมพันธ์ต่อลูกค้าดังนี้

ส่วนใหญ่แล้วแขกที่มาจะชอบนักร้อง จะมีขาประจำแวะเวียนมาบ่อยๆเพราะชอบ นักร้อง แต่ก็มีบ้างนะที่แขกไม่ชอบนักร้อง ก็เพราะที่ร้านเราส่วนใหญ่จะเน้นที่เสียงดี เสียงเพราะ มากกว่าหน้าตา ลูกค้าที่มาบางครั้งก็จะมีวิจารณ์รูปร่างหน้าตานักร้องบ้าง คือเค้าไม่ได้ตั้งใจฟังเสียง แต่ตั้งใจมาดูนักร้องอย่างเดียว เราก็ไม่ได้ไปบอกกล่าวอะไรกับนักร้องนะ แต่ถ้าจะมีก็มีบ้างในเรื่อง ของเครื่องแต่งตัว ก็บอกให้ตามสมัยนิยมหน่อย ใส่เครื่องประดับนิด แต่งหน้าให้จัดๆหน่อยอะไรแบบนี้มากกว่า แต่ก็ไม่ได้คิดว่าจะต้องเลือกนักร้องที่หน้าตาดีเข้าร้านเท่านั้นนะ เพราะเราก็มีเป้าหมาย ของร้านอยู่ที่การขายเสียงนักร้องมากกว่า

(เจ้าของร้านในพื้นที่ศึกษา. 2555, สัมภาษณ์)

นอกจากความสัมพันธ์ที่มีผลต่อการนำเสนอในงาน ความสัมพันธ์ของนักร้องหญิง และเจ้าของกิจการที่ดำเนินไปด้วยดีอาจให้ความใกล้ชิดผูกพันและความช่วยเหลือกันเป็นส่วนตัว ดังที่ “เจี๊ยบ” นามสมมุติกล่าวว่า

ความสัมพันธ์กับเจ้าของร้านมักจะเจอกับคนที่ดีๆ อยู่กันแบบพี่น้อง ไม่ได้มองเป็น ลูกจ้าง เวลาเรามีเรื่องเดือดร้อนก็จะช่วยเหลือ ความสัมพันธ์กับแขก ส่วนใหญ่จะเป็นไปในทางที่ดี แขกต่างชาติก็จะชอบในการร้องเพลงของเรา และเราก็เป็นเพื่อนคุยที่ดีของเขา เมื่อเขากลับมาเที่ยว อีก เขาก็จะนึกถึงเราและกลับมาทักทายเรา แขกชาวไทยก็เป็นเช่นกัน ส่วนใหญ่มาก็จะเจอ บางส่วน ก็โทมาถาม เราให้เบอร์โทรศัพท์กับลูกค้าทุกคน แต่ส่วนน้อยที่จะโทกลับมา อย่างมากก็โทมา สอบถามในเชิงมิตรภาพมากกว่า

(เจี๊ยบ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ของนักร้องและเจ้าของกิจการมีทั้งความขัดแย้งจากปัญหาทั้งในงานหรือความประพฤติส่วนตัว และมีทั้งความช่วยเหลือสอดคล้องลงตัวและความเข้าใจอันดีระหว่างนักร้องหญิงและผู้ประกอบการ มีตัวอย่างทั้งสองส่วนดังกล่าวคำสัมภาษณ์โดยเจ้าของกิจการดังนี้

ส่วนตัวพี่เอง กับนักร้องไม่มีปัญหาอะไร ก็จะคอยดูแลบ้างแต่จะไม่จู้จี้จ้านกับเค้า แต่ก็มีบ้างบางคน บางสิ่งบางอย่างเราเตือนด้วยความห่วงใย แต่เค้าคือ เค้าไม่พอใจก็มี หลงๆพี้ก็เลยไม่ไปสนใจไม่ไปยุ่ง แต่โดยส่วนรวมแล้วนักร้องที่นี้นิสัยดี มีชีวิตแบบคนธรรมดาเนี่ยแหละ อยู่บนเวลาก็ร้องเพลง สดใส เฮฮา แต่พอลงมาจากเวทีก็จะมีมุมส่วนตัว บางคนก็ไม่ได้สดใสหรือช่างพูดนะ มันก็แล้วแต่กันไป ส่วนตัวแล้วนักร้องที่พี่ก็รัก ก็เอ็นดูทั้งนั้น ก็คนทำมาหากินเหมือนกัน ที่ไม่ชอบก็มีบ้างเพราะบางคนคือร้อน ไม่ฟังใคร ไม่สนใจใคร อย่างนั้นก็เลยแล้วส่วนใหญ่ก็นักร้องนิสัยที่พี่ว่ามานี้ก็มักอยู่ไม่นานหรอก ลักพักเค้าก็ออกไปเอง

(เจ้าของร้านในพื้นที่ศึกษา. 2555, สัมภาษณ์)

อย่างไรก็ตามความคาดหวังของเจ้าของกิจการยังคงเป็นรูปแบบของการขายการแสดง การร้องเพลง น้ำเสียงและการแต่งกายเป็นส่วนประกอบสำคัญมากกว่าการต้องมีความสนิทชิดใกล้ลูกค้าแต่ก็ยังคาดหวังให้นักร้องหญิงมีปฏิสัมพันธ์ต่อลูกค้าบ้างเพื่อให้ลูกค้ามีความชอบพอในตัวนักร้องและได้มาที่ร้านนำมาสู่ถึงรายได้อันเป็นสิ่งพึงปรารถนาของเจ้าของกิจการ

ความสัมพันธ์ต่อสังคมอาชีพนักดนตรี

มุมมองและความสัมพันธ์ของสังคมนักดนตรีกลางคืนมักมีความใกล้เคียงกับมุมมองของนักร้องหญิงและสะท้อนภาพชีวิตจากมุมมองของคนที่มีบริบททางสังคมเดียวกัน การทำงานเดียวกันแม้ลักษณะงานที่ต่างกันแต่ก็มีความคิดเห็นไม่ต่างมากนัก

จากการสัมภาษณ์กลุ่มคนดังกล่าวมีการสะท้อนรูปแบบความสัมพันธ์รวมทั้งตัวตนของนักร้องหญิงจากมุมมองของคนในสังคมงานเดียวกันดังตัวอย่างต่อไปนี้

นักร้องที่อยู่ในวงมักจะเป็นภาพลักษณ์ของวง ชีวิตของนักร้องหรือนักดนตรีก็คือชีวิตของคนธรรมดาที่ทำมาหากินตอนกลางคืน ซึ่งถ้าพูดกันตามจริงแล้ว คนที่จะมาเป็นนักร้องหรือนักดนตรีคือคนที่รักอิสระ ไม่ถูกผูกมัด ยึดติดกับงานอะไรที่มันซ้ำซากจำเจ หรือโดนบังคับ มีระเบียบ

กฎเกณฑ์ จริงๆแล้วส่วนใหญ่ทุกคนก็มีชีวิตเป็นปกตินะ มีครอบครัว มีลูก มีญาติพี่น้อง มีทั้งที่ชีวิตครอบครัวประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว เหมือนกับครอบครัวอื่นๆนะ

(นักดนตรีร้านในพื้นที่ศึกษา. 2555, สัมภาษณ์)

ความสัมพันธ์ของสังคมนักดนตรีกลางคืนและนักร้องหญิงได้สะท้อนภาพชีวิตมุมมองของความเป็นอาชีพและการหารายได้ ทั้งนี้ต่างเข้าใจว่ามีการแยกพื้นที่ออกจากกันคือพื้นที่ส่วนตัวและพื้นที่ของการทำงานซึ่งเหมือนคนปกติทั่วไปในสังคม ทั้งนี้ความสัมพันธ์กับกลุ่มคนสังคมนักดนตรีกลางคืนมีลักษณะที่เอื้อประโยชน์ต่อกันดังคำสัมภาษณ์ของ เอมี (นามสมมุติ) ว่า

สังคมนักดนตรีจะเป็นสังคมนที่รู้จักกันทั่วถึง งานที่ได้ก็มาจากรู้จักต่อกัน แล้วแลกเปลี่ยนข้อมูลติดต่อกัน การได้งานบางครั้งมาจากเพื่อนและการบอกกล่าวรายได้ที่ได้อื่นอยู่กับความสามารถ ถ้ามีความสามารถมาก ร้องเพลงได้เยอะ หลากหลาย เอนเตอร์เทนได้ดีก็จะเป็นที่พูดถึงและชักชวนไปทำงาน อีกทั้งอาชีพนี้ไม่ได้ทำตามอายุเท่านั้น ถึงอายุเยอะแต่มีความสามารถอย่างไรก็มีงาน แม้ร้านบางที่หรือบางแนวอาจเน้นอายุบ้าง แต่สำหรับพื้นที่ตัวเมือง วัยรุ่นที่มาร้องเพลงสากลเก่าๆ ก็มีน้อย บางที่อายุเยอะก็ได้เปรียบในแง่แนวเพลงและประสบการณ์ด้วยซ้ำ

(เอมี (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ความสัมพันธ์ต่อเพื่อนร่วมงาน

จากมุมมองของนักร้องหญิงโดยส่วนใหญ่กล่าวว่ารูปแบบความสัมพันธ์ของพวกเธอและเพื่อนร่วมงานเป็นไปในลักษณะที่มีความราบรื่นเนื่องจากการที่ต้องใกล้ชิดทำงานด้วยกันเป็นประจำทุกวัน ในบางกลุ่มอาจมีความผูกพันพึ่งพาช่วยเหลือกันได้ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์นี้

เวลาเกือบทั้งหมดเราอยู่กับเพื่อนร่วมงาน จนเกิดความสนิทสนมจนแทบเป็นครอบครัวเดียวกันช่วยเหลือกันได้แทบทุกเรื่อง เวลาทำงานจะไม่มีเวลาอยู่กับครอบครัว เพราะเพื่อนร่วมงานเราอยู่ด้วยกัน ใช้เวลาอยู่ด้วยกันเยอะ อยู่สังคมเดียวกันถ้ามีปัญหาที่คือปรึกษาภายในวงจะสนิทสนมกันมีคำปรึกษาที่ดีให้ได้ตลอด

(กิ๊ก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นความสัมพันธ์ระดับหนึ่งที่มีการพึ่งพิงช่วยเหลือกันแม้ในการพูดคุยหรือรับรู้เรื่องราวส่วนตัวของบุคคลทั้งยังสามารถให้ความช่วยเหลือกันได้ ดังคำสัมภาษณ์ของนักดนตรีร้าน กล่าวว่า

นักร้องที่ทำงานที่นี่ก็รู้จักกันหมด เป็นเพื่อน เป็นพี่เป็นน้องกันทั้งนั้น แต่นักร้องจะมีรายได้ดีมาก นักร้องส่วนใหญ่นิสัยดีจะซื้อขนมผลไม้ กับข้าวมากินด้วยกัน นั่งเล่น คุยเล่นกัน เวลาทำงานก็แยกย้ายกันทำงาน ก็คนทำงานเหมือนกัน บางครั้งได้กลับบ้านด้วยกันก็มี นักร้องที่สนิทมากๆ นิสัยดีมาก เราทำงานมีรายได้น้อยพอเลี้ยงตัวเอง แต่นักร้องเค้าจะได้เงินดี มีอยู่ครั้งหนึ่งที่ไม่ค่อยสบาย นักร้องที่สนิทกันนี้แหละ เค้าให้ยืมเงินเพื่อพาแม่ไปหาหมอ และก็ไม่มีแรงให้เราคืนเงิน บอกว่ามีเงินเมื่อไรก็ทยอยใช้คืนมาแล้วกัน เราต้องใช้เวลาคืนเงินเขานานหน่อย แต่ตอนนี้ก็คืนครบแล้ว คิดเหมือนกันว่าถ้ายืมคนอื่นคงถูกทวงตายเลย คนที่เป็นนักร้องเอาเข้าจริงคือคนธรรมดาๆ นี้แหละ และบางคนก็นิสัยดีกว่าเพื่อนเราที่ทำงานปกติ มีเงินเดือนประจำเสียอีก

(นักดนตรีร้านในพื้นที่ศึกษา. 2555, สัมภาษณ์)

นอกจากเพื่อนร่วมสายงานที่ใกล้ชิดคือนักดนตรีแล้ว ในร้านก็ยังประกอบไปด้วยกลุ่มคนที่ทำหน้าที่อื่นๆ ภายในร้านเช่น พนักงานบาร์น้ำ แคชเชียร์ พนักงานความปลอดภัย และพนักงานเสิร์ฟ ซึ่งมีความใกล้ชิดกับกลุ่มลูกค้าและนักร้องโดยได้บอกเล่าเรื่องราวภายในร้านดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ของพนักงานเสิร์ฟต่อไปนี้

นักร้องจะมีแขกมาขอบเยอะ ที่จริงแล้วเด็กเสิร์ฟก็มีคนมาขอบเยอะนะ แต่นักร้องจะเยอะกว่าแล้วส่วนใหญ่ก็จะเป็นพวกมีเงิน ก็แล้วแต่บางคนมีแขกมาขอบก็ชวนมานั่งพูดคุยกันนะ บางคนเขาก็ไม่มา มันเป็นสิทธิของเขา

(พนักงานเสิร์ฟร้านในพื้นที่ศึกษา. 2555, สัมภาษณ์)

อย่างไรก็ตาม ในความสัมพันธ์และการแสดงออกหลายๆ ด้าน ทั้งรูปแบบการแสดงของวงดนตรี รูปแบบของงานเสิร์ฟและงานบันเทิง ยังคงมีการให้ความสำคัญของกลุ่มคนต่างๆ ยังคงมุ่งเน้นไปที่ความพึงพอใจของลูกค้าอันเป็นปัจจัยและส่งผลกระทบต่อร้านดังกล่าว

ความสัมพันธ์ต่อลูกค้า นักท่องเที่ยวไทยและต่างชาติ

ตัวตนของนักร้องหญิง ถูกสร้างขึ้นและมักก่อรูปขึ้นมาและมีการเปลี่ยนแปลงไปตลอดจนการแสดงออกเป็นบริบทความสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลตามสถานการณ์ของความสัมพันธ์จากโครงสร้างทางสังคม ภายใต้การรับรู้ว่าตนเองเป็นใคร และสัมพันธ์กับคนอื่นอย่างไร จากการสัมภาษณ์มุมมองของนักร้องหญิงในประเด็นต่างๆ ด้านนักร้องเองก็มีมุมมองในรูปแบบของความสัมพันธ์ที่หลากหลาย จากความคาดหวังต่อลูกค้า ความคาดหวังจากลูกค้า ซึ่งมีทั้งแขกไทยและต่างชาติ โดยสะท้อนจากคำสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักในหัวข้อนี้คือ

ความคาดหวังของลูกค้ายคือ การร้องเพลงและการเล่นของวงที่จะทำให้เขาสนุก ส่วนกลุ่มคนไทยจะมาดูการเล่นดนตรีที่ร้านเพราะนักดนตรีเก่ง

(ปึก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ด้วยลูกค้าเป็นชาวต่างชาติเยอะด้วย มาเลเซีย สิงคโปร์ มีหลายลักษณะ เช่นบางกลุ่มอยากจะมาเที่ยว เต็ม มาหาผู้หญิง เสพยา ก็มี หรือบางกลุ่มก็มาเที่ยวกินเหล้าฟังเพลงสนุกๆ ก็มีหลากหลาย แต่ลูกค้าที่มาเที่ยวผับย่านตัวเมืองมักเป็นคนทำงาน เที่ยวแบบดื่มเหล้าฟังเพลง อาจมาเป็นครอบครัวทั้งพ่อแม่ลูกๆเด็กๆ ความคาดหวังจากเขาคือมาเที่ยวร้านเราแล้วสนุก

(เอมี (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

คิดว่าลูกค้ามีความคาดหวังที่จะเห็นการแสดงที่สนุกสนานจากเรา การอยู่ในร้านใหญ่ก็ทำให้มีความกดดันทางการแสดงบ้าง และมีลูกค้าบางคนมาเจาะจงดูเรา

(เจี๊ยบ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ไม่คิดคาดหวัง หรือต้องการอะไรจากลูกค้ามากนัก นักร้องไม่ต้องเทคแคร์ลูกค้า แต่ถ้าลูกค้าที่ดีๆที่สนิทก็จะไปคุยจนแก้ว แต่ถ้าลูกค้าไม่รู้จกก็จะไม่ค่อยไปคุย

(กิ๊ก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

จะเห็นได้ว่า ความคาดหวังของแต่ละคนมีความแตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่เป็นความคาดหวังในความสัมพันธ์กับกลุ่มคนที่เป็นลูกค้า ที่ต้องการให้การแสดงและผลงานทำให้ลูกค้าประทับใจมากกว่าความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือในแง่ของการคาดหวังเรื่องเงิน

จากการสอบถามและการร่วมพูดคุยสัมภาษณ์และการสังเกตกลุ่มคนที่อยู่ภายในร้าน มีทั้งแขกนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติมาท่องเที่ยว ส่วนใหญ่จากการพูดคุยมักจะรับรู้ภาพลบในสังคมของนักร้อง แต่ล้วนแสดงความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคสมัยปัจจุบันว่า นักร้องเป็นอาชีพหนึ่งซึ่งมีพื้นที่อันเปิดกว้างมากขึ้นจากอดีต และให้ความชื่นชมชื่นชอบในตัวนักร้องอย่างเป็นพิเศษในบางราย ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

นักร้องหญิงในร้านนัวร์คดี เป็นอะไรที่ดึงดูดลูกค้า ถ้าวงมีแต่ผู้ชายจะดูเฉยๆมาก เพราะว่ามันคนตรีส่วนมากก็เป็นผู้ชายทั้งหมด พอมีผู้หญิงแล้วดูน่าสนใจ ผมคิดว่าถ้าเค้าไม่ชอบนักร้องแบบนี้เค้าก็จะไม่มาร้านแบบนี้แหละนะ

(ลูกค้าชาวไทยในพื้นที่ศึกษา. 2555, สัมภาษณ์)

อย่าร้องเพลงในไทยเลย ถูกมองไม่ค่อยดีและเงินก็น้อยกว่า อย่างคุณน่าจะได้ออกไปสิงคโปร์ ที่นั่นมีนักร้องหญิงไทยเยอะมาก เป็นการทำงานแบบร้องเพลงอย่างเดียวได้มาลัย จากลูกค้าเดือนหนึ่งมากกว่าคนทำงานกลางวันที่สิงคโปร์เสียอีก คนสิงคโปร์ริมาเลยชอบวงที่มาจากไทยนะ รอบหนึ่งเขาจะเซ็นสัญญา 6 เดือนและเปลี่ยนมาพักในไทยและกลับไปทำต่อ ถ้ามาทั้งวง คนตรีได้ก็ดี แต่ถ้าไปเป็นนักร้องคนเดียวมีร้านที่ทำเงินได้เยอะมากจากทิปลูกค้า ถ้ามีตัดสินใจไปจะมีคนดูแลงานให้เป็นอย่างดี

(ลูกค้าชาวต่างชาติในพื้นที่ศึกษา. 2555, สัมภาษณ์)

จากบรรทัดฐานและค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรมส่งผลต่อการรับรู้ของผู้หญิงว่า อาชีพกลางคืน เป็นงานที่ไม่ได้รับการยอมรับ ซึ่งบนความสัมพันธ์ที่เลื่อนไหลและปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์นั้น นักร้องหญิง มักถูกรอรับไว้ด้วยกับอคติทางสังคมขณะเดียวกันถูกสังคมแบ่งแยกให้เป็น “ผู้หญิงไม่ดี”

การตอบโต้ในข้อนี้คือแนวความคิดและความต้องการ อยากให้เขามองเราแบบไหน สามารถแสดงออกหรือกระทำการได้โดยวิธีใด ซึ่งนักร้องหญิงมักเรียกร้องต้องการที่จะต่อรองทางความหมายอีกด้านซึ่งเป็นด้านดีและด้านที่ต้องการนำเสนอเป็นภาพเชิงบวกให้สังคมยอมรับ อย่างที่ “เจี๊ยบ” (นามสมมุติ) ได้แสดงความเห็นว่า

อยากให้ลูกค้ามองเราในด้านดี ลูกค้าบางคนรู้จักเราแล้วเค้าก็จะมองเราในด้านดี ส่วนลูกค้าที่ไม่รู้จักอาจมองเราไปในมุมที่ไม่ดีบ้างถ้า เพียงแค่เห็นเฉพาะด้านการแสดงบนเวทีที่ออกลีลาท่าทางเยอะ ดูแรง เพราะเราค่อนข้างเต็มที่ ทำให้นึกว่าเป็นคนแรงๆ แต่พอได้คุยแล้วเค้าก็จะรับรู้ตัวตนที่แท้จริงของเราว่าเป็นคนค่อนข้างไว้ตัวและเรียบร้อย

(เจี๊ยบ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ลูกค้าหรือคนมาเที่ยวส่วนใหญ่เข้าใจงานของเรา เพราะเขามาฟังเพลง คนที่มองไม่ดีมองลบก็มี เพราะเขาอาจจะไม่เคยเที่ยวหรือไม่เคยสัมผัสกับอาชีพอย่างเราก็อาจจะมียุติและคิดไปแล้วว่าคนกลางคืนมันไม่ดี แต่เราก็ต้องทำงานของเราให้เต็มที่ แต่ก็ขึ้นอยู่กับแต่ละคนด้วยนะ ต้องรักษาตัวดีๆไม่ให้ใครว่าเอา สำหรับเรามองว่ามันเป็นงาน เรามาทำงาน และก็ยังทำเรื่อยๆต่อไปนะ ไม่คิดจะหยุด เพราะเป็นสิ่งที่ทำแล้วคนชื่นชอบ คนมาดูเราเราก็มีความสุขมีเงินหาใช้ได้อีก

(แตม (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

อาชีพนักร้องได้รับการเสริมอำนาจจากกลุ่มสังคมที่รู้จักและอยู่ในพื้นที่การทำงาน ของนักร้องหญิง เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งนอกจากการยอมรับแล้วยังได้รับการเคารพในคุณค่าดังที่ “เอมี” (นามสมมติ) เล่าถึงความสัมพันธ์ที่ดีของเธอกับลูกค้ำว่า

พี่ผูกพันกับลูกค้ำมาก ถ้าวัยเดียวกันเรียกเป็น “พี่” หรือ “เพื่อน” อายุเยอะกว่าก็ เรียก “ป้า” หรือเรียกว่า “พ่อ” กลางวันพาลูกค้ำไปกินข้าวกับแบบกลุ่มเพื่อน บางคนชอบเราฐานะ แพนแต่เรารักหาระยะห่างให้ถูกต้องจะได้ไม่คิดเชิงชู้สาวแล้วให้ความรักความเอ็นดูแทนโดยเปิดเผย ว่ามีแฟน คือลูกค้ำไม่ได้มองเราเสียหาย กลับสนิทว่าเป็นเหมือนลูกเหมือนเพื่อน พี่ น้อง มากกว่า

(เอมี (นามสมมติ) 2555, สัมภาษณ์)

แขกที่เราไว้ใจส่วนใหญ่จะเป็นผู้ใหญ่และคนที่ให้เกียรติเรา เพราะเขาจะไม่มองเรา เป็นเพียงนักร้องที่มาร้องหากิน แต่จะมองเราเป็นลูกหลานคนหนึ่ง โดยไม่เคยเกี่ยวข้องกับเรื่องชู้สาว แต่จะมาให้คำติชม ส่วนบางกลุ่มก็เข้ามาด้วยเรื่องชู้สาว เมื่อเข้ามาเราก็จะป้องกันตัวเองโดยการบอก ว่ามีแฟนแล้ว

(ปึก (นามสมมติ) 2555, สัมภาษณ์)

ความเป็นนักร้อง แสดงถึงวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์และการสื่อความหมายจาก ผู้คนในวัฒนธรรมนั้นๆเข้ามา เป็นการสื่อสัญลักษณ์ในระดับของวัฒนธรรม (Cultural connotations) ลูกค้ำมีการปรับรับวัฒนธรรมบางอย่างในความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจนเป็นวัฒนธรรมบางอย่างที่เกิดขึ้น เฉพาะของผับย่านตัวเมือง ดังตัวอย่างการให้ทิปส์ (Tips) อันเรียกได้ว่าเป็นวัฒนธรรมหนึ่งในการ ปฏิสัมพันธ์ของลูกค้ำและนักร้องดังที่ “เอมี” (นามสมมติ) เล่าให้ฟังว่า

บางคนก็ยื่นเงินใส่ไว้ในมือ ตอนแรกเราก็งงแต่มันเป็นธรรมเนียมแปลว่าเขาชอบ การร้องขอวิธีการแสดงตัวที่สนิทสนมกัน เขาอาจไม่ได้ต้องการอะไรจากตัวเรา ทิปบนเวทีก็เสีย ขาไม้ค้ำลูกค้ำก็เกทับกันโต๊ะนี้ให้ร้อย อีกโต๊ะให้ห้าร้อย เพลงนี้ที่ขอจะได้เล่นใหม่ เพลงไหนได้เล่นก่อน นักร้องนักดนตรีก็พยายามจดจำว่าลูกค้ำชอบเพลงอะไร เล่นเพลงนั้นได้เงินหมด เช่นเพลง “รักเธอ ไม่มีวันหยุด” ชาวต่างชาติโดยเฉพาะคนมาเลย์ชอบมาก เล่นเมื่อไหร่เงินมาเมื่อนั้น

(เอมี (นามสมมติ) 2555, สัมภาษณ์)

นอกจากความนิยมชมชอบส่วนตัวของลูกค้ายังมีการนำเสนองานหรือเปรียบเทียบงานที่ลูกค้าเห็นว่าน่าร้องน่าจะได้ใช้โอกาสเพื่อเป็นประสบการณ์ในงานดังกล่าว รวมทั้งแสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์และการพูดคุยระหว่างลูกค้าและนักร้องนั้นมีความสนิทสนมสามารถตีความเสนอแนะผ่าน การพูดคุยซึ่งนักร้องเห็นว่าบางสิ่งเป็นประโยชน์หากมีการเปิดใจรับฟังจากตัวนักร้องดังที่ “เอมี” ให้สัมภาษณ์ว่า

ด้วยความที่เราใกล้ชิดกับลูกค้า และมีการสื่อสารโดยตรง บางครั้งทางร้านหรือทางวงก็ยังรับฟังความคิดเห็นของนักร้องน้อยไปหรือวางเฉย ทั้งที่น่าจะเห็นความสำคัญในแง่ที่เราได้รับฟังมาจากลูกค้าโดยตรงเป็นประโยชน์กับวงและประโยชน์กับร้าน

(เอมี (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

มุมมองของลูกค้าต่อนักร้องหญิงเกิดจากการสะท้อนความคิดถึงมุมมองของผู้อื่นจากการมองโดยตนเอง ภายใต้ความสัมพันธ์ระหว่างนักร้องหญิงกับลูกค้า แม้ไม่ฟังปรารภสำหรับบุคคลภายนอกเสียส่วนใหญ่ที่ไม่ยอมรับ แม้มีการให้ความหมายในเชิงลบบางประการ แต่ในปฏิสัมพันธ์มีความคาดหวัง การวางตัวและความเคารพระหว่างกันอยู่อันทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างนักร้องหญิงกับลูกค้าเป็นสิ่งที่ฟังปรารภ และเข้าใจในมิติบริบทของตัวนักร้อง

ความสัมพันธ์ต่อกลุ่มคนในบทบาทอื่น

ในขณะที่นักร้องหญิงมีบทบาทในอาชีพกลางคืนสถานภาพอื่นๆ ในบริบทอื่นๆ อาจทำให้เกิดการมองภาพความเป็นนักร้องต่างออกไปซึ่งนักร้องหญิงก็รับรู้ปรากฏการณ์นี้ได้ดีจากการดำเนินบทบาทในการเป็นนักร้อง โดยไปพยายามนำเสนอมุมมองและทัศนคติตอบโต้ต่อรองในขณะทำการดำเนินชีวิตในแต่ละวันก็ต้องดำเนินบทบาทของนักร้องต่อไป ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ของ “เจนนี่” และ “เมย์” (นามสมมุติ) ต่อไปนี้

คนที่มองไม่ตีมองลบก็มี เพราะเขาอาจจะไม่เคยเที่ยวหรือไม่เคยสัมผัสกับอาชีพอย่างเราก็อาจจะมึนคืดและคิดไปแล้วว่าคนกลางคืนมันไม่ดี แต่เราก็ต้องทำงานของเราให้เต็มที่ แต่ก็ขึ้นอยู่กับทัศนคติของแต่ละคนด้วย สำหรับพี่มองว่ามันเป็นงาน พี่มาทำงาน และก็ยังจะทำต่อไปเรื่อยๆแต่ไม่คิดจะหยุดตราบใดที่ยังสามารถทำได้ เพราะเป็นสิ่งที่ทำแล้วคนชื่นชอบ มีเงินหาเงินใช้ได้เองกลับบ้านอยู่กับครอบครัวเท่านั้นก็มีความสุขแล้ว

(เจนนี่ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

แม้เราแต่งงานมีครอบครัวแล้ว ก็ไม่มีปัญหาอะไร เพื่อออกมาทำงานสองทุ่มครึ่ง ลูกนอนหลับอยู่กับพ่อเขาที่บ้าน พี่ก็ออกมาทำงานสบาย ระหว่างสามก็รักกันดีเขารักลูกรักเมียและเป็นผู้ชายที่เข้าใจการทำงานของเรา

(เมย์ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

นักร้องหญิงส่วนใหญ่มองว่าการทำงานนั้นเป็นที่ยอมรับของกลุ่มคนรอบตัวเพราะการเข้ามาสัมผัสและรับรู้ตัวตนของเธอในหลายแง่มุม และมีการยอมรับและความเข้าใจจากครอบครัวซึ่งเพียงพอต่อการขับเคลื่อนในงาน แต่ก็มีนักร้องหญิงบางส่วนที่ไม่ได้เปิดเผยหน้าที่การทำงานร้องเพลงกับครอบครัวเช่นกันเนื่องด้วยปัจจัยบางประการเช่น กำลังเรียนหนังสือ ครอบครัวไม่สนับสนุนหรือมีความกังวลต่ออาชีพร้องเพลงกลางคือ

ครอบครัวไม่รู้ว่เราทำงานอย่างนี้ คิดว่าเราทำเพียงแค่งานกลางวันเท่านั้น แต่ที่ปิดบังไม่ใช่เพราะการร้องเพลงกลางคืนนั้นเป็นตัวตนด้านที่ไม่ดีของตนแต่ไม่ต้องการให้เกิดความกังวลใจเช่นเรื่องงานกลางคืนอาจถูกมองไม่ดีเท่าไร

(แตม (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ดั่งตัวอย่างของ “แตม” (นามสมมุติ) ทำงานเป็นพนักงานขายในเวลากลางวัน พร้อมทั้งทำงานร้องเพลงกลางคืนเพื่อหาเงินเลี้ยงตัวเองและส่งให้ครอบครัว “แตม” ไม่ได้เปิดเผยอาชีพร้องเพลงกลางคืนให้ครอบครัวรู้เพราะไม่ต้องการให้เกิดความกังวลใจในประเด็นต่างๆที่ยังไม่ได้รับการยอมรับอาจสร้างความกังวลใจแก่ครอบครัวเช่นเรื่องความปลอดภัยในเวลากลางคืนและการเดินทางเป็นต้น

นักร้องหญิงบางคนที่กำลังศึกษาอยู่ ต้องเรียนไปด้วยทำงานไปด้วย ซึ่งอาชีพนักร้องมีผลต่อมุมมองความสัมพันธ์ของนักร้องหญิงและกลุ่มคนดังตัวอย่างการให้สัมภาษณ์เพื่อนนักศึกษาของนักร้องหญิงดังนี้

ตอนแรกๆที่รู้ว่าเพื่อนไปทำงานเป็นนักร้องเราก็ตกใจเหมือนกัน เพราะเท่าที่เคยเข้าใจภาพพจน์นักร้องกลางคืนไม่ค่อยดีเท่าไร แต่พอเพื่อนชวนไปที่ร้าน ก็เลยตามเพื่อนไปดู จริงๆก็ไม่มีอะไรเลยนะ เป็นร้านสบายๆ นักร้องก็คือมุ่งขายเสียง ไม่ได้ลงมาเต้นกับแขก จบงานก็จบกันไม่ได้ไปต่อกับแขก ก็เลยทำให้รู้สึกว่าเป็นเพื่อนทำงานปกติ ภาพที่เคยคิดไว้ครั้งแรกก็หายไปเลย เพราะเราได้รับรู้ชีวิตเพื่อน รู้จักเพื่อนเราดี ยิ่งนึกชมเลยเขาเก่งกว่าเราเยอะตรงที่หาเงินเลี้ยงตัวเองได้โดยไม่ต้องขอพ่อแม่

(กลุ่มนักศึกษา เพื่อนของนักร้องหญิง. 2555, สัมภาษณ์)

ในกลุ่มเดียวกันนั่นเอง นอกจากจะมองว่าเป็นงานที่ดีเป็นกิจกรรมรายได้เสริม กลุ่มเพื่อนครั้งหนึ่งก็ยังคงแสดงความกังวลเป็นห่วงในการทำงานเป็นนักร้องดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์นี้

ก็ถ้าเพื่อนแค่ไปทำงานที่ชอบ หรือหาเงินใช้ ก็น่าชื่นชมอย่างมาก ทำงานพิเศษเป็นตัวอย่างที่ดี แต่ไม่อยากให้เพื่อน ลุ่มหลงไปกับแสงสี ที่มีอยู่ในชีวิตคนกลางคืน เหล้า ยาเสพติด หรือการมีเพศสัมพันธ์ชั่วข้ามคืน เป็นอันตรายและเป็นห่วงเพื่อนมาก เพราะว่าเพื่อนเป็นผู้หญิง นี่คือนุ่มมองต่ออาชีพนักร้องจากกรณีของเพื่อนนะ แต่ถ้าจะถามถึงกรณีอื่นๆ ก็คิดว่านักร้องมีหลายระดับ และมีความหลากหลายนะ แบบเพื่อนเราก็ออย่างหนึ่ง และแบบที่เขาไปเที่ยวต่อกับแขกก็ต้องมี ถึงบอกว่าจะมีหลายระดับ เหมารวมไม่ได้ นี่ก็เป็นผลดีเหมือนกันที่มีเพื่อนเป็นนักร้อง ทำให้มุมมองต่ออาชีพนักร้องกลางคืนเปลี่ยนไปมาก

(กลุ่มนักศึกษา เพื่อนของนักร้องหญิง. 2555, สัมภาษณ์)

ทั้งนี้ นักร้องหญิงมีมุมมองในการระวางตัวเองในการทำงานร้องเพลงซึ่งต้องเจออุปสรรคหลากหลายในการทำงานโดยเฉพาะอุปสรรคความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคน โดย “ปึก” ได้แสดงความคิดเห็นวิธิตัดและการวางตัวระวางรัดกุมของเธออยู่เสมอ

การมาทำงานกลางคืนห้ามไว้ใจใครทั้งนั้น ต่างคนต่างที่มา ให้จำขึ้นใจว่าต้องระวางตัวอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเพื่อนร่วมงาน เจ้านาย คนในวง หรือแม้แต่ปึกพี่ก็ห้ามไว้วางใจ อย่าปล่อยให้เรื่องส่วนตัวเข้ามาในงานหรือคนในที่ทำงานกลางคืนด้วยกันรู้มากเกินไปเพราะต่อไปอาจส่งผลเสียกับเรา เรื่องความเป็นส่วนตัวหรือใครนำไปแปลความหรือพูดในทางที่ไม่ดีก็เป็นได้

(ปึก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

นอกจากการสื่อความหมายด้านดีเพื่อหักล้างกับภาพลบ การสร้างเครื่องป้องกันตัวอันแข็งแกร่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับอาชีพนี้คือการรักษาชื่อเสียง หมายถึง การที่พวกเขาเป็นที่รู้จักในสังคมคนตรีกลางคืนและผู้ที่อยู่ในพื้นที่ผับจึงต้องมีการการแยกพื้นที่ส่วนตัวกับชีวิตในการทำงาน โดยการวางตัวและสร้างเงื่อนไขบางอย่าง ดังตัวอย่างของ “ก๊ก” (นามสมมุติ)

เราอยู่ในเมืองเล็ก เขามองเห็นเราได้เสมอ เพราะเป็นคนในที่แจ้ง สมมุติเราจะควงแฟนไปไหนก็ต้องบอกว่าไม่มีแฟนก็ต้องพูดเพื่อเลี่ยงประเด็นการพูดต่อปาก เพื่อให้เราอยู่รอดในบางสถานการณ์ เปรียบว่าเราเป็นดารานในเมืองหาดใหญ่ ถ้าคำตอบดาราก็ต้องตอบว่าเป็น “เพื่อนสนิท” เราอยู่ในที่แจ้ง ทุกคนรู้จักเราแต่เราอาจไม่รู้ว่าใครคิดกับเรายังไง เราจะแอบซ่อนตัวเองไม่ได้ แต่ต่อรองบางอย่างได้ไม่ผิดกติกาไม่อย่างนั้นลูกค้ายิ่งจะไปพูดหรืออาจจะไม่กล้าเข้ามาคุยทำความรู้จักแต่แรกหรืออาจจะกลายเป็นภาพพจน์ที่ไม่ดีไปไม่ได้หากมีเรื่องผู้ชายเข้ามาเกี่ยว

(ก๊ก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ความสัมพันธ์กับกลุ่มคน จึงมักจะไม่ได้เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการ จึงมีลักษณะเป็นเครือข่ายความสัมพันธ์ในที่ทำงานปนเปกันไป ไม่ได้มีลักษณะคงที่เสมอไป โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวมีความสัมพันธ์เป็นพลวัต โดยที่นักร้องหญิงทั้งสามารถแสดงตัวตนเป็นไปตามความคาดหวังภายใต้ความสัมพันธ์ของผู้คนได้ ในขณะที่เดียวกันก็อาจไม่ได้เป็นไปตามการคาดหวังของผู้คนในบางอย่างเช่นกันเรียกว่า การแสดงตัวตนนั้นมีทั้งผสมกลมกลืนไปกับความคาดหวังของผู้คนและมีทั้งการแสดงตัวตนของนักร้องหญิงที่แปลกแยกแตกต่าง

จากปรากฏการณ์แสดงให้เห็นว่า การให้ความหมายของนักร้องหญิงตกอยู่ใน “สัญญะ” อันเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น มาเพื่อให้มีความหมาย (Meaning) แทนของจริงหรือตัวจริง (Object) ในตัวบท (Text) และในบริบท (Context) หนึ่งๆ เพื่อใช้อธิบายสิ่งที่สร้างขึ้นมาจากตัวจริงที่ปรากฏ เกิด สัญญะ อันสื่อถึงความหมาย มีส่วนประกอบทั้ง 2 อย่างได้แก่ รูปสัญญะ (Signifier) และ ความหมายสัญญะ (Signified)

รูปสัญญะ (Signifier) คือสิ่งที่เราสามารถรับรู้ผ่านประสาทสัมผัส อันได้แก่ การร้องเพลง การแสดงการแต่งกาย บุคลิกภาพ การสื่อสารกับลูกค้าย่านเวที ล่างเวที และความหมายสัญญะ (Signified) หมายถึงความหมาย คำนิยามที่เกิดขึ้นในใจหรือในความคิดเช่น ความคาดหวังจากลูกค้ามุมมองของลูกค้าต่อนักร้องหญิง การมองตนเองและอนาคตของตัวนักร้องหญิง

การต่อรองความหมายในงานร้องเพลงเป็นชุดรูปแบบการแสดงแบบหนึ่งที่สวม
 บทบาทความเป็นนักร้องในการพูด การเคลื่อนไหว และการสื่อสารซึ่งเป็นการถ่ายทอดตัวแสดงใน
 งานแต่ไม่ได้ตัวตนทั้งหมดของนักร้องหญิง ที่มีอีกหลายสถานภาพหลากหลายแง่มุม ในพื้นที่สาธารณะเธอ
 ก็มีตัวตนเป็นผู้หญิงธรรมดาทั่วไปหรือในพื้นที่ส่วนตัวเธอก็เป็นภรรยา เป็นแม่ เป็นลูกที่มีการแสดง
 บทบาทอื่น ดังนั้นการต่อรองความหมายการนำเสนอบนเวทีว่า คือชุดรูปแบบการนำเสนอของ
 นักร้องหญิงในฐานะ “ผู้แสดง” รูปแบบหนึ่งในการทำงาน ซึ่งไม่อาจเป็นภาพแทนตัวตนทั้งหมดของ
 เธอจากการแสดงตัวตนในที่ทำงานด้านเดียว เพราะในเวลาอื่น พวกเธอมีสถานะที่ต่างและมีการ
 แสดงตัวตนด้านอื่นๆซึ่งเป็น “ผู้หญิงที่ดี” ตามที่สังคมพึงปรารถนาได้เช่นกัน

ด้วยความสัมพันธ์ของนักร้องหญิงกับนักร้องหญิงนั้นมีการติดต่อ มีความสัมพันธ์
 กับเจ้าของร้าน เพื่อนร่วมงาน ลูกค้าแขกนักท่องเที่ยว และผู้คนในสังคมกลางคืน ลักษณะที่มี
 ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ที่มีทั้งการสร้างเกราะคุ้มกันตนเองในความสัมพันธ์ที่ไม่ผูกมัดตัวของนักร้อง
 และเพื่อการอยู่รอด และมีทั้งลักษณะพึ่งพากันและกัน มีผลประโยชน์ร่วมกันรวมถึงเปิดโอกาสให้
 ผู้หญิงเป็นเครือข่ายของตนเอง เป็นการต่อรองที่พยายามต่อรองความสัมพันธ์กันภายใต้เงื่อนไข
 ต่างๆ มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนกลุ่มต่างๆ อันมีขอบเขตที่เลื่อนไหล ยืดหยุ่น อยู่ในพื้นที่
 ปฏิบัติการทางสังคม อันเปรียบเสมือนเวทีของการต่อรอง หยิบยืม ตีความและต่อสู้ในกระบวนการ
 ของนิยามการต่อรองความหมายในพื้นที่ทางสังคมที่มีการปฏิบัติการอย่างหลากหลาย

บทที่ 6

การต่อรองความหมายทางความคิดในบริบททางสังคม

บทนี้เป็นการศึกษาเพื่อความเข้าใจถึงปัจจัยและเงื่อนไขบางประการที่มีต่อ “กระบวนการต่อรองความคิด” จากค่านิยมนำไปสู่การกระทำและการต่อรองความหมายในลักษณะเชิงวิพากษ์ที่อาจจะเหมือนหรือแตกต่างจากความคาดหวังของสังคม เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นบนพื้นฐานของความเชื่อของนักร้อง ซึ่งมีทั้งความเหมือนและความแตกต่างจากกลุ่มอื่นๆ

ในบทนี้จึงเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้เข้าใจถึงแนวคิด (Concept) ที่มีในการต่อรองความหมาย อันขึ้นอยู่กับ “บริบท” ที่เป็นเงื่อนไขในความสัมพันธ์ของสังคม กลุ่มคน และตัวนักร้องหญิง

ด้วยบริบทต่างๆอันเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยมทางสังคม แนวคิด และการยึดอยู่ช่วงชิงความหมายระหว่างนักร้องหญิงและสังคม การศึกษาทัศนคติและบริบทที่มีการกระทำต่อรองความหมายของนักร้องหญิง จึงมีประเด็นดังต่อไปนี้

1. การต่อรองความหมายในบริบทของ “อาชีพ”
2. การต่อรองความหมายในบริบทของ “พื้นที่”
3. การต่อรองความหมายในบริบทของ “เวลา”
4. การต่อรองความหมายในบริบทของ “ความเป็นหญิง”
5. การต่อรองความหมายในนิยามตัวตนของนักร้องหญิงกลางคืน

การศึกษาในประเด็นเหล่านี้ได้ถูกหยิบยกและนำมาวิเคราะห์จากความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นในลักษณะเชื่อมโยงกันของสังคม ค่านิยม ทัศนคติของมนุษย์ที่มีความสลับซับซ้อน โดยที่ตัวมนุษย์นั้นให้ความสำคัญแก่การเชื่อมโยงเงื่อนไขของบริบทของสังคมที่เฉพาะเจาะจง การศึกษานี้พยายามมองจากมุมที่สังคมภายนอกอาจมีการรับรู้เพียงภาพพื้นผิว โดยการทำความเข้าใจจากหน่วยย่อย ของสังคมเล็กๆ สู่การศึกษาครอบคลุมในสังคมเพื่อให้เกิดการรับรู้ใหม่ที่มีประโยชน์ รวมถึงความเข้าใจบนพื้นฐานความเป็นมนุษย์

การศึกษาที่ตัวมนุษย์เป็นผู้ปฏิบัติการทางสังคมตามวิธีวิทยาของ อานันท์ กาญจนพันธุ์ สามารถนำมาใช้ในการวางฐานแนวความคิดในการศึกษา คือการคำนึงถึงมุมมองที่หลากหลาย โดยไม่ยึดความคิดอย่างตายตัว (อานันท์ กาญจนพันธุ์ 2548) หลีกเลี่ยงการยึดเหนี่ยวความคิดในการยึดติดความคิดแบบคู่ตรงข้าม (Dichotomy) การกีดกัน การโดนประหัตประหาร โดยใช้ความคิด

อย่างมีเงื่อนไขในตัวบท ซึ่งล้วนมีอยู่ภายใต้บริบท (Context) ที่ต่างกัน จึงนำไปสู่การหาคำตอบในการหาความหมายของนักร้องหญิงกลางคืนอันมีการสร้างความหมายเพิ่มเติม เสริมแต่งตลอดเวลา

การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืนยังสามารถอธิบายได้โดยแนวคิดสัญญาอันแทนความหมายแทนสิ่งต่างๆ ประกอบด้วยความหมายตรงและความหมายแฝง โดยความหมายตรงนั้น (Denotation) เป็นระดับความหมายของสิ่งที่คนส่วนใหญ่ รับรู้และเข้าใจได้เป็นความหมายเดียวตรงกัน เช่น สี สัน วัตถุ สิ่งของ ที่มองเห็นเป็นรูปธรรม แต่ความหมายของนักร้องหญิงนั้น มักเป็นความหมายแฝง (Connotation) คือการตีความหมายของสัญญาโดยพ่วงเอาปัจจัยทางวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องเพื่ออธิบายสิ่งหนึ่ง ถึงปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นบวกกับอารมณ์ความรู้สึกของผู้ให้ความหมายรวมถึงคุณค่าทางวัฒนธรรม โดยมีการผูกโยงรวมเข้ากับความหมายใหม่

กระบวนการนี้เองที่ บาร์ท (Barthes) ใช้อธิบายว่าเป็นกระบวนการทำให้เกิดมายาคติขึ้น (Myth) โดยรูปแบบความรู้ความจริงไม่ว่าในเบื้องต้นนั้นจะมีความแตกต่างหลากหลายเพียงใดก็ตาม เมื่อถูกจับยึดโดยมายาคติแล้ว ก็จะถูกทอนให้เหลือเป็นเพียงรูปสัญญาเพื่อสื่อถึง “สิ่งอื่น” เสมอ ในกรณีนี้ นักร้องกลางคืนอาจถูกผูกโยงรวมเข้ากับความหมายใหม่ที่มีในเชิงลบ เช่น เป็นผู้หญิงกลางคืน เทียวเตร่เมามาย เป็นอาชีพขายหน้าตาเรื้อนร้าง เป็นผู้หญิงไม่ดี

การสร้างความหมาย (Meaning) ของนักร้อง มีลักษณะของการสื่อความหมายเป็นภาพรวมหรือโดยเหมารวม เมื่อก้าวถึง “นักร้องหญิง” จึงเกิดมโนภาพที่หลากหลาย เนื่องจากไม่มีคำหรือกรอบจำกัดทางบริบท (Context) ว่าตัวบท (Text) คือตัวนักร้องหญิง ทำงานในสถานบันเทิงแบบไหน รูปแบบการแสดงเป็นอย่างไร บริบทต่างๆจึงมีความสำคัญยิ่ง

ทั้งนี้ ตัวนักร้องหญิงในฐานะผู้กระทำการได้มีการแสดงออกทั้งทางวิถีคิดและปฏิบัติ แสดงให้เห็นว่า ตัวบริบท ไม่ได้เป็นสิ่งที่ครอบทับหรือชิงตรึงตัวตนของตนเองเอาไว้ทั้งหมด แต่ด้วยปฏิบัติการบางอย่าง การแสดงออก การนำเสนอตัวตนเพื่อเกิดการนิยามตนเอง นำไปสู่การเกิดความหมายใหม่นำมาค้ำจ้ำกับอคติสังคม เพื่อสามารถเพื่อช่วงชิง และต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืนได้

การต่อรองความหมายในบริบทของ “อาชีพ”

เมื่อเศรษฐกิจขยายตัวมากขึ้น ความเจริญเติบโตของธุรกิจภายใต้นโยบายการพัฒนาประเทศ การเป็นแหล่งการพัฒนาทางธุรกิจ นโยบายการท่องเที่ยวและการบริการ เข้าสู่ระบบตลาดที่ช่วยสร้างรายได้และมีกำไร การทำงานและอาชีพต่างๆจึงเกิดขึ้นและมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ ทั้งนี้อาชีพนักร้องอาจยังไม่ได้รับการยอมรับและมีประเด็นคำถามในสังคมดังนี้

นักร้องเป็นอาชีพ “เต็นกินรำกิน”

ปัจจุบันผู้หญิงมีสถานภาพที่ออกจากบ้านเพื่อไปทำงานประกอบอาชีพต่างๆ ได้มากขึ้น การงานที่เปิดโอกาสให้ผู้หญิงสามารถที่จะเข้ามามีอำนาจหรือมีสถานภาพที่ใกล้เคียงกับเพศชาย ในขณะที่บางกลุ่มคนอาจนิยามว่าอาชีพนักร้องเป็นอาชีพ “เต็นกิน รำกิน” แต่สำหรับผู้หญิงอาชีพนี้ถือได้ว่าเป็นประสบการณ์และเป็นอาชีพนำมาซึ่งรายได้

จากประเด็นคำถามที่สังคมตั้งโจทย์ไว้ อาจไม่มีคำตอบไหนเป็นคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว มีเพียงการสื่อสารที่อ่อนแ่่มุม และปฏิบัติการการแสดงออกบางอย่างจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเหล่านั้นโดยตรงคือตัวนักร้องหญิง ที่มีการตอบโจทย์หลายรูปแบบ อาจได้เห็นด้วยขัดแย้งแตกต่าง หรือหยิบสร้างสิ่งใหม่ กระทั่งการหาจุดกึ่งกลางโดยผสมผสาน

การตอบโจทย์ของสังคมจึงเป็นการคลี่คลายเปิดปมเพื่อเข้าถึงนักร้องหญิง ในพื้นที่ทางความคิด ซึ่งมีบางแง่มุมที่คนภายนอกอาจยังไม่มี การรับรู้ หรือยังไม่เปิดใจ อย่างไรก็ตามชีวิตผู้คนยังต้องดำเนินไป นักร้องหญิงหญิงก็ได้ดำเนินชีวิตไปอย่างปกติซบเคลื่อนจากความรูสึกนึกคิด ค่านิยม ทักษะคติของตนสู่การแสดงออกซึ่งอาจเรียกว่าเป็นเฉลยตนเองต่อโจทย์ทางสังคมในประเด็นต่างๆ ได้แก่ นักร้องคืออาชีพอาชีพหนึ่ง นักร้องเป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับ การศึกษาสูงๆ เพื่อให้ได้งานดีๆ อาชีพนักร้องมีแนวโน้มการเปิดพื้นที่ของสังคม รายละเอียดดังนี้

“นักร้อง” คืออาชีพ อาชีพหนึ่ง

ในขณะที่สังคมก็มักจะปฏิเสธว่าการร้องเพลงไม่เหมือนการทำงานเป็นเพียงกิจกรรมที่ทำเพื่อความบันเทิง แต่นักร้องหญิงมักจะให้คุณค่ากับสิ่งที่ตนปฏิบัติว่าเป็น “การปฏิบัติงาน” อย่างหนึ่งที่ไม่ได้แตกต่างกับการทำ “อาชีพ” ของผู้คนในสังคม ดังตัวอย่างทักษะของ “เอมี” และ “เจี๊ยบ” (นามสมมุติ) ที่ว่า

นักร้องเป็นอาชีพ อาชีพหนึ่ง เพราะอะไรที่ทำมาแลกกับความเหนื่อยยากแลกกับเงิน กับความสามารถ มันก็เป็นอาชีพทั้งนั้น อาจจะมีมองว่าอยู่ที่ระดับการศึกษา แต่ขึ้นกับความสามารถที่ไม่เหมือนกัน

(เอมี (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ทุกอาชีพต้องมีการเตรียมความพร้อม ร้องเพลงก็เป็นงานงานหนึ่งที่ใช้การเตรียมความพร้อมสูง ต้องฝึกซ้อม และพักผ่อนให้เพียงพอที่จะมีแรงที่จะร้องเพลงได้เต็มที่ เป็นคนไม่ค่อยออกกำลังกาย แต่ถือเป็นสิ่งสำคัญเหมือนกัน ด้านจิตใจก็มีเรื่องเครียดบ้าง เช่นเรื่องเงิน เรื่องเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น

(เจี๊ยบ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

นักร้องถือว่าการทำงานของตนนั้นเรียกว่าเป็นอาชีพ อาชีพ หนึ่งเพราะอาชีพคือการกระทำที่หารายได้ มาจากความสามารถ การฝึกฝน หรือทักษะในงานล้วนต้องมีอยู่ในทุกอาชีพ รวมทั้งการดูแลตนเองและการพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อผลสัมฤทธิ์ของงานก็มีอยู่ในการทำหน้าที่ร้องเพลง

ร้องเพลงเป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับ

อาชีพนักร้องเป็นอาชีพหนึ่ง ที่สังคมเริ่มรู้จักและให้การยอมรับมากขึ้นในปัจจุบัน ในขณะที่นักร้องหญิงมีความเห็นว่าในนั้นสังคมมีทั้งกลุ่มคนที่ยอมรับอาชีพนักร้อง ขณะเดียวกันคนบางกลุ่มก็อาจจะมีความคิดเห็นที่ต่างและยังไม่ยอมรับสังคมคนกลางคืน รวมไปถึงการทำงานเป็นนักร้องกลางคืน ดังที่ “เมย์” และ “เจนนี่” กล่าวให้สัมภาษณ์ว่า

ตอนนี้อาชีพนักร้องเริ่มเป็นที่นิยมและรู้จักมากขึ้น จากรายการประกวดต่างๆ ดูแล้วเกิดการยอมรับนักร้อง บางครั้งไม่เกี่ยวกับเรื่องหน้าตาแต่ได้ยินเสียงร้องแล้วขนลุกผละสายตาไม่ได้ ส่วนคนทั่วไปไม่เคยมาดูเราทำงานเขาจะคิดอีกแบบ อาจจะเคยไปเที่ยวคาเฟ่ ก็คิดว่า นักร้องเหมือนกันหมด หรือเคยไปคาราโอเกะแล้วมาคิดว่านักร้องเหมือนกันหมด

(เมย์ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ตอนนี้สังคมไทยเปิดกว้างและเคารพอาชีพนี้แล้ว ส่วนที่สังคมมองดีหรือไม่ดีเป็นเรื่องส่วนบุคคลเสียมากกว่า อยู่ที่เราทำตัวอย่างไร ถ้าทำงานกลางคืนแล้วทำตัวดีก็โอเค แต่ถ้าคุณทำงานกลางวันออกไปเที่ยวกลางคืนทำตัวไม่ดี มันก็ไม่ดีกับตัวเอง แอร์โฮสเตสมาร้องเพลงเพราะชอบการร้องเพลงก็มี

(เจนนี่ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

การศึกษาสูงๆ เพื่อให้ได้งานดีๆ

นักร้องหญิงมีมุมมองทางการศึกษากับการทำงานอย่างหลากหลาย เช่น “เจี๊ยบ” (นามสมมุติ) วิเคราะห์ประเด็นเรื่องความมั่นคงและโอกาสว่า

การศึกษานั้น คิดว่าการเรียนเป็นสิ่งที่ดี แต่การเรียนสูงใช้ว่าจะเป็นหลักประกันได้ ส่วนใหญ่อยู่ที่โอกาสมากกว่า ในส่วนตัวเราถือว่าได้งานมาจากการรับโอกาสที่ดีที่จึงมาทำงานตรงนี้ และมีรายได้ที่ดีเพราะช่องทางและโอกาส

(เจี๊ยบ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

การทำงานนั้น นำมาสู่เงินและรายได้ นับเป็นประเด็นที่มีความสำคัญอีกอย่างหนึ่งของอาชีพใดๆ โดย “ป๊วก” (นามสมมุติ) แสดงความคิดเห็นการต่อรองเปรียบเทียบเรื่องรายได้และการทำงานอันนำมาซึ่งเงินว่า

งานร้องเพลง ถือเป็นงานที่คนอยากจะทำเพราะใช้เวลาน้อยแต่ได้เงินเยอะ ส่วนเรื่องเกี่ยวกับที่คนชอบถามเราว่าเรียนมาสูงแต่ทำไมกลายเป็นนักร้อง ก็เคยมีคนดูถูกบ้าง แต่ก็บอกไปว่ามันก็คืองานสุจริตที่ได้เงินดีและใช้ความสามารถของเรา และต้องใช้สติปัญญาหลายรูปแบบเพราะเจอคนหลายประเภท

(ป๊วก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

นักร้องหญิงพยายามต่อรองและแสดงให้เห็นว่า การทำเงินของนักร้องหญิง มาจากความสามารถ สติปัญญา ทักษะและประสบการณ์ที่สั่งสมเฉพาะทางของสายอาชีพ บางครั้งการประกอบอาชีพ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับวุฒิการศึกษาแต่มาจากอิสระของการ “เลือก” ของปัจเจกชน อย่างที่ “กิ๊ก” (นามสมมุติ) ยกตัวอย่างว่า

บางคนจบปริญญาตรียังได้เงินน้อยกว่าอาชีพนี้เลย เรื่องความสามารถและภาษา อาจจะด้อยกว่าด้วยซ้ำ และทุกวันนี้งานก็หายาก จบมาตงานเยอะเยอะ บางคนปริญญาตรีเป็นไคโยตีก็มี มันเป็นทางเลือกที่แล้วแต่ใครจะทำอาชีพอะไร ซึ่งตอนนี้ตัวกิ๊ก เลือกที่จะร้องเพลง

(กิ๊ก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

อาชีพนักร้องมีแนวโน้มการเปิดพื้นที่ของสังคม

บนความสัมพันธ์ที่เลื่อนไหลและปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์นั้น นักร้องหญิง มักถูกรอปรไว้ด้วยกับดักอคติทางสังคม ด้วยมุมมองในทางสังคมศาสตร์ปัจจุบันที่ไม่ได้มอง “พื้นที่” ว่ามีความหมายเฉพาะในเชิงกายภาพเท่านั้น แต่เห็นว่าเป็นเรื่องของการสร้างขึ้นมาจากวัฒนธรรม ความคาดหวังหนึ่งของนักร้องหญิงคือ “การเปิดพื้นที่ทางสังคม” เพื่อต้อนรับอาชีพนี้

นักร้องมีความคิดเห็นในพื้นที่ดังกล่าวว่ามีการเปิดรับและเปิดกว้างมากขึ้นจากวิวัฒนาการของสังคมในปัจจุบัน สังคมเปิดกว้างและมองเห็นด้านดีที่กลับกับด้านไม่ดีที่อาจมีมาในอดีตดังที่ “เจี๊ยบ” (นามสมมุติ) ได้ยกตัวอย่างให้ฟังว่า

อาชีพนักร้อง ในปัจจุบันได้รับการยอมรับมากขึ้น เพราะมีสิ่งต่างๆที่ทำให้การร้องเพลงดูดีขึ้น เช่น การประกวด สื่อต่างๆ ซึ่งต่างจากในสมัยก่อนที่ภาพของคนกลางคืนนั้นดูไม่ดีเลย เพราะเป็นที่เข้าใจว่าต้องกินเหล้าเมายา โดยมองไปเป็นภาพรวมเลย ต่างกับปัจจุบันที่ภาพนักร้องตามสื่อต่างๆเป็นตัวอย่างที่ดี ทำให้ภาพคนกลางคืนหรือนักร้องดูดีขึ้น และสังคมสมัยนี้ก็ให้การยอมรับมากขึ้นเพราะเมื่อได้มาสัมผัสจริงๆแล้ว ก็ไม่ได้เลวร้ายตามภาพที่คิด

(เจี๊ยบ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ความคาดหวังและการยอมรับทางสังคมตกอยู่กับ ค่านิยมทางสังคม (Inquiry is value-bound) ในด้านหนึ่งถูกมองว่าเป็นงานที่อยู่กับสังคมมอมเมาชั่วสุ่ม ทั้งนี้ นักร้องหญิงได้หยิบยกข้อดีมุมมองของสังคมปัจจุบันที่สนับสนุนความชอบธรรม และการยอมรับต่อการเป็นนักร้อง ตั้งแต่รากฐานคือเยาวชน ดังที่ “เจนนี่” (นามสมมุติ) แสดงความคิดเห็นว่า

มันไม่ได้เป็นอาชีพที่ไม่ดี แต่ด้วยมุมมองสมัยก่อนว่าอาชีพกลางคืนไม่ดีไปเสียหมด ในปัจจุบันเปลี่ยนไปมาก สังคมเปิดกว้างมาก ตั้งแต่การเปิดโอกาสให้เด็กๆแสดงความสามารถโดยการเล่นดนตรี ร้องเพลง ให้กล้าแสดงออกแทนการเที่ยวเตร่ ใช้จ่ายเสพติด ทำให้เด็กรุ่นใหม่มองอาชีพนี้ต่างไปด้วยความชื่นชอบ เยาวชนเก่งด้านดนตรีมากมายด้วยโอกาสต่างๆมีการเรียนด้านร้องเพลงดนตรีโดยตรงมากมาย

(เจนนี่ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

จากแนวคิดทางวาทกรรมแสดงให้เห็นว่านักร้องหญิงถูกกักขังด้วยมายาคติ และการประทับตราจากสังคม นำไปสู่ปฏิบัติการในการต่อรองความหมาย ในประเด็นต่างๆเช่น

นักร้องเป็นอาชีพ “เต็นกินรำกิน” สำหรับนักร้องหญิงอาชีพนี้ถือได้ว่าเป็นประสบการณ์และเป็นอาชีพนำมาซึ่งรายได้ มีคุณค่าโดยใช้ความสามารถและทักษะพิเศษเฉพาะสายอาชีพ ในขณะที่สังคมก็มักจะปฏิเสธว่าการร้องเพลงไม่เหมือนการทำงาน นักร้องหญิงต่อรองความหมายและให้คุณค่ากับสิ่งที่ตนปฏิบัติว่าเป็น “อาชีพ” เป็นอาชีพหนึ่ง เพราะเป็นการใช้ความสามารถแลกมาซึ่งรายได้ รวมทั้งการทำงานของเธอนั้นเป็นประโยชน์ต่อสังคม คือการให้ความบันเทิง และการสร้างความสุขแก่ผู้คน

ค่านิยม “การเรียนสูงๆเพื่อให้ได้งานดีๆ” นักร้องหญิงคิดว่าการศึกษามีส่วนกับช่องกับการทำงาน แต่อาจไม่เป็นจริงอย่างนั้นเสมอไป การทำเงินของนักร้องหญิง มาจากความสามารถสติปัญญา ทักษะและ มากกว่าการศึกษาภาคบังคับ ทั้งยังเป็นอาชีพที่ไม่กำหนดวุฒิการศึกษา นักร้องหญิงต่อรองความหมายโดยเปรียบเทียบกับรายได้ของเธอกับงานหลายๆ ประเภทที่จำกัดวุฒิการศึกษาเพื่อแสดงให้เห็นความแตกต่าง

การต่อรองความหมายต่อวาทกรรมแสดงให้เห็นว่า นักร้องหญิงผู้ซึ่งอยู่ภายใต้ค่านิยมของสังคมภายใต้วาทกรรมต่างๆที่กดทับ พยายามขัดขึ้น ต่อสู้ เพื่อช่วงชิงความหมาย เพื่อให้หลุดพ้นจากการถูกกักขังด้วยมายาคติโดยการหยิบยกด้านดีในอาชีพ ทักษะเฉพาะทางของอาชีพมาเป็นจุดแข็งเพื่อต่อรองความหมาย

การต่อรองความหมายในบริบทของ “พื้นที่”

“พื้นที่” ไม่สามารถที่จะผลิตความหมายของตัวมันเองขึ้นมาได้ การนิยามความหมายเกี่ยวกับพื้นที่ เกิดขึ้นในรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลายไม่ได้มีลักษณะคงที่ตายตัว การนิยามความหมายรูปแบบต่างๆ นั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ช่วงจังหวะและมุมมองของคนที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่รัฐพยายามจะใช้โครงสร้างทางสังคมที่ออกกฎเกณฑ์ต่างๆ มากำหนดพื้นที่เพื่อให้อยู่ในกรอบกฎระเบียบต่างๆ แต่ก็ไม่อาจควบคุมเบ็ดเสร็จได้

คุณค่าหรือความหมายในพื้นที่จึงไม่ได้เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หากทว่าเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นและมีการช่วงชิงความหมายอยู่ตลอดเวลา แต่ละคนจะมีวิธีปฏิบัติตัวให้เหมาะกับพื้นที่และสถานการณ์ของพื้นที่ในเวลาใดเวลาหนึ่ง แต่บางกรณีในอีกด้านมุมหนึ่งการช่วงชิงหรือการต่อรองกับความหมายเหล่านั้นก็มีขึ้นเพื่อให้ตนเองอิสระจากอำนาจของพื้นที่เช่นกัน

ด้วยบริบทงานและพื้นที่ที่ยังคงถูกสังคมให้ความหมายเหมารวมเป็นพื้นที่สีเทา คือ เป็นที่ “มอมเมา” เต็มไปด้วย “อบายมุข” ผู้คนภายใต้บริบทสังคมนั้นจึงมักถูกมองว่าเป็นคนไม่ดี มี แต่พวกที่เยวเตร่มามาย พื้นที่ “ผับ” ได้ถูกคนในสังคมนิยามถึงไปในทิศทางด้านลบ เป็นสถานที่ แหล่งรวมของมึนเมา เช่น สุรา เปียร์ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิดต่างๆ บุหรี่ สถานที่ผับจึงอาจถูก สังคมมองว่าเป็น “แหล่งอโคจร”

ขณะที่บุคคลบางกลุ่มมองว่าผับเป็น “สถานที่ไม่พึงประสงค์” แต่สำหรับผู้หญิง ร้องเพลงกลางคืนหรือคนที่มาเที่ยว ให้นิยามที่แห่งนี้ว่าเป็น “สถานที่แห่งการพักผ่อน” การทำงาน ร้องเพลงมิได้ถูกจัดวางไว้บนความหมายใดที่ชัดเจนแต่ต่อรองด้วยเงื่อนไขบางประการ อย่างที่ “กิ๊ก” (นามสมมุติ) แสดงความเห็นไว้ว่า

จริงอยู่ที่เที่ยวกลางคืนมีการดื่มเหล้าเมามาย แต่เป็นการมาเพื่อผ่อนคลาย อบายมุขนั้นมีในทุกอาชีพ แพทย์ ตำรวจ ทหาร อบายมุขคือมีวุฒิตดยา แต่นี่คือดื่มเหล้าเข้าสังคม พักผ่อนหย่อนใจ พอเมาก็กลับบ้าน ทุกอย่างอยู่ที่บุคคลเอง

(กิ๊ก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ภายใต้ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับพื้นที่ คุณค่าหรือความหมายของพื้นที่เป็นสิ่งที่ ถูกสร้างขึ้น มีการกำหนดเงื่อนไขกระทำการร่วมกันจากการดำรงชีวิตของตัวผู้หญิง เป็นพื้นที่ซึ่งสร้าง งานแก่ผู้คนรวมถึงอาชีพนักร้องหญิง มีการช่วงชิงความหมายอยู่ตลอดเวลาภายใต้โครงสร้างทาง สังคมบริบทพื้นที่ โดย “ปุก” และ “แตม”(นามสมมุติ) กล่าวว่า

คนที่มาเที่ยวผับไม่ได้คิดว่าผับเป็นแหล่งอโคจรทุกคน เจ้าของร้านก็ไม่ได้อยากได้ ภาพแยะๆที่ร้านถูกมองเพราะก็เป็นการทำมาหากินสุจริตอย่างหนึ่ง

(ปุก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ตอนนี้ตำรวจเข้าควบคุมทั่วถึงนะ ทางร้านก็ไม่ได้ต้อนรับการเสพยาหรือถ้าพบเจอ ก็เชิญออก ไม่ได้ส่งเสริม หรือ สนับสนุน ให้ลูกค้านำสิ่งอบายมุขเข้าร้านแต่ยังป้องกันไม่ให้มีทั้งเรื่อง ยาและการทะเลาะวิวาท เพราะร้านก็ต้องห่วงความปลอดภัยของร้านและลูกค้าคนอื่น ๆ

(แตม (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ผู้เป็นพื้นที่ที่คลุมเครือไม่มีเส้นแบ่งหรือนิยามความหมายที่ชัดเจน เวลากลางคืน พื้นที่ผู้ับและการทำงานร้องเพลง พื้นที่ผู้ับจึงมีการนิยามความหมายที่ลื่นไหลที่ ไม่มีความหมายที่ตายตัว อยู่ที่ว่าคุณคนนั้นๆ ให้คำนิยามตามความคิดเห็นของตนเองเสียมากกว่านักร้องหญิงสามารถหยิบใช้ต่อรองความหมายโดยนำเสนอมุมมองคนในพื้นที่ถ่ายทอดแง่มุมต่อรองความหมาย

การต่อรองความหมายในบริบทของ “เวลา”

“เวลากลางคืน” มีมายาคติซึ่งถูกปลูกฝังเอาไว้ภายในจิตสำนึกด้วยเรื่องของอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในเวลากลางคืน เช่นอาชญากรรม การลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย การข่มขืน ล้วนเป็นภัยต่อเพศหญิง เวลากลางคืน ผู้หญิงมักตกเป็นเหยื่อของผู้ชายทั้งในคดีการฉกชิงวิ่งราว คดีลวนลามอนาจาร เวลาที่เกิดเหตุขึ้นเป็นช่วงเวลากลางคืน และการที่ผู้หญิงออกมาทำกิจกรรมในเวลาค่ำคืนบางครั้งจึงดูเหมือนเรื่องผิดปกติขัดต่อบทบาทของผู้หญิงและเสียงอันตรายทำให้ผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนเหล่านี้มีการระมัดระวังตนเอง ดังคำบอกกล่าวของ “ปึก” และ “เอมี” (นามสมมุติ) ให้สัมภาษณ์ว่า

ลูกค้าบางคนจะมองเราเป็นผู้หญิงที่ทำงานกลางคืนในภาพไม่ดี และประสงค์ในทางไม่ดีกับผู้หญิง แต่มีบางส่วนที่เข้าใจเรา เราเป็นนักร้องก็อยากให้มองแค่เป็นคนทำงานนักร้อง ไม่ใช่ใช้อีกอย่างอื่น

(ปึก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

สมัยก่อนค่อนข้างปิดกับอาชีพกลางคืน ค่อนข้างดูถูกว่าเป็นอาชีพที่ไม่ดี ด้วยความที่กลางคืนมืด ออกไปไหนน่กลัว อะไรที่ร้ายๆ มักเกิดกลางคืน แต่ปัจจุบันต่างกันมาก เพราะกลางคืนมักต้องระแวงระวังตัวเป็นพิเศษ มีสติ และรู้ที่ทางที่อันตรายๆก็เลี่ยง

(เอมี (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

จากมุมมองนักร้องหญิง การที่ผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนก้าวออกมาจากบ้านในเวลายามค่ำคืนเพื่อมาทำงานนั้น อาจถือได้ว่าเธอได้ก้าวเข้าสู่ประตูละหว่างกลางวันและกลางคืน ซึ่งกิจกรรมสวนทางกันกับคนส่วนใหญ่ในสังคม การปรับตัวกับเวลา กลับกลายเป็นเรื่องท้าทายที่ทำให้พวกเธอดำเนินชีวิตอยู่ได้ตามปกติ ดังที่ “เจนนี่” (นามสมมุติ) เล่าว่า

เวลากลางคืนสลับกับเวลากลางวัน มีช่วงวัยที่นั่งถึงเช้าจนเคยชิน คนกลางคืน บางครั้งนอนไม่หลับจนกว่าจะเช้า กลับกันกลางวันเป็นเวลาที่ต้องนอนพักผ่อนจึงดูเป็นงานที่ใช้เวลาไม่เหมือนคนปกติทั่วไป นอนกลางวันตื่นเย็น มารู้สึกตัวว่าต่างจากคนปกติเพราะวันหนึ่งต้องไปธนาคารแต่ตื่นไม่ทันธนาคารปิดทำการไปแล้ว จนทุกวันนี้ทำงานจะรีบนอนพักให้เร็วที่สุด และตื่นให้เร็วที่สุดเพื่อปรับตัวให้เข้ากับเวลาของคนปกติบ้างเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

(เจนนี่ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

การให้ความสำคัญในเรื่องการแบ่งเวลา จึงมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ระหว่างการดำเนินชีวิตตามปกติในสังคม กับการดำเนินชีวิตทำงานซึ่งอาจจะดูสวนทางกัน แต่ด้วยสภาพ ภาระ หน้าที่ของแต่ละคนที่แตกต่างกัน ทำให้การจัดสรรเวลาทำกิจกรรม 24 ชั่วโมงของพวกเรานั้นมีสัดส่วนที่ลงตัวตามแบบชีวิตของแต่ละคน โดยคำนึงถึงส่วนสำคัญต่างๆ อย่างที่ “เจี๊ยบ” และ “ปึก” (นามสมมุติ) ยกตัวอย่างคือ

การแบ่งเวลา กลางวันจันทร์ถึงศุกร์จะไม่ได้ไปเรียน ก็พักผ่อน การใช้เวลากลางคืน เป็นเรื่องปกติไปแล้วในช่วงนี้ กลางวันพักผ่อน แคะเพลง ทำการบ้าน แต่หลายๆครั้งก็กิจกรรมเยอะ จนไม่มีเวลาพัก เช่น วันที่ต้องไปเรียน ก็จะต้องใช้ชีวิตกลางวันด้วย

(ปึก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ปัจจุบัน ปริมาณคนใช้ชีวิตทางการคืนมากขึ้น มีคนทำงานกลางคืนนอนกลางวันมากขึ้น แต่ถ้าพูดในเรื่องสุขภาพ การทำงานกลางวันนอนกลางคืนน่าจะยังดีกว่า สำหรับอาชีพนักร้องต้องพักผ่อนให้เพียงพอ ซึ่งเวลานอนหลับของเรากลายเป็นเวลาทำงาน การนอนชดเชยของเราจึงจำเป็นต้องเป็นเวลากลางวัน บางครั้งมีภาระซ้อนกันก็เกิดความเหนื่อยล้า แต่นอกจากความสวย ความสามารถแล้วเราต้องพิสูจน์ใจรักการเป็นนักร้องที่หนัก ต้องสู้ๆ สู้ตายค่ะ

(เจี๊ยบ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

นอกจากการใช้ชีวิต ประเด็นอาชีพกลางคืน-กลางวันยังคงมีค่านิยมบางอย่างที่แฝงอยู่ใน “พื้นที่มืด” กับ “พื้นที่สว่าง” การเปรียบเทียบแบบคู่ตรงข้าม กลายเป็นการนิยามของสิ่งที่ “ดี” และ “ไม่ดี” การทำงานกลางคืนกับภาพมองของสังคมยังคงเป็นภาพมัว ซึ่ง “เมย์” ได้มีการตอบโดยตั้งคำถามให้แง่คิดในมุมกลับกันว่า

ผู้หญิงทำงานกลางคืนอาจจะเพราะไม่มีงานอื่น ต้องทำงานหาเงิน เทียบคือมาหา ความสนุก พักผ่อนหย่อนใจเวลากลางคืน ซึ่งกลางคืนก็มีสถานที่หลายแบบให้เลือก อยู่ที่คนเลือก สถานที่ที่จะเข้าไป อยู่ที่ผู้คนในสถานที่ว่าเป็นแบบไหน เมื่อเราเข้าไปที่แบบนั้น ก็คือต้องการสิ่ง เหล่านั้นจึงถูกมองรวมจากสถานที่ว่าคนที่เข้าไปต้องการอะไร

(เจนนี่ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

การทำงานกลางคืนนั้น ความสนุกเป็นเพียงส่วนประกอบของงาน ไม่ใช่ว่าคน กลางคืนจะต้องเที่ยวเตร่อย่างที่ใครๆมองเห็น เพราะฉะนั้นจะเหมารวมไม่ได้ การทำตัวของเราจะเป็น เรื่องพิสูจน์ได้ดีที่สุด

(แตม (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

นักร้องหญิงได้มีการตอบโต้และใช้ข้อดีของอาชีพเพื่อช่วงชิงการให้คุณค่าและ ความหมายในแง่การเป็น “หญิงที่ดี” โดย “กิ๊ก” (นามสมมุติ) ได้แสดงความคิดเห็นเชิงเปรียบเทียบ ให้ฟังว่า

มีคนข้างนอกที่ดูถูกว่าเราเป็นผู้หญิงกลางคืน เป็นคนไม่ดีไปหมด แต่เรามาทำงาน ถามว่าคุณเงินเดือนเท่าไร ฉันเงินเดือนเท่าไร คุณทำงานก็ขี้โม่ง แล้วกลางวันกลางคืนมันอาจไม่ ต่างกัน ในที่ทำงานอาจมีคนมาแตะอังกูณ ไม่ให้เกียรติคุณ มันก็มีเหมือนกันทุกที่ อยู่ที่ว่าจะป้องกัน ตัวอย่างไรจะทำอย่างไร คนกลางวันอาจไม่รู้วิธีหลบเลี่ยงดีเท่ากลางคืนจนเสียหายพลาดพลั้งมาเยอะ แล้วก็มี

(กิ๊ก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

เส้นแบ่งความเป็นหญิงดีหรือไม่ดีถูกสร้างขึ้นมาเพื่อจะควบคุมผู้หญิงให้มี คุณลักษณะตามสังคมปรารถนา แต่แท้จริงแล้วบุคคลนั้นมีความซับซ้อนในตนเองและไม่อาจจะ พิจารณาได้จากลักษณะภายนอกตัดสินความดีความชั่ว เพราะสิ่งเหล่านี้สามารถแปรเปลี่ยนได้ตาม ความสัมพันธ์และช่วงเวลา

การต่อรองความหมายในบริบทของ “ความเป็นหญิง”

มนุษย์ถูก กดทับ ขับเคลื่อน ตกอยู่ในเงื่อนไขและถูกกระทำให้ยอมรับสถานะที่ สังคมกำหนดให้ เช่น งานของผู้หญิงถูกผูกหน้าที่ให้เป็นแม่บ้านแม่เรือน หน้าที่เพศหญิงคือการมีบุตร

และผู้หญิงเป็นช่างเท้าหลัง กล่าวคือความเป็นหญิงอันตกอยู่ภายใต้วาทกรรมทำให้บทบาททางเพศ ถูกตีกรอบ อันทำให้ผู้หญิงต้องยอมจำนนต่อกฎเกณฑ์ต่างๆเหล่านั้น

แต่ในปัจจุบันผู้หญิงมีบทบาทมากขึ้น เกิดการปรับกระบวนการทัศนคติใหม่ในสังคมว่า วาทกรรมเหล่านั้นมีความหลากหลายและซับซ้อนกว่าวาทกรรมที่เคยกำกับชีวิตของผู้หญิงในอดีต ตัวตนที่เลื่อนไหลของผู้หญิงทุกคนและทุกชนชั้นขับเคลื่อนในทิศทางใหม่ ซึ่งตรงกับที่ “เมย์” (นามสมมุติ) ได้กล่าวว่า

เดี๋ยวนี้ไม่มีคำว่าช่างเท้าหน้าช่างเท้าหลัง ผู้หญิงทำงานเก่งกว่าผู้ชายเยอะแล้ว ขึ้นอยู่กับความสามารถ ไม่มีใครนำใคร เราไปพร้อมๆกัน

(เมย์ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

“งานของเพศหญิง” นั้นเกิดความคาดหวังจากสังคม ผู้หญิงหมายถึงคนที่มีหน้าที่ ต้องมีบุตร รับผิดชอบแม่ตนเอง พ่อแม่สามี การดำรงรักษาสถานภาพการแต่งงานและการดูแลบ้าน เป็นการกระทำตามภาระหน้าที่ตามที่สังคมมอบหมายให้ ซึ่งปัญหาหนึ่งของผู้หญิงทำงานปัจจุบัน ไม่ใช่เรื่องกีดกันผู้หญิงที่ออกมาทำงานนอกบ้าน แต่เป็นเรื่องการแยกรับทั้งภาระงานนอกบ้านกับในบ้านที่มีมากขึ้น

แม้ผู้หญิงจึงจำเป็นต้องมีการทำกิจกรรมมากมาย จนบางครั้งได้สร้างความขัดแย้งต่อกิจกรรมต่างๆที่ต้องทำขณะประกอบอาชีพการทำงานนอกบ้าน แต่ต้องพยายามหากระบวนการและวิธีจัดการในกิจกรรมได้ ทั้งนี้ “เจนนี่” (นามสมมุติ) ยังมีความคิดในเชิงบวกกับภาระงานที่ติดมากับความเป็นหญิงของเธอว่า

สมัยนี้มีความเท่าเทียมกันหมด ผู้หญิงทำงานนอกบ้านเยอะ แต่ควรจะทำงานในบ้านได้ด้วย การที่มีทั้งงานบ้านงานช่างนอกก็รู้สึกดีมีวันนี้ทำ และทำอะไรด้วยตัวเอง มีความสุขที่ได้ทำ ถึงไม่เยอะก็ขอให้ได้ทำ

(เจนนี่ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

การต่อรองกับวาทกรรมหลักเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นการพึ่งพาตนเอง ในทางเศรษฐกิจหรือสังคมที่เปลี่ยนไปสู่ความเป็นสากลและส่งผลให้บุคคลไม่ต้องเคร่งครัดกับวิถีวัฒนธรรมเดิม ในสังคมไทยมีความคาดหวังต่อผู้หญิงว่าต้องเป็นหญิงที่ดีงาม ไม่ประพฤตินิดีลธรรมอันดีงามของสังคม เป็นแม่ที่ดีของลูก ให้คุณค่ากับความเป็นหญิงที่สุภาพเรียบร้อย แต่ในขณะเดียวกันปรากฏการณ์ต่างๆ ในสังคมสังคม เป็นเพียงแค่คาดหวังของสังคมเท่านั้นยังมีบทบาท

อื่นของผู้หญิง เช่น ผู้หญิงเองก็ต้องทำงาน สามารถทำได้ทุกอย่างไม่แพ้ผู้ชาย ในประเด็นนี้ “แตม” ซึ่งมีสถานภาพโสดคบหาเพื่อนชาย และ “เมย์” ซึ่งมีสถานภาพสมรสและยังอยู่กับสามีให้มุมมองเกี่ยวข้องกับชีวิตส่วนตัวว่า

กับคนรัก เมื่อร้องเพลงกลางคืนไปซั๊กพัก จะเริ่มมีปัญหาในเรื่องความสัมพันธ์ โดยเฉพาะเรื่องของเวลาที่ไม่ตรงกัน เพราะแฟนทำงานเป็นกะ บางครั้งจะไม่เจอกันเลย จนบางครั้งทำให้แฟนขอให้หยุดร้องเพลง จนต้องหยุดร้องเพลงไปถึงสองปี

(แตม (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

การทำงานร้องเพลงกลางคืนจึงดูเหมือนเป็นปัญหาหนึ่งของ “แตม” และเพื่อนชาย เกิดจากความต่างของเรื่องเวลาจนทำให้ความสัมพันธ์ห่างเหิน จนเธอเป็นคนปรับไปสู่เวลาปกติ เพื่อให้ความสัมพันธ์นั้นคงอยู่ ในขณะที่เรื่องเวลาไม่ได้เป็นอุปสรรคในความสัมพันธ์ของหญิงที่มีครอบครัวแล้วอย่าง “เมย์” (นามสมมุติ) ซึ่งให้สัมภาษณ์ว่า

แม้เราแต่งงานมีครอบครัวแล้ว ก็ไม่มีปัญหาอะไร พี่ออกมาทำงานสองทุ่มครึ่ง ลูกนอนหลับอยู่กับพ่อเขาที่บ้าน พี่ก็ออกมาทำงานสบาย ระหว่างสามีก็รักกันดีเขารักลูกรักเมียและเป็นผู้ชายที่เข้าใจการทำงานของเรา จึงอยู่กันอย่างราบรื่นความคาดหวังจากสังคมและชีวิตสามารถมีความต่าง ผู้หญิงทุกคนไม่ได้ถูกตัดสินแค่ว่า ดี ไม่ดี แต่มองกันที่ ความเข้าใจและมีความรักให้ต่อกันเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

(เมย์ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

แม้ผู้หญิงได้เคลื่อนเข้าสู่ตลาดแรงงานมากขึ้นทัดเทียมกับผู้ชาย แต่ก็ต้องยอมรับพื้นที่ทางสังคมดังกล่าว ยังมีได้เปิดกว้างมากนัก บรรทัดฐานทางสังคมในความต่างของหญิงชายยังเป็นสองมาตรฐาน (Double standard) คือ ได้รับการปฏิบัติและความน่าเชื่อถือต่างกัน งานของเพศหญิงถูกผูกหน้าทำให้เป็นแม่บ้านแม่เรือนยังคงอยู่ในความเป็นหญิงไทย อย่างที่ “ปุก” และ “เอมี” ให้ค่านิยมในเรื่องนี้ว่า

ความเป็นแม่ศรีเรือน ผู้หญิงทุกคนต้องมีอยู่ในตัว งานบ้านนั้นเป็นคนจัดการเอง แต่เรื่องการทำอาหารจะยังไม่ถนัดนักเพราะต้องทำงานนอกบ้านและไม่มีเวลา งานบ้านกับงานประจำเราต้องแบ่งเวลาการทำให้ดี

(ปุก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ในขณะที่ความรู้สึกถึงการเป็นแม่บ้านแม่เรือนนั้นจำเป็นต้องมีควบคู่กับผู้หญิง แต่ในทางปฏิบัติพวกเธอก็ยอมรับว่าไม่สามารถทำได้ตลอดเวลาหรือเป็นผู้หญิงอย่างในอุดมคตินั้น

แม่ทำงานบ้าน เพราะพี่ทำงานหาเงินนอกบ้านแต่เด็ก หน้าที่เราคือเรียนและทำงาน หาเงินให้ครอบครัว งานบ้านจึงตกหน้าที่ของแม่ทั้งจัดบ้าน กวาดบ้าน ล้างจาน ทำกับข้าว สารพัด ส่วนหน้าที่เราชดเชยด้วยการหาเงินทำงานนอกบ้านเลี้ยงครอบครัว

(เอมี (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ค่านิยมเรื่องเพศ ยังเป็นตัวกำหนดหรือแบ่งงานระหว่างหญิงชายผู้หญิงกับการทำงาน ยังมีกรอบจำกัดบางอย่างทางสังคมซึ่งกดทับ แบ่งแยก ปิดกั้นพื้นที่เนื่องจากการแบ่งแยกทางเพศในทางสังคมด้วยเส้นแบ่งความเป็นหญิง ชาย และการแบ่งงานดังประเด็นที่ “เจนนี่” (นามสมมุติ) ตั้งข้อสังเกตว่า

“นักร้องเป็นหญิง นักดนตรีเป็นผู้ชาย” เป็นภาพที่จินตนาการแทบทุกที่ อาจเป็นเพราะสมัยก่อนผู้หญิงไม่ค่อยสนใจเรื่องดนตรี เลยมีแต่ผู้ชายเล่นดนตรี อาจมีแต่เพียงส่วนน้อย รวมทั้งโอกาสของผู้หญิงก็น้อยทั้งยังเป็นเวลากลางคืนเลยไม่ได้เป็นอาชีพที่เปิด ความมั่นคงไม่มี ซึ่งผู้หญิงต้องการความมั่นคง ด้วยลักษณะงานกลางคืนยังเป็นนักดนตรี แต่ผู้ชายมีความโลดโผน คล่องตัวและโอกาสและช่องทางเปิดให้มากกว่า

(เจนนี่ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

สอดคล้องกับคำอธิบาย “ความเป็นหญิง” ที่ว่าผู้หญิงไม่ได้ถูกกดทับด้วยระบบชายเป็นใหญ่ หากแต่เกิดจากวาทกรรมหรือระบบสัญลักษณ์ (Sign) ต่างๆที่อาจเป็นผลมาจากประวัติศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรม (กาญจนา แก้วเทพ 2530) ดังความคิดเห็นของ “เอมี” “เจี๊ยบ” และ “ปุก” (นามสมมุติ) กล่าวไว้

นักร้องเป็นผู้หญิงเป็นแฟชั่น เป็นเทรนที่มีมานานแล้วตั้งแต่ในอดีต

(เอมี (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

นักดนตรีเป็นผู้ชายเพราะมันกลายเป็นภาพจำมาตั้งแต่สมัยก่อน บางคนก็คิดว่าผู้หญิงจะเล่นดนตรีไม่ค่อยเก่ง ก็เลยมาเป็นนักร้องมากกว่า แต่ถ้าผู้หญิงเล่นดนตรีได้ จะดีมาก

(ปุก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

คนรุ่นเก่าๆมักคิดว่าดนตรี กีฬา ต้องเป็นผู้ชาย ส่วนความสวยงาม รำ ต้องเป็นผู้หญิง ทำให้ผู้ชายมักเป็นนักดนตรี แต่ปัจจุบันความเสมอภาคเพิ่มมากขึ้น ทำให้เราเห็นผู้หญิงเล่นดนตรีมากขึ้น และเล่นมาแต่เด็กสมัยนี้ไม่เกี่ยวกับเพศอยู่ที่ใจรักมากกว่า แต่ในทาดใหญ่จะไม่ค่อยเห็นมากนัก

(เจี๊ยบ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ร้องหญิงได้พยายามนำเสนอตัวตนเพื่อสั่นคลอนหรือล้มค่านิยมต่างๆ ในขณะเดียวกันก็พยายามสร้างกระบวนการทัศน์ใหม่ที่มีพลังอำนาจในการอธิบายที่ยืดหยุ่นสามารถรองรับความหลากหลายและซับซ้อนได้มากกว่าเดิม

ในประเด็นความไม่เท่าเทียมกับของชายหญิงกับประสบการณ์จากการทำงานที่ นักร้องหญิงพบเจอ ตัวอย่างจาก “เมย์” “ปุก” และ “แตม” (นามสมมุติ) ว่า

เรื่องความไม่เท่าเทียมระหว่างหญิงชาย ผู้หญิงเวลาลงจากเวทีจะต้องไปคุยกับแขก ผู้ชาย ปฏิเสธแขกได้ยากกว่าผู้ชาย

(เมย์ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

นักร้องชายหญิงปัจจุบันถือว่ามีความเท่าเทียมกันไม่มีการแบ่งแยก แต่ในบางเรื่อง เช่นการพูดคุยกับแขก รู้สึกว่านักร้องชายจะวางตัวได้ง่ายกว่า เป็นกันเองมากกว่า นักร้องหญิงวางตัวยากถ้าสนิทไปก็จะมองว่าให้ความหวัง ห่างเหินก็จะถูกว่าหยิ่ง

(ปุก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ความไม่เท่าเทียมชายหญิงมีเยอะ ผู้ชายอาจจะมองตัวเองเก่ง ตัวเองสุดยอด ในขณะที่บางอย่างผู้หญิงก็ทำได้และทำได้ดี ยกเว้นเรื่องพลังกำลัง เพราะธรรมชาติสร้างมาให้ผู้ชายมีแรงมากกว่า นอกจากนั้นก็เท่าเทียมกันหมด

(แตม (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ด้วยความเป็นผู้หญิง นอกจากความไม่เท่าเทียม ยังถูกกดทับ ด้วยอำนาจเพศชาย หรือทำให้ผู้หญิงเป็นเพียงผู้ที่ถูกกระทำนั้นมึฐานคิดว่า ผู้หญิงถูกลดทอนให้กลายเป็นเพียงวัตถุทางเพศที่ดำรงอยู่เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ชาย ทำให้ผู้ชายเป็นผู้มีอำนาจอยู่ในมือหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าผู้หญิงตกอยู่ภายใต้ระบบปิตาธิปไตย

สังคมยุคปัจจุบันวัฒนธรรมสนับสนุนร่างกายของผู้หญิงเป็นพื้นที่หนึ่งที่ถูกนำเสนอเพื่อการบริโภคจากผู้ชาย แม่ทางอ้อม เช่น ถูกจ้องมองด้วยสายตา เท่ากับผลิตซ้ำความต้อยอำนาจและการตกเป็นเบี้ยล่างของผู้หญิงเพื่อสร้างความพึงพอใจ ดังประสบการณ์ทางลบของ “กิ๊ก” และ “ปูก” ที่นำมาแบ่งปันประสบการณ์

โดนลูกค้าเรียกไปนั่งเราปฏิเสธไม่ได้ ลูกค้าเอามือจับหน้าอก แล้ววอดแบ่งกับเพื่อน คือเราให้เกียรติลูกค้าแต่บางที่เขาคิดว่าเล่นได้ เขาคิดว่าผู้หญิงทุกคนเล่นได้ จับได้ เป็นของเขาได้ เหมือนกันหมด ถ้าลูกค้าแกลังก็จะเจียบ บางครั้งก็เครียดแอบมาร้องไห้ อยากจะตอบโต้แรงๆ เหมือนกันแต่บางครั้งก็คิดว่าอย่าดีกว่า

(กิ๊ก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ความเสี่ยงของการทำงานของนักร้องหญิงคือความปลอดภัยในชีวิตและเรือนร่าง การกระทำที่คุกคามเกียรติของผู้หญิง หรือเห็นเป็นแค่สิ่งบันเทิงตาบันเทิงใจของชายทำให้ต่างต้องพบประสบการณ์ที่ไม่ดีกับตนเอง แต่ได้มีการเรียนรู้และป้องกันตัวหากเกิดสถานการณ์ขึ้นอีก

จากการสัมภาษณ์หัวหน้ารักษาความปลอดภัยถึงความเสี่ยงและการป้องกันรักษาความปลอดภัยในร้านที่โยงไปถึงตัวนักร้องหญิง ทำให้ทราบถึงหลากหลายสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เฉพาะหน้าภายในร้านทั้งที่สามารถคาดการณ์ ป้องกันได้ล่วงหน้าและสถานการณ์เกิดคาดคิด ทั้งนี้ ผู้รักษาความปลอดภัย

แขกที่มามีทั้งดีและไม่ดีเมามากเมาน้อยต่างกันอีก อาจจะคิดว่าผู้หญิงที่อยู่กลางคืน ปล่อยเนื้อปล่อยตัวก็เป็นเด็กผู้หญิงจึงต้องดูแลตัวเอง บางครั้งทำให้เกิดเรื่องขัดใจกันหรือทะเลาะกันในร้านงานผมก็จะเยอะ

(หัวหน้าชุดรักษาความปลอดภัย. 2555, สัมภาษณ์)

ทั้งนี้ นักร้องหญิงได้ยกตัวอย่างสถานการณ์และการเอาตัวรอดต่างๆมากมายแต่ไม่ใช่ทุกครั้ง ในบางครั้งก็ไม่สามารถปกป้องดูแลความปลอดภัยทางร่างกายของตนได้ ดังตัวอย่างของ “ปูก” เล่าว่า

มีลูกค้าผู้ชายคงเมามากมาตีกันปึก ตอนนั้นเราก็ตกใจ พุดอะไรไม่ออกทำอะไรไม่ถูก พอมาบอกคนดูแลความปลอดภัยที่หลังเขาก็ช่วยอะไรไม่ได้และสอนเราว่าหากเจอสถานการณ์แบบนี้ก็ต้องตอบโต้ ณ ตอนนั้นเลย คือเผชิญหน้า อาจจะแสดงสีหน้าท่าทางว่าไม่ชอบ คุณทำแบบนี้ไม่ได้ แต่ถ้าลูกค้าลามปามมากถึงขั้นลวนลามเราก็อาจตอบโต้แรงๆค่าตรงๆแล้วก็เดินออกมา

(ปึก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

จากลักษณะที่เกิดขึ้นดังกล่าว ผู้หญิงรู้สึกเสมือนถูกลดคุณค่าความเป็นมนุษย์และศักดิ์ศรีความเป็นผู้หญิง แต่ในขณะที่เดียวกันผู้หญิงมักจะเรียนรู้การสร้างเงื่อนไขบางประการเพื่อรักษาขอบเขตทางร่างกาย เพื่อเป็นการต่อรองความหมายอย่างหนึ่งคือต้องพยายามพลิกสถานการณ์เฉพาะหน้าให้ทันท่วงที

การสร้างความหมาย (Meaning) ของนักร้อง มีลักษณะของการสื่อความหมายเป็นภาพรวม ตัวอย่างการสื่อสัญญาณจากการผลิตซ้ำ และเกิดความคิดรวบยอด (Concept) เดียวกันของผู้คนในสังคม แม้ว่าจะไม่เหมือนกันทีเดียวแต่จะคล้ายคลึงกัน จากการรับรู้ทางสังคม ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจึงมักถูกโยนความผิดไปที่เพศหญิงว่า “ไม่รู้จักระวังชังใจ” “ไม่รักนวลสงวนตัว” “ยั่ววนให้ทำ” ถูกตีตราว่าผู้หญิงทำงานอาชีพกลางคืนเป็น “หญิงไม่ดี” ดังเรื่องราวจากประสบการณ์ของ “แตม” และ “เอมี” (นามสมมุติ) ดังนี้

เราเคยเรียนเทคโนโลยีในสังคมเพื่อนผู้ชายเยอะมาก บางครั้งเพื่อนดูถูก หรืออาจจะพูดเล่นว่าทำงานกลางคืนคือขายตัวบ้างอะไรบ้าง ถ้าอ้วนขึ้นก็จะโดนเพื่อนชายดูถูก ว่าอ้วนขึ้นได้น้ำได้เนื้อจากไหน ท้องหรือเปล่า แต่เราก็ต้องพูดตรงๆ บางครั้งเป็นคำหยอกล้อแต่มันแรงเกินไปก็ต้องค่าว่าตอบโต้ไปเพราะทำอะไรมากกว่านั้นไม่ได้ แล้วก็ให้เวลาพิสูจน์

(แตม (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

กลัวคนอื่นดูถูกครอบครัว เรามีแม่มีคนรอบข้างว่าลูกทำงานกลางคืนเดียวเสียคนแน่ๆเรียนไม่จบแน่ ว่าลูกเป็นผู้หญิงแล้วทำงานกลางคืน แต่แม่ก็ตามไปดูทุกที่จนเราดูแลตัวเองได้จนเขาวางใจไม่ต้องตามมาเฝ้า สุดท้ายคนที่เคยดูถูกเราก็ไม่ได้มีอะไรมาเปรียบกับเราได้เช่น ลูกเขาเรียนไม่จบ ไม่ได้แต่งงาน ไม่ได้มีชีวิตที่ดีกว่า ซึ่งอย่างน้อยเราก็พิสูจน์ได้ว่าเราเรียนจบรับปริญญา ก็ไม่เคยมาแสดงความยินดีมีแต่เคยดูถูกคนไว้

(เอมี (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

การเป็น “ผู้หญิงไม่ดี” เท่ากับการสร้างภาพมายา มีนัยยะที่มีความแตกต่างจากผู้หญิงคนดีหรือ กุลสตรีไทยและถูกจำกัดให้อยู่ในบางที่ ยังคงมีการกดขี่ดูถูกทางเพศเกิดขึ้นในสังคม โดยเฉพาะคำดูหมิ่นและการเหมารวมในด้านลบ

แต่ในอีกด้านหนึ่งจะไม่ได้ผูกติดอยู่ในสถานที่ เวลา ความเป็นหญิง หรือมีคุณสมบัติเพียงแบบเดียว การต่อรองความหมายของผู้หญิงก็มีลักษณะเฉพาะตัวจากการต่อรองของผู้หญิงเอง จะเห็นได้ว่าแม้ว่าเธอถูกจำกัดให้เป็นแบบอย่างด้านลบ และไม่สามารถแสดงออกเพื่อต่อรองความหมายได้ทุกบทตอน แต่ก็พยายามหยิบใช้ความหมายในด้านมุมต่างๆ เพื่อที่จะดำรงชีวิตร่วมอยู่ในสังคมวัฒนธรรมได้โดยมีแนวปฏิบัติของตนเองในหลากหลายสถานการณ์

แม้ว่าทหกรรมการนิยามความหมายเพื่อรองรับการกระทำ สร้างความชอบธรรมหรือการทำให้เห็นว่าความจริงเป็นเช่นนั้น ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นได้ก่อให้เกิดอำนาจของการเป็นผู้กระทำการ โดยเกิดขึ้นได้ในทุกที่ไม่จำเป็นต้องใช้อำนาจนั้นจะถูกผูกขาดจากฝ่ายใดฝ่ายเดียว นักร้องหญิงเปิดอำนาจของเพศชายในฐานะที่ปกป้องดูแลเพศที่อ่อนแอกว่า มาเป็นประโยชน์ในสถานการณ์ต่างๆได้จากมุมมองของ “เจนนี่” (นามสมมติ) ว่า

หนูผู้ชายวงการดนตรีเค้าจะให้เกียรติและเอาใจผู้หญิง ด้วยความที่เรามาเป็นเพศหญิง ในหมู่ผู้ชายจะรู้สึกหวง ห่วงใย อยากปกป้อง ถ้ามีปัญหาอะไรจริงๆ สามารถบอกและปรึกษาเค้าจะช่วยเหลือเราอย่างเต็มที่

(เจนนี่ (นามสมมติ) 2555, สัมภาษณ์)

ผู้ชายซึ่งรู้สึกถึงหน้าที่อยากปกป้องดูแลผู้หญิงอาจด้วยสัญชาตญาณเพศชายหรือการแสดงความเป็น “สุภาพบุรุษ” ในประเด็นนี้ ความแตกต่างทางด้านเพศไม่ได้เป็นเรื่องของการกดทับ ได้เปรียบเสียเปรียบ แต่สามารถปรับให้มีความสมดุล การช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ ดังตัวอย่างผู้ชายเป็นแนวร่วมในการต่อสู้เพื่อคุ้มครองป้องกันอันตรายแก่นักร้องผู้หญิง

ปรากฏการณ์ดังกล่าวจึงเห็นได้ว่าทหกรรม “ความเป็นหญิง” มีการเปรียบเทียบแบบคู่ตรงข้าม กลายเป็นการนิยามของสิ่งที่ “ดี” และ “ไม่ดี” ด้วยองค์ประกอบของบริบททางเพศ นักร้องหญิงกลางคืนที่ถูกตีความว่าเป็น “หญิงไม่ดี” ซึ่งนักร้องหญิงต่อรองว่าคุณค่าของบุคคลนั้นอยู่ที่การกระทำ ให้แยกมุมมองเฉพาะปัจเจกชน สังคมไม่สามารถมองและนิยามแบบเหมารวมได้

ส่วนหนึ่งของวาทกรรมว่าด้วย ความแตกต่างทางเพศ เกิดบรรทัดฐานและมาตรฐานระหว่างเพศที่ต่างกันในสังคม เช่น เกิดความไม่เสมอภาคเท่าเทียม มีการแบ่งงานของเพศ มีกรอบจำกัดทางเพศควบคุมการกระทำของผู้หญิง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนมีความซับซ้อนภายใต้ความสัมพันธ์และค่านิยมของสังคม นักร้องหญิงมีความคิดเห็นที่หลากหลายในประเด็นเรื่องเพศซึ่งพวกเธอต้องพบหลากหลายความสัมพันธ์กับเพศชายในอาชีพ

เพื่อช่วงชิงอำนาจสู่การต่อรองพวกเธอต้องปรับเปลี่ยนสถานการณ์ไม่ให้ถูกเอาเปรียบจากความเป็นหญิง โดยการตอบโต้ หลีกเลียง หรือปิดกั้น ซึ่งการกระทำที่เลือกปฏิบัติขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในการแสดงพฤติกรรมให้เหมาะสมซึ่งอาจปฏิบัติการเพื่อต่อรองได้ในบางสถานการณ์และไม่สามารถต่อสู้ต่อรองได้ในบางสถานการณ์

แต่ทั้งนี้ ภายใต้วาทกรรมดังกล่าว นักร้องหญิงมีทัศนะหลากหลายมุมมองแต่ไม่ได้มีอคติต่อเพศชายไปเสียหมด แต่ในทางกลับกันพวกเธอเรียนรู้ธรรมชาติของเพศสังคมและเรียนรู้ที่จะเลือกปฏิบัติสัมพันธ์กับกลุ่มคนและเพศชายได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งการพลิกกลับความหมายจากการเป็นเพียงผู้ถูกกระทำสู่การเป็นผู้กระทำในพื้นที่ซึ่งพวกเธอสามารถใช้อำนาจต่อรองได้

การต่อรองความหมายในนิยามตัวตนของนักร้องหญิงกลางคืน

การนิยามความหมาย เป็นการตอบคำถามเกี่ยวกับ หัวใจหลักของอาชีพนักร้อง สิ่งที่นักร้องหญิงยึดถือ รวมทั้งได้มีการมีการนำเสนอตัวตนอย่างไรเพื่อต่อรองทางความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน ซึ่งแฝงไว้ด้วยนัยยะของความสัมพันธ์เชิงอำนาจ การสร้างความรู้ และการสร้างภาพของความจริงเพื่อกำหนดความหมาย เมื่อถามถึงความคิดและความต้องการพื้นฐาน นักร้องหญิงกลางคืนได้แสดงทัศนะคติดังต่อไปนี้

หัวใจหลักของอาชีพนักร้องคือเป็นอาชีพสุจริต และมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกับอาชีพอื่น

(เจี๊ยบ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

อาชีพนักร้อง คือ จิตวิญญาณและพรสวรรค์ การมีใจรัก ชอบฟังเพลง ชอบร้องเพลง ชอบการตอบรับที่ดีของผู้ชม

(แตม (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

สิ่งพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน คือการเป็นที่ยอมรับของสังคม และได้รับการยกย่องนับถือ การมีเกียรติและมีคุณค่าในตัวเอง นักร้องหญิงก็เช่นเดียวกัน

(กีก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

การทำงานหรือประกอบอาชีพแต่ละอาชีพนั้นล้วนประกอบด้วยแรงจูงใจ (Motivation) จากการพูดคุยรวมถึงรับฟังภูมิหลังความเป็นมาของนักร้องหญิงพบว่า พวกเธอมีแรงจูงใจ ความใฝ่ฝัน การวาดฝันในการเป็นนักร้องเป็นพื้นฐานเดิม จากการมีต้นแบบที่ดี การรับสื่อหรือแม้แต่การสนับสนุนจาก ครอบครัว และ กลุ่มคน จึงเป็นแรงขับเคลื่อนในที่ต้องการแสดงออกมาเป็นการร้องเพลงให้ผู้คนได้บันทึกและรับฟัง ดังที่ “เจี๊ยบ” ให้สัมภาษณ์ว่า

งานร้องเพลงมีแรงจูงใจ มาจากความรักความชอบ ความอยากที่จะร้องเพลง แต่ไม่ได้อยากร้องเพลงอยู่บ้านคนเดียว อยากร้องเพลงให้คนอื่นฟังแล้วเค้ารู้สึกชอบในเพลงที่เราร้อง หรือการแสดงของเรา เรื่องรายได้เป็นเรื่องรองลงมา อันดับแรกคือให้ได้ร้องเพลงก่อน เพื่อจะเป็นการหาประสบการณ์ที่ไม่เหมือนกันในแต่ละงาน

(เจี๊ยบ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

มุมมองจากภายในนักร้องผู้อยู่ในอาชีพต่อคนที่ชื่นชอบและมีความใฝ่ฝันในงานร้องเพลง นักร้องหญิงมีความคิดเห็นและคำแนะนำ ข้อควรรู้ ข้อเตือนใจ ทั้งยังนำไปนำเสนอสำหรับคนนอกหรือผู้ที่อาจจะก้าวเข้ามาในสายอาชีพว่าต้องมีพื้นฐานคือใจรัก มีวินัย และจริงจัง โดย “เมย์” ได้แสดงทัศนะ เห็นว่า

การเป็นนักร้อง ไม่ใช่จะมาทำเพราะคิดว่าคนมาสนใจหรือทำเป็นแฟชั่น แต่จงทำให้มันเป็นมืออาชีพ มีวินัย ตั้งใจทำงาน ร้องเพลงให้มีคุณภาพและทำชื่อเสียงอย่ามีชื่อเสียง ต้องวางตัวดีเสมอต้นเสมอปลาย

(เมย์ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

การรักษาสถานะโดยปฏิบัติตน หรือวางตัวอย่างเหมาะสม หลังจากได้เข้าสู่อาชีพแล้ว เป็นสิ่งสำคัญยิ่งในอาชีพนักร้อง เนื่องจากสังคมดนตรีกลางคืนเป็นสังคมที่ไม่กว้างขวางมีการรู้จักกันทั่วถึงทั้งชื่อเสียงและชื่อเสียง ดังนั้นการได้งานมาจากการแนะนำต่อกัน การวางตัวก็มีผลในการคงอยู่ในสายอาชีพนี้เช่นกัน นอกจากการสื่อความหมายด้านดีเพื่อหักล้างกับภาพลบ การสร้างเครื่องป้องกันตัวอันแข็งแกร่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับอาชีพนี้คือการรักษาชื่อเสียง โดย “ปูก” (นามสมมุติ) แสดงความคิดเห็นว่า

การนำเสนอด้านดีโดยการพูดคุย ยิ้มแย้มแจ่มใส รักษาระยะห่างและวางตัวดีๆ ทำให้ลูกค้าให้เกียรติ และทำให้เรามีพื้นที่อยู่ในสายอาชีพทำงานร้องเพลงนี้ไปได้อีกไกล

(ปึก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

การมองตนเองของนักร้องหญิงแต่ละคนเต็มไปด้วยความแตกต่างหลากหลาย แยกย่อยและการปรับเปลี่ยนความนึกคิดและอารมณ์ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ไม่ได้หยุดนิ่งตายตัว ในการนิยามต่อตนเองนี้เป็นการสื่อความหมายระดับของปัจเจก (Individual connotations) บุคคลมีความเข้าใจและให้นิยามต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจเหมือนหรือแตกต่างกันเป็นการสื่อความหมายแบบส่วนตัว โดยในการศึกษานี้ นักร้องหญิงมีการมองตนเองและมองอนาคตอย่างแตกต่างและหลากหลาย

นักร้องส่วนหนึ่ง มองการร้องเพลงว่าเป็นอาชีพที่ทำแล้วมีความสุขในปัจจุบันและยังคงเลือกเดินทางเส้นนี้ไปเรื่อยๆในอนาคต ดึงคำให้สัมภาษณ์ของนักร้องหญิงดังต่อไปนี้

เคยคิดจะเลิกร้องเพลง คิดว่าคนกลางคืนผู้คนมองเราไม่ดีอยู่แล้วคงไม่มีใครมาจริงจังกับเรา ไม่คิดว่าจะมีอนาคตสดใสอะไร คิดแค่ว่าทำงานหมดหนี้หมดตรรกแล้วทำอย่างอื่นไปด้วย จนมาเจอแฟนคนปัจจุบัน เขาก็มองว่าเราไม่ใช่ผู้หญิงกลางคืน รักครอบครัวเรา ช่วยเหลือกันไปได้ เป็นกำลังใจให้ร้องเพลงต่อไปเรื่อยๆ

(เอมี (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ทำให้ดีที่สุด ทำไปเรื่อยๆทำให้ดีที่สุด ทำให้ไม่มีวันหยุด ร้องเพลงจนกว่าจะหมดลม

(เมย์ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ในอาชีพร้องเพลงที่จะคิดถึงความรู้สึกตัวเองมากกว่า พี่จึงรักพี่จึงร้องเพลง ถ้าเราสุขใจเราก็จะทำ ในสถานที่ที่รู้สึกค่านำรักมาฟังเพลง ชอบที่ร้องเพลงให้คนอื่นฟัง ลูกค้าปรบมือและมีความสุขเป็นรางวัลของการทำงาน

(เจนนี่ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

อย่างไรก็ตาม นักร้องส่วนหนึ่งได้มองอนาคตของตนเองกับการทำงานในสายอาชีพอื่นๆ นักร้องผู้ที่ยังคงมองอนาคตกับการเลือกงานเส้นทางเดินนี้ ก็ยังมีแผนสำรองโดยการมองอาชีพอื่นอนาคตของตัวเองไว้ด้วย ดึงคำให้สัมภาษณ์ของนักร้องหญิงดังต่อไปนี้

มุมมองเกี่ยวกับอนาคตของตนเอง เราอยากที่จะร้องเพลงและให้คนยอมรับในการร้องเพลงของเรา แต่ในอนาคตก็จะมีนักร้องรุ่นใหม่ๆเข้ามาทำให้เราต้องไปทำอาชีพอื่น ก็เลยต้องมองไปที่อาชีพอื่นในอนาคตด้วย โดยไม่ยึดติดกับอาชีพการร้องเพลงตลอดไป เพราะถือว่างานกลางคืนเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน

(เจียบ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

อนาคตไม่ได้อยากเป็นนักร้องไปตลอดชีวิต เราเรียนมาเราก็อยากไปทำงานในสายที่เรียน เช่น แอร์โฮสเตส

(ปึก (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ยังคงมีความสุขในสิ่งที่ทำในปัจจุบัน แต่คงไม่ทำงานร้องเพลงไปตลอดชีวิต แต่อาชีพร้องเพลงถือเป็นอาชีพที่เรารัก และมีรายได้ที่ดี

(แตม (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

การมองอนาคตของนักร้องหญิง มีการแสดงตัวตนตามอุดมการณ์หลักเกี่ยวกับความเป็นหญิง กับอาชีพร้องเพลง นักร้องหญิงทุกคนล้วนมีความใฝ่ฝัน มีความต้องการเพื่อที่จะให้สังคมยอมรับ เปิดใจ เพื่อที่จะมีอาชีพอิสระโดยไม่ถูกสังคมดูหมิ่นดูแคลน โดยอาจต้องต่อสู้กับกรอบกำหนดกรอบตัว โดยความพยายามสื่อความหมายของตนเองเพื่อขอพื้นที่ทางสังคมเพื่อทางเลือกในอนาคตของพวกเขาเอง

จากการถกสนทนารองความรู้สึจากอดีตของอาชีพนักร้องหญิง การเข้าสู่อาชีพนักร้องจนถึงปัจจุบัน นักร้องหญิงได้มีการเก็บสั่งสมประสบการณ์มากมาย เก็บเกี่ยวความภูมิใจ รางวัลชีวิตจากการเป็นนักร้อง และมีทัศนคติที่ดีกับอาชีพของพวกเธอ ดังที่ “เจนนี่” (นามสมมุติ) กล่าวว่า

ภาพที่เคยมองอาชีพนักร้องกลางคืนเปลี่ยนไปไป จากเดิมรู้สึกไม่ค่อยภูมิใจกับตัวเองเท่าไร แต่เมื่อทำงานจริงๆมุมมองของเราเปลี่ยน เราเห็นคนทำงานที่เป็นนักร้องอาชีพจริงๆ ไม่ได้ทำงานเพื่อหวังเงินอย่างเดียว แต่รักที่จะร้องเพลงจริงๆ จึงได้รู้คุณค่าประสบการณ์ที่ได้รับอะไรดีๆ ที่เป็นประโยชน์ในชีวิต

(เจนนี่ (นามสมมุติ) 2555, สัมภาษณ์)

ประสบการณ์การทำงานร้องเพลงเปรียบเสมือนครู นักร้องเรียนรู้ชีวิตไปพร้อมกับการทำงาน แต่ยังมีคติประจำใจของอาชีวะ สะท้อนความหมายของมืออาชีพได้อย่างชัดเจน ดังที่ “เอมี” (นามสมมติ) ได้ให้ความเห็นว่า

คำว่า “อาชีพนักร้อง” กับ “นักร้องอาชีพ” ไม่เหมือนกัน นักร้องอาชีพคือต้องทำงานให้เป็นมืออาชีพ มีการพัฒนา ฟังเพลงทุกวันและซ้อมอย่างละเอียด แยกประสานเสียงก่อนการทำงานจริง การเป็นมืออาชีพนักร้องไม่ใช่ร้องเพลงเก่งอย่างเดียว ต้องเอนเตอร์เทน วางตัว ซ้อมเปิดเพลงฟังทั้งวันจนเข้าหูและละเอียดที่สุดจนถึงเวลาทำงานจริงก็ทำงานอย่างเต็มร้อย

(เอมี (นามสมมติ) 2555, สัมภาษณ์)

อาชีพนักร้องมีการใช้ศักยภาพและพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ สิ่งที่เป็นสำคัญสำหรับการประกอบอาชีพและการฝึกฝนจนเรียกว่ามืออาชีพได้นั้นต้องมีทักษะฝีมือ “สูง” โดยมุ่งตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ เป็นผู้มีความสามารถเต็มตามมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับกันในหมู่คนในวงการงานอาชีพเดียวกัน สามารถทำงานด้วยฝีมือ ในตำแหน่ง หน้าที่ บทบาท มืออาชีพ ฟังหาเอาประโยชน์จากผลสำเร็จจากกิจการ โดยอยู่ใน กฎ กติกา มารยาท และจริยธรรมของวงการงานอาชีพของตน (ยรรยง สิ้นธุ์งาม 2552) ซึ่งนักร้องหญิงมีการนำปัจจัยเหล่านี้ในการทำงานอย่าง “มืออาชีพ” และใช้เสริมอำนาจการต่อรองความหมายไปพร้อมกัน

ทั้งนี้ รางวัลที่ยิ่งใหญ่ในทุกอาชีพ คือการวัดผลในคุณค่าของงานและการได้ชื่อว่าประสบความสำเร็จ ถ้ามนุษย์ปรารถนาให้การทำงานทุกอย่างสำเร็จ ก็ต้องทำงานให้คุ้มค่า ผลตอบแทนความคุ้มค่าของงานคือบางสิ่งที่เป็นพลังในการขับเคลื่อนในการทำงาน ซึ่งสำหรับนักร้องหญิงคือการตอบรับของลูกค้า การได้อวดผลงาน และการให้และได้รับ ผลตอบแทนเป็นการแลกเปลี่ยนความสุขให้กันและกันดังความคิดเห็นของ “กิ๊ก” (นามสมมติ) ที่ว่า

กิ๊กภูมิใจที่ทำงานนี้ เป็นงานที่ได้ความยอมรับนับถือจากผู้คน เป็นที่รู้จักในสังคม อาชีพนี้ทำรายได้จากความสามารถตัวเอง เป็นอาชีพสุจริตได้เลี้ยงชีพจนเจือจรรครอบเป็นสิ่งที่ยกภูมิใจมาก และการร้องเพลงนั้นคือการทำให้อีกคนมีความสุข เราก็มีความสุขในการร้องเพลง ถือเป็นงานที่มีการให้และการรับอย่างลงตัวที่สุดแล้ว

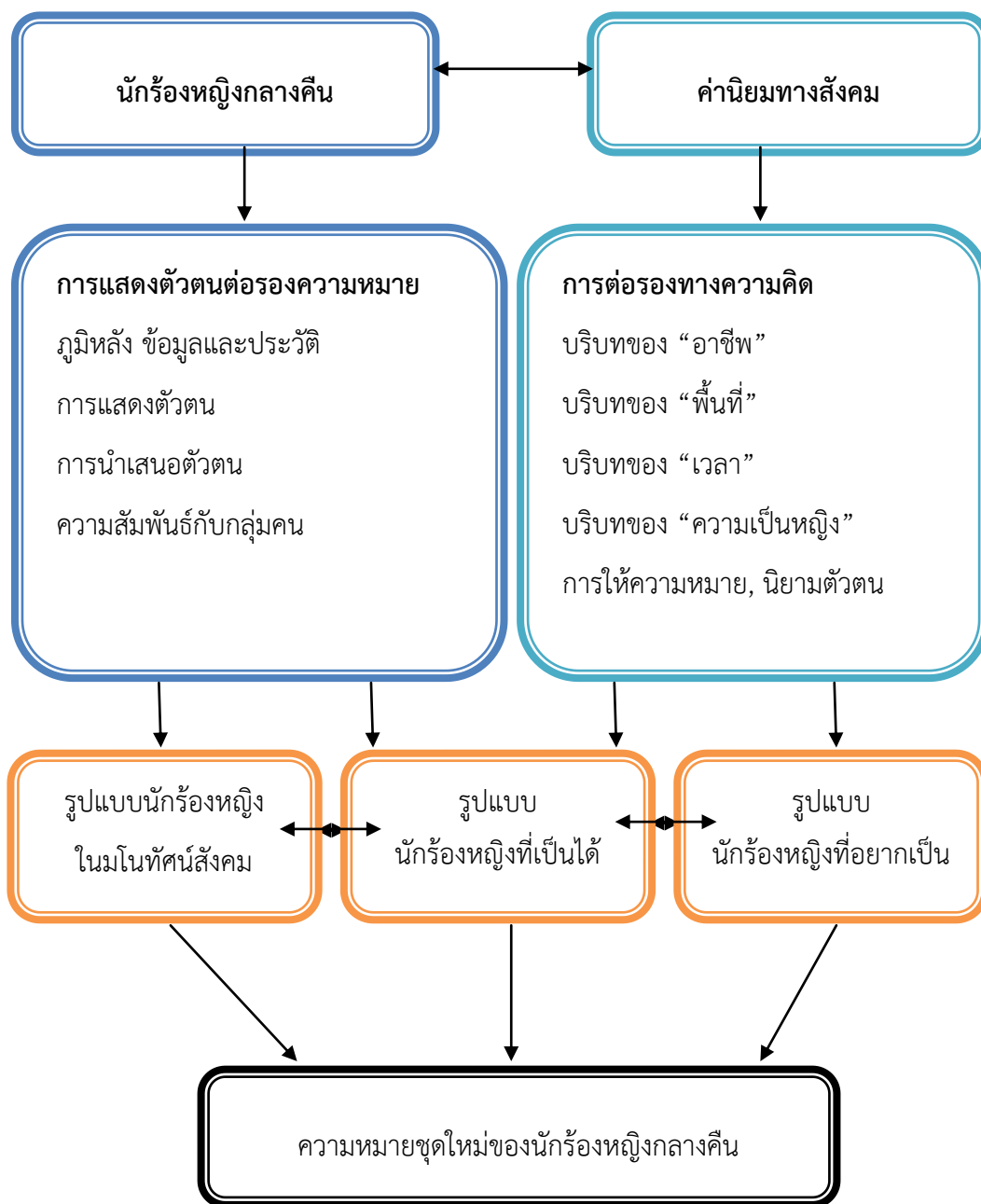
(กิ๊ก (นามสมมติ) 2555, สัมภาษณ์)

นักร้องหญิงมีความเป็นปัจเจกบุคคลสูงและให้ความสำคัญกับอาชีพร้องเพลงสูง โดยการแสดงให้เห็นว่าพวกเธอมีความคิด มีความรู้สึกเช่นเดียวกับผู้หญิงอื่นๆ ที่อยู่ในสังคมทั่วไป การให้ความหมายในทางอุดมคติ และความคิดต่อตนเองของนักร้องหญิงจึงไม่ได้หลุดออกจากความเป็นจริงทั้งหมด แต่การให้ความหมายต่อตนเองนั้นเพื่อให้ตนเองมีคุณลักษณะหนึ่งตามที่ตัวเองปรารถนาต้องการ รวมทั้งเดินในเส้นทางความคิดที่อาจมีสิ่งยึดเหนี่ยวอยู่รอบข้าง หรือเส้นชัยที่อยู่ข้างหน้า

ผู้หญิงมีการนิยามความหมายในแบบต่างๆ เพื่อจะช่วงชิงกับความหมายของความ เป็นหญิงแบบเดิม ในรูปแบบใหม่อันมีเกียรติและความภูมิใจในอาชีพ ความเป็นหญิงรูปแบบหนึ่งถูก ถ่ายทอดสู่อีกรุ่นหนึ่ง ถูกหยิบใช้และถูกสร้างขึ้นใหม่ แสดงให้เห็นว่าท่ามกลางการต่อรอง ความหมาย นักร้องหญิงได้สร้างสรรค์ ผลิตสิ่งใหม่ เพื่อตอบรับปรับเปลี่ยนให้เข้ากับยุคสังคม สมัยใหม่ในการดำเนินชีวิตในสังคม

“การเป็นที่ยอมรับ” หรือ “ยกย่อง” ด้วยการเปิดกว้างทางอาชีพ การเปิดใจของ ผู้คน เป็นความต้องการทางสังคมของนักร้องหญิง ความคาดหวังต่อ “การเปิดพื้นที่ทางสังคม” เพื่อ ตนได้ก้าวเข้าไปในพื้นที่ และมีที่ยืนในสังคมได้อย่างมั่นคง

ผลปรากฏการณ์จากการวิเคราะห์ศึกษาในและประเด็นต่างๆของนักร้องหญิง สามารถคลี่คลายและเผยให้เห็นว่าอาชีพนักร้องหญิงไม่ได้อยู่ในตำแหน่งทางสังคมที่ด้อยกว่าทาง เศรษฐกิจด้อยกว่าในเรื่องของอำนาจ แต่การถูกจัดให้มีความแตกต่างไปจากคนอื่น เป็นเรื่องของ ความรู้ ความจริงที่คนอื่นสร้างขึ้นเพื่อมองผู้หญิง จนกลายเป็นสิ่งที่รับรู้และเข้าใจกันในสังคม นักร้องหญิงเองก็มีการรับ ปรับ และช่วงชิงความหมายต่างๆ เพื่อจะแสดงให้เห็นว่าตนมีอำนาจการ ต่อรอง ตลอดจนมีแนวทางปฏิบัติไปสู่จุดหมายของตนเองโดยกระบวนการต่อรองความหมาย เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคมกับปฏิสัมพันธ์บุคคลหรือกลุ่มคนและบริบทของ สังคม ตลอดจนเกี่ยวข้องกับมุมมองจากบุคคลภายนอก วิถีชีวิตที่ปรากฏเป็นรูปธรรม และวิถีคิด ที่เป็นเรื่องของนามธรรม ซึ่งอาจจะสอดคล้องกับสิ่งที่สังคมคาดหวังหรือไม่ก็ได้ การพลิกกลับ ความหมายจากการเป็นเพียงผู้ถูกกระทำสู่การเป็นผู้กระทำ โดยการต่อรองความหมายที่หลากหลาย ทำให้เกิดความหมายใหม่ขึ้นแทน

ภาพประกอบที่ 16 ภาพแผนผังประกอบการต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน
ภายใต้ปัจจัยและเงื่อนไขในบริบทสังคม

ภายใต้บริบทต่างๆของนักร้องหญิง ไม่ว่าจะเป็น บริบทด้านเวลา บริบทด้านพื้นที่ และบริบททางเพศ อาจทำให้เกิดภาพจำสั่งสมจากอดีต นั่นคือ สัญญาอันสื่อความหมายด้านลบ และวาทกรรมต่างๆที่เป็นกรอบกดทับตัวตน ซึ่งอาจเกิดขึ้นบนฐานความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของ สังคมยังหรือจากการเหมารวม

ค่านิยมทางสังคมนั้นมีปัจจัยต่างๆประกอบสร้างการให้ความหมายต่อนักร้องหญิง กลางคืนที่อยู่ในบริบททางสังคม บริบทต่างๆจึงเป็นสิ่งสำคัญในการการแยกแยะ นิยาม ให้ความหมายกับ นักร้องหญิงอันมีลักษณะเฉพาะ แตกต่าง หลากหลาย บริบททางสังคม จึงเสมือน “เวที” ของตัวละครทั้งหมดคือผู้คนที่แสดงบทบาทโลดแล่นภายใต้บริบททางสังคมนั้น บริบทจึงเป็นสิ่งสำคัญในการจำกัดกรอบในการแยกแยะนิยามให้ความหมายแก่ “นักร้องหญิง” ที่มีลักษณะและเอกลักษณ์เฉพาะอันแตกต่างหลากหลาย ภายใต้บริบททางสังคมที่นักร้องหญิงดำเนินอยู่

นักร้องหญิงมีการเผยตัวตนโดยการนำเสนอและแสดงตัวตนในสังคมนวมทั้งมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มคนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ของความสัมพันธ์จากโครงสร้างทางสังคม ตลอดจนการแสดงออกเป็นบริบทความสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลในสังคม โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวมีความสัมพันธ์เป็นพลวัต โดยที่นักร้องหญิงทั้งสามารถแสดงตัวตนเป็นไปตามความคาดหวังภายใต้ความสัมพันธ์ของผู้คนได้ ในขณะที่เดียวกันก็อาจไม่ได้เป็นไปตามการคาดหวังของผู้คนในบางอย่างเช่นกันเรียกว่า การแสดงตัวตนนั้นมีทั้งผสมกลมกลืนไปกับความคาดหวังของผู้คนและมีทั้งการแสดงตัวตนของนักร้องหญิงที่แปลกแยกแตกต่าง การต่อรองความหมายของผู้หญิงจากตัวนักร้องหญิงอาจมีการบิดเบือน แปรเปลี่ยน ถูกกลืนกลายทางความหมายเอง อันเป็นไปตามพื้นที่และช่วงเวลาและความสัมพันธ์ของผู้คน

นักร้องหญิงมีการต่อรองทางความคิด ในบริบทของ อาชีพ พื้นที่ เวลา ความเป็นหญิง และ การให้ความหมาย นิยามตัวตน สะท้อนการต่อรองความหมายแนวคิดชั่วคราวข้ามโดยชี้ให้เห็นว่า นักร้องหญิงมิได้เคลื่อนคล้อยไปตามสภาวะการณ์เพียงฝ่ายเดียว แต่ยังสามารถเป็นผู้กระทำการเพื่อเป็นการต่อรองความหมายดังกล่าวความสัมพันธ์ภายในบริบทซึ่งจัดวางกำหนดให้ขับเคลื่อนเลื่อนไหลไปตามบริบทนั้น ขณะเดียวกันนักร้องหญิงสามารถใช้อำนาจของความเป็นหญิงตอบโต้ ต่อรอง สร้างความหมาย โดยการหยิบใช้ปัจจัยที่มี การนำเงื่อนไขในบริบทนามาสร้าง ความหมายและต่อรองความหมาย

จากมิติของการสร้างความหมาย มนุษย์มีความซับซ้อนกว่าภาพที่ปรากฏ เนื่องจากในความเป็นมนุษย์ยังมีมิติด้านอารมณ์และวัฒนธรรม ความคิดค่านิยมที่ซ้อนทับกันอยู่อย่างหลากหลาย การเชื่อมโยงแนวความคิดด้วยความจริงที่เกิดขึ้นและปรากฏจริงในสังคม ทำให้ตัวตตนักร้องหญิงนั้น เฝยมีตัวตตนักร้องหญิงที่เป็นได้ ทั้งยังมีรูปแบบของนักร้องหญิงที่อยากเป็น และมีอิทธิพลรูปแบบนักร้องหญิงในมโนทัศน์สังคม อยู่ในความคิดค่านิยมอันนำสู่การต่อรองความหมายในปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มคนมักมีสิ่งสะท้อนคือมุมมองหรือความคาดหวังจากกลุ่มคนและสังคมในการแสดงและนำเสนอตัวตตนักร้องหญิง

สิ่งประกอบเหล่านี้ถูกนำมาใช้หยิบใช้ในสัญลักษณ์แห่งความเป็นหญิงเชื่อมโยงมโนทัศน์สังคม นักร้องหญิงนำมาเป็นต้นแบบการนำเสนอและแสดงตัวตตนักร้องหญิงอุมคติสังคมดังกล่าวนำไปสู่การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืนที่ใช้ปัจจัยในบริบทนำมาเป็นเงื่อนไขต่อรองความหมายเพื่อออกจากกรอบทัศนคติในความหมายชุดเดิมจนเกิดการผลิตสร้างหมายชุดใหม่ด้วยความพยายามก้าวข้ามค่านิยมบางประการที่กักขังตัวตตนักร้องหญิงจากการตีตราของสังคมและพยายามสลัดกรอบออกจากพื้นที่มุมสลัวสู่พื้นที่สังคมเพื่อมีสิทธิและเสรีภาพดังคนทั่วไป

บทที่ 7

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน” เป็นการศึกษาวิจัยโดยใช้มโนทัศน์แนวคิดเรื่องวาทกรรม แนวคิดเรื่องสัญญา และแนวคิดเรื่องพื้นที่ปฏิบัติการทางสังคมในการศึกษา มีพื้นที่ย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นพื้นที่ศึกษา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผ่านเรื่องเล่าเรื่องราวชีวิต ประสบการณ์ ทัศนคติของนักร้องหญิงเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับบุคคลและกลุ่มบุคคลต่างๆ ในบริบทพื้นที่โดยเป็นภาพตัวแทนหนึ่งที่ต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อสร้างความหมายใหม่และเปิดพื้นที่ให้กับตนเอง

วัตถุประสงค์ และการตอบคำถามการวิจัย

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืนในหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืนผ่านปฏิสัมพันธ์จากการต่อรองกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ด้วยการนำเสนอ การแสดงตัวตน และการนิยามตนเองของนักร้องหญิง
2. การต่อรองความหมายทางความคิดอันเกิดจากความคาดหวังทางสังคมผสมกับความคาดหวังของนักร้องหญิงกลางคืน

ตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา “การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน” มีผลการศึกษาดังต่อไปนี้คือ

“การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน” มีลักษณะเกิดขึ้นระหว่างกลุ่มบุคคล กลุ่มลูกค้า หรือความสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ ที่ได้เผชิญต่อเหตุการณ์หนึ่งในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเผยให้เห็นรูปแบบนักร้องหญิงในมโนทัศน์สังคม นักร้องหญิงที่อยากจะเป็น และนักร้องหญิงที่เป็นได้ผ่านกระบวนการปฏิสัมพันธ์ต่อกลุ่มคน

ปัจจัยและเงื่อนไขต่างๆในบริบทของนักร้องหญิงมีนัยยะสำคัญในการต่อรองความหมาย อันได้แก่ ปัจจัยด้านอาชีพ บริบทของพื้นที่ เวลา และความเป็นหญิง ส่งผลต่อการเกิดความสัมพันธ์ที่หลากหลายในการการต่อรองความหมาย ภายใต้ความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ ตัวนักร้องหญิงได้ มีการต่อสู้ต่อรองด้วยกระบวนการหรือปฏิบัติการ โดยรูปแบบต่างๆ อันได้แก่

รูปแบบของ “การกระทำและการนำเสนอ” ของนักร้องหญิงอันเกิดขึ้นเพื่อต่อรองความหมาย โดยการแสดงออก เช่น การนำเสนอตนเองในอาชีพนักร้อง การนำเสนอตัวตนทางความคิด การแสดงตัวตนทางวัฒนธรรม และความสัมพันธ์ของนักร้องหญิงกับกลุ่มคน

รูปแบบของ “กระบวนการต่อรองความคิด” เป็นค่านิยมอันนำไปสู่การกระทำ ความพยายามที่จะบอกว่าตนเองเป็นใคร หรือสร้างความหมายใหม่เพื่อต่อรองด้วยแนวคิด อันมี “ปัจจัย” ด้านต่างๆ เป็นเงื่อนไขสำคัญในการต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน คือ บริบททางพื้นที่ เวลา ความเป็นหญิง ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน

ปฏิสัมพันธ์ของนักร้องหญิง กับปัจจัยในบริบทอันเป็นเงื่อนไขการนำเสนอ นั้น นักร้องหญิงต่อรองทางความหมายโดยเลื่อนไหลไปตามปัจจัยและสถานการณ์นั้นๆ ในขณะเดียวกัน นักร้องหญิงก็พยายามที่จะขัดขึ้นดินร่นต่อสู่ต่อรอง ด้วยกระบวนการหรือปฏิบัติการ ที่หลากหลาย ผ่านการนำเสนอ ด้วยวิธีคิดและการแสดงออก การนิยามตนเองสู่การสร้างความหมายใหม่เพื่อให้หลุดพ้นจากกรอบที่ครอบด้วยมายาคติ และพยายามก้าวผ่านบางสิ่งบางอย่างที่เป็นปัจจัยหรือสิ่งที่สังคมกำหนดไปพร้อมกัน

การอภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน” มีความสำคัญของพื้นที่ศึกษา คือ ย่านใจกลางเศรษฐกิจตัวเมืองหาดใหญ่ ในด้านเศรษฐกิจอันเป็นพื้นที่ธุรกิจและการหลั่งไหลเข้ามาเพื่อการท่องเที่ยว ประกอบด้วยเครื่องอำนวยความสะดวกแก่ผู้คนข้ามมาระหว่างประเทศ จึงทำให้พื้นที่นี้เป็นพื้นที่ที่มีเศรษฐกิจแข็งแกร่ง มีการไหลเวียนของเงินตราที่ข้ามผ่านพรมแดนจำนวนมาก ทั้งยังส่งผลให้เกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรมมาอยู่รวมกันทำให้พื้นที่ที่มีความหลากหลายอันจำเพาะ พื้นที่กลางเมืองเป็นพื้นที่เป้าหมายของการทำงานในเชิงธุรกิจกลางคืน ลักษณะความเป็นเมืองที่เต็มไปด้วยความแตกต่างหลากหลายในเชิงธุรกิจและผู้คนต่างเชื้อชาติ รวมไปถึงสถานบริการ “ผับ” กับนักร้องหญิงที่อยู่ในพื้นที่นี้ มีการผสมผสานวัฒนธรรมที่เป็นสมัยนิยมและสากลเพื่อตอบรับกลุ่มลูกค้าหลากหลายเชื้อชาติ

งานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาจากการสัมภาษณ์ และสังเกตแบบมีส่วนร่วมจากผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นนักร้องหญิงกลางคืน จำนวน 7 คน นำเสนอผลงานวิจัยเป็นแบบพรรณนาวิเคราะห์ มีผลการศึกษาวิจัยปรากฏดังนี้

ภูมิหลัง ข้อมูลและประวัติ ความเป็นมาของนักร้องหญิง แสดงให้เห็นว่าแต่ละคน มีพื้นฐานของชีวิตที่แตกต่างกัน อาชีพนักร้องไม่ได้ถูกจำกัดว่าจะต้องมีอายุเท่าใด แต่ช่วงอายุเป็น ปัจจัยประกอบของนักร้องหญิง สถานภาพทางสังคม ครอบครัว การศึกษา ลักษณะงาน และ ความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นทั้งเหตุผลและมีได้เป็นเหตุผลในการทำงานร้องเพลงกลางคืน การให้ ความสำคัญที่ตัวเงินเพื่อตอบสนองความต้องการด้านต่างๆในการดำเนินชีวิต ประกอบกับต้องการ ทำอาชีพที่ตอบสนองความสามารถและความชอบของตน ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เดินทางก้าวมาสู่อาชีพนักร้อง

จากการเผยตัวตนของนักร้องหญิงเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่เคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงได้ มีการกำหนดขอบเขตของตนเองและการสร้างความชอบธรรมให้กับการปฏิบัติของตนเองอันขึ้นอยู่กับสถานการณ์เฉพาะหน้า ใช้การผสมผสานกับประสบการณ์ใหม่ในการแสดง การ นำเสนอ รวมถึงการตอบโต้โดยนักร้องหญิง

การแสดงตัวตนผ่านเรื่องเล่าของนักร้องหญิง ประวัติและความเป็นมา กล่าวถึงความชอบ ความถนัด ความสนใจ ในการร้องเพลง ก่อนมาทำงานร้องเพลงการเข้าสู่อาชีพนักร้อง อันมีความหลากหลาย เป็นการเล่าเรื่องราวสะท้อนประสบการณ์ชีวิตอันเกี่ยวโยงกับภูมิหลัง แรง บันดาลใจและการขับเคลื่อนของการทำงานร้องเพลงของนักร้องหญิงผ่านหลากหลายมุมมองจาก ประสบการณ์ชีวิตอันแตกต่างหลากหลายของแต่ละคน

การแสดงตัวตนทางวัฒนธรรม นักร้องหญิงแสดงให้เห็นว่า ตัวตนไม่ได้แยกขาดจาก อุดมการณ์ทางวัฒนธรรม เป็นความเคลื่อนไหวภายใต้วัฒนธรรมที่มีความรู้สึกนึกคิด ทั้งการตีความ วัฒนธรรม การสร้างความหมายใหม่ ตลอดจนถึงความหมายอยู่ตลอดเวลา เช่น การแต่งตัว ภาษาพูด วัฒนธรรมการกินอาหาร แสดงตัวตนทางวัฒนธรรมใหม่ในพื้นที่ใหม่ที่มีวัฒนธรรมเดิมอยู่ ของแต่ละเชื้อชาติ การแสดงตัวตนโดยใช้วัฒนธรรมสมัยนิยมนี้เป็นการหิบบิมีใช้ความนิยมใน สังคมมาสร้างจุดเด่นให้กับตัวเองไปตามกระแสเดียวกับวัฒนธรรมของตัวเองที่ผสมผสานขึ้นมาใหม่ จากความเป็นพหุวัฒนธรรมของพื้นที่

การนำเสนอตนเองในอาชีพนักร้อง มีการการนำเสนอตัวตนในรูปแบบของ นักร้อง หญิงโดยการแสดง การแต่งกาย บุคลิกภาพ การสื่อสารกับลูกค้าบนเวที ล่วงเวที รวมทั้งการให้ ความกันเอง และการวางตัว การรักษาระยะห่างกับลูกค้า โดยมีจุดหลักที่การแสดงบนเวทีซึ่งเน้น เสียงร้องและการเอนเตอร์เทน การสื่อสารบนเวทีสวมบทบาทการแสดง ส่วนการแสดงออกกลางแจ้ง

เน้นปฏิสัมพันธ์ต่อลูกค้าแสดงออกอย่างเป็นกันเองมากกว่า โดยการนำเสนอต่างๆนี้ มีการใช้ความเป็นผู้หญิงมาใช้เป็นเครื่องมือในการต่อรองความหมายด้วย

การนำเสนอตัวตนทางความคิด ถูกสร้างขึ้น มักก่อรูปขึ้นมา และมีการเปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนการแสดงออกเป็นบริบทความสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลตามสถานการณ์ เช่นมุมมองตนเองถึงความคาดหวังจากลูกค้า คือ ความต้องการรับความบันเทิงจากตัวนักร้องหญิง โดยตัวตนทางความคิด มีความคาดหวังในเรื่องต่างๆ เพื่อที่ดำเนินชีวิตในอนาคต มีอาชีพที่มั่นคง มีชีวิตอยู่อย่างมีความสุขการมองเห็นตนเองของนักร้องหญิงมีทั้งความหวังกับการทำงานอาชีพนี้ต่อไป และบางส่วนก็มีความหวังไปสู่อาชีพอื่นที่ปรารถนา แต่อย่างไรก็ตามพวกเธอก็ยังมีความสุขกับงานปัจจุบัน การมองอนาคต บางคนก็พยายามที่จะสร้างฝันให้เป็นจริง บางคนก็จินตนาการถึงตนเองในอนาคต บางคนเลือกจะทำอาชีพนี้ตลอดไป โดยถือคติการทำงานทุกวันให้ดีที่สุด

ความสัมพันธ์ของนักร้องหญิงกับกลุ่มคน นักร้องหญิงอยู่ภายใต้บริบททางสังคม จำต้องมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มคนไม่ว่าจะเป็น ความสัมพันธ์ต่อเพื่อนร่วมงาน ความสัมพันธ์ต่อเจ้าของกิจการสถานบันเทิง ความสัมพันธ์ต่อสังคมนักดนตรี ความสัมพันธ์ต่อลูกค้าแขกนักท่องเที่ยวและต่างชาติ ความสัมพันธ์ระหว่างนักร้องหญิงกับลูกค้าเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาระหว่างกัน ระดับความสัมพันธ์คนกลางคืนมักจะไม่ได้เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการ เครือข่ายความสัมพันธ์ในที่ทำงาน ปนเป มีความสัมพันธ์เป็นพลวัต อันเป็นไปตามพื้นที่และช่วงเวลาในความสัมพันธ์ของผู้คนกลุ่มต่างๆ

บริบททางสังคมเป็นปัจจัยที่ส่งผลหรือเป็นเงื่อนไขบางอย่างที่มีต่อค่านิยมทางสังคม แนวคิด บริบทเหล่านั้นได้แก่ ความเป็น “อาชีพ” บริบทของ “พื้นที่” “เวลา” และ บริบท “ความเป็นหญิง” อันทำให้เกิดการช่วงชิงความหมายระหว่างนักร้องหญิงและสังคมตัวนักร้องหญิง กลางคืนพยายามที่จะพลิกมุมมองนำเสนอด้านดี ตอบโต้ต่อรองโดยหยิบใช้ปัจจัยต่างๆภายใต้บริบทอันได้แก่ บริบทพื้นที่ เวลา และความเป็นหญิง เพื่อเสริมอำนาจการต่อรองความหมาย การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืนจึงเกิดขึ้นในประเด็นของ อาชีพ พื้นที่ เวลา และความเป็นหญิง โดยมีการผลิตสร้างความหมายใหม่ออกจากความหมายเดิม ในประเด็นต่อไปนี้

การต่อรองความหมายในบริบทของ “อาชีพ”	
ความหมายชุดเก่า	ความหมายชุดใหม่
นักร้องเป็นอาชีพ “เดินกินรำกิน”	อาชีพที่ใช้ทักษะพิเศษ
“นักร้อง” ไม่เป็นที่ยอมรับ	“นักร้อง” อาชีพที่คนรุ่นใหม่ใฝ่ฝัน
“นักร้อง” อาชีพที่สังคมไม่พึงประสงค์	“นักร้อง” เป็นสัมมาอาชีพ
การร้องเพลงเพื่อบันเทิง ไม่ใช่งาน	การร้องเพลงคืองาน เพื่อมอบความบันเทิง

ตารางที่ 5 ตารางเปรียบเทียบการต่อรองความหมายในบริบทของ “อาชีพ”

การต่อรองความหมายในบริบทของ “อาชีพ” นักร้องหญิงมองอาชีพที่ตนเองทำอยู่สอดคล้องกับ สุรชาติ ถึกสถิตย์ ที่ว่า บุคลากรทุกคนที่ทำงานโดยได้รับค่าตอบแทนถือว่าเป็นบุคคลที่มีอาชีพทั้งสิ้น “มืออาชีพ” คือบุคคลที่ทำกิจกรรมอย่างจริงจังในงานอาชีพอย่างมั่นคงถาวร (สุรชาติ ถึกสถิตย์ 2552) และมองว่าเป็นเรื่องของการทำงานในพื้นที่ๆหนึ่ง หากตัวเธอออกจากพื้นที่ก็เหมือนกับผู้หญิงอื่นทั่วไป แม้เธอจะถูกจำกัดในด้านลบหรือไร้อำนาจ เธอก็ใช้ความหมายในด้านที่ดี แต่มุมต่างๆ เพื่อที่จะดำรงชีวิตในอาชีพ ที่ไม่ได้เลวร้ายมากไปกว่าผู้อื่น มีการประพุดปฏิบัติเทียบกับอาชีพอื่นๆ

มุมมองด้านอาชีพ การร้องเพลงนั้นเป็นทักษะขั้นสูงอย่างหนึ่งที่น่ามาประกอบสัมมาอาชีพได้ โดยผู้ที่ก้าวเข้ามาสายอาชีพนี้ต้องมีการสั่งสมความรู้ความสามารถในด้านการร้องเพลง การเล่นดนตรี และการสื่อสาร จนเป็นรูปแบบของ “มืออาชีพ” เช่น รูปแบบการเอนเตอร์เทนลูกค้า แยกการทำงานเป็นแสดง การใช้ศักยภาพทำงานจนเป็นที่ยอมรับของคนในแวดวงดนตรี กลุ่มคนกลางคืนและกลุ่มคนที่รับชมการร้องเพลงทั้งไม่ได้มีการปิดกั้นทางการแสดงออกของเพศหญิง สอดคล้องกับแนวคิดของ สุคนธา สุขสมถ์ 2553 ที่ว่างานทุกประเภทไม่ว่าหญิงหรือชายก็สามารถเข้ามามีบทบาทเพราะงานแต่ละชิ้นพื้นฐานที่แท้จริงเกิดจากความสามารถเฉพาะทาง (สุคนธา สุขสมถ์ 2553)

การต่อรองความหมายในบริบทของ “พื้นที่” และ “เวลา” การต่อรองเรื่องพื้นที่และเวลาเชิงกายภาพ ในส่วนของบริบท “เวลา” มีการปรับเปลี่ยนเวลาออกเป็นสองช่วงเวลาคือ ช่วงเวลากลางวันและช่วงกลางคืน การดำเนินกิจกรรมที่สวนทางระหว่างกลางวันและกลางคืนเสมือนการข้ามพื้นที่ของเวลา ซึ่งต้องใช้การประยุกต์ ปรับ ให้สอดคล้องกับภาระหน้าที่ของแต่ละบุคคล

การต่อรองความหมายในบริบทของ “พื้นที่”	
ความหมายชุดเก่า	ความหมายชุดใหม่
“ผ้า” คือพื้นที่ โอคจร	พื้นที่สร้างงานหนึ่งของกลุ่มคน
“ผ้า” มอมเมา มั่วสุม	พื้นที่พักผ่อนหย่อนใจและเข้าสังคม
“ผ้า” คือแหล่งอบายมุข	แหล่งท่องเที่ยวบันเทิงรูปแบบหนึ่ง

ตารางที่ 6 ตารางเปรียบเทียบการต่อรองความหมายในบริบทของ “พื้นที่”

พื้นที่ “ฉับ” เป็นพื้นที่ที่มีได้มีความหมายเฉพาะเจาะจง การให้ความหมายต่อนักร้องหญิงภายใต้พื้นที่ยังมีลักษณะเป็นภาพซ้อนและคลุมเครือ ในทางกลับกัน ในพื้นที่ดังกล่าวเอื้อให้ผู้หญิงสามารถมีอำนาจต่อรองนิยามความหมาย ฉับจึงเป็นพื้นที่ให้ผู้หญิงช่วงชิงการนิยามความหมายสำหรับนักร้องหญิงและได้ใช้ศักยภาพต่อรองความหมายช่วงชิงพื้นที่ในการประกอบสัมมาอาชีพ

“ฉับ” ซึ่งเป็นพื้นที่ซึ่งมีนิยามความหมายอันคลุมเครือ (Ambivalent) ที่นักร้องหญิงสามารถเข้าไปต่อรองให้ความหมายในเชิงบวกได้ สำหรับนักร้องหญิงกลางคืนพยายามต่อรองความหมายและให้นิยามที่แห่งนี้ว่าเป็น “สถานที่แห่งความบันเทิง การเข้าสังคม และการพักผ่อน” ของผู้คน รวมทั้งเป็นพื้นที่ก่อเกิดอาชีพ สร้างรายได้ให้คนอีกมากมายหลายกลุ่ม

ผลการศึกษาดังกล่าวตรงกับงานศึกษาเรื่อง “อิทธิพลของสถานเริงรมย์ที่มีต่อเยาวชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” ที่ว่า “ฉับ” เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจช่วยปรับปรุงบุคลิกภาพ และเรียนรู้การเข้าสังคม (มนต์ชัย นินนาทนนท์ 2534) และ งานศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการนิยมเที่ยวกลางคืน ณ สถานบันเทิง อาร์.ซี.เอ. ของวัยรุ่น” มีข้อคิดเห็นที่ว่าสังคมควรเปิดกว้าง ยอมรับ และเข้าใจ สังคม ผู้คน กับสถานบันเทิงการเที่ยวกลางคืนนี้ว่าเป็นไปตามสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป (รจนา เพ็ชรดี 2545)

การต่อรองความหมายในบริบทของ “เวลา”	
ความหมายชุดเก่า	ความหมายชุดใหม่
“กลางคืน” เป็นเวลาของการนอน	เป็นเวลาของอาชีพหนึ่ง
การใช้ชีวิตกลางคืนเป็นสิ่งผิดปกติ	ชีวิตกลางคืนเป็นเพียงรูปแบบหนึ่งของการดำเนินกิจกรรม
เวลา “กลางคืน” ไม่ปลอดภัย	ใช้สติและความระมัดระวังทุกเวลา

ตารางที่ 7 ตารางเปรียบเทียบการต่อรองความหมายในบริบทของ “เวลา”

เวลา “กลางคืน” เป็นเวลาของการทำงาน ของนักร้องหญิงทั้งที่เป็นเวลาของการพักผ่อนหลังกิจกรรมการดำเนินชีวิตและจากการทำงานในช่วงกลางวันของผู้คนส่วนใหญ่ รวมทั้งเป็นเวลาที่มีความเสี่ยงต่ออันตรายและอาชญากรรมรูปแบบต่างๆมากมาย ชัดแย้งกับการวางกฎเกณฑ์จากภาพรวมของสังคมในรูปแบบ “การดำเนินชีวิตแบบปกติ” ที่มี “ความปลอดภัย” ทั้งนี้ นักร้องหญิงต่อรองความหมายด้านเวลาว่าเป็น “เวลาดำเนินชีวิต” ซึ่งมีรูปแบบการทำงาน ในเวลาและพื้นที่ที่จำเพาะของอาชีพหนึ่งเท่านั้น

อีกประการหนึ่งมุมมองพื้นที่ทางความคิด เกี่ยวกับเวลากลางคืน เกิดจากการสังสมทัศนคติอันมีภาพหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมที่ไม่พึงปรารถนา คนกลางคืนกลายเป็นคนไร้ระเบียบของสังคมและอาจเป็นภัยอันตรายอย่างใหญ่หลวงต่อศีลธรรม ซึ่งนักร้องหญิงมีการต่อรองต่อภักดีกาโดยหยิบใช้ความหมายในมุมมองต่างๆ มาเจรจาต่อรอง และแสดงทัศนนะว่าแม้เป็นอาชีพกลางคืนผู้หญิงสามารถที่จะเข้ามามีอำนาจในพื้นที่และสร้างสิ่งที่ดีได้เช่นกัน

การต่อรองความหมายในบริบทของ “ความเป็นหญิง”	
ความหมายชุดเก่า	ความหมายชุดใหม่
ผู้หญิงเที่ยวกลางคืน	ผู้หญิงทำงานเวลากลางคืน
ผู้หญิงไม่ดี	ผู้หญิงที่ดีทั่วไปที่ทำงานรูปแบบหนึ่ง
ข้างเท้าหลัง: ผู้หญิงคือผู้ตาม	ผู้หญิงเป็นทั้งผู้นำและผู้ตามได้
หญิงด้อยกว่าชาย	หญิงชายเท่าเทียม

ตารางที่ 8 ตารางเปรียบเทียบการต่อรองความหมายในบริบทของ “ความเป็นหญิง”

การต่อรองความหมายในบริบทของ “ความเป็นหญิง” ซึ่งอยู่ภายใต้กรอบกำหนดของวาทกรรม มีการแสดงตัวตนต่อรอง เพื่อให้รอดพ้นจากการถูกประทับตรา แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่านักร้องหญิงยังตกอยู่ในกรอบคิดสถานะทางเพศ แสดงให้เห็นว่าสังคมไทยยังมีลักษณะของสังคมแบบ “ปิตาธิปไตย” หรือชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) ตรงกับงานเขียนของ กาญจนา แก้วเทพ ซึ่งได้ให้ความหมายการสื่ออำนาจในการครอบครองโดยการใช้สัญลักษณ์ของความเป็นเพศชายมีอำนาจเหนือกว่า เพศหญิง การมองสตรีเพศเป็นเพียง “วัตถุ” เพื่อประดับบารมีและศักดิ์ศรี “ความเป็นชาย” การมองว่าผู้หญิงเป็นสินค้าในระบบตลาด เพื่อเป็น “สีสัน” ของร้านหรือสถานบันเทิง เท่ากับว่าการเข้าสู่อาชีพเป็นการสร้างวัฒนธรรมการมองผู้หญิงเป็นวัตถุ มีความเสียเปรียบจากการถูกกดขี่ (กาญจนา แก้วเทพ 2535)

อย่างไรก็ตาม ภายใต้บทบาทนักร้องหญิง มีการแสดงและนำเสนอตัวตนนอกพื้นที่การแสดงเพื่อสื่อความเป็นหญิงที่ดีไม่ได้แปลกแยกแตกต่างกับผู้หญิงอื่น โดยมีการเลือกนำเสนอถึงความเป็นหญิงหรือสร้างภาพตัวตนของตนให้มีคุณลักษณะที่ดี ในพื้นที่งาน นักร้องหญิงก็พยายามพลิกความหมายเปิดมุมมองใหม่ว่าเป็นงานที่เปิดโอกาสให้ผู้หญิงสามารถที่จะเข้ามามีอำนาจหรือมีสถานภาพที่ใกล้เคียงกับเพศชาย

การนิยามให้ความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน เป็นคำนิยามคุณค่า หัวใจหลักของอาชีพนักร้อง โดยมีการสร้างความหมายของตัวตนในการเป็นนักร้องหญิงกลางคืนว่าเกิดจาก จิตวิญญาณและพรสวรรค์ มีการใช้ทักษะและการพัฒนาตนเองจนมีความเป็น “มืออาชีพ” เพื่อยืนหยัดในงานร้องเพลง มีการแสดงทัศนะโดยการเปิดพื้นที่ทางความคิดอย่างมีอิสระ เพื่อสรรค์สร้างคุณค่าของชีวิตในสังคมอย่างมีเกียรติและมีศักดิ์ศรีเหมือนกับผู้หญิงอื่นๆ ไป

ภายใต้บริบทต่างๆของนักร้องหญิง ไม่ว่าจะ เป็น บริบทด้านเวลา บริบทด้านพื้นที่ และบริบททางเพศ ทำให้ภาพรวมของอาชีพนี้ยังอยู่ในพื้นที่มุมสลัวของสังคม ไม่ว่าจะเกิดจากภาพจำสั่งสมจากอดีต สัญญาอันสื่อความหมายในด้านบวกหรือลบ และวาทกรรมต่างๆที่เป็นกรอบกดทับตัวตนในความเป็นจริงในบางแง่มุมที่ซ่อนอยู่ ว่าอาชีพนักร้องเป็นการทำงานในพื้นที่ซึ่งปิดกั้นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ด้วยอาชีพ “นักร้อง” ในบริบทพื้นที่ “สถานบันเทิง” และในเวลา “กลางคืน” ถูกสังคมให้ความหมายว่าเป็นที่มอมเมาชั่วสุ่ม เป็นแหล่งอโคจร “พื้นที่” อาจเป็นสิ่งปรุงแต่งให้เกิดมายาคติต่อมุมมองจากสังคม

ความสัมพันธ์ว่าด้วยความแตกต่าง (The logic of difference) ความหมายเด่นชัดที่สุดคือความต่างแบบคู่ตรงข้าม (Binary Opposition) ตามแนวคิดของ อานันท์ กาญจนพันธุ์ ว่าการติดอยู่ในกับดักความคิดนี้ทำให้อีกด้านถูกประทับตรา กระทบถูกเบียดขับ กีดกันออกจากพื้นที่ทางสังคม (อานันท์ กาญจนพันธุ์ 2548) คือที่มาของการที่นักร้องหญิงกลางคืนที่ถูกตีความว่าเป็น “หญิงไม่ดี” การจะก้าวข้ามความคิดนี้จึงต้องปรับวิธีคิดและเปิดกว้างรับทุกมุมมอง

ความสัมพันธ์เกี่ยวกับแนวคิดดังกล่าว สามารถอธิบายด้วยเรื่อง สัญญา กับ กลุ่มผู้ใช้สัญญานั้น Saussure เสนอว่า คนในสังคมเดียวกันจะเกิดการผลิตซ้ำทางความหมายโดย สัญญาที่อ้างถึงความคิด (Concept) เดียวกัน แม้ว่าจะไม่เหมือนกันทีเดียวแต่จะคล้ายคลึงกัน ตัวอย่างเช่น เมื่อมีคนคน 2 คนคุยกันถึงนักร้องหญิงกลางคืน เขาทั้งสองก็กำลังผลิตซ้ำใน สัญญาของนักร้องหญิงทุกครั้งที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการมีแนวคิดร่วมตัวหมายถึงร่วม ระหว่าง 2 คนนี้ในระดับหนึ่ง (Ferdinand de Saussur อ้างถึงใน สรณี วงศ์เบ็ญสัจจ์ 2544) กล่าวคือการการนำเสนอตัวตนของนักร้องหญิงนั้น หากถูกจับยึดโดยมายาคติแล้ว ก็จะถูกทอนให้เหลือเป็นเพียงรูปสัญญะ เพื่อสื่อถึงสิ่งอื่นเสมอ และมักมีการกระทำที่ส่งผลต่อกันและกันระหว่างโครงสร้างสังคมและตัวคน ภายใต้บริบทโครงสร้างของสังคมอันครอบคลุมตัวนักร้องหญิง

วาทกรรม (Discourse) เป็นเพียงกรอบของการนิยามความเป็นจริงวางอยู่บนมุมมองหนึ่งๆ โดยนักเรื่องหญิงสามารถปรับเปลี่ยนปัจจัยในบริบทต่างๆเพื่อต่อรองความหมาย ดังที่ อภิญญา เฟื่องฟูสกุล กล่าวถึงกระบวนการและปฏิบัติการทางสังคมที่มารองรับชุดความจริงเหล่านั้น ก่อเกิดเป็นวาทกรรมกดทับการกระทำมนุษย์ โดยมนุษย์ยุคใหม่พยายามใช้อำนาจความยืดหยุ่น ซับซ้อนเพื่อต่อรองอำนาจจากวาทกรรม (อภิญญา เฟื่องฟูสกุล 2546)

อย่างไรก็ตามนักเรื่องหญิงกลางคืนมีการดำเนินชีวิตโดยใช้ทัศนคติในการขับเคลื่อนสู่การการต่อรองทางความหมายในรูปแบบของตนเองสู่รูปแบบความสัมพันธ์กับผู้คนและการแสดงตัวตนทางความคิดและการแสดงออกอย่างหลากหลายตามสถานการณ์ ตรงกับการศึกษาของ สุชาดา ทวีสิทธิ์ ซึ่งกล่าวว่า วาทกรรมใหม่มักจะนิยามความเป็นหญิงขัดแย้งกับวาทกรรมดั้งเดิม มักจะรื้อถอนและสร้างนิยามตัวตนของผู้หญิงขึ้นมาใหม่ (สุชาดา ทวีสิทธิ์ 2549)

ข้อเสนอแนะ

ประเด็นสำคัญในงานศึกษา “การต่อรองความหมายของนักเรื่องหญิงกลางคืน” เป็นการเรียนรู้วิถีชีวิตของการต่อสู้ต่อรองของนักเรื่องหญิงกลางคืน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นความสัมพันธ์อันก่อให้เกิดปัญหาบางประการ ซึ่งเกิดจากความขัดแย้งทางความคิด อาจกล่าวได้ว่า การแก้ปัญหาต่อผู้หญิงส่วนหนึ่งสามารถเกิดจากการปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้คนในสังคม

การรับรู้ปรากฏการณ์ทางสังคม และเปิดรับปัญหาอย่างเข้าใจในบริบทและปัจจัยรอบด้าน อาจเป็นแนวทางหนึ่งเพื่อให้รัฐบาลกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว เช่น การกระตุ้นเศรษฐกิจพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยว รวมทั้งคำนึงถึงความปลอดภัย ยามวิกาล และปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมกลางคืน นำไปสู่การวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางป้องกัน และแก้ปัญหาสังคม

ภาครัฐควรเสนอนโยบายเพื่อให้การช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา การรับรองสิทธิต่างๆ แก่นักเรื่องหญิงให้ได้รับโอกาสทางสังคม เช่น ให้นำหน่วยงานจากภาครัฐที่เกี่ยวข้องต้องมาดูแลเอาใจใส่ ในการพัฒนาคน ควบคุมความปลอดภัยรองรับอาชีพ การเสนอนโยบายเพื่อให้การช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา ให้ได้รับสิทธิต่างๆ ได้รับโอกาสทางสังคม เช่นเดียวกับอาชีพอื่นๆ

ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ 2550 มาตรา 30 วรรค 1-3 มีเจตนารมณ์ที่จะทำให้เกิดความเสมอภาคระหว่างชายหญิง มีสิทธิเท่าเทียมกันในหลายทาง เช่นดังแนวคิดสิทธิสตรีคือสิทธิมนุษยชน ดังนั้นควรให้หน่วยงานต่างๆ อาทิ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงพัฒนาสังคมและความ

มั่นคงของมนุษย์ มีการรณรงค์ ปลุกฝัง แนวความคิด คุณค่าของสตรีเพศ เพื่อการเปิดพื้นที่ทางสังคมให้แก่ผู้หญิง และเปิดอิสระของการเลือกอาชีพ พร้อมกันนั้น ควรสร้างทัศนคติใหม่ด้วยกระบวนการต่างๆที่ปลูกสร้างจิตสำนึกในการเป็นลูกผู้หญิงและการคำนึงคุณค่าของสตรีเพศ

จากค่านิยมทางสังคม อาชีพนักร้อง เสมือนเป็นอาชีพที่ดูเหมือนไม่มีรายได้ที่แน่นอน ไม่มีการประกันความมั่นคงทางอาชีพ ไม่ได้มีการใช้ทักษะความรู้ที่เรียนมา จึงดูไม่เหมาะสมที่จะยึดอาชีพนี้เป็นอาชีพหลัก อีกทั้งปัจจัยทางสังคม เช่น การเรียนศึกษาจะนำมาซึ่งงานและเงินมากกว่าการมองความสำคัญของการศึกษาเพื่อใช้พัฒนาศักยภาพและเปิดทัศนะวิสัยทัศน์

การศึกษาและค่านิยมการเรียนในประเทศไทยกลายเป็นแฟชั่น ตีกรอบจำกัดความคิด ขีดทางเดินของชีวิตให้ดำเนินไปในทิศทางเดียว คือ เรียน สอบ หางาน คุณค่าของคนถูกตัดสินที่เงิน จนลืมนึกถึงปัจจัยชีวิต ความถนัด ความชอบ การปฏิรูปการศึกษาจึงควรเพิ่มทิศทางและกระบวนการศึกษาเพื่อการพัฒนาทักษะเฉพาะทางไปถึงขีดสุดศักยภาพของคนๆหนึ่ง การศึกษาควรจะเป็นสิ่งปูทางสร้างความรู้เปิดมุมมองทางเลือกในอาชีพการทำงาน ที่บุคคลมีความชอบ ความถนัดและมีทักษะ อันสามารถนำมาบูรณาการและประยุกต์ใช้และกับงานที่มีใจรักอย่างแท้จริง

การศึกษาการต่อรองความหมายของนักร้องหญิง ผ่านการถ่ายทอดเรื่องราวในการทำงาน ที่ต้องใช้ทักษะ ความรู้ ความสามารถพิเศษเฉพาะในอาชีพของนักร้องหญิง การเปิดพื้นที่หรืออวกาศชีวิตของนักร้องหญิงกลางคืน หวังจะนำมาซึ่งมุมมองด้านใหม่ๆ โดยปราศจากการปิดกั้นจากอำนาจ มายาคติ กระแสค่านิยมและบริบทต่างๆทางสังคม

จากการลงพื้นที่และเก็บข้อมูลจากนักร้องหญิงทำให้ผู้วิจัยได้เข้าไปยังพื้นที่ทางความคิดและพื้นที่การเผยตัวตนของนักร้องหญิง ซึ่งมีการเรียกร้อง มีความต้องการด้านต่างๆเพื่อเติมเต็มสิ่งใหม่ๆในอาชีพนักร้องหญิงและเพื่อการยืนหยัดอยู่ในสังคมได้อย่างภาคภูมิใจ

ปัญหาดังกล่าวอาจได้รับการเสนอแนะได้อย่างดีจากผู้ที่อยู่ในอาชีพและประสบปัญหาเหล่านั้นจริง ผู้วิจัยจึงนำประเด็นเหล่านั้นมารวบรวมและหวังว่างานวิจัยนี้เป็นกระบอกเสียงหนึ่งเพื่อให้สังคมได้มีการรับรู้และเข้าใจถึงปัญหาและสภาพความเป็นจริงที่ดำเนินอยู่ของนักร้องหญิง โดยมีประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

ความต้องการทาง ความมั่นคงในอาชีพ

ความไม่มั่นคงอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆอย่าง เช่น สภาพเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงของร้าน ข้อตกลงกับนายจ้าง ทั้งนี้เป็นเพราะลักษณะการจ้างงานร้องเพลงทั่วไปนั้น

ไม่ได้มีการเซ็นสัญญาในการทำงาน ดังนั้นทางร้านจึงมีสิทธิที่จะให้วงดนตรีหรือนักร้องลดวันที่เล่นดนตรีลง หรือให้เลิกเล่นดนตรีกับทางร้านได้ ความต้องการในอาชีพนักร้องหญิงคืออยากให้สังคมไทย หรือเจ้าของกิจการ ให้ความมั่นคงกับอาชีพนี้ โดยมีการเซ็นสัญญาจ้างงานอย่างเป็นทางการเพื่อรองรับความมั่นคง ควรจะมีสวัสดิการทางสังคมเหมือนอาชีพอื่นๆ เช่น ค่าชดเชย ค่ารักษาพยาบาล ประกันสังคม

ความต้องการความปลอดภัย

นักร้องหญิงต่างมีความหวงแหนในร่างกาย และคำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิต เสนอแนะว่าควรเพิ่มระบบความปลอดภัยในร้านจากปัญหาที่ตัวนักร้องหญิงต้องประสบ เช่น การลวนลาม การปะทะคารม ความรุนแรง เหตุวิวาท ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นประจำในพื้นที่การทำงาน และยากยิ่งจะป้องกันด้วยกฎ กติกา มารยาทของสถานที่ซึ่งผู้คนต่างกำลังมีเมตตา ดังนั้นการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์อย่างทันควันจึงมีความจำเป็นสูงกับเหตุการณ์เฉพาะหน้าที่กำลังเกิดขึ้น หมายรวมถึงการเข้าช่วยเหลือระดับเหตุของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย การเข้าถึงพื้นที่อย่างรวดเร็วของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเหตุที่จะก่อให้เกิดความรุนแรงนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

ความต้องการทางสุขภาพ

เป็นความจำเป็นอีกประการของนักร้องหญิงซึ่งให้ความสำคัญเรื่องสุขภาพเป็นอันดับหนึ่ง อาชีพนักร้องมีความจำเป็นในการดูแลเรื่องสุขภาพ โดยการพักผ่อนอย่างเพียงพอและมีร่างกายที่แข็งแรง ด้วยหน้าที่งานที่ต้องทำทุกวัน เป็นเป็นการทำงานเวลากลางคืนที่ไม่ปกติเหมือนคนอื่น หากเกิดการเจ็บป่วยเรื้อรังหรือสุขภาพไม่แข็งแรงก็เกิดปัญหากับการทำงานเพราะไม่มีวันหยุด การลาหรือการหยุดงานอาจต้องหานักร้องแทนซึ่งอาจไม่สามารถทำหน้าที่ได้สมบูรณ์เท่าถือเป็นเรื่องยุ่งยากในงานของนักร้องหญิง

ทั้งนี้การจัดการปัญหาเรื่องสุขภาพมีความสอดคล้องกับภาครัฐในการออกประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ 18 ห้ามสูบบุหรี่ ในผับ บาร์ และสถานบริการอื่นๆ ร้านอาหารในบริเวณที่ไม่มีระบบปรับอากาศ ตามประกาศฉบับที่ 17 ข้อ 2 (22) ข้อ 22.1 ถึง 22.6 ต้องเป็นเขตปลอดบุหรี่ทั้งหมด โดยในบริเวณที่ติดตั้งเครื่องปรับอากาศต้องเป็นเขตปลอดบุหรี่ทั้งหมด ส่วนในบริเวณที่ไม่ติดตั้งเครื่องปรับอากาศต้องเป็นเขตปลอดบุหรี่ แต่สามารถจัดเขตสูบบุหรี่ได้ การออกประกาศดังกล่าวโดยคำนึงถึงสุขภาพของคนในสังคมโดยรวมถือเป็นนโยบายที่ดีและควรส่งเสริมให้มีการบังคับใช้ได้จริงอย่างทั่วถึงต่อไป

ความต้องการสิทธิการลางานที่เหมาะสมและสิทธิวันหยุดพักผ่อน

ด้วยลักษณะอาชีพนักร้องมีการทำงานทุกวันไม่มีวันหยุด โดยเฉพาะในวันพิเศษหรือช่วงเทศกาล ซึ่งเป็นเวลาของร้านในการทำเงิน การหยุดลาตามเทศกาลจึงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถทำได้ ทำให้การใช้ชีวิตส่วนตัวของนักร้องหญิงสาวจนกระทั่งวัฒนธรรมบางอย่าง เช่น การเดินทางกลับต่างจังหวัดเพื่อไปรดน้ำดำหัวบรรพบุรุษในเทศกาลสงกรานต์หรือการได้ใช้เวลากับครอบครัวในช่วงเทศกาลปีใหม่ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อแลกกับสิทธิการหยุดงานในช่วงเทศกาลซึ่งนักร้องหญิงไม่สามารถลาพัก ควรมีวันหยุดชดเชยหรือมีค่าตอบแทน โบนัสพิเศษ เป็นต้น

ความต้องการสวัสดิการพิเศษในอาชีพ

ได้แก่สวัสดิการอาหารหรือเครื่องดื่มในร้าน โอซี โอที รวมไปถึงการเบิกจ่ายเงินที่มีระบบ ตรงตามเวลาและตามเงื่อนไขตกลงอย่างมีระเบียบ ซึ่งระบบเหล่านี้มีความยืดหยุ่นจนหย่อนคล้อย ส่งผลกระทบต่อตัวนักร้องหญิง เช่นมีการโกง การหักเงิน การถูกลดเงินด้วยเงื่อนไขต่างๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับทางร้านเป็นหลัก นักร้องหญิงแทบไม่มีอำนาจตอบโต้ต่อรอง ยกตัวอย่างจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น หลังเหตุการณ์วางระเบิดในหาดใหญ่ ช่วงต้นปี พ.ศ. 2555 ร้านอาหารและผับต่างๆ เริ่มรัดเข็มขัดตัดงบประมาณจ้างโดยให้เหตุผลว่าเป็นการช่วยกันพยุงร้านไว้ไม่ให้เลิกกิจการอันรวมไปถึงการเลิกจ้างและการตักงาน ทั้งนี้เมื่อตัดเงินส่วนนี้ออกไปแล้ว หลังวิกฤตได้กลับเข้าสู่ถึงสถานการณ์ปกติก็ไม่ได้ปรับเปลี่ยนฐานเงินเดือนขึ้นเท่าเดิม กลับกลายเป็นการต้องยอมรับสภาพโดยไม่อาจเรียกร้องได้ ครั้งเพราะขาดอำนาจการต่อรอง ด้วยความเกรงใจ ไม่ต้องการมีปัญหาความขัดแย้ง หรือแม้แต่เกรงกลัวจะสูญเสียงาน

ความต้องการทางสังคม

เหล่านักร้องหญิงต้องการเรียกร้องให้สังคมเปิดใจมองภavnักร้องในทางที่ดี การเป็นนักร้องกลองคินเป็นอาชีพหนึ่งที่ไม่ได้ใช้การทุจริต ไม่ได้มีการล่อลวงในทางที่ไม่ชอบดั่งมิฉฉาชีพที่หาเงินจากการหลอกลวงผู้คนให้เกิดความสูญเสียทางทรัพย์สินและร่างกาย งานร้องเพลงคือสัมมาอาชีพ ในมุมมองของนักร้องหญิง อาชีพนี้ส่วนหนึ่งเป็นงานเพื่อสังคม เพราะเป็นงานที่ก่อเกิดจากใจรักการทำงานด้วยความเต็มใจและความสุข รวมถึงมีความคิดส่วนที่ต้องการเอื้อประโยชน์ต่อผู้คน ด้วยปรารถนาที่จะมอบความสุขแก่ผู้คนด้วยการใช้ดนตรีและเสียงเพลงขับกล่อม เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์สุนทรีย์ในชีวิตผู้คนและสังคม

ทั้งนี้องค์ความรู้ดังกล่าว อาจเป็นส่วนหนึ่งเพื่อต่อแนวทางในการพัฒนาของนักวิชาการ นักวิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ในต่างสาขา ที่มีประเด็นเชื่อมโยงนำไปถึงประเด็นปัญหาหรือ ปรากฏการณ์ใหม่ๆทางสังคม หรือเกิดการตั้งโจทย์การศึกษาเป็นแง่มุมใหม่ๆ เป็นองค์ความรู้ที่แตก แขนงเพื่อการศึกษาและพัฒนาสังคมต่อไป

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ. 2535. *ภาพลักษณ์ของผู้หญิงในสื่อมวลชน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . 2541. *การวิเคราะห์สื่อด้วยทฤษฎีสัญญาวิทยา การวิเคราะห์สื่อ: แนวคิดและเทคนิค*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะศิลปศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . 2549. *อยู่ชายขอบมองลวดความรู้อารมณ์รวมบทความเนื่องในวาระครบรอบ 60 ปี ฉลาดชายรมิตานนท์. ใน สตรีนิยมและวัฒนธรรมศึกษา*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- กมลวรรณ คงยก. 2554. *ตะกายดาว: ชีวิตต้องสู้ของผู้หญิงออฟฟิศ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อำเภหาดใหญ่. 2555. *ภาคใต้ หาดใหญ่ ศูนย์ข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว*. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. <http://thai.tourismthailand.org/ข้อมูลจังหวัด/หาดใหญ่/ศูนย์ข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว> (25พฤศจิกายน 2555).
- เกสร สิทธิหิวนิว. 2545. *จัดระเบียบสังคม: ยอมหักไม่ยอมงอทางออกปัญหาเยาวชนและคนกลางคืน*. *สารคดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม* 17 (203): 24-27.
- กฤตยา อาชวนิจกุล. 2551. *ประชากรและสังคม 2551: มิติ “เพศ” ในประชากรและสังคม*. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เจมิสา ขำวิลัย. 2552. *การปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์เพศหญิงในพื้นที่หอพักนักศึกษาหญิงมหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมมหาบัณฑิต, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- คันธรส พลเยี่ยม. 2545. *พฤติกรรมและสาเหตุในการเที่ยวสถานเริงรมย์ของวัยรุ่นในอำเภอเมืองจังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จินตนา ดำรงค์เลิศ. 2533. *ชนบธรรมเนียม ประเพณีค่านิยม และการดำเนินชีวิตของชาวชนบทไทย ที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งไทย ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สองจนถึงปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชัยนาม นักร้อง. 2545. *อิทธิพลของฝั่บต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น กรณีศึกษาวัยรุ่นที่เคยไปใช้ บริการย่านถนนอาร์ซีเอ*. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล, สาขาสังคมวิทยา คณะศิลปศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เชษฐา พวงหัตถ์. 2548. *โครงสร้าง-ผู้กระทำการ (Structure-Agency)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. 2543. *วาทกรรมการพัฒนา: อำนาจ ความรู้ ความจริง เอกลักษณะและความเป็นอื่น*. กรุงเทพฯ: วิชาษา.

ดุสิต พงศาพิพัฒนา. 2544. *การเข้าสู่อาชีพและชีวิตการทำงานของของนักร้องคาเฟ่*. สารนิพนธ์พัฒนาแรงงานและสวัสดิการมหาวิทยาลัยมหิดล, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เทศบาลนครหาดใหญ่. 2555. *นโยบายของนายไพร พัฒโน นายกเทศมนตรีนครหาดใหญ่ แถลงต่อสภาเทศบาลนครหาดใหญ่ วันที่ 31 สิงหาคม 2555*. เทศบาลนครหาดใหญ่จังหวัดสงขลา. <http://www.hatyaicity.go.th/hat.pdf> (25พฤศจิกายน 2555).

ณรงค์ศักดิ์ สุขแก้ว. 2554. *ดาวราตรีที่ด้านนอก: อัตลักษณ์และการเป็นผู้กระทำการของผู้หญิงขายบริการ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ปาริชาติ พรหมสุวรรณ. 2538. *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกประกอบอาชีพของสตรีภายหลังการฝึกอบรม: กรณีศึกษาโครงสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เปลื้อง ณ นคร. 2539. *พจนานุกรม ไทย-ไทย อ.เปลื้อง ณ นคร (ฉบับปรับปรุงใหม่)*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

พัฒนา กิติอาษา. 2546. *ท้องถิ่นนิยม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ.

- ภัคพงศ์ อัครเศรษฐี. 2548. *การออกแบบสถาปัตยกรรมเพื่อสื่อความหมายโดยประยุกต์ใช้หลักการของวิชาสัญลักษณ์*. วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสถาปัตยกรรมไทย คณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มนต์ชัย นินนาทนนท์. 2534. *อิทธิพลของสถาบันบันเทิงเรีงรมย์ที่มีต่อเยาวชนในเขตเมืองจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์สื่อสารมวลชนมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยรรยง สิ้นธุ์งาม. 2552. *อาชีพ กับสังคมไทย Occupations on Thai social*. กรุงเทพฯ: วิชาการดอกทคอมพลังไทยเพื่อการศึกษาไทย.
- รจนา เพ็ชรดี. 2545. *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการนิยเม่ียวกลางคืน ณ สถาบันเทิง อาร์.ซี.เอ.ของวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รัตน์ะ บัวสนธ์ และคณะ. 2550. *วิถีชีวิตของผ้าและนิติตผ้าข้างร่วมมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งนเขตภาคเหนือตอนล่าง*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร* 9 (1): 49-62.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- วงศ์เดือน ภาณุวัฒนากุล. 2552. *อัตลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วรรณพิมล อังคศิริสรรพ, แพลและเรียบเรียง. 2551. *มายาคติ = Mythologies (Roland Barthes)*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: คบไฟ 2551.
- ศุลีมาน นฤมล. 2530. *กระบวนการกลายเป็นหมอนวด : การศึกษาหญิงนสถานบริการอบอบนวด*. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต, คณะสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สมเกียรติ ตั้งนโม, แพลและเรียบเรียง. 2550. *สัญลักษณ์ การศึกษาเรื่องเครื่องหมาย Semiology the study of signs*. มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน.
<http://61.47.2.69/~midnight/midarticle/newpage12.html> (สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2555)

- สมาคมพัฒนาเครือข่ายองค์กรชุมชนพัฒนาเครือข่ายองค์กรชุมชน และองค์กรสมาชิก. 2553. *วิวัฒนาการของวิทยุไทย. ศูนย์ประสานงานองค์กรเอกชน ประจำจังหวัดสุรินทร์.*
<http://www.surinrelations.org/index.php?lay=show&ac=article&id=251289>
 (สืบค้นเมื่อ 7 กรกฎาคม 2555).
- สรณี วงศ์เบ็ญสัจจ์. 2544. *รายงานการวิจัยเรื่องวาทกรรมสื่อโฆษณาการท่องเที่ยว: ภาพตัวแทน ตัวตนและความเป็นไทย.* เชียงใหม่: ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุคนธา สุขสมถ่า. 2553. *พนักงานบริการลูกค้าผ่านสายโทรศัพท์ : กบฏก้ออาชีพของผู้หญิง.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสตรีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุชาดา ทวีสิทธิ์. 2549. *ชาติพันธุ์นิพนธ์แนวสตรีนิยม: การทำทนายกระบวนทัศน์ปฏิฐานนิยม.* *วารสารทางวิชาการคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่* 18 (1): 22-57.
- สุรชาติ ถีกสถิตย์. 2552. *ความหมายของการพัฒนาอาชีพ.* กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการจัดการศึกษา เพื่อสังคม.
- สุรพงษ์ ยิ้มละมัย. 2550. *ชีวิตและอัตลักษณ์ของผู้หญิงขายบริการบริเวณชายแดนใต้.* วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต, สาขาวิชาไทศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาสารคาม.
- เสาวลักษณ์ แต่งตั้ง. 2549. *กระบวนการเข้าสู่การเป็นนักร้องลูกทุ่งไทย.* วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์ มหาบัณฑิต, สาขาเพื่อการพัฒนา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- โสภิตา วีรกุลเทวัญ. 2543. *การนำเสนอความเป็นตัวตนของผู้หญิงบริการในสถานบันเทิงบาร์เปียร์ จังหวัดเชียงใหม่.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพัฒนา บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อภิญา เพ็ญฟูสกุล. 2546. *อัตลักษณ์ (Identity) การทบทวนทฤษฎี และกรอบแนวคิด.* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- เลิศชาย คชยุทธ. 2554. *กว่าจะมาเป็น ผ่องศรี วรนุช นักร้องหญิงที่จุดให้ นักร้องชายโด่งดังมากที่สุด.* กรุงเทพฯ: มติชนกรู๊ป

อานันท์ กาญจนพันธุ์. 2548. *ทฤษฎีและวิธีวิทยาของการวิจัยวัฒนธรรม การทะลุกรอบและกักขัง
ของคู่ตรงข้าม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์.

———. 2549. *ทะลุกรอบคิดของทฤษฎี*. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร(องค์การมหาชน).

———. 2552. *คิดอย่างมิเชล ฟูโกต์ คิดอย่างวิพากษ์ จากวาทกรรมของอัตบุคคลถึงจุดเปลี่ยนของ
อัตตา*. เชียงใหม่: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อิงอร ดอนพันธ์. 2550. *การสื่อสารกับการต่อสู้เพื่อสร้างความหมายของผู้หญิงที่ขงกลางคืน*.
วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อุมาภรณ์ หนูเขียว. 2552. *การสื่อสารเพื่อต่อรองและต่อสู้ทางความหมายของผู้หญิงร้องเพลง
กลางคืน*. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาคผนวก

รายนามผู้ให้ข้อมูลหลัก

1. เจียบ (นามสมมุติ) นักร้องหญิงกลางคืน กลุ่มข้อมูลหลัก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นवलปราง อรุณจิต เป็นผู้สัมภาษณ์, ร้านอาหารกึ่งผับ ถนนธรรมบุญวิถี ย่านเศรษฐกิจใจ กลางเมืองหาดใหญ่ สงขลา เมื่อระหว่าง เมษายน 2555 – มกราคม 2556
2. แตม (นามสมมุติ) นักร้องหญิงกลางคืน กลุ่มข้อมูลหลัก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นवलปราง อรุณจิต เป็นผู้สัมภาษณ์, ร้านอาหารกึ่งผับ ถนนธรรมบุญวิถี ย่านเศรษฐกิจใจ กลางเมืองหาดใหญ่ สงขลา เมื่อระหว่าง ตุลาคม 2555 – กุมภาพันธ์ 2555
3. เมย์ (นามสมมุติ) นักร้องหญิงกลางคืน กลุ่มข้อมูลหลัก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นवलปราง อรุณจิต เป็นผู้สัมภาษณ์, ร้านอาหารกึ่งผับ ถนนธรรมบุญวิถี ย่านเศรษฐกิจใจ กลางเมืองหาดใหญ่ สงขลา เมื่อระหว่าง มิถุนายน 2555 – ธันวาคม 2555
4. กี้ก (นามสมมุติ) นักร้องหญิงกลางคืน กลุ่มข้อมูลหลัก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นवलปราง อรุณจิต เป็นผู้สัมภาษณ์, ร้านอาหารกึ่งผับ ถนนธรรมบุญวิถี ย่านเศรษฐกิจใจ กลางเมืองหาดใหญ่ สงขลา เมื่อระหว่าง มิถุนายน 2555 – ธันวาคม 2555
5. เจนนี่ (นามสมมุติ) นักร้องหญิงกลางคืน กลุ่มข้อมูลหลัก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นवलปราง อรุณจิต เป็นผู้สัมภาษณ์, ร้านอาหารกึ่งผับ ถนนธรรมบุญวิถี ย่านเศรษฐกิจใจ กลางเมืองหาดใหญ่ สงขลา เมื่อระหว่าง กันยายน 2555 – มกราคม 2556
6. เอมี (นามสมมุติ) นักร้องหญิงกลางคืน กลุ่มข้อมูลหลัก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นवलปราง อรุณจิต เป็นผู้สัมภาษณ์, ร้านอาหารกึ่งผับ ถนนธรรมบุญวิถี ย่านเศรษฐกิจใจ กลางเมืองหาดใหญ่ สงขลา เมื่อระหว่าง เมษายน 2555 – กุมภาพันธ์ 2556
7. ปุก (นามสมมุติ) นักร้องหญิงกลางคืน กลุ่มข้อมูลหลัก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นवलปราง อรุณจิต เป็นผู้สัมภาษณ์, ร้านอาหารกึ่งผับ ถนนธรรมบุญวิถี ย่านเศรษฐกิจใจ กลางเมืองหาดใหญ่ สงขลา เมื่อระหว่าง เมษายน 2555 – มกราคม 2556

แนวทางการสัมภาษณ์

การวิจัยเรื่อง “การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน”

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นผู้ให้ข้อมูลหลัก

ชื่อ ชื่อเล่น
 อายุสถานภาพ
 การศึกษา
 อาชีพและลักษณะงาน
 ครอบครัว และฐานะความเป็นอยู่

ตอนที่ 2 ประวัติการทำงาน

ความชอบ ความถนัด ความสนใจ ในการร้องเพลง
 ก่อนมาทำงานร้องเพลง/ การเข้าสู่อาชีพนักร้อง/ การเข้าสู่อาชีพร้องเพลงกลางคืน
 ประวัติการทำงาน ระยะเวลารวม/ รางวัลนักร้อง/ความสำเร็จ/ความภูมิใจ

ตอนที่ 3 มุมมอง ทศนคติ จากชีวิตจริง

1. ลักษณะงานนักร้องหญิงกลางคืน พื้นที่ย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองขนาดใหญ่

- 1.1 อาชีพนักร้องในต่างจังหวัด/ขนาดใหญ่ เปรียบเทียบ อาชีพนักร้องกรุงเทพ
 นักร้องในทีวี มีความเหมือนและความต่าง หรือไม่อย่างไร
- 1.2 นักร้องหญิงขนาดใหญ่ ในย่านตัวเมือง เปรียบเทียบ ย่านอื่นๆ (อาทิ
 เขตแปด/สงขลา/ย่านมหาชัย) มีความเหมือนและความต่าง หรือไม่ อย่างไร
 มีรูปแบบงาน, การแสดง, การนำเสนอ, ลักษณะร้าน
- 1.3 นักร้องหญิง ร้องเพลงในผับ เปรียบเทียบ นักร้องหญิงในสถานบันเทิงอื่นๆ
 (อาทิเช่น นักร้องร้านน้ำชา ร้านอาหาร, โรงแรม, คาราโอเกะ, คาเฟ่, โคโยตี้) มีการ
 แสดง, การนำเสนอ, ลักษณะร้าน มีรูปแบบงานเหมือนและต่างกัน หรือไม่ อย่างไร

2. ตัวตนทางวัฒนธรรม

มีการร่วมในเทศกาล ประเพณีไทย/สากล หรือไม่ อย่างไร
 การสื่อสารกับไทย/ มาเลย์/ สิงคโปร์/ ยุโรป /ชาวตะวันตกมี ลักษณะอย่างไร
 ต้นแบบการทำงาน การแต่งกาย การร้องเพลง การแสดง มีลักษณะอย่างไร
 การนำเสนอตนเองอย่างเป็นสากลต่อนานาชาติวัฒนธรรมมี ลักษณะอย่างไร

3. เรื่องเล่าประสบการณ์ ในมุมมองชีวิต

ผู้ให้สัมภาษณ์เลือกเรื่องเล่าอย่างไรอิสระในหัวข้อต่างๆได้แก่
 เรื่องแรงจูงใจ/ รายได้/ ความสัมพันธ์ในครอบครัว/ ความรักคนรัก/ การหาเงิน
 และการใช้เงิน/ การทำงานกับการใช้ชีวิต

4. การนำเสนอของอาชีพนักร้องหญิง

การร้องเพลง การแสดง/ การแต่งกาย บุคลิกภาพ/ การสื่อสารกับลูกค้าบนเวที
 ล่างเวที/ การให้ความกันเองและการรักษาระยะห่างกับลูกค้า มีลักษณะเป็น
 อย่างไร

5. ความสัมพันธ์กับกลุ่มคนและตัวตนทางความคิด

ความคาดหวังจากลูกค้า แยกไทย แยกต่างชาติ/ ลูกค้ำมองเราอย่างไร/ อยากให้
 เขามองเราแบบไหน ทำได้โดยวิธีใดบ้าง/มองตนเองอย่างไร มองอนาคตอย่างไร

6. ประเด็นความเป็น “อาชีพ”

มีความคิดเห็นอย่างไรกับคำเรียกอาชีพ “เต็นกินรำกิน”/ การศึกษาสูงๆเพื่อให้ได้
 งานดีๆ กับความเห็นในอาชีพนักร้อง/ งานร้องเพลงเป็นอาชีพ อาชีพหนึ่งหรือไม่
 อย่างไร/ การร้องเพลงมีความเหมือนหรือต่าง จากอาชีพอื่นหรือไม่ อย่างไร/
 อาชีพนักร้อง เป็นอาชีพที่สังคมยกย่อง, ยอมรับหรือไม่ อย่างไร/ปัญหาขัดแย้งหรือ
 ความสัมพันธ์รูปแบบต่างๆในการทำงาน กับเพื่อนร่วมงานหรือแขก กับครอบครัว
 กับเวลาชีวิต, กับการเรียน, กับปัจจัยอื่นๆ มีลักษณะเป็นอย่างไร

7. ประเด็น “พื้นที่” และ “เวลา”

ผู้มีข้อดี และ ข้อเสียหรือไม่/ ฝั้บเป็นแหล่งอบายมุข อโคจรหรือไม่/ เวลากลางวัน
 เป็นเวลาของคนปกติส่วนเวลากลางคืนเป็นเวลาทำงานไม่ปกติหรือไม่/ คนกลางคืน
 มักถูกมองเหมาว่าเป็นพวกเทียวยเตร่เมามายหรือไม่/ คนทำงานกลางคืนถูกมองว่า

มาเที่ยวเตร่ ไม่ได้มาทำงานหรือไม่ อย่างไร/ ผู้หญิง สถานที่เที่ยว เวลากลางคืน
รวมกันแล้วดูเป็นอย่างไร/พื้นที่ส่วนตัวของนักร้อง และการแสดงตัวตนในมุมของ
ตนเอง มีลักษณะเป็นอย่างไร

8. ประเด็น “ความเป็นหญิง”

ผู้หญิง ช่างเท้าหน้า ช่างเท้าหลังหรือไม่ อย่างไร/ งานของเพศหญิงคือการมีบุตร
หรือไม่ อย่างไร/ งานของเพศหญิงถูกผูกหน้าที่ให้เป็นแม่บ้านแม่เรือนหรือไม่
อย่างไร/ ภาระระหว่างงานบ้านและงานนอกบ้านหรือไม่ อย่างไร/ เพศเป็น
ตัวกำหนดหรือแบ่งงานระหว่างหญิงชายหรือไม่ อย่างไร/ ความไม่เท่าเทียมกับของ
ชายหญิงมีหรือไม่ อย่างไร/ การใช้อำนาจของเพศชาย ถูกดู กดทับเกิดขึ้นหรือไม่
อย่างไร/ เรื่องเล่า สถานการณ์ที่ปฏิสัมพันธ์ต่อเพศชาย

9. ความสัมพันธ์ของ นักร้องหญิง กับ กลุ่มคน

ผู้ให้สัมภาษณ์เลือกเรื่องเล่าความสัมพันธ์กับกลุ่มคนได้แก่
ความสัมพันธ์ต่อเพื่อนร่วมงาน/ เจ้าของกิจการสถานบันเทิง/ ลูกค้าแขกนักเที่ยว
ไทย ต่างชาติมีลักษณะเป็นอย่างไร

10. การนิยามตัวตนของนักร้องหญิง

ท่านคิดว่าหัวใจหลักของอาชีพนักร้องคืออะไร และมีการนำเสนอตัวตนเพื่อต่อรอง
ทางความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน หรือไม่ อย่างไร
และมีสิ่งใดที่ต้องการให้ข้อเสนอแนะและบอกต่อสังคม

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล	นางสาวนวลปราง อรุณจิต	
รหัสประจำตัวนักศึกษา	5411121141	
วุฒิการศึกษา		
วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2550

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

งานวิจัยเรื่อง "การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน" ได้ผ่านการนำเสนอในเวทีระดับชาติใน "การสัมมนาเครือข่ายนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาสังคมวิทยา ครั้งที่ 12 ปีการศึกษา 2555" จัดโดยคณะทำงานโครงการสัมมนาเครือข่ายนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ครั้งที่ 12 สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

และได้รับการตีพิมพ์บทความจากงานศึกษาเรื่อง "การต่อรองความหมายของนักร้องหญิงกลางคืน" ในหนังสือรวมบทความ เล่มที่ 2 "ผู้หญิง วัฒนธรรม และท้องถิ่นชุมชน" การสัมมนาเครือข่ายนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ครั้งที่ 12 ปีการศึกษา 2555, พิมพ์ครั้งที่ 1: ฉบับเดือนพฤษภาคม 2556